

༡༡། །གསང་འགྲེལ་ཕྱོགས་བཅུའི་ལྷན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་
འོད་གསལ་སྣང་པོ་བཞུགས་སོ།།

མཇུག་པ་དོ། མི་པམ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཐོ།

༡༡། །སྤྱ་འགྲུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཇུག་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྒྲིག་སྐྱོར་བྱས།

Published by: *NRCS*

Ngagyur Rigzod Computer Section

Contact Address:

Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
(Higher Buddhist Studies & Research Center)
P.O. Bylakuppe 571104 Mysuru District,
Karnataka State, South India

Ngagyur Rigzod Computer Section (NRCS)

(NNI) Library

website: <https://nni.bt>

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྲུར་མཐོ་སློབ་ཚོན་མོའི་སློབ་ཚན་
འཇུག་དབ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཤར་བ། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྲུ་རུང་། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
ཐོགས་མེད་ལྗོ་ཕྱོས་རོ་ག་ཡ། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
ལྗོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ལོ་རིམ་བདུན་བ།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

ལྷོ་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤེལ་འཇུག་རིག་མཛོད་ཅིས་འཇུག་སྡེ་ཚོན་གྱི་ཚོགས་མི།

འགན་འཛིན།

སློབ་དཔོན་བསམ་ཤིས་རྗེ་བསམ་རྗོལ།

ལས་རོགས།

ལྷོ་བ་བརྟན་འཛིན་གཙུག་པོ།

དག་དབང་འཛིན་མེད་གྲུ་རྒྱུད།

རིག་འཛིན་ལྷོ་མ། བསོད་ནམས་ཉེ་དམག་

བསོད་ནམས་ལྷན་ཚོགས། རིག་འཛིན།

ལྷོ་བ་རྟན་འཛིན། རིགས་ཚོགས།

ལོགས་མེད་ལྷོ་ལོ་རོ་ག་ལ། དལ་ལོ་དབང་།

འཛིན་མེད་རྗེ། ལོ་དབང་མཚན་པོ།

རྒྱུ་བཟང་རྟོག་པོ། ལྷོ་བ་ལོ་རོ།

གཞུང་ལོ་རྟོག་པོ། ལོ་དབང་ལྷོ་ལོ།

སྲིད་བརྗོད།

རང་ཉིད་ཅམ་མ་ཟད་འགོ་བ་སྐྱི་ཡི་འཕྲུལ་ཕྱགས་གྱི་བདེ་སྐྱིད་
ལ་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་གྱིན། དེ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་
ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་གྱི་དོན་པོ་ཉག་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་ཚད་མའི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་
གནང་དགོས་རྒྱུ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་དགོངས་མངའ་ལྟར་ལགས།
རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་
འོར་བུ་མཚོག་གིས་ཀྱང་བསྟན་འགོ་སྐྱིད་བདེ་ཅེར་དམིགས་ཏེ་
དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་དཔལ་གསང་ཚེན་སྲ་འགྱུར་སྲིད་མའི་
བཤད་བྲལ་ཚེན་མོ། སྲ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྲགས་རིག་པའི་འགྱུར་
གནས་སྲིད་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་གནང་ཞིང་། བཤད་བྲལ་འདིའི་སློབ་
ཚན་དུ་སྟན་མོང་མིང་ཚིག་ཀུན་གྱི་ཚོམ་གཞིར་གྱུར་པ་བརྟེན་སྲོད་
རིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟན་མིན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཕྱགས་

དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བློན་མ་མེད་པ་དང་།

དེའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་གྱིས་གཙོས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་། བསེལ་ལྷན་གངས་རིའི་སྡེངས་གྱི་བསྟན་པའི་སྤྱི་མོ་དཔལ་གསང་ཆེན་སྲ་འགྲུར་བའི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁུན་རོང་སྡོང་རྣམ་གཉིས། འཇམ་མགོན་མི་པམ་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་མཛད་པའི་འཚོས་སློབ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་མདོ་སྣགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། དེང་དུས་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སློབ་ཚན་དུ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ལྟར་སྲར་ནས་དཔེ་རིང་ཐོག་པར་སྐྱུན་ལུས་ཟེན་ཀྱང་། དགོ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སློབ་ཚན་རྣམས་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་འགྲེམས་གནང་ཐུབ་ཆེ་དགོ་མཚན་ཆེ་ཚུལ་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་ལྟར་རྒྱན་ལས་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་ཕེབས་གཤེས། ད་ལམ་ངེད་ཅག་སྲ་འགྲུར་རིག་མཛོད་ཅིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཆོན་གྱི་ལས་མི་ཐུན་མོང་ནས་ལས་རིམ་འདིའི་ཁུར་སྐངས་ཏེ་སློབ་ཚན་དུ་གཏན་འབེབས་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་ལྷུ་དག་

དང་འབྲེལ། གཞུང་ཚབ་དང་ས་བཅད་དཀར་ཆག་སོགས་སྐྱར་
མ་འཁོད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཅུག་སྟེ་དེ་བ་གཞུགས་ཐོག་པར་
སྐྱབ་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གུས་པ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚད་
དམའ་བ་དང་། ཉམས་སྲོང་གི་བོད་ཚད་ནར་མ་སོན་སྐབས་ནོར་
འཁྲལ་ཅི་རིགས་ཡོད་སྟེ་དེ་པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་སྐྱབ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་དང་
བཅས་པའི་སྐྱབ་སྐྱར་བཤགས་སྟོམ་དང་གཞུང་གནས་གཟིགས་པ་
པོ་ཡོངས་ལ་འང་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་ལགས། ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཅོལ་བ་རྒྱུན་སྲོང་བྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་
དགོ་ཅ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བསྐྱབ་དར་ཞིང་འགོ་རྣམས་ཚོས་
འགྲོར་བདེ་སྦྱིད་གྱི་དབལ་ལ་ཉལ་ཏུ་འཚོ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུའི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཚོད་སྦྱིན་དུ་
འགྱུར་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་སྟོན་ཆེན་མོའི་རིག་མཛོད་ཅིས་འགྲུལ་སྟེ་ཚོན་ནས།

དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད།

༡༽ འདིར་གསལ་འགྲེལ་སློབ་གསུང་བཅུ་ལྔ་ལྟེན་སྐྱོད་ལོ་ལྔ་
གསལ་སློབ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་ཉིད་པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་
སྐབས་དང་བསྐྱར་ཁྱུ་སྒྲིག་གི་སྐོར་གསལ་བཤད་མདོ་ཙམ་སློབ་ཀྱི།
དེ་ཡང་སྐྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་འབྲུག་སྐྱོན་ལས་པར་སྐྱུན་ཁུས་པའི་
དཔེ་རིང་དེ་ཉིད་དཔེ་སྐྱར་གྱི་མ་གྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། སི་ཁྲོན་མི་
རིགས་པར་མ་དཔེ་རིང་། བདུད་འཇོམས་པར་མ་དཔེ་རིང་། འཇམ་
དབྱངས་རྒྱུ་ཡིག་སེར་པོའི་པར་མ་དེབ་གཟུགས་དང་། དཔལ་
ཡུལ་དར་ཐང་པར་མ་དེབ་གཟུགས་བཅས་དཔེ་ཁག་མི་འདྲ་བ་ལྟ་
སན་ཚུན་ཞིབ་ཚགས་གྱིས་དཔེ་སྐྱར་ཁུས།

༢༽ པར་མ་དེ་རྣམས་སན་ཚུན་ཞིབ་སྐྱར་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་
པར་ཡིག་རྣམས་(Foot Note) ཞབས་མཆན་ཨང་རིམ་ལྟར་དེབ་
གཟུགས་གྱི་གཞུག་དུ་གྲུག་རྟགས་༼༽ནང་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་སྐྱར་

བར་མ་དང་མ་སྲིད་ཡིག་རིས་མཐུན་ཡང་དོགས་གནས་ཅན་གྱི་
རིགས་མ་སྲིད་སོང་བཞག་ནས་འོར་བཅོས་དང་དོགས་སྲོང་གི་
གསལ་བཤད་ཅམ་གྱིས་མོད། འོན་ཀྱང་གཞུང་དགུས་སུ་བསྐྱེས་
ལྷན་འོར་མེད་སྟམ། འདིར་དཔེ་རིང་གི་འོག་ངོས་མདུན་རྒྱབ་ངོས་
འཛིན་ཆེད་ཀ་ཁ་ཞེས་གྱིས་ཡོད།

༣༽ གཞུང་འདིར་དངས་པའི་ཅ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་
པེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་ནང་བཞུགས་པའི་དབུ་གསལ་གསལ་
བའི་སྣང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ནས། ལེན་དང་འོག་
ཨང་ཡིག་སྲིང་བཅས་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཤིང་ཞབས་མཆན་དུ་བཀོད་
ཡོད། གཞུང་གི་ཆོན་པ། ལུང་ཆོག་ས་བཅད་རྣམས་ལེ་ཆོན་སོ་
སོར་སྲེ་སྲེ་དེང་རབས་གྱི་དཔེ་དཔ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱིགས་ཡོད།

༤༽ དེ་བཞིན་སུམ་ཉགས་གྱི་སྲོམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིག་
འོར་རིགས་པོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་གཞི་བཅོལ་ཉེ་དག་
བཅོས་ཞུས་ཡོད།

ལྷོ་ལོ་

ཚེ་སྤྱི་གུ་པའི་དོས་ནས་ལྷོ་དག་དང་སྤྱི་གུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ལོར་
འཇུག་འཇུག་དེས་པས། མཁུན་དཔྱོད་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱོད་
པ་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ལྷོ་བ་དང་འབྲེལ། སྤྱད་ཀྱི་
ཆར་བྱེད་རྣམ་པས་གཞུགས་འཁོད་འབྲེལ་མཐུད་ཁ་བྱང་ཐོག་ཡོ་
བསྐྱང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྷོ་གུ་པོར་སྤུལ་གནང་ཡོང་
བའི་དེ་སྤྱོད་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་གུ་མཐོ་སྤྱོད་ཆེན་མོའི་

དུས་མཚན་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་སྤྱོད་ལས།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

NRCS

སློབ་པ་པོར་བྱ་བ།

མཁུ་ཚེན་གཞན་དགའི་རྣམ་ཐར་དུ།⁽¹⁾ “ཐ་ན་དཔེ་ཚའི་ས་བཅད་
དང་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཚོན་རྟགས་འདེབས་སྤངས་ཚུན་ལ་
ཡང་སྤྱོད་མོང་ས་ཡིན་པའི་སློབ་གཏོད་ཡོད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ས་
བཅད་སྐག་ལ་རྩ་བ་སེད། །ལུང་ལུངས་དམར་ལ་ལུང་འདྲེན་
ཡི། །སྲ་ཚོལ་སྲོ་ལ་མཚམས་སློང་ལྡང་། །འདི་དག་ནི་གྲིས་ལག་
ཡིན་གཅེས། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་ཚེ་བའི་སློབ་པ་པོས་
ཚོན་བྱ་གསུངས་ཅམ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ལུངས་དང་ལུང་འདྲེན་སོགས་རྟོགས་སྤྲེལ་འཚོལ་བདེ་བར་
དམིགས་ནས། ལོང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ལུངས་དང་ལུང་འདྲེན་བཅས་ལ་ཚོན་ཁྲ་བཀོད་ཡོད།

(1) རྩ་གསུངས་ཚེན་གཞན་དགའི་གསུང་ལུང་ལུངས་ལྟར་མཚན་ཅིང་། ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཡོན་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ༡༠༧ ལོ་དང་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་
གསུང་འབྲེལ། ཡོད་དེ་ལོ་ ལོ་ལོ་ལོ་ ༥༤ ལོ་གསུངས།

དཀར་ཆག

ངོས་སྤྱོད།

སྐྱེང་བཟོད།

དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད།

༡༽ བཤད་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་བ།.....3

 ༡༽ རོ་བོའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤྱོད་མོང་སྤྱོད་ཆོག་ས་པའི་རྒྱུད་བཤད་བ།5

 ༡༽ ཟབ་མོ་སྤྱོད་མིན་གྱི་བྱ་བ་གི་རྒྱུད་བཤད་བ།6

༡༽ རྒྱུད་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་བཤད་བ།.....10

 ༡༽ རྒྱ་ཆེ་བ་སྤྱོད་མོང་གི་བཤད་ཚུལ་བཤད་བ།10

 ༡༽ ཟབ་བ་སྤྱོད་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ་བཤད་བ།10

 ༡༽ བཟོད་བྱ་རྒྱུད་ས་པའི་ཡན་ལག་མཚན་དོན་བཤད་བ།11

 ༡༽ བཟོད་བྱའི་དོན་གི་གནད་རྣམས་བསྐྱར་ཉེ་བསྟན་བ།15

 ༡༽ རྒྱུད་ལྟར་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོས་འབྲེལ་བཤད་བ།15

 ༡༽ དགོས་པ་དེ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་དོན་རྣམ་པར་གཞག་བ།18

༡༽ རྒྱུད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྐྱེང་གཞི་བཤད་བ།18

ཁ། རྒྱུ་མེད་སྤོང་བཤད་པ། 22

ག། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་དོན་བཤད་པ།25

ཉ། རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།25

 ༡། གང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞིའམ་རྒྱུ་རྒྱུད་བཤད་པ།25

 ༡། གཞི་རང་བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟན་པ།25

 ༡། དེ་མ་རྟོགས་པས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ། 27

 ༡། འཇུག་གུང་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། 30

 ༡། འཇུག་པ་ལྡོག་ཚུལ་བཤད་པ།31

༡། གང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་བཤད་པ།35

 ༡། ལམ་གྱི་དོ་བོ་བཤད་པ།35

 ༡། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 36

 ༡། སྤྱིར་བསྟན་པ། 36

༡། ཐེག་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ། 36

ཁ། ཐེག་པ་ལྔ་པ་བྱེ་བ། 37

 ༡། ལྷ་མིའི་ཐེག་པ་བཤད་པ། 37

 ༡། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བཤད་པ། 37

3 ་ རང་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་ཐེག་པ་བཤད་པ།	38
༤ ་ བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བཤད་པ།	39
༥ ་ གསང་བ་སྒྲ་མེད་གྱི་ཐེག་པ་བཤད་པ།	39
ག། ཐེག་པ་དགུར་བྱེ་བ།	48
3 ་ བྱེ་བྱུང་སྐྱབས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་བཤད་པ།	52
ག། རོ་བོའི་ཆ་ནས་བསྐྱེད་ཚོགས་གཉིས་བཤད་པ།	52
༡ ་ བསྐྱེད་རིམ་བཤད་པ།	52
3 ་ ཚོགས་རིམ་བཤད་པ།	54
ཁ། ཉམས་སྲུ་ལེན་རྒྱུ་གྱི་སྐོན་ས་ཐབས་གྲོལ་གཉིས་བཤད་པ།	57
༡ ་ ཐབས་གྱིས་ངེས་པའི་ལམ་བཤད་པ།	57
3 ་ ཤེས་རབ་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བཤད་པ།	59
3 ་ ལམ་བཟོད་རྒྱུ་བཤད་པ།	62
3 ་ གང་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་བཤད་པ།	75
3 ་ ལམ་རྒྱུད་བྱེ་བྱུང་ལྟ་བཤད་པ།	78
1 ་ དབྱེ་བསྐྱེད་རིམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་གསུང་རྒྱུ་བ།	78
3 ་ རྒྱུད་གྱི་དངོས་པོ་བརྟུ་གཅིག་བཤད་པ།	80

༡༽ དེ་མོ་ན་ཉིད་ལྟ་བ་བཤད་པ།	80
།༡༽ ལྟ་བའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	81
༡༽ ཐུན་མོང་སྒྲིབ་བསྟན་པ།	81
༡༽ ཐུན་མིན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	83
།༡༽ ཚེས་ཅན་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	85
།༡༽ དེའི་ཚུལ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ།	86
༡༽ མདོ་ལས་སྐྱབས་ཀྱི་ལྟ་བ་འབགས་ཚུལ་སྐྱབ་པ།	86
༡༽ སྐྱབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉིད་བསྐྱབ་པ།	95
༡༽ སོ་སོར་བསྐྱབ་པ།	95
།༡༽ དག་པར་བསྐྱབ་པ།	95
༡༽ དག་པའི་ཚུལ་བསྐྱབ་པ།	95
༡ ལྷང་བ་ལྟར་བསྐྱབ་པ།	95
༡༽ ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་ལས་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པ།	95
༡༽ དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་ལའི་སྟོབས་ལས་དག་པར་བསྐྱབ་པ།	105
།༡༽ དུལ་ཅན་ཡི་ཤེས་སུ་བསྐྱབ་པ།	106
༡༽ དེ་ལ་མི་འབྲད་པ་སྐྱང་བ་སྒྲིབ་བསྟན་པ།	116

३ མི་འཐད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 120
 ३ མཉམ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ། 122
 ༡ གཏུ་ཆོགས་གང་གིས་བསྐྱབ་པ། 122
 ३ རེ་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ཚུལ་བཤད་པ། 122
 ३ རྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ། 126
 ३ ལྷན་མོང་དུ་བསྐྱབ་པ། 130
 ༡ སྐལ་བ་ཅན་ལ་སྐབས་དོན་ཐད་ཀར་བསྐྱབ་པ། 130
 ३ རེ་ཆོས་ཅན་ལ་དའི་ཚུལ་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། 131
 ༧ ལྷ་བའི་དགོས་པ་བཤད་པ། 138
 ༡ ལྷ་བའི་དགོས་པ་སྤྱིར་བཤད་པ། 138
 ༢ ལྷ་བའི་དགོས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 139
 ३ མི་གཡོ་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ། 145
 ༡ ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ། 145
 ३ ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 146
 ༣ རོ་བོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 146
 ༡ བསྐྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ། 146

༡༽ རྫོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ། 147
 ཁ༽ དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 147
 །༣༽ ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། 148
 །༤༽ ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དགོས་པ། 161
 ༢༽ ལ་དོར་བ་སྐྱོད་པ་བཤད་པ། 163
 །༡༽ སྐྱོད་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། 163
 །༢༽ སྐྱོད་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 164
 །༣༽ དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ། 166
 ༣༽ སྐྱབ་ཚུལ་སྐྱིར་བསྟན་པ། 166
 ཁ༽ སྐྱབ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 168
 ༡༽ ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ། 168
 ༢༽ ཐབས་ཀྱིས་སྐྱོལ་བའི་ཚུལ་བསྐྱབ་པ། 171
 །༤༽ སྐྱོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ། 174
 ༤༽ བཀོད་པ་དགྱིལ་འཁོར་བཤད་པ། 176
 ༡༽ དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ། 176
 ༢༽ དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 177

ཀ། གཞི་རང་བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བ་འདད་པ།	177
ཁ། ལམ་བསྐོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བ་འདད་པ།	177
ག། འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བ་འདད་པ།	178
། དེ་དག་གི་ཚུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་བའདད་པ།	184
། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དགོས་པ་བའདད་པ།	185
། རིམ་པ་འགྲོད་པ་དབང་བའདད་པ།	187
། དབང་གི་ངོ་བོ་བའདད་པ།	187
། དབང་གི་དབྱེ་བ་བའདད་པ།	188
། དབང་དུ་གྲུབ་ཚུལ་བའདད་པ།	191
། དབང་གི་དགོས་པ་བའདད་པ།	194
། མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་བའདད་པ།	198
། དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོ་བའདད་པ།	198
། དམ་ཚིག་གི་དབྱེ་བ་བའདད་པ།	198
ཀ། དམ་ཚིག་སྤྱིར་བསྟན་པ།	198
ཁ། དམ་ཚིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བའདད་པ།	200
། ཚ་བའི་དམ་ཚིག་ལྡེ་བའདད་པ།	200

༡ ་ ལྷ་མེད་མི་སྤྱང་བར་བཤད་པ། 200
 ༡ ་ ལྷ་མ་བཀུར་བའི་དམ་ཚིག་བཤད་པ། 210
 ༣ ་ སྒྲགས་དང་བྲག་རྒྱ་རྒྱན་མི་བཅད་བར་བཤད་པ། 212
 ༤ ་ ཡང་དག་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱམས་པ་མཆོད་ཀྱི་དམ་ཚིག་བཤད་པ། 213
 ༥ ་ གསང་བ་མི་སྦྱ་བར་བཤད་པ། 214
 ༡ ་ ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་བཅུ་བཤད་པ། 216
 ༡ ་ དུག་ལྷ་མི་སྤྱང་བ་བཤད་པ། 216
 ༡ ་ བདུད་ཚི་ལྷ་མི་འདོར་བ་བཤད་པ། 225
 ༣ ་ དེ་དག་གི་གནད་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པ། 227
 ༤ ་ དམ་ཚིག་གི་དགོས་པ་བཤད་པ། 231
 ༡ ་ དམ་ཚིག་གི་དགོས་པ་སྦྱིར་བསྟན་པ། 231
 ༢ ་ བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚིག་གི་ཡོན་ཏན་བདུན་བཤད་པ། 232
 ༡ ་ དོན་དུ་གཉེར་བ་སྦྱབ་པ་བཤད་པ། 240
 ༡ ་ སྦྱབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། 240
 ༡ ་ སྦྱབ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 241
 ༡ ་ སྦྱབ་པ་སྦྱིར་བསྟན་པ། 241

༡ ་ བསྐྱབ་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 241
 ༡ ་ ཉེན་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 242
 ༡ ་ རོ་མོས་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 243
 ༧ ་ ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་གྱིས་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 243
 ༧ ་ ཚོགས་སྐྱབ་བྱེ་བལ་ཏུ་བཤད་པ། 244
 ༡ ་ ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་བཤད་པ། 248
 ༧ ་ རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ལྷུ་ལྷུ་བཤད་པ། 248
 ༡ ་ བསྐྱེད་རིམ་སྐྱབ་ལྷུ་ལྷུ་བཤད་པ། 248
 ༡ ་ རྫོགས་རིམ་སྐྱབ་ལྷུ་ལྷུ་བཤད་པ། 249
 ༡ ་ ཐབས་མཚན་བཅས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བཤད་པ། 249
 ༡ ་ ཐབས་བྱུང་མཚན་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བཤད་པ། 250
 ༧ ་ ལས་བསྐྱབས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་འཆར་ལྷུ་ལྷུ་བཤད་པ། 252
 ༡ ་ ལྷན་བའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ། 252
 ༡ ་ ལྷན་བའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ། 253
 ༡ ་ ལྷན་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ། 253
 ༡ ་ ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་བཤད་པ། 261

༡༽	གནས་སྤྱོད་པ་མཚོན་པ་བཤད་པ།	263
༡༽	མཚོན་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	263
༡༽	མཚོན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	264
༡༽	སྤྱོད་མེད་མཚོན་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	264
༢༽	སྤྱོད་མེད་ཚོགས་མཚོན་བཤད་པ།	269
༡༽	ཚོགས་མཚོན་སྤྱོད་མེད་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ།	269
༡༽	ཚོགས་མཚོན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ།	270
༡༽	ཚོགས་མཚོན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ།	270
༡༽	ཚོགས་མཚོན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།	270
༡༽	ཚོགས་མཚོན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	270
༡༽	སྤྱོད་འགྲོར་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ།	270
༡༽	དངོས་གཞིར་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ།	272
༡༽	རྗེས་གྱི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ།	274
༡༽	མཚོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	274
༡༽	མཚོན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	277
༡༽	རྗེས་པ་ཐོན་པས་བཤད་པ།	279

༡༽ ཟིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ། 279
 ༢༽ ཟིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 280
 ༣༽ བསྐྱབ་བྱའི་སློབ་ནས་མཚོག་གི་ལས་བཤད་པ། 280
 ༤༽ ཐུན་མོང་གི་ལས་བཤད་པ། 281
 ༥༽ ལྷགས་ཀྱི་ལས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། 287
 ༦༽ རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། 287
 ༧༽ བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། 288
 ༨༽ ལྷགས་བརྒྱས་པས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། 288
 ༩༽ ཟིན་ལས་ཀྱི་དགོས་བ་བཤད་པ། 295
 ༡༠༽ འཆིང་བ་ཕྱག་རྒྱ་བཤད་པ། 296
 ༡༽ རྒྱག་རྒྱའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། 296
 ༢༽ ཕྱག་རྒྱའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 297
 ༣༽ ཕྱག་རྒྱ་སྦྱིར་བཤད་པ། 297
 ༤༽ ལམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 298
 ༥༽ སྐབས་འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བཤད་པ། 301
 ༦༽ ཕྱག་རྒྱའི་ཚུལ་བཤད་པ། 302

༣ ་ དབྱངས་སྲ་བཟླས་ཚུལ་བཤད་པ། 333
 ༣ ་ རྗེས་ཉེ་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་བྱ་བ་བཤད་པ། 336
 ༣ ་ རྗེས་ཉེ་ཐུན་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ། 337
 ༤ ་ མཚུག་ཡོངས་སྲ་རྗེས་པར་གཏང་ཚུལ་བཤད་པ། 340
 ༡ ་ ཟབ་མཐོང་རྒྱད་དོན་གཉིས་སྲ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཏང་བ་བཤད་པ། 340
 ༢ ་ གཏང་པའི་སྣོད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། 346
 ༥ ་ རྗེས་ཉེ་ཐུན་གྱི་ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 354
 བར་བྱང་སྟོན་ཆོག

༡༡། །གསང་འགྲེལ་སྟོབས་བཅུ་ལྷུ་སེལ་
གྱི་སྡི་དོན་འོད་གསལ་སྡིང་པོ་
བཞུགས་སོ།།

ན་མོ་གུ་རུ་མཐུ་རྩོམ་⁽¹⁾ཡ།
ཀ་དག་སྟོས་བལ་ནང་དབྱིངས་དང་།
དབྱིང་མེད་ལྷུ་སྡིང་ལྷུ་སེལ་པའི་གདངས།
བགྲེས་རྒྱུད་དང་བལ་ཡེ་ཤེས་སྡི།
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུས་ཤེས་པ་སྡིལ།

(1) བཅུད་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༡༧-༡ རྩི་ཡིག་དེབ་གཞུགས། ༡༡-༡། །རྩོམ། །

ཚོས་ཀུན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དབྱིངས་སུ།
རང་སྣང་སྐྱེ་བ་གསུམ་རོལ་པའི་རྩལ་རྫོགས་པས།
སྐྱེ་བ་བྲལ་བ་དོད་མའི་མགོན་པོ་སྲོང་ཚེན་པ།
དེ་མེད་འོད་ཟེར་ཞབས་ཀྱིས་བདག་སྦྱོངས་ཤིག །

སྐྱེ་བའི་སེང་གོ་གང་གི་རིགས་པའི་མེས།
སྲིད་འདིར་ལོག་སྐྱེའི་ཚང་ཚོང་ཀུན་བསྐྱེགས་ཀྱང་།
འཇམ་པའི་དཔལ་གྱུར་བདུད་ཅིའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་པ།
རོང་ཐོམ་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

དགོངས་བཅད་སྙོན་བརྒྱུད་རིག་འཛིན་སྐྱེ་མ་དང་།
ཞི་ཆགས་ཁྲོ་བའི་ཚུལ་འཆང་ཡི་དམ་ལྷ།
གནས་གསུམ་མཁའ་འགོ་རྒྱུད་གསུམ་དེགས་ཚོགས་བཅས།
རབ་འབྱམས་རྩ་གསུམ་ལྷ་ལ་གྱུས་སྤྱུག་འཚལ།

སྣང་སྲིད་གདོད་ནས་དག་མཉམ་བདེ་ཆེན་གྱི།
 ཐེག་མཆོག་སེང་གའི་ང་རོས་ས་གསུམ་ན།
 སོག་སྒྲུའི་རི་དྲགས་ཆོགས་ཀུན་སྐྱབ་མཛད་པ།
 ཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་གསང་སྐྱབས་སྲ་འགྲུར་གྱི།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་རྗེས་རྒྱད་དོན་གཞན།
 ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་སྒྲིབ་གྱི་སྣང་བ་ཡིས།
 སྲོགས་བཅུའི་ལུན་བ་རྣམ་པར་འཛོམས་བྱེད་པའི།
 སྲི་དོན་སྣོད་པོ་མདོར་བསྐྱུས་ཚུལ་གྱིས་བཤད།

དེ་ལ་འདིར་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་དུ་སྟོན་བ་དཔལ་སྒྱུ་
 འདྲུལ་དུ་བ་གསང་བའི་སྣོད་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་རྒྱད་ཆེན་པོ་
 འདི་འཆད་པ་ལ། བཤད་བྱ་རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་དང་། རྒྱད་དོན་རྣམ་པར་
 བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ།

སྲི་རྒྱུད་སྒྱུ་འདྲུལ་དུ་བ་ཆེན་པོ་གསང་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་གསང་

བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། རོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྒྲགས་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་སྒྲིབ་རོ་རྩེ་སེམས་དབའ་སྒྲིབ་གི་མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་ལས།

བསྐྱེད་པ་མ་རྒྱལ་ལོ་ག་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ལྟ་བུ་ལོ།

རྩོགས་པ་ཨ་རུ་ལོ་ག་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་ལོ།

རྩོགས་པ་ཚེན་པོ་ཨ་ཉི་ལོ་ག་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་

བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། མ་རྒྱལ་ལོ་གར་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དོན་མཐའ་དག་སྟོན་པས་ན། དེ་

ཉིད་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་ནས་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་ལ་

ངེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གསང་སྒྲགས་ནང་གི་རྒྱུད་

མ་རྒྱལ་ལོ་ག་དེ་ལ་ནང་གསེས་སྐུ་དབྱེ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཚད་

མེད་པ་ཡོད་དེ། གཏུལ་བུའི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་

ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་འབྲུལ་དུ་བའི་རོལ་པ་ལྟ་སྒྲགས་ཉིང་འཛིན་གྱི་འཇུག་པ་

ཚད་མེད་པ་ཡོད་པས་ན་མཐའ་འདི་ཅམ་ཞེས་གཟུང་དུ་མེད་ཀྱང་།

ངོ་པོའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐུན་མོང་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུད་དང་། ཟུ་
བ་ཐུན་མིན་སྐྱོད་པོའི་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ།

ཐུན་མོང་སྐྱོད་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
མཐའ་ཡས་པ་དེ་དག་རིགས་བསྟུན་ན་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་
སྤོན་ལས་ཀྱི་རིགས་ལྔ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཁྲབ་བདག་ཉེ་དུ་ཀའི་
རིགས་སུམ། རྒྱག་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་བྱུག་དུ་
འདུ་བ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱའི་སྣོན་ས་ཐབས་ཀྱི་སྤོགས་གཙོ་ཆེར་སྟོན་
བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤོགས་གཙོ་ཆེར་སྟོན་བ་དང་། ཐབས་ཤེས་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆང་ཚུལ་གྱིས།
རིམ་བུ་ལྟར་བ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་རྣམ་
པར་གཞག་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་ལུས་གསལ་པོར་སྟོན་བ་གསང་བ་
འདུས་བ་དང་། འོད་གསལ་གཙོ་པོར་སྟོན་བ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་
དང་། ལུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤའ་བ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་སྟེ་བྱ་ཡིན་ཉེ། དུས་འཁོར་ལས་ནི་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་ཡེ་

ཤེས་ལྷན་འཇུག་ཉིང་ཅེས་དུ་བཏོན་པས་ན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་མ་
འིང་གི་གོ་འཕང་ཞེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཡིན་པར་གསུངས་
སོ། །དེའི་སྤྱིར་སྤྲུགས་སྤྱིང་མའི་གཞུང་དུ་མ་རྩུ་ལོ་ག་ལ་ཡང་མ་རྩུའི་
མ་རྩུ་སོགས་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཟབ་མོ་སྐྱབ་མིན་གྱི་བྲག་གི་རྒྱད་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱད་
ཕྱེ་དང་། ཟབ་མོ་སྐྱབ་ཕྱེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི།

ཏུ་ཆེན་པོ་སྤྱེ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཀུན་གྱི་
གཞིའམ་སྤྱིང་པོར་རྒྱར་བ་ནི་གསང་བའི་སྤྱིང་པོའི་རྒྱད་འདི་ཡིན་
ཞེས། ཅེའི་སྤྱིར་རྒྱད་འདི་དག་སྐྱབ་མོང་མིན་པ་དང་། ཟབ་པ་ཡིན་
སྟུང་ན། གསང་སྤྲུགས་ནང་གི་རྒྱད་ཕྱེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པའི་གནད་
སྐྱབ་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི་འདི་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་སྤྲུགས་སྤྱིང་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དབང་བཞིས་
སྤྱིན་པར་བྱས་ནས་རིམ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པར་
འབྲེ་ཡང་། རྒྱད་གཞན་པལ་མོ་ཆེན་ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེར་དང་།

རྫོགས་རིམ་ཅུ་རྒྱུ་ཐེག་ལེར་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་ཅམ་ཞིག་
བསྐྱུན་གྱི། དེ་དག་གི་གནད་གང་ལ་ཐུག་པ་སྤྱང་སྲིད་དག་མཉམ་
ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསལ་བར་ངོ་སྤྱོད་
པའི་ཚུལ་ནི་དོ་རྫོང་ཆེ་གུ་སྤྱས་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུད་
འདི་དག་ཏུ་གསལ་བོར་བསྐྱུན་པའི་སྲིུར་ཏེ།

དཔེར་ན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལས་ནི། དོ་རྫོང་ཅན་གྱིས་དོ་རྫོང་ཆེ་གུ་
ཏུ་སྤྱས་པའི་གནད་གསལ་བོར་བསྐྱུན་པས་ན། རྒྱུད་དེ་ནི་སངས་
རྒྱུས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག་ཁ་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་དོ་རྫོང་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་དབང་བཞི་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྒྱུད་གཞན་དུ་བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་
ཞེས། གསུམ་པའི་འུགས་ལ་འཕངས་པ་ཅམ་ལས་གསལ་བོར་མ་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་དབང་གིས་རྒྱུད་གྱི་གནས་འཆད་པའི་རྒྱ་གར་
པ་དག་ལ། བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོམས་འཇུག་གི་ཆོར་བདེ་ཅམ་དང་།
ཆགས་བྲལ་གྱི་སེམས་དང་། སྤྱིང་པའི་གོ་ཡུལ་ཅམ་ལ་འདོད་པ་

སོགས་རྣམ་པ་མང་པོར་བྱུང་བ་ནི། ལ་སྐྱོར་བདུན་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་།
ཨིངྱ་བྱ་ཉིས་ཡེ་ཤེས་བྱུབ་པ་སོགས་ལས་གསལ་བར་བཀག་བ་ལྟ་
བྱ་སྟེ། དེར་སང་བསེལ་ལྡན་འདྲིའ་ཡང་། བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་སྤྲོད་
པའི་མན་ངག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་དང་། ཚོར་བདེ་དང་སྟོང་འཛིན་
གྱི་འདུ་ཤེས་གསར་དུ་སྐྱར་བ་ལྡན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པ་སོགས་ལུན་
སྐྱལ་དུ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ལོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱིས་ན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལས་ནི། འགྱུར་མེད་
གྱི་བདེ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ། རྟུལ་
དང་སེམས་གྱི་ཚོས་ལས་འདས་པའི་མཁའ་ཁྲབ་མཁའ་ཡི་རྩོ་རྩེ་ཅན་
དེ་ཉིད། རྒྱུད་ཉིད་དང་འགྲེལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱུབ་པའི་སྐབས་སོགས་
ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་བསྟན་བ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་གི་
དགོངས་གནད་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་མན་ངག་དམ་བ་
ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་ལུང་

ལས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ། སྒྲགས་སྐྱོད་མེད་པའི་ལྷ་སྐྱོམ་གྱི་གནད་
མ་སྐྱས་པར་སྐྱོན་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འདིས་ནི། རྫོང་རྫོང་གི་ལ་མཐའ་
དག་གི་དགོངས་དོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་
པས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིན་ཆེན་གཅིག་ལུ་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ།
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་གནས། ལྷང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་
འགྲེལ། སངས་རྒྱུས་ཀུན་གྱི་ཉེ་ལམ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཞེ་སྤྲུག་དམ་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་བའི་ཡོན་
ཏན་མད་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །དེས་ན་རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་
པ་ལྷ་བུའི་གནད་མེད་པར། སྒྲགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོང་རྫོང་ཆེན་པོ་ལྷ་
ཆེ་བ་རེ་དང་སྐྱོམ་ལྷ་ས་པ་དང་འཆོམས་པར་རྫོག་གའི་ཞེན་ལུལ་དུ་
མིད་ནས་བབ་ཅོལ་དུ་བརྒྱུམས་པའི་གཞུང་རྣམས་ནི་སྐོག་དང་བྲལ་
བའི་རོ་བཞིན་དུ་གནད་ཀྱིས་དབེན་པར་ཤེས་ནས། རྫོང་རྫོང་གི་ལ་མཐའ་
འདུན་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྐྱལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྷ་བུའི་

རྒྱུད་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་ལ་ལུས་དང་སྲོག་ལའང་ཕངས་པ་མེད་
པར་ནན་ཉན་དུ་བྱ་བར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུད་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་ཤིང་རྟའི་ལམ་
སྲོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བ་སྤུན་མོང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་། ཟུང་
བ་སྤུན་མེན་གྱི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ།

རིག་སྒྲགས་འཆང་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཟུར་པའི་བཀའ་
སྲོལ་མད་དུ་བྱུང་བ་སྟེ། མ་རྒྱལ་ལོ་ག་རང་གཞུང་ལྟར་འཆད་པའོ།།

གཉིས་པ་^{ཟུང་བ་སྤུན་མེན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ནི།}

སྤྱི་བའི་སེང་གོ་རོང་སྤོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྲོ་ན་མེད་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་འདི་ནི་མ་རྒྱའི་ཨ་ཏི་ཡིན་པས། རྫོགས་ཆེན་ལ་
གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཨ་ཏིའི་མ་རྒྱ་དང་གནད་གཅིག་པས་ན། གསང་བ་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ། བསྐྱེད་རྫོགས་དབྱེར་མེད་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་
རང་སྣང་གི་དགྱིལ་འཁོར་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་མི་སྣོས་
པར་སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་

བ་དང་། ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་བའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་
དུ་བསྟན་བ་གསུམ་ལས་སྔ་མ་ལྟར་དུ་འཆད་པའོ། །འཆད་ཚུལ་
དེ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་གནད་ལ་དགོངས་པ་རོ་གཅིག་ན་ཡང་།
སྐབས་འདིར་ནི་ཟབ་མོ་མན་ངག་གི་གནད་དང་ལྡན་བ་ལུགས་སྲི་
མའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་འོ། །དེ་ལ་གསུམ་སྟེ།

བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་མཚན་དོན་བཤད་པ། བརྗོད་
བྱའི་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ། རྗོད་བྱེད་རྒྱུད་གྱི་
ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ།

བུམ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ལས་སྟོ་སྒྲིབ་བའི་དངོས་པོ་གོ་བ་བཞིན་
དུ། དབང་པོ་རབ་མགོ་སྒྲོས་པས་གོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འདི་ལྟ་བུའི་
མཚན་དོན་རྟོགས་པས་ཀྱང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་
པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱུད་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་
བས་ཐོག་མར་མཚན་གྱི་དོན་བཤད་ན། སྒྲིབ་ཏུ་ལྷན་སྒྲིབ་ལས་བྱངས་
པའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མཚོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་

སྐྱབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སྣ་སྒྲགས་ཉིད་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་
ཚུལ་སྣ་ཚོགས་འབྲེལ་བར་སྟོན་པའི་ཚིག་དོན་རྒྱད་མར་གནས་པ་
ལ་རྒྱད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། གྲེ་བཀ་ཏུ་གསང་བའི་སྟོང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་སྟར་འཁོར་འདས་གྱི་ཚོས་ཀུན་དཔྱད་མེད་
པར་སངས་རྒྱས་ཉེ་སྐྱབ་གསུང་ཐུགས་མི་བད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ཁོར་
ཡེ་ནས་གནས་པ་ནི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་
པ་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། རྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྐྱབ་
པ་ཅན་གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ན་གསང་བའོ།།

གསང་ཚུལ་ནི་སྐྱབ་གསུམ་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོ་བུར་གྱི་སྐྱབ་པས་
བསྐྱིབས་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྣ་དགོངས་ཟབ་
མོ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོབས་གྱིས་མ་ཤེས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་སྟོན་
པ་མེད་པས་སམ་བསྟན་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི་གཤམ་པ་དང་།
ཚུལ་འདིའི་སྣ་སྟོན་སྟོན་པ་ཐུན་མིན་རྣམས་སྟོན་མིན་ལ་མ་སྐས་ན་
གསང་སྐྱོ་འཚོལ་བས་སྐྱོ་སྐྱར་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་མི་

སྟོན་པ་ནི་སྐྱེས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་གཤམ་སྐྱེས་ཀྱི་གསང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
ཀྱིས་གསང་བའོ།།

སྟོན་པོ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་སྐྱེ
གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡིན་ས་
སངས་རྒྱས་པ་མཉམ་ཉིད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་རྫོད་བྱེད་ཟབ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་ཚོས་ཀྱུན་གྱི་གཞིའམ་བཅུད་དམ་
མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོན་པོར་གྱུར་བའོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སྐྱེ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་
ཉིད་དངོས་པོ་ཀྱུན་ལ་བྱུང་བ་ཅིང་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་འི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པ་དང་། གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དང་། གནས་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྟག་ཏུ་རང་
གི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་འགྱུར་བ་མེད་
པས་ན་དེ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་།།

ངེས་པ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་གཏུལ་བྱ་གཞུག་པའི་

ཐབས་སུ་བསྟན་པའི་དང་དོན་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྲུགས་སུ་ཚུད་པའི་དོན་མཐར་སྲུག་པ་གདུལ་
བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ངེས་པའམ་
མཐར་སྲུག་གི་དོན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཚན་གྱི་རྣམ་
གངས་བཞི་པོ་འདིས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་
དོན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་སློ་ནས་མཚན་གྱི་རྣམ་གངས་བཞིའི་ལྗོགས་པ་ནི་
བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་གཞི་
གསང་བའི་སྣང་པོ། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སུ་མེད་པས་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། དེའི་མཐར་སྲུག་སྐྱུ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་
བྱུབ་པ་འབྲས་བུ་གཞི་ཐོག་ཏུ་ངེས་པའོ།།

ཡང་ན་མཚན་གྱི་རྣམ་གངས་བཞི་པོའི་སྐྱུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་
སྦྱིར་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་སློ་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་
དང་། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་སློ་ནས་སྦྱར་སྦྱང་བ་དང་དེ་རྒྱར་བྱས་ཏེ་

སྐྱུང་གྲགས་པ་དང་། དེའི་བརྟུང་གྲུང་པ་སློབ་གསུང་བཅས་ཏུ་གཏོགས་པ་
པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྐྱུང་བཤུག་འཇུག་གི་ཚུལ་
མཚུངས་པར་སྐྱུང་རོ།།

གཉིས་པ་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ། རྟོག་ལྡན་འཇུག་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོས་འབྲེལ་བཤུག་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་ལྡན་
ཀྱི་རྒྱུད་དོན་རྣམས་པར་གཞིགས་པ་གཉིས། དང་པོ།

འཇུག་སློབ་གྲིག་གི་གནས་ལ་རྣམས་པར་དཔྱོད་པ་ཅན་དག་འདི་སྟེ་
བྱུ་རྒྱུད་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཅི་ལྟ་
བྱ། བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས་དོན་གྱི་འབྲེལ་
བ་ལ་རྣམས་པར་གཞིགས་པ་རྣམས་ལ་བཤུག་པ། རྒྱུད་འདིའི་བརྗོད་
བྱ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དག་མཉམ་
ཆེན་པོར་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་གཞི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་། དེ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་རྣམས་
སྣ་ཚོ་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་འབྲས་བུའི་

དགྲིལ་འཁོར་ཏེ། མདོར་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པ་སྤྲུགས་
ཀྱི་དགོངས་དོན་ཟབ་མོ་གང་ཡིན་པའོ།།

དེ་གང་གིས་རྫོང་པར་བྱེད་པ་ནི་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་དུ་མ་ཚོགས་
ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྟོན་པ་ཅ་རྒྱུད་ལེན་ཉེར་གཉེས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་འདི་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་མུགས་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་བའི་རྣམ་ཐོས་དོ་རྗེ་གསང་
བའི་ཚིག་ཏུ་ཤར་བ་སྟེ། རང་སྣང་འོག་མིན་ན་ཉིད་ལས་མི་གཞན་
པའི་འཁོར་ལ་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་གི་དོན་རྩིས་བ་མེད་པར་རིག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་གདུལ་
བྱའི་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་སྟོབས་ལས་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་
གསུངས་པ་དང་བའི་དོན་མིན་པ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་འཕགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དགོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསང་བ་མཚོག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཚིག་རྣམས་སྐྱ་སྤྱིའི་རྣམ་པས་སློལ་སྣང་བའི་སྣང་སྣང་བའི་རྒྱུད་

དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་ཡོད་ཀྱི་ཉེག་པས་རྒྱུ་གཡོས་ནས།
སྒྲིའི་གནས་དང་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བསྐྱུལ་བ་ལས་ངག་
ཉུ་བརྗོད་པ་ནི་སྐྱར་གྲགས་པའི་རྒྱུ་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་ཉེན་ནས་
མཚན་མར་གྱུར་པ་སྤེལ་དུ་ཡི་གའི་གཟུགས་བརྟན་སྤེལ་གས་
བམ་ལ་བཀོད་པ་ནི་བདར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་དེ། བརྗོད་བྱ་སྤེལ་གཞི་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད། རྗོད་
བྱེད་མིང་ཚིག་ཡི་གའི་ངག་གི་རྒྱུན་འབྲེལ་མར་གནས་པའི་སྐོ་ནས་
རྗོགས་པར་གསལ་བར་བྱས་པས་ན་རྒྱུ་དོ།།

དེ་ཡང་མཚོན་བྱ་དོན་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་དག
རྗོད་བྱེད་ཡི་གའི་རྒྱུ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི་
དགོས་པ་སྟེ། སྐྱ་དོན་འབྲས་བུའི་དོན་སྤྱི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ལུལ་
རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདར་དོན་ལ་འབྱོར་ནས་ཐ་སྐྱད་
འབྲུབ་པ་ནི་ཚིག་ཀུན་གྱི་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་དོན་ཉེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོག་ཐུན་གྱི་

དངོས་གྲུབ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི་ཉིང་དགོས་སོ།།

ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་རག་ལས། དགོས་པ་བཟོད་བྱ་རྟོགས་
པ་ལ་རག་ལས། དོན་རྟོགས་པ་རྗེས་སྲིད་ལ་རག་ལས་པས་ན།
བཟོད་བྱ་རྗེས་སྲིད་ཤེས་བྱ་ཤེས་སྲིད་དང་། རྗེས་སྲིད་དགོས་པ་
ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དང་། དགོས་པ་ཉིང་དགོས་དེ་ལས་དེ་བྱུང་
དང་། ཉིང་དགོས་བཟོད་བྱ་གཉིས་དོན་གྱིས་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་
བ་གྲུབ་པས་ན། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གཉིས་བདེ་
སྐྱབས་ཏུ་གྲུབ་པའི་དགོས་པ་རྒྱུད་འདི་ལ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
དོན་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་ཅམ་ན་བར་ཐོས་པ་དང་སྐྱེགས་བམ་
མཐོང་བ་ཡང་ཕན་ཡོན་མཚོག་དང་ལྡན་པས་སྡོན་ཚོགས་ཁྱད་
པར་ཅན་བསགས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ལུང་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ཕྱི་དོན་ལྗོད་དོན་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། རྒྱུད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྐྱེང་
གཞི། རྒྱུ་སྐྱེང་སྐྱོང་། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་དོན།

མཐུག་རྗེ་གསལ་བར་ཡོངས་སུ་གཏད་བ་སྟེ་རྗོ་རྗེ་བཞིའི་གྲངས་དང་
མཚུངས་བར་གནས་བ་ལས། དང་པོ།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་ལྔ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱད་ཚེན་པོ་འདིའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཕུན་མོང་མིན་པར་འཆད་དགོས་པས།

སྟོན་པ་འི་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟོགས་བཅུ་དུས་བཞིའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗོ་རྗེའི་བདག་པོ་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གདོད་མ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་སངས་
རྒྱས་པ་ཉིད་སྟོན་པར་འདོད་ཀྱི། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གཅིག་ལམ་སྐྱེངས་
ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ལྟ་
བུ་ཉི་ཚེ་བ་གཅིག་སྟོན་པར་འདོད་བ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།

གནས་འི་འོག་མིན་ཀྱི་གནས་མཐའ་དང་དབུས་མེད་བ་ཚོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་པོ་བྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་པོ་བྱང་རྩལ་ཀྱི་དཀྱིལ་
ལའོར་དུ་རང་སྐྱེང་བ་རྒྱ་ཆད་སྟོགས་སྐྱེང་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཀྱི། དག་
པ་དང་མ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སྟོགས་ཀྱི་ཆས་སྟེ་བའི་གནས་རིས་

སུ་ཚད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འཁོར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚེན་པོ་རང་སྣང་བའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་གང་
ཞིག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྲང་
ཚུབ་ཚེན་པོའི་ཚུལ་འཆང་བའི་སྟོན་བ་ཉིད་ལས་རྒྱུད་མི་གཞན་བ་
གང་ཡིན་པ་དེར་འདོད་གྱི། འགྲོ་བ་གཞན་རང་གི་རྒྱུད་དག་པའམ་
དང་པས་འདུས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ།།

དུས་ནི་དུས་བཞི་མཉམ་བ་ཉིད་གྱི་དབྱིངས་འཕོ་འགྲུང་ལས་
འདས་པའི་རང་ན་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩོམ་
བ་མེད་པར་སྐྱེན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱེན་སྐྱེག་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཉིད་དུ་
བཞུགས་གྱི། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པས་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའམ། སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་དུས་གྱིས་སྤྱེ་བའི་
དུས་ཉི་ཚེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུད་ནི་འཁོར་བ་དང་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
གདོད་མ་ནས་དབྱེར་མེད་པར་དག་མཉམ་ཚེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་གྱི། རྒྱ་འབྲས་སྒང་
དོར་དུ་བྱས་ནས་རིགས་དང་བཤེས་གཉེན་སོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་
སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་བསྐྱབས་པས་འབྲས་བུ་གདོད་འབྱུང་བར་སྟོན་
པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འདི་དག་ཀྱང་འདི་སྐད་བཤད་པའི་དུས་ན་ཞེས་སྐྱེད་གཞི་མདོར་
བསྟན་པའི་ཚིག་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་འཁོར་དགོངས་པ་
དབྱེར་མེད་གྱི་དབང་ལས་འདི་སྐད་བཤད་ཅེས་དང་། དུས་ན་སྟོས་
གྱི་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་མ་སྟོས་པ་ལའང་དོན་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུར་སྐྱེད་གཞི་མདོར་བསྟན་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཡང་།
ཕྱི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་སྐྱེད་གཞིའི་ཚུལ་དང་། བང་ལྟར་བཀོད་པ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དང་། གསང་བ་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚུལ་དང་སྤྱར་ནས་
འཆད་པར་བྱ་ཞིང་། སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི། གཞི་
རང་བཞིན་ལྟན་བུལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐུགས་རྗེའི་རང་ལས་འཆར་ཚུལ་
དང་། དེ་ལས་ཞི་ཁྲོ་གཉེས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་འསྟོས་པའི་ཚུལ་ལས་

བཅུམ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྒྱས་པར་དོ་རྗེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་
པས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྩེ་གྲང་སྦྲང་བ་ལ།

ཐུན་མོང་དུ་ཞི་སྟོན་པས་གྲང་སྦྲང་བ་ཞིག་ན། ཞལ་འཇུ་མ་བ་
དང་། འོད་འགྲེད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྐོ་ནས་བསྐྱལ་བ་དང་། འཁོར་གྱིས་གྲང་སྦྲང་བ་ན། ལུ་
བའི་སྦྱོར་བ་དང་ལུས་པའི་ཚིག་དག་གི་སྐོ་ནས་དོན་གང་ཡིན་པ་
གྲང་སྦྲང་བར་བྱེད་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་དགོངས་པ་ལ་གསལ་
བའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངམ་ཞིང་ངོ་མཚར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གྲང་སྦྲང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་ཤེས་
ཀྱི་ངོ་བོར་གདོད་ནས་དག་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་

ཐབས་གྱི་ཆ་བཟུང་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་སྐྱེང་སྐྱོང་བ་ནི།

⁽¹⁾ཞེ་མ་རྟོ། རོ་རྩེ་ཕུང་པོའི་ཡན་ལག་ནི། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཏེ་མདོར་ན་སྒྲོང་བཅུད་དག་པ་ཆེན་པོར་བསྟན་པའོ།།

དེ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པའི་ངང་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཆོས་
དབྱིངས་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་ཤེས་
རབ་གྱི་ཆ་བཟུང་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་སྐྱེང་སྐྱོང་བ་ནི།

⁽²⁾ཕྱོགས་བཅུ་སྟོང་ཁམས་ཡེ་ནས་དབེན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཏེ་མདོར་ན་སྒྲོང་སྤྱིད་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་བསྟན་
པའོ། །དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་
དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་ཡབ་ཡུམ་ཐབས་ཤེས་འདུ་
འབྲལ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྐྱེང་སྐྱོང་བ་ནི།

(1) བོ། རྒྱུད་ཟ། རེབ་པ། ༡༠༧༩-༡༠

(2) བོ། རྒྱུད་ཟ། རེབ་པ། ༡༡༠༧-༡༡

(1) ཨེ་མ་རྟེ་ངོ་མཚར་མད་གྱི་ཚོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་
 མདོར་ན་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་
 པའོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ལས་མ་གཡོས་
 མི་གཡོས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་ན་ཡང་། གསང་བ་བཞིས་ཚོད་
 དེ་མ་རྟོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འདུལ་བྱེད་ལུགས་རྗེའི་སྦྱལ་བ་
 གང་འདུལ་སྦྱུ་འཇུལ་བུ་བའི་རྣམ་ཐོལ་ཚད་མེད་པར་བསྟན་པ་དག་
 །ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་ཡུལ་རིགས་བྱུག་དང་འཚོམས་པར་སྦྱལ་བའི་
 སྐྱེས་བུ་བྱུབ་པ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཅིང་། བསྟན་པ་ཚོས་
 གྱི་རྣམ་གངས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་དང་མཐུན་
 པར་གསུངས་པ་ཚད་མེད་ཀྱང་། ཐེག་པའི་རྣམ་གངས་ལྗང་རིགས་
 བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་
 གདུལ་བྱ་གདུག་པ་ཅན་ལ་ཁོ་བོའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་གྲོལ་བ་མཛད་
 པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པའོ།།

(1) བོ་རྒྱུད་ཟུ་ལེབ་༡། ༡༡༠༡-༥།

གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱད་དོན་ལ། རྒྱད་གསུམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ལམ་རྒྱད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་གཞི། ལམ། འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གང་ཉོགས་
པར་བྱ་བ་གཞིའམ་རྒྱུའི་རྒྱད་ལ། གཞི་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
བསྟན་པ། དེ་མ་ཉོགས་པས་འཇུག་ཚུལ། འཇུག་ཀྱང་རང་བཞིན་
ལས་མ་འདས་པའི་ཚུལ། འཇུག་པ་ལྡོག་ཚུལ་དང་བཞིས་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ།

①བཅེངས་མེད་རྣམ་པར་གྲོལ་མེད་པའི།

ཡེ་ནས་ལྷན་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཚོས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཉྱལ། འདི་ཉྱལ་སྒྲུང་སྲིད་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་
རྒྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དག་ཅིང་། མཚན་མ་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་བས་ན་སོ་སོར་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་གཞི་རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་

(1) བེ་རྒྱུད་ཟཱ་ ལེབ་༡། ༡༡༠༧-༧།

དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲོང་སྲོང་གི་སྐབས་སུ་རི་སྐད་བསྟན་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ལ་སྲུས་ཀྱང་བཅིང་བ་མེད་ལ། དེ་མེད་
 པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའང་མེད་དེ། གཉིས་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་དང་
 བྲལ་བས་ན་རྒྱ་ཆད་སྟོགས་ལྟར་མེད་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་
 མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཞུགས་པ་ནི་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ན་མུང་འདས་དང་། མ་
 རྟོགས་ན་འཁོར་བའི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་བ་མེད་པས་ན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
 ཉིད་སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་
 མེད་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འདུག་པས་ན་རྒྱུད་དོ། །གཞི་དེ་དག་པ་
 མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེ་དང་ཡེ་
 ཤེས་སུ་སྤང་བས་ན་སྤང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱའི་རྒྱུད་ཅེས་སུ་འང་
 བཞག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱལ་བའི་
 དུམ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་

དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། སྐྱེད་པའི་
ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ནས་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་
སོགས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་
བསྟན་ལ། དེས་དོན་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདྲིའི་སྣང་སྣང་བདེན་པ་
དབྱེར་མེད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་གདོད་མ་གཞི་ཡི་དགྱིལ་
འཁོར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ན་གནས་ལུགས་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པར་སོན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དང་། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ལ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་
ཤེས་རྒྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཅི་རིགས་པར་རྟོགས་པ་
ལ་ལམ་བཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ དེ་མ་རྟོགས་པས་འཇུག་ལྟེན་ལ།

གཞི་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པར་འཇུག་པ་སློབ་བྱུང་
བས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་ཞིང་ཞེན་པ་ལ་འཇུག་པ་
བཏགས་པའི་གཞི་ཞེས་གྲུང་བྱ། མ་དག་འཇུག་པའི་སྣང་བ་ཞེས་

གྲང་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་ནི་དོ་བོ་ག་ནས་དག་
 གྲང་། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་གྱི་སྣང་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱུང་འཇུག་
 ཡིན་པའི་གནད་གྱིས། གནས་ཚུལ་བཞིན་ཉོགས་ན་སངས་རྒྱས།
 མ་ཉོགས་ན་སེམས་ཅན་འབྱུང་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་
 སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡུལ་རིག་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མིན་ན་འཇུག་
 ཡང་མི་སྲིད་ལ། མ་འཇུག་པའི་དོན་ཉོགས་པའང་མི་སྲིད་མོད།
 སེམས་ནི་ཡུལ་འཛིན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་ན། དེས་ཡུལ་གྱི་
 རང་བཞིན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པར་འཛིན་
 པ་དང་། རྐྱེན་གྱིས་གོལ་ཉེ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱུང་བ་ཐག་པ་ལ་སྦྱུལ་
 དུ་འཛིན་པ་གཉིས་སྲིད་པ་བཞིན་དུ། གདོད་མའི་རིག་གཤངས་མ་
 འགགས་པ་ཉིད་གྱིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་སྣང་ལ་ཡུལ་དུ་བྱུང་
 བའི་གཟུང་འཛིན་འཇུག་པའི་ས་བོན་ལས་སྲིད་པའི་སྣང་བ་རྒྱ་
 འབྲམས་སུ་མཆེད་པའི་ཆོ་ན། ཚུ་ཉིད་ཆབ་རོམ་འབའ་ཞེས་ཏུ་གྲུང་
 པ་ལྟར། འདི་ལྟར་གང་དང་ཅི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་འཛིན་

ཐ་མལ་དུ་སྒྲུང་ཞིང་ཞེན་པའི་ངོར་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དོན་མི་སྒྲུང་
ལ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་དམིགས་པའི་སྐྱོད་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དང་མི་
མཐུན་པས། རང་བཞིན་གཞིར་གནས་ཀྱི་དོན་བག་ལ་ཞ་སྟེ་མི་སྒྲུང་
བར་འབྲུལ་བ་འབའ་ཞེག་གི་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་ངོ་།།

དེ་སྐྱོད་འབྲུལ་བ་དེས་གནས་ལུགས་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་
བར་སྤྱེན་ཆོད་མེད་ཀྱང་། མདོར་བསྡུས་ན་གནས་སྐྱབས་བཞིའི་
སྐྱིབ་པ་སྟེ། སད་པའི་ཆེ་ན་ཚོགས་རྒྱལ་གི་ཤེས་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་
བ་རགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་བ་སྐྱ་ཚོགས་
བར་འཛིན་པས་སྒྲུང་སྲིད་ནམ་དག་རྒྱ་འབྲུལ་དུ་བ་སྐྱུལ་བ་སྐྱུའི་
རང་བཞིན་ལ་སྐྱིབ། མི་ལམ་གྱི་ཆེ་རྒྱུང་སེམས་ཅོམ་གྱི་སྒྲུང་བ་སྐྱ་
ཚོགས་རང་སྒྲུང་འལ་འོལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ཞེན་པས་ཡེ་ཤེས་རང་སྒྲུང་
ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱིབ། གཉིད་འཐུག་གི་ཆེ་
སེམས་སེམས་རྒྱུང་གི་རྒྱ་བ་ལོག་ནས་ཅི་ཡང་བྲན་མེད་ཐུན་བ་སྐྱ་
བུའི་རང་དུ་འབྲུན་པས་མི་རྟོག་ཚོས་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱིབ། ལྷོམས་

འཇུག་གི་ཚེ་རགས་པའི་བྱང་ཚོར་མཐའ་དག་བདེ་བའི་རོས་བཙམ་
ནས་གནས་པ་ལ་དེར་འཛིན་ཞིང་ཞེན་བས་བྱང་འཇུག་ངོ་བོ་ཉིད་
སྐྱའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུལ་བར་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་
འབྱུང་ནས་རང་གནས་སྐྱེ་བཞིའི་དོན་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་འབྲུལ་བ་དེ་དག་རྒྱ་མེད་བར་འབྱུང་མི་སྲིད་བས་འདིའི་རྩ་
བ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། ལུ་མོང་གི་ཐེག་པར་སེམས་བྱང་མ་རིག་པ་
ཉིད་རྩ་བར་གསུངས་ལ། སྐྱགས་རྒྱུད་ལས་ནི་སེམས་དེ་ཡང་གཟུང་
འཛིན་དུ་གཡོ་བའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱང་སྤྱོད་མོའམ། སྤྱོད་པའི་ཁུ་རུལ་རྒྱང་
གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་སྤང་གསུམ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སུ་གསུངས་
ཤིང་། དེ་འདྲའི་རྒྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྩ་བའང་གཤོད་མའི་
རང་སྤང་མ་འགགས་པ་ལས་བྱང་བས་ན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་
བཤའ་བ་ཀུན་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གཞི་ལ་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་འབྲུལ་བྱང་རང་བཞིན་ལས་མཐོངས་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་སྐྱུར་སྤང་དུས་ཉིད་ན་ཡང་རང་བཞིན་གཞི་ཡི་ཚོས་ཉིད་ལས་

འི་གཞན་དུ་གྱུར་བ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་དེ། དུང་སེར་པོ་སྣང་བའི་ཆེན་ཡང་
གནས་ཚུལ་ལ་དུང་དཀར་པོའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་
མེད་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལྟར་སྣང་སྲིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་
འི། རྟོགས་ཀྱང་རུང་མ་རྟོགས་ཀྱང་རུང་རང་གི་རང་བཞིན་དག་མཉམ་
ཆེན་པོ་ལས་གཡོ་བ་མེད་དེ། **མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་དག་ལས་ཀྱང་།**

**དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཡི་ནས་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ།**

བཞི་བ་འཁྲུག་པ་ལྷུ་ལྷུ་འི།

གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དངོས་སམ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་པར་ཅན་གྱི་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུག་པ་དེ་དག་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྣང་བས་
ལུན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་འོ། །དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐོ་
ནས་གཞི་ཡི་བཞུགས་ཚུལ་ལ་སྐོ་འདོགས་ཆོད་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟ་

བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པའི་ངོར་ཐ་
མལ་གྱི་ཞེན་པ་སྐབ་ཀྱང་སྤང་བ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དུང་དཀར་པོར་ངེས་པའི་ངོར་སེར་པོའི་སྤང་
བ་མ་ལོག་ཀྱང་དེར་ཞེན་ལོག་པ་བཞིན་ནོ།།

སྟ་བའི་དོན་བཞིན་སྐྱོམ་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་པའི་རིམ་པ་དང་
མཚུངས་པར། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆབ་རོམ་རིམ་བཞིན་ཚུ་རུ་ལྷ་བ་
སྟར་འཁྲུལ་པའི་སྤང་ཞེན་ངེ་ཚུང་དང་། དག་པའི་མཐོང་བ་ངེ་ཆེར་
སོང་ན་ཡང་ད་རུང་བྱི་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། མཐར་འཁྲུལ་
པའི་ས་བོན་སྤྲ་བའང་ལྡོག་པའི་ཆེ་ན། ཆབ་རོམ་ཚུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
སོང་བ་སྟར་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་སྟོབས་སུ་གྱུར་པས་ན་སྤང་
ལྡོག་པ་མེད་དོ། །འདི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་ལས།⁽¹⁾

ཨི་མ་རྟོ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ལས། །ཞེས་སོགས་དང་།⁽²⁾

(1) བོ་རྒྱུད་ཟ། རེབ་༡། ༡༡༠༧-༧
(2) བོ་རྒྱུད་ཟ། རེབ་༡། ༡༡༡༧-༦

རི་སྐྱོད་འཇིག་རྟེན་འཁྲུལ་པའི་ཚོས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཚུལ་མུན་མོང་གི་རིགས་པ་དང་མུན་པར་
ཡང་བསྐྱབ་བྱས་ཏེ། **རྣམ་འགྲེལ་ལས།**

རྣམ་ཤེས་ནི་ཡུལ་རིག་ཅིང་འཇིག་པ་ཡི་ཚོས་སམ་རང་བཞིན་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཡུལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་
འཇིག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་
ཡི་ནི་བདག་ཉིད་དེ། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འདི་ཡི་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའང་
ཡིན་ཏེ་གཟུང་དོན་ཡིན་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཀྱང་རང་བཞིན་འདི་ལས་སེམས་དེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་
སྐྱོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོལ་བར་འགྱུར་
ཞིང་། གོལ་བ་དེ་ཡང་རང་གར་མི་ལྡོག་པར་དེ་སྐར་ལྡོག་པ་ཡང་ནི་
དེ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དྲངས་བའི་ལམ་གོམས་པའི་རྒྱུ་
ལ་ལྟོས། རྒྱུ་ལས་མི་ལྡོག་པའང་མིན་ཏེ་སྐྱོ་བར་བ་ཡིན་པས་མི་

བརྟན་ཏེ་ཚད་མས་གཞོན་པས་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་གྱི་སློབ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ནི་རི་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་པ་གཉེན་པོའི་
སྤྱོད་པ་དང་འབྲལ་མི་རུང་བའི་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
རྟོག་པ་བདག་ལྟ་དང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་མ་རྣམས་ནི། དེའི་གཤེས་
ལ་འབྲལ་རུང་གི་སློབ་ལྟར་བ་ཡིན་པ། དེ་སྤྱིར་སྤྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་
དབྱུང་བའི་དུས་ན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་
མཐོང་བ་ལ་གཞོན་པའི་བྱས་པ་མེད་པ་རྣམས། ལམ་གོམས་པ་
མཐར་ཕྱིན་ནས་སློབ་གཉེན་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པ་ལ་ཕྱིས་གཞོན་པའི་བྱས་པ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སློབ་པ། བག་ཆགས་མ་
ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་ལར་ཅུང་ཟད་གཞོན་བྱས་པ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལྟར་
འཛིན་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ། སྤྱིད་བྱས་པའི་
སྤྱིང་པོ་ཅན་སློབ་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་
དེ། དུན་དུ་གནས་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུད་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བུ་སྤྱོད་པས་ན་ས་རྒྱུན་ལ་ནི་མེ་ཅུང་ཟད་འབར་གྱིང་དུ་མི་
གནས་པ་བཞིན་ནོ།། །སྤྱོད་བསྐྱལ་གྱིས་འཆོབ་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། རྫོང་དེའི་རང་
བཞིན་ནམ་ངང་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་བསྐྱོག་སྤོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གིས། འབད་དུ་ཟེན་གྲང་ཅུང་ཟད་གྲང་བུས་པ་མེད་པས་སྐྱར་མི་
སྐྱོག་སྤོ། རྫོང་འོད་ཡང་དག་པ་དེའི་སྤོགས་འཛིན་ཉེ་བསྐྱོག་བུས་ཀྱི་ཚད་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་
ཀྱི་རྒྱད་དང་སྐྱབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་སོགས་ལས་གྲང་ཚུལ་དེ་དང་
མཚུངས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་
རྒྱད་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ལམ་བཟོད་
ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི།

གཞི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་དེའི་དོན་ལ་ཚུལ་
བཞིན་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཐུས་སྐྱོ་བྱུར་འབྲུལ་པའི་བྱི་མ་
མཐའ་དག་སྤངས་ནས་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། མདོར་
ན་ལམ་ལྟའི་ཡེ་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པའོ།།

དེ་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

ཤེས་འབྱུག་མཚན་ཉིད་འབྱོར་བའི་གཟུངས།།

འབྲས་བུ་སྒྲིབ་བྱེད་རྒྱ་དང་རྒྱུ།།

རྒྱས་མཐུ་ཅན་དུ་གང་གྱུར་བ།།

རིག་འཛིན་རྒྱལ་བའི་ཞིང་དུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ། །དེ་ཡང་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སམ་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་

མངོན་དུ་བྱས་པས་ན་ལམ་དང་། ཚུལ་འདི་ཐོབ་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་

བའི་ཐབས་ཡིན་པ་དང་། འདིས་གཞི་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་རིམ་བཞིན་

རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱས་པས་

ན་རྒྱད་ཅེས་བྱའོ།

གཉེས་པ་དགེ་བ་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉེས་ལས། དང་པོ་ལ་

ཐེག་པ་གཉེས་སུ་བྱེ་བ་དང་། ལྷར་བསྟན་པ་དང་། དགུར་བཞག་

བའོ། །དང་པོ།

ཐུན་མོང་ངེས་འབྱུང་གི་ཐེག་པ་བཞི་སྤྱི་རྒྱད་སྡེ་གསུམ་དང་

(1) བོ་རྒྱུད་ཟཱ་ ལེབ་ཉ་༡༡ ༡༡༡༡-༡༡

བཅས་པ་སྐབས་འདིར་རིང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ལུག་མིན་དོ་རྗེའི་
ཐེག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བའི་ལམ་སྟེ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལྗང་བྱེན།

ཐེག་པ་བཞི་ཡི་ངེས་འབྲུང་ལ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ།

ལྷ་མིའི་ཐེག་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་ཐེག་
པ། བྱུང་ཚུབ་སེམས་དང་འེ་ཐེག་པ། གསང་བ་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྗ་
ལས། དང་པོའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི།

ལས་འབྲས་ཚུད་མི་ཟ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དག་བཅུ་དང་བསམ་
གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱབས་པས་མི་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
ལྷར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའོ།།

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི།

བདེན་པ་བཞིའི་དོན་ལ་ཡང་དག་པར་ལྷ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཚུན་

བར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་ཏེ་འཛིན་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་གོམས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱན་ལྷགས་
ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་། མཐར་འབྲས་ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་སྦྲོར་
བ་ཟད་པའི་དག་བཅོམ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་གྲུབ་པའི་
མཐའ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མདོ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་པ་ནི།

སྦྲོན་གོམས་པའི་སྦྲོབས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པར་གྱུར་པ་ན་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་པར་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྦྲོབས་ལས་བྱི་ནང་གི་ཉེན་
འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་ལས་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་ཤིང་། བདག་མེད་
བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
དག་བཅོམ་བ་མདོན་དུ་བྱེད་ལ། དེར་ཡང་ཉེན་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་ལས་
ལམ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བུ་ཚོགས་སྦྲོད་དང་བསེ་བུ་ལྟ་
བུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།།

བཞི་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐོག་ནི།

དོན་དམ་དམིགས་མེད་དང་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་
རྣམ་པ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས། ལམ་པར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་སྐྱོད་ཅིང་བདག་མེད་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་སོགས་སུ་གོམས་པ་ལས་
འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་པར་འདོད་
པའོ། །དེ་ལ་འང་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དབྱེ་མ་བ་དང་།
གཉིས་སྟོང་གི་རང་རིག་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པས་ཚོས་བདག་མེད་སྤྲོ་བ་
མ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།།

ལྔ་པ་གསང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནི།

མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། ལྟ་སྐྱོད་བྱུང་བར་
ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་ད་ལྟ་ནས་ཅི་རིགས་པར་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་
བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐྱུར་དུ་འགྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་
བྱའི་ལྟ་དང་བདག་གཉིས་བཟང་ལན་དང་ཐ་དད་མེད་པར་མཉམ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྲུགས་ནང་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་བཟང་ལན་

ནམ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་བདག་གི་རྒྱུད་སྣའི་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པ་སྐྱགས་བྱི་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། བྱི་བ་ལའང་
 གསུམ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བདག་དང་ལྷ་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
 ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐར་བྱིན་པའི་སྣ་དེ་བདག་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་
 པ་པོར་བཟུང་ནས་བདག་དང་ལྷ་རྗེ་ཁོལ་བྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་བ་སྟེ། དེ་ལ་
 མཚོག་དམན་དུ་ལྷ་བ་ཅམ་ཞིག་འདི་པའི་ལྷ་བ་བྱུང་པར་འཕགས་
 ཚོས་མིན་ཡང་། རྗེ་བོས་ཁོལ་བོ་ལ་མཚོག་སྤྱོད་ཀུས་པ་ལྟར་ལྷ་དང་
 སྐྱགས་ལ་བསྟེན་ནས་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་དངོས་གྲུབ་གཉིས་གདོན་
 མི་བྱ་བར་གྲུབ་པའི་ངེས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་དངོས་
 གྲུབ་བསྐྱེད་ཀུས་པར་ཤེས་པ་ཅམ་མིན་པར་རང་མཐར་སྐྱག་སྣ་དེ་
 དང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ན་ངེས་
 ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལོ།།

དེའི་གནད་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་དང་ལྷ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་
 དང་། ཀུན་རྫོབ་བསྐྱེད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་བྱུང་དུ་རྒྱུད་པའི་དོན་ལ་

ཡིད་ཆེས་བས་ན་ལྷའི་མཚན་མ་སྐྱ་དང་སྐྱགས་སོགས་ལ་གཞུང་
 ལས་བསྟན་བ་ལྷར་ཚུམ་བཞིན་ཞུགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱར་བ་ཉིད་
 དུ་བདག་ཉིད་ལྷའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པར་བྱེད་བ་གསེར་འགྲུང་
 གྱི་ཚེས་སྐྱགས་གསེར་དུ་བྱེད་བ་བཞིན་དུ་ཉོགས་པའི་ལྷ་བ་རྣམ་
 པར་དག་པ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྐྱ་སྐྱགས་
 ཉིང་འཛིན་ལ་བཙོན་བ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་
 བུ་བྱུབ་བས་ན། ལྷའི་ལྷས་དང་གཙང་སྐྱ་སོགས་ཚོ་གའི་ཡན་
 ལག་མ་ཉམས་པར་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་སྐྱ་མ་ཉེས་
 པའི་ཐབས་སྐྱར་སྐྱངས་པས། ལྷའི་མཐུས་གནས་སྐྱབས་སུ་འདོད་
 གཞུགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སོགས་སུན་མོང་གི་བྱུབ་པ་དང་། མཐར་
 ཟུག་མི་ཆེ་བཅུ་དུག་ན་རིགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གོ་
 འཕང་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱད་དང་།

དེ་ལས་སྐྱ་དགོངས་གོང་འཕེལ་དུ་སྐྱར་བས་བདག་དམ་ཚིག་
 པ་དང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་མཉམ་བ་སྐྱན་དང་གྲོགས་སོའི་ཚུལ་དུ་

ལྟ་བུ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་སྐྱོད་པ་གི་ཡ་དང་སྐོམ་པ་ཡོ་ག་དང་
མཚུངས་པར་ཉམས་སུ་བྲལ་བ་ས་མི་ཆེ་བའུན་ན་རིགས་བཞིའི་
སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ལྷ་བ་ཡ་སྟེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཐེག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

དེ་ལས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཆེར་
འཕེལ་བས་བདག་དང་ལྟ་དུའང་མེད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་བསྐྱབ་
ཏུ་རུང་བར་མཐོང་བའི་ལྟ་བུ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་སྐྱེའི་བྱ་བ་ལ་
མ་ལྟོས་ཀྱང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཁོ་ནས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྐོམས་པས་ཆེ་གསུམ་ན་རིགས་ལྔའི་
བདག་ཉིད་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་རྒྱུད་སྟེ་གསུམ་ལའང་དག་པ་མཐར་སྐྱོན་པ་འབྲས་
བུའི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྟ་ཉིད་མཚན་མ་
དང་སྐགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལམ་ཏུ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ད་ལྟ་ནས་ཅི་རིགས་པར་འཇུག་པའི་ཆ་ནས་
འབྲས་བུ་ལམ་གྱི་ཚུལ་ཡོད་ཅིང་དེའི་དབང་གིས་མདོ་ལམ་ལས་
ཐབས་ཀྱིས་འཕགས་ཤིང་སྤྱར་བར་ཡང་གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྤྲུགས་ནང་པ་སྣ་མེད་ཀྱི་ཐེག་
པར་ནི་བདག་དང་སྣ་ཡེ་ནས་འདྲུ་འབྲལ་མེད་ཅིང་སྣང་སྤྲིད་དག་
མཉམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཟབ་མོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར། རིམ་
གཉིས་ཟབ་མོ་བསྐྱོམས་ཤིང་སྒྲོང་དོར་མེད་པའི་སྤྱོད་པས་གང་སྣང་
ཆོས་ཉིད་དག་པའི་རོལ་པར་སྤྱད་པས་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་
ལྡེའི་བདག་ཉིད་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་དུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་
འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལས་བསྐྱེད་རྗེས་རྗེས་ཆེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་
རྒྱ་ཡོ་ག་པས་ནི། སྤྱུ་གསུང་བྱུགས་ཡོན་ཏན་སྤོན་ལས་ལྷ་འབྲས་
བྱུ་དོན་དམ་དང་། ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དང་། དབྱིངས་དོན་དམ་དང་
གསུམ་པོ་ཡེ་ནས་འདྲུ་འབྲལ་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་དགོར་བདུན་པོ་

བོ་ཉིད་དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མདོར་ན་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལྡན་
 གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་ལྷན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཅལ་སྤངས་སྟོང་བཅུད་དུ་སྤང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཤིང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
 མ་ལྟ་བུ་ནི་ལྷན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ་བདེན་གཉིས་རེ་རེའི་སྟེང་
 དུ་ཡང་སྤངས་སྟོང་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་གནས་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་དང་
 ཡེ་ཤེས་སུ་དག་པའི་ཆ་ནས་ཐུན་མོང་གི་བདེན་གཉིས་ལས་ལྷན་
 པའོ། །ཡང་དག་པར་ན་འདི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་གཞི་དང་ལམ་གྱི་དུས་
 བ་སྤང་བ་རྣམས་དང་། མཐར་ཕྱིན་འབྲས་དུས་བ་སྤང་བའི་དོན་
 དམ་མཐར་ཐུག་⁽¹⁾གཉིས་གཞི་འབྲས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་ལྷན་པའི་
 བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཚོས་སྐྱེ་ཆེན་པོར་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་སྐྱེ་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དབྱིངས་ཉེ་སྤངས་སྟོང་

(1) རྗེ་ཡིག་དེབ་གཞུགས། ༩༩-༡༠༡ །མཐར་ཐུག་པ།༽

ཟུང་འཇུག་གོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་
ཉིང་འཛིན་རྣམ་གསུམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་
རིག་འཛིན་རྣམ་པ་བཞིའི་ལམ་བཟོད་ནས་ཡི་གེ་འཁོར་ལོ་ཚོགས་
ཚེན་གྱི་ས་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པར་འདོད་པའོ།།

ཨ་ཀུ་ཡོ་གར་ལྗེ། གཞི་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་ཡང་སྤྱི་
སྒྲོས་རྩལ་གྱི་ལམ་ལ་མི་སྟོན་པར་ནང་དོ་རྗེ་ལུས་གྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་
ལེར་གཞན་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་འཆར་བར་བསྐྱུན་ཞིང་། དེའི་དོ་བོ་
ཡང་དབྱིངས་སྟོང་ཉིད་ཀུན་དུ་བཟང་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཐབས་
བདེ་བ་ཀུན་དུ་བཟང་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་སྐྱས་
བདེ་ཚེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རིགས་
དང་དགྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བྱུང་བ་དག་ཀུན་དེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་གྱི་ལྷ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རང་ལུས་གཞན་ལུས་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་སོགས་བདེ་ཚེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་
ལ་བསྐྱབས་པས་ལམ་ལྷ་མཐར་སྤྱིན་ནས་མི་སྟོན་པའི་ཟུང་འཇུག་

འགྲུབ་པར་འདོད་པའོ།།

ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ལས་ནི་གནས་སྤྱད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་གཞིར་མ་
ནས་བྱང་ཚུབ་པའི་རང་རིག་ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པ་དང་། རང་བཞིན་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དབྱེར་མེད་པའི་རང་ནས་སྤྱད་ཀྱི་རི་རྒྱུ་སྤང་མ་
འགགས་པར་འཆར་པའི་སྤྱོད་གསུམ་རང་ཆས་ཀྱི་དོན་ལ་བསྐྱེད་པ་
དང་རླུང་བཅིང་བ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་རྩལ་བ་ལ་སྣོས་མི་དགོས་པར་
བྱུང་མེད་རང་གསལ་བསལ་བཞག་མེད་པའི་རྩལ་དུ་ངེས་པ་
རིག་སྟོང་གཉེན་མེད་ལྟ་བུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཁྲིགས་ཚོད་ཅོག་
བཞག་བཞི་དང་ཐོད་ཀྱིས་སྤོན་མ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་
ལམ་སྤང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ལྷན་གྲུབ་གདོད་མའི་དབྱིངས་སུ་རང་
གྲོལ་བར་འདོད་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུར་གསེས་དང་བཅས་པར་
བརྟེན་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་བསྐྱུས་ན་ལྟ་སྟེ། ལས་འབྲས་
ཚུད་མི་ཟ་བར་འདོད་པ་འདི་ལྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་

དང་། གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤྱི་དང་ནང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་བ་འདི་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་
 པ་འཁྲུལ་པས་གང་ཟག་སོགས་སུ་སྤྱོད་འདོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་བའམ་གཟུང་བ་སྤྱི་དོན་གྱང་མེད་པ་དང་། འཛིན་
 སེམས་གྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བར་རྟོགས་པའི་སྐོ་
 བས་འཁྲུལ་པ་བརྒྱུགས་ནས་ལྷུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་ཐེག་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ། དེ་ལ་རྟོགས་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་སྐོ་
 བས་ཉན་ཐོས་སེམས་ཅམ་དབུ་མ་གསུམ་མོ། །ཡང་འཁྲུལ་སྤྱང་རྟོན་
 འབྲེལ་གྱི་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱི་ཚུལ་དུ་ཤར་ཡང་
 ལྷ་སྤྲུལ་གྱི་ཐབས་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ན་སྤྱང་དུ་དེ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེར་
 ཀྱི་སྤྱིད་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་མི་གོས་ཞེས་སྟོན་པ་སྤྱི་
 ལྷུང་སྤེ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཡང་སྤྲུལ་བསྐྱུལ་ཉིད་གྱང་ཚུབ།
 ཉོན་མོངས་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡི་ཤེས་ཆེན་པོར་རྟོགས་ནས་ལམ་
 ལྷུངས་ན་ལས་འབྲས་ཀྱིས་གོས་བར་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་རྣམ་

འབྱོར་གླ་མེད་སྲི་ཡི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་
ཀུན་གདོད་མ་ནས་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་སྦྱོན་གྱིས་གྲུབ་པས། ལམ་
ཀྱི་རྩོལ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར། ཐ་མལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་བཅིངས་པས་ཡི་
ནས་གོས་སུ་མེད་པར་སྟོན་པ་མཐར་སྲིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྫོགས་པ་
ཆེན་པོ་སྟེ། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཁོ་ནའོ།།

དེ་ཡང་རྒྱད་ཉིད་ལས།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་ལ་དེའི་ཚིག་འགྲེལ་ཚུལ་རོང་སྐོང་རྣམ་གཉིས་
སོགས་ཅུང་མི་མཐུན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་གནད་མཐུན་པར་འདི་
སྟར་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་དགུར་སྤེལ་ནི།

རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐེག་པ་གོང་དུ་
བཤད་པ་དེ་དག་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཉེ་ངེས་འབྱུང་འབྲེན་པའི་ཐེག་
པ་གསུམ། ཀྱི་ཡ་ཟུ་བ་ཡོ་ག་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་

གསུམ། མ་རྒྱ་ཨ་རུ་ཨ་ཉི་སྟེ་དབང་བསྐྱུར་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་
 དང་དགུར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་དགུ་ལ་
 ལྟ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ལྟ་བ་དང་ལྟ་ཡུལ་
 མ་སྟེད་ཅིང་མདོ་སྐགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བྱུང་མ་སྟེད་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་
 དཔྱེར་མེད་ལ་ངེས་པ་འབྲོངས་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འཕགས་པའི་བྱུང་བར་ལས། གུན་རྫོབ་དུ་རྗེ་ཁོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྟ་
 བ་སོགས་ཡོད་པ་སྐུས་ཀྱང་དགག་མི་རུས་ལ། གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་
 ཅན་ལྟ་བ་མིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། བདེན་
 བཞིའི་རྣམ་པའི་སྟོང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་པ་གཞན་པ་རྣམས་
 དང་། ཐ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་རི་བཞིན་ངེས་པའི་ལྟ་བ་གུན་ལྟ་བ་མིན་པར་
 ཐལ་དགོས་ན། དེ་འདྲ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆགས་པ་སྐུས་ཀྱང་
 མི་སྐྱའོ། །ལྟ་བ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པས་ན་ཐེག་
 པའི་བྱུང་བར་འཕགས་ཚེས་སུ་མི་བྱུང་སྐྱམ་ན་ཡང་། དོན་དམ་ལ་
 གསལ་སྒྲིབ་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས་གུན་རྫོབ་ལ་ངེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བྱུང་བར་

བ་ཡིན་པས་ན་གིན་ཏུ་ཡང་བྱད་པར་འཕགས་ཚོས་སུ་བྱང་ངོ།།

ཡང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་
ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡོད་པར་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལྟར་བལྟ་བ་སོགས་ལྟ་བ་
མིན་པར་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཆེས་དཀའ་སྟེ། སྐབས་འདིར་མེ་ཡོད་ཀྱི་
གཞིར་གྲང་རེག་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱི་ལ་འཇིགས་དུས་སེང་
གོར་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་མིན་ཏེ། སྤྱིར་གཉིས་སྟོང་ཞིང་མཐར་འབྲས་
འགྲུང་མེད་ལ་སྟོར་བའི་ལམ་རྣམ་དག་གི་ལྟ་སྟོམ་ཡིན་པས་ན། དེ་
ལྟ་བུའི་ལྟ་སྟོམ་ནི་རིག་པ་དང་རྐང་པར་ལྟན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ལྟ་
བའི་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོམ་པ་དང་། སྟོམ་པའི་ཉམས་ལེན་དང་
བྲལ་བའི་ལྟ་བ་ནི་ཤར་དུ་བལྟས་ནས་བྱུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་དང་འབྲ་
ལ། དངོས་སའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ལམ་བཤེན་
གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་
ངེས་ཏེ། ཚད་མའི་སྟོན་པ་ངེས་པ་རྣམ་དག་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་

རྒྱུ་ལོད་མེད་ཅེས་པ་འང་ཐ་སྐྱད་དང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ངོར་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྐྱད་ལ་ཚད་
མས་ངེས་པ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་མི་
བདེ་བའོ། །དེས་ན་ཐ་སྐྱད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་ངེས་པའི་ཚོས་
ཅན་ལྟ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་ངེས་པ་ཚོས་
ཉིད་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཨ་ཉི་ཡོ་ག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱི་ཐེག་པ་མིན་པར་
སྤྱི་བའི་ལུགས་ཀྱང་བཞག་དགའ་སྟེ། སྤྱིར་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་
ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཡིན་པར། འདིས་འདེགས་པ་དང་
འདིར་འདེགས་པའི་ཐེག་པ་ཞེས་ལུང་སྤྱི་ལས་གྲགས་པ་ཡིན་
ནོ། །འབྲུང་པར་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པས་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྩལ་དུ་བཏོན་
པའི་གཞུང་ཉིད་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཐེག་པ་ནི་གདུལ་བུའི་སྣོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པས་དབྱེ་

བསྐྱེད་ཚུལ་གྱང་སྤྲོ་ཚོགས་ཏེ། གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དུ་
མར་སྤེལ་ཡང་དོན་འདིར་བསྟན་པ་དེ་ཅུ་དུ་ཟད་པས་རྒྱུད་འདི་ནི་ལུང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ལོ།།

གཉིས་པ་གྲེ་བྲག་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ་ལ། རོ་བོའི་
ཆ་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སུ་བཤད་པ། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
རྫོ་ནས་ཐབས་གྲོལ་གཉིས་སུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་ནི།

རང་བཞིན་གཞི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ངེས་པའི་ལྟ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པར་སྤང་སྲིད་དག་མཉམ་གྱི་ཚུལ་ལ་སློབ་བཅོས་ཤིང་གོམས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའམ་ལུང་གཞན་
ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གྱང་བྲ། བཅོས་མའི་ལམ་
ཞེས་གྱང་བྲའོ། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེ་ཡང་སྲིད་པ་རིམ་པར་སྤྲོན་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར། ལྟོང་པ་ཆེན་པོ། ལྟོང་རྗེ་སྤྱུ་མ། ལྷག་རྒྱ་གཅིག་
པ། ལྷག་རྒྱ་སློབ་བཅས། ཚོམ་སུ་ཚོགས་སྐྱབ་དང་ལྟོའི་ཚུལ་གྱིས་

བསྐྱབས་པས་མར་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་དག ཡང་སྤང་འདས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་རྫོགས། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སློན་གྱིད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ།
མདོར་ན་བཙུག་མའི་སློབ་ལུང་སྤང་སྤོང་དག་པ་རབ་འབྲམས་སྐྱེ་འབྱུང་
དུ་བའི་འཁོར་ལོར་འཆར་བའི་བར་དུ་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
ཕྱིན་ཏེ་སྤང་སྤོང་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་གྲུབ།

དེ་ལ་སྤྱིར་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱང་པས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་འཛིག་ཉེན་
པའི་དངོས་བྱུང་ཀྱང་སྐྱབ་ཀུས་ཀྱི་འདས་ལམ་མདོར་དུ་བྱ་མི་ཀུས་
ནའང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འཇུག་གི་ཚུལ་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་མཐར་
ཕྱིན་པས་ནི་རྫོགས་རིམ་ངང་གིས་དངས་ནས་བདེན་དོན་མཐོང་བ་
ཡང་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོན་པ་མེད་དེ། མདོ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་
རིང་མོ་ཞིག་ན་བདེན་དོན་མཐོང་བ་འདེན་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེར་
མ་ཟད་གསང་འདུས་སོགས་ན་སེམས་དབེན་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་
གའི་རྒྱ་དེ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་སྤྲི་ཐིག་
གི་གཞན་རྣམས་དང་སྤོང་གཟུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་

པའི་ཚུལ་དང་། མ་བཅོས་སོར་བཞག་གི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་ལ་རྣལ་
འབྱོར་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པ་འདིས་ཆོགས་མེད་པར་འབྱུག་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རིམ་པ་དེའི་དབྱེ་སྒོ་གཞན་ཡང་རྒྱས་བསྟུན་དང་རྒྱད་ཀྱི་
ཆོ་གའི་འགྲོས་སྣ་ཆོགས་དང་སྦྱར་བས་དུ་མར་འབྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་ནི།

ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ཐབ་མོས་གཞི་རྒྱད་དག་མཉམ་ཆེན་པོ་རང་
གནས་སྦྱུན་གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་འཆར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
ལ་རྫོགས་རིམ་མམ་མངོན་སུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་གཉུག་མའི་ལམ་
ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྫོགས་རིམ་དེ་ལ་རྣམ་གངས་མང་དུ་མཆིས་ཀྱང་
ཉེན་ཅ་རྒྱུར་ཐེག་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་འཁྲུལ་འཁོར་བུམ་ཅན་སྣ་
ཐེག་ལེ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། བཞེན་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཐེག་ལེ་ལ་གནད་དུ་
བསྟུན་པ་སྟོང་གཞུགས་དང་ཐོད་གཤམ་ལྟ་བུ་སྟེ་མངོར་ན་དོ་རྩེ་བཞིའི་
ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱད་
རྣམས་སུ་ཅི་རིགས་པར་བསྟན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟ་དང་སྦྱོར་བ་བྱུག་ཅེས་

བ་ལ་སོགས་བ་བཞིན་ལོ།

དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བ་དང་ཉི་ཚེ་བར་བསྟན་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་གྱི་དམིགས་བ་དང་ལུས་
ངག་གི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་བ་མཚན་བཅས་གྱི་ལམ་དང་། རྩོལ་བལ་
མཚན་མ་མེད་བའི་རྫོགས་རིམ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། ཉམས་སུ་སྤང་
བའི་ངོས་ནས་སྟོང་བའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ། ལྷང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
ལུས། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་།
རྫོགས་རིམ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་རྒྱུད་དབུ་མར་བསྐྱེམས་ནས་
དག་བའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འཆར་བ་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་
འཇུག་བ་ལ་སྟག་ཡིན་ལོ།

རྒྱུད་འདིར་ནི་མཚན་བཅས་གྱི་རྫོགས་རིམ་འཁོར་ལོ་བཞིར་
ལ་ཐིག་གི་རྣམ་འགྲུར་དང་། ཐབས་ལམ་རིམ་གྱིས་བ་སྟེང་སྒོ་དང་།
གཅིག་ཆར་བ་འོག་སྒོའི་མན་ངག་དང་། མཚན་མེད་འོད་གསལ་
རྫོགས་བ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་བསྟན་ལོ། །དེ་ལྟར་རིམ་གཉིས་

ལམ་གྱིས་དྲི་མ་བསལ་སྟོབས་གྱིས་གནས་ཚུལ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་
 ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་མིན་ན་གནས་ཚུལ་དང་འགལ་
 བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ལ་རྒྱང་
 དགག་པ་སོགས་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་ངོར་སྣ་
 སྐྱར་ཤར་བ་དེ་ཡང་། སྐྱུ་མའི་དེུལ་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་སྣར་དངོས་
 པོ་ལ་མི་གནས་པའི་འཁྲུལ་སྒྲུང་དང་། དེ་འཛིན་པ་ཡང་ལོག་ཤེས་སུ་
 འགྱུར་ཞིང་། དུག་ལྡ་ལམ་དུ་སྒྲེར་བ་དང་། སྒྲིད་པ་སྒྲུང་དོར་མེད་པ་
 ཡང་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེན། དེ་འབྲེད་ལམ་དེ་མདོ་ལས་ཀྱང་འཕགས་
 བར་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ།།

མདོ་སྒྲགས་ཐབས་ཅོམ་ཞིག་ལས་སྣ་བ་བྱུང་མེད་ན་བདེ་ཞིང་
 སྐྱུར་བའི་ཐབས་དེ་མདོ་ལས་ཀྱང་ཅིས་མི་སྟོན། དེས་ན་རྒྱུའི་ཐེག་
 པར་རྒྱུ་འབྲས་སྣུན་གྲུབ་ཏུ་སྣ་བ་མེད་པས་ཐབས་དེ་དག་ཀྱང་རེ་
 ཞིག་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཡིན་ས་དག་
 མཉམ་ཆེན་པོའི་ཡིན་ལུགས་མ་ཤེས་པར་ཐབས་ཅོམ་ཞིག་གིས་

བཅོན་ཐབས་སུ་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱུང་བར་སྐྱབ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི། རིམ་བ་གཉིས་པོ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
འདུག་པའི་ལམ་དུ་སྐྱབ་མ་རུས་པར་སྒྲགས་ལ་སྐྱུར་བ་ཆེན་པོ་བཏབ་
པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པོ་ཉམས་སུ་འབྲུག་ཀྱི་ཚོན་ཐབས་ལྟོས་གཉིས་སུ་བཏབ་ལ། ཐབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ལམ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས། དང་པོ།

༡) རི་ཚང་ཚོ་འབྲུལ་མད་ཀྱི་ཚོས།།

༢) གཞན་ནས་ཡོད་འོང་མ་ཡིན་ཏེ།།

ཐབས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད།།

དེ་ལྟ་བུ་ཡི་རང་དུ་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། གཙོ་
ཐོར་ཐབས་ཀྱི་སྡོད་པ་མད་དུ་བྱུང་བས་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བཅོན་ཐབས་སུ་འཆར་བའི་སྐོ་ནས་འབྲས་སུ་སྐྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་

(1) བོ། རྒྱུད་མ། རེབ་ཀྱི། ༡༡༧-༡༡

(2) གསལ་སྡིང་ཕྱི་དོན་འོད་གསལ་བཟུང་སེམ། དེབ་ཐེང་༡༩ ཐའི་པར། ༡༩༤-༡༧། །གཞན་ན་ཡོད་འོང་། །ཞེས་བཀྲའ།

བྱེད་པ་སྟེ་མགྲི་ཀའི་སྐྱོར་བས་སྐྱབས་ཁམས་ལུང་ཅོམ་གྱིས་གསེར་
 ཏུ་བསྐྱར་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་འབར་
 འང་ག་གི་སྐྱོར་བས་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་།
 མཁའ་གསང་སྐྱོར་བའི་དབབ་བཟུང་སྟོན་ཁྲབ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་
 བདེ་འགྲུང་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས། དེ་ཡི་
 ཡན་ལག་བདེ་ཆེན་གྱི་བརྟུལ་ལྷགས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོད་པའི་རྣམ་པ་
 ཏུ་མ་དང་བཅས་བཤོ། །དེ་ཡང་བཙུན་འགྲུས་ཅན་ཐབས་གྱི་སྐོ་ནས་
 ཉོགས་བྱ་གཞི་རྒྱུད་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་སྐོས་བྲལ་སྐོ་འདས་གྱི་དོན་
 མཉམ་བཞག་ཏུ་ཅི་རིགས་པར་སྐྱོང་བའི་སྟོབས་ལས། རྗེས་ཐོབ་སྤང་
 སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ལྷགས་གྱིས་འདྲོངས་ཤིང་
 རྣམ་ཉོག་གི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་དང་། རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་
 སྤ་རགས་རྣམས་རྩ་ཡི་གནད་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཅིངས་པས། གཡོ་བྱེད་
 གྱི་རྒྱུད་འཆིང་བ་ན་ཡིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འཆིང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 པས། གྲུན་ཉོག་བཞེན་པ་དང་བཅས་པ་བདེ་སྟོང་རྒྱ་ཉིའི་དབྱེངས་སུ་

ཐེམ་པ་ལས། ཁམས་དང་རྩ་ཡི་འགྲོས་དག་ནས་འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྒྱུ་
སེམས་ལས་སུ་བྱུང་བའི་དབྱེ་མའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྣང་བ་རིམ་བཞིན་མཆེད་ནས་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་ལོག་
པ་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་བདེ་ཆེན་དོན་རྒྱུ་འབྲུབ་པའོ།།

གཉེས་པ་^{ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ།}

① ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ།།

ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་མཉམ་སྦྱོར་གྱིས།།

རང་བྱུང་ཀུན་ངོམ་ལྷུན་གྱིས་བྱུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་
བྱ། གཙོ་བོར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སུ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་
པ་ལྷུན་གྱིས་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གཉམ་ལ་སེབ་
ཅིང་བསྒྲོམས་པས། ལམ་བཟོད་ནས་རང་སྣང་སྦྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་

(1) བོ་རྒྱུད་ཟུ་ལེབ་ཉ་ཉ་ཉམ-༥།

ཀོ་སྤྱ་རྩ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞག་པའི་དོན་འཕམས་རིམ་གྱིས་གསེར་
 ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་རབ་རྫོགས་གོམས་ཆིག་ཆོད་
 གྱི་ཚུ་ལ་གྱིས་འཇུག་པ་གཅིག་ཅར་བའི་ལམ་དང་། ཐོག་མར་
 ལྷ་བ་གཏན་ལ་པབ་ནས་དེའི་དོན་བཞིན་ཉིང་འཛིན་ལ་ཅལ་སྤྱང་
 བ་རིམ་གྱིས་པའི་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཉིང་འཛིན་དེ་ཡང་ཆོད་
 ཏུ་མ་འབྲོལ་གྱང་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཅམ་སྐྱོམ་པ་མོས་སྐྱོམ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་རུས་པ་འཛོག་པ་དང་། གནས་
 སྐབས་ལས་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱབ་པའི་པན་ཡོན་དང་ལྷན་པའོ། །འཆི་
 བ་དང་བར་དོ་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་དང་སྤྱར་བའི་སྟོང་ཆེན་ལ་སོགས་
 པ་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོད་ཏུ་འབྲོལ་བར་སྐྱོམ་པ་ནི་
 ལམ་ངེས་རྫོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་རིག་འཛིན་བཞིའི་གོ་
 འཕང་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དག་མཉམ་
 ཆེན་པོའི་དོན་ཚུ་ལ་བཞིན་ངེས་པའི་ལྷ་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྟོན་ཏུ་

བཏང་ནས། དེའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་ཉིང་
 འཛིན་ཅུལ་སྤང་བའི་མཉམ་རྗེས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་
 མལ་འཁྲུལ་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་ལ། ཀུན་རྟོག་
 གི་སེམས་གྲོལ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པའི་རྣུང་ཁམས་
 གྱི་འཕོ་བ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས།
 གཟུང་འཛིན་འཁྲུལ་སྤང་གི་ཀུན་རྟོག་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་རང་ཞི་རང་
 གྲོལ་དུ་སོང་ནས་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་
 མི་སྟོབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །ཐབས་གྲོལ་གྱི་ལམ་དེ་
 གཉིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་པ་བཞག་
 གི་གཅིག་ཤོས་ལ་གཅིག་ཤོས་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་
 གྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་དོན་གཅིག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་
 སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་རུས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་མཚོན་
 བྱེད་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་དང་། འདོད་གཟུགས་གྱི་
 རིག་འཛིན་བྱུང་བ་དང་། ཐ་ནའང་སྤགས་གྱི་ཐབས་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་

པའི་སྐྱབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་ཅི་རིགས་
པ་འཛོལ་ལ། ལམ་ངེས་རྫོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་
མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས་ཚོམ་བྱ་དང་བཅས་པ་རིག་འཛིན་གྱི་
ས་ལ་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་སྟོང་ཚེན་གྱི་ཉིང་འཛིན་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་
པའི་དུས་ན་ཡང་དུ་བ་སོགས་ཉམས་བཅུ་རྫོགས་ཤིང་། ལྷན་སྦྲིད་
གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྲུབ་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དེས། མཉམ་
བཞག་ཏུ་སྟོང་བཞིའི་འོད་གསལ་བྱངས་ཤིང་དེའི་ངང་ལས་རྒྱུང་
སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷ་སྐྱུར་ལྷངས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་དག་པ་རབ་འབྲུམས་
གྱི་སྒྲུང་བ་སྲུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན། ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐྱབ་པ་ཚེན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུག་རྒྱའི་ཉི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཉིད་
དོན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ།

སྐབས་འདིར་བསྟན་བཟོད་བྱ་ལམ་གྱི་ངང་བཞིན་ནི་རྣམ་གྲོལ་

མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའི་འདུག་རོགས་སྐྱོན་མེད་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་
 བ་སྐྱབས་སྐྱོན་མེད་གྱི་ལམ་ལྟར་ཡོད་ཅིང་། རི་ལྟར་བསོད་ཚུལ་མི།
 གང་ཞིག་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་སྐྱོལ་བའི་དོན་
 དུ་ཆེ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེས། མཐར་ཐུག་གི་
 འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་ལམ་ཡང་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ལོ་ན་ལ་རག་ལས་
 པར་ཤེས་ནས། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱོན་མ་ལས་སྦྱིན་བྱེད་དབང་
 བཞིས་བདག་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱིན་པར་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་དང་ཁྱད་
 པར་ལྟག་པའི་དམ་ཚིག་ལ་སྤྱང་སྤོམ་ཚུལ་བཞིན་བགྱིས་ཏེ། ལྡང་
 སྤིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ནམ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་ལམ་ལྟ་པོ་རིམ་
 བཞིན་རྗོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོར་རང་གཞན་གྱི་སྤུས་
 ལ་སོགས་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོར་ཡེ་ནས་དག་པ་བཞིན་
 དུ་བསྐྱོམས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྣོད་ཉིད་སྐྱོས་བྲལ་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་དང་

ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་སློབ་བཞག་པ་ནི་ལུས་ཟུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་
པ། ཟུང་ཚོར་གྱི་རྟོག་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱུར་བ་
ཚོར་བ་ཟུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་སློབ་པ་
མ་ལུས་པ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་གཉུག་མའི་དབྱིངས་སུ་སློབ་པ་
སེམས་ཟུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། འཁོར་འདས་སྤང་བཏགས་གྱི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་དག་མཉམ་སྐྱང་དོར་དང་བུལ་བར་སློབ་པ་ཚོས་ཟུན་པ་
ཉེ་བར་བཞག་པ་སྟེ་རྒྱུད་རྒྱུ་འབྱུང་དམ་པ་ནས་ངི་སྐྱད་བཏུན་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་ཐེག་དམན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟུན་ཉེ་འཕགས་ཚུལ་

དབུས་མཐའ་ལས།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱི་ནི།།

དམིགས་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།།

ཐོབ་པས་དེ་ཉིད་ལྷུང་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

དུ། མདོ་ལས་སྤྲུགས་འཕགས་ཚུལ་གྱང་དེ་དང་འབྲས་ལྟེ། རང་གཞན་
གྱི་ལུས་སོགས་མདོར་ན་འཁོར་བ་དང་སྤང་འདས་གྱི་ཚོས་ཐམས་

ཅད་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་དག་མཉམ་ཆེན་
 སོར་དབྱེར་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པས། མཐར་འབྲས་ལ་ལམ་
 གཞན་བར་དུ་བརྟུན་མི་དགོས་པར་འཕྲོལ་བ་ནི་སྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་
 ལོ། །དེས་ན་མདོ་ལམ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཁོར་འདས་སྤང་སྤང་དུ་
 བྱེད་ཅིང་། འདིར་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་
 རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྲུགས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུ་སྦྱེ་ལ། དེ་གོང་
 ཏུ་འཕེལ་བ་ལས་ཡང་དག་སྦོང་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཚོགས་
 ལམ་འབྲིང་པོ་དང་། དེ་གོང་དུ་འཕེལ་བས་རྩུ་འཕྲུལ་རྟེན་བཞིའི་རང་
 བཞིན་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་སྦྱེའོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་ལམ་ན་
 མོས་བསམ་གཙུག་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 དོན་གོ་ལུལ་ཅམ་གཙུག་ཆེར་འཇུག་ཞིང་། འཕགས་ལམ་རང་རྟུན་ལ་
 སྦྱེ་བའི་རྟུར་གྲུར་བའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་འབད་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་
 ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་བ་
 ལས། ལྷོ་མ་པའི་ཉམས་ལྗོངས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐོ་ནས་མཚོན་བྱ་
 དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འཇམ་བ་སྐྱེར་ལམ་
 བཞི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཡི་ཤེས་མེ་ལྟ་བུ་འགྱུར་
 བའི་སྐྱ་ལྟས་མཚོན་བྱེད་དཔེ་ཡི་ཡི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་དང་བོར་སྐྱེས་བ་ན་
 སྐྱེར་ལམ་བོད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དག་མཉམ་བདེན་བ་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་གནས་ལུགས་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་གྲོགས་སུ་དང་
 སོགས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་སྐྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་
 གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་བ་ལས་དད་སོགས་སྐྱ་སྟོབས་སུ་འགྱུར་མ་རུས་
 གྱུར། དགོ་ཅུ་གཡོ་བའི་ནང་ན་ཅེ་མོར་གྱུར་བ་སྐྱེར་ལམ་ཅེ་མོའི་
 རྫོགས་བ་སྐྱེའོ། །ཅེ་མོའི་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱ་པོ་རང་རང་གི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་བརྗེ་མི་རུས་པའི་སྟོབས་ལཱའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
 མངོན་རྫོགས་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྐྱེས་བ་ན་སྐྱེར་ལམ་བོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཚོས་ཉིད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཉམས་ལྗོངས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྐོ་

ནས་སྒྲོས་སྒྲོགས་པས་ན་དེ་སྐྱད་དུ་བྱུང་།

དེ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་བ་ལས་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་འབྲེན་
བྱས་པའི་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་ཚོས་
མཚོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་ལ་དེ་བས་མཚོག་གཞན་
མེད་པར་དེས་འཕགས་ལམ་འབྲེན་ཐུབ་པས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྱུང་། །དེ་
ལྟར་སྐྱོར་ལམ་འདི་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ལ་སྐྱོར་བས་ན་མིང་དེ་
སྐྱད་གདགས་སོ།།

སྐྱོར་ལམ་ཡིན་མིན་གྱི་ས་མཚམས་ཀྱང་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གྱི་སྐོ་ནས་འཛིན་དགོས་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་ཚོགས་
ལམ་དང་། རྗེར་བཞུས་སོགས་རྗོགས་རིམ་སྐྱོར་ལམ་ནས་ཉམས་
སུ་ལེན་པར་བཤད་པའང་། རིམ་གྱིས་བ་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡོད་ཀྱང་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་དེ། དབང་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་ངོ་
འཕྲོད་པ་སོགས་གྱིས་རྗོགས་གོམས་གཅིག་ཅར་བ་སྟེན་པའི་སྐྱེར་
དང་། དང་པོ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་རྗོགས་རྒྱུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣང་སྟོང་ཆུ་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
ཟབ་མོས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་འདྲེན་པར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོམ་བརྒྱུས་
སོགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་ཀྱང་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མ་འདྲོངས་པར་
ཚོགས་ལམ་ཅམ་དུ་གནས་པའི་སྐབས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱུད་
སྡེ་སོ་སོར་བསྟན་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་གང་ཉམས་སུ་གྲངས་
ཀྱང་བྱང་། དོན་ལ་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་སྐྱགས་
ཀྱི་སྟོང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་གནད་ཀྱི་དོན་ཉོ།

དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལའང་སྟོང་ལམ་སྲ་མ་གཉིས་སུ་རི་མོར་
བྲིས་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་རྗེས་མཐུན་བ་དང་། བྲི་མ་གཉིས་སུ་ཆུ་ནང་
གི་རྩ་བ་གཞུགས་ལྟ་བུར་མཚན་ཉིད་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་
སྟོང་ལམ་ཀྱི་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེས་མཚོན་བྱ་དོན་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ནམ་མཁའི་རྩ་བ་དངོས་ལྟ་བུའི་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་བྲངས་ནས་
ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་དུ་གཟིགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་

བ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པའི་མངོན་ཉིགས་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ནས་སྣང་སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་དངོས་སུ་གཟིགས་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
གྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྲགས་གྱི་སྐོམ་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཡང་
ས་དགུར་སྐྱེ་བའི་སྐྱིབ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ལས། སྐོམ་སྲང་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བའི་སྐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་བ་
ས་གཉེས་བ་ཡིན་པ་སོགས་རིམ་བཞིན་སྐྱར་ཏེ། མཐར་སྐོམ་
སྲང་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུའི་གཉེན་པོ་ས་བརྩ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་མཐར་
སྐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བ་ན་མཐར་ལམ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱིས་གནས་སུགས་མཐར་ཐུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་སྐོབ་ས་གྱིས་སྐྱིབ་གཉེས་གྱི་ས་པོན་སྤ་ཞིང་སྤ་བའང་དུང་ནས་
སྐྱར་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ། འབྲས་བུའི་མཚོག་མི་
སྐོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་ཉིད་

དུ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཡང་ས་དེ་དག་གི་མིང་ནི་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་མཐུན་ལ།
 སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་དང་ཉལ་ས་ཚད་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྲུགས་མཐུན་
 པར་གཞུང་རྣམས་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལམ་གྲུ་སོ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་གནས་
 ལུགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐོང་ཚུལ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ།
 འདི་ལྟར་ཚོགས་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གོ་ཡུལ་ཅམ་གྱི་འོད་
 གསལ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དབེ་ཡི་འོད་གསལ། མཐོང་ལམ་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ། སྐྱོམ་ལམ་སྦྱོབ་པའི་འོད་གསལ། མི་སྦྱོབ་ལམ་ན་མཐར་
 ཐུག་གི་འོད་གསལ་ཉིད་ཡོད་པ་ལེས་པར་བྱ་ལ། འཕགས་པའི་སར་
 ཚོས་དབྱིངས་མདོན་སྲུང་གཞིགས་ཚུལ་ཅམ་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་།
 གསལ་སྒྲུང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་ཡང་དེ་ནི་
 འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ལས། པར་
 སྒྲུང་གི་བྱ་རྗེས་བཟུང་དུ་མི་རྣམས་པ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱོར་སོ་སོར་

བསམ་བར་མི་བྱས་ཀྱང་། གསལ་སྒྲིབ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་
ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་སྤང་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕགས་ཚུལ་
ལས་བརྩམས་ཉེ་ས་བརྒྱའི་བྱང་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཚོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲིབ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
བྱང་པར་ལས་སྤང་སྤོང་དག་པར་མཐོང་བའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར་
ཚོགས་ལམ་དུ་མོས་པའི་ལྟ་སྒྲི། ལྟོར་ལམ་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟ་སྒྲི།
མཐོང་ལམ་འོད་གསལ་ཀྱི་ལྟ་སྒྲི། ལྟོམ་ལམ་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་
ལྟ་སྒྲི། མཐར་ཐུག་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ལྟ་སྒྲི་ཞེས་རྣམ་པར་
གཞག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདིས་ཀྱང་དག་པ་དང་
མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལམ་གྱིས་ངེ་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་
ལ། དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འཛོག་མེད་པར་
གཅིག་ཁར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཅེས་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བདེན་གཉིས་
དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་ཐ་དད་མིན་ན་ཡང་། སྐྱེ་

གསུམ་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཀུན་ཏུ་འོད་དང་། བརྒྱ་ཅན་དང་། ཡི་གེ་
 འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཚེན་གྱི་ས་ཞེས་བཞག་གོ། །སྐྱུ་གསུམ་དང་སྐྱུར་
 ལྷགས་གྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་གང་ལྟར་ཀྱང་འགལ་
 བ་མེད་དེ། འདི་གསུམ་ལ་སྤང་རྟོགས་མཐོ་དམན་མེད་པར་ལྷོག་
 ཆས་སྤེ་བ་ཅམ་དུ་འདོད་པ་མཐུན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བདེ་བ་ཚེན་
 སོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མའི་ས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་དག་
 ཀྱང་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཟད་དོ། །ས་ལམ་འདི་དག་ཐབས་ལམ་དང་
 སྐྱུར་ན་འཁོར་ལོ་ལྷའི་རྒྱང་སེམས་ལས་སྤུ་རུང་བ་ལས་ལམ་ལྷའི་
 ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་དང་། དབུ་མར་རོ་རྒྱང་གི་མདུད་པ་ཉེར་གཅིག་གོལ་
 བ་ལས་ས་བརྒྱ་གཅིག་གི་ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་ཚུལ་སྤྲུགས་རྒྱུད་སྐྱེ་
 ལས་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ།།

སྐྱུར་སྤྲུགས་གྱི་ས་ལམ་འདི་ལ་རྒྱ་ཡི་ས་དང་འབྲས་བུའི་སའི་
 ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་དང་། གངས་འདྲེན་ཚུལ་དང་མིང་གི་བྱུང་བར་
 སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་རྒྱུད་སོ་སོར་གསུངས་ཏེ། དགའ་བཞེ་ཁོ་

ན་ལའང་ལམ་ལྷ་སྐྱུར་བ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་གཞག་སྣ་ཚོ་གས་ཡོད་ཀྱང་།
དོན་དུ་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་མེད་པར་ཚུལ་འདིར་
དགོངས་གནད་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྷ་བྱའི་ལམ་དེ་རིག་འཛིན་རྣམ་པ་བཞི་དང་སྐྱུར་བ་ལ་བཞེད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཚེན་པོས་ནི། མོས་སྟོན་གྱི་ལམ་
མཐར་ཐུག་པ་ན་ཡིད་སྟོན་རྣམ་འབྱོར་དུ་སློན་ཀྱང་། ལུས་རྣམ་སློན་
གྱི་གཟུགས་ལས་གནས་མ་གྱུར་པ། ལུས་རྒྱ་དང་བྲལ་ནས་ལྷག་
རྒྱ་ཚེན་^{མཐོང་ལམ། མཚམ།} པོའི་སྐྱེ་བོ་བ་པ་རྣམ་སློན་རིག་འཛིན། མཐོང་ལམ་
ཡན་ཅད་སྟོབ་པའི་ལམ་ན་རྣམ་སློན་གྱི་ལུས་རྩོམ་རྩོམ་ལུས་སུ་
གནས་གྱུར་ཞིང་ལུས་དེ་མ་སྤངས་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་སྟོར་
ལ། ལུང་པོའི་ཐག་བ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་པ་དང་ལྡན་པ་
ཚེ་དབང་རིག་འཛིན། འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གང་
ཞེག་རང་ལུས་གང་བསྟོམས་པའི་སྐྱུར་གྱུར་ཉེ་སངས་རྒྱས་དང་
མཛད་པ་ཆ་འདྲ་ཡང་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་མ་ཐད་པས་མཐར་འབྲས་

དངོས་མ་ཐོབ་པ་ལྷག་ཆེན་རིག་འཛིན། སྤང་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་
མི་སློབ་པ་མངོན་དུ་མངོད་པ་ལྷུན་གྲུབ་རིག་འཛིན་དུ་བཞེད།

བཀའ་སླེ་རྒྱུར་པས་ནི་རིག་འཛིན་བཞི་ག་འབགས་པ་སློབ་པའི་
སས་བསྐྱས་པར་བཞེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་ཡང་སློབ་
ཅུས་སློབས་ཆེ་ཚུང་གིས་སྟོགས་མའི་ལུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་སྤྱོད་
བར་མ་ཅུས་པ་ནམ་སྟོན་རིག་འཛིན། སྤྱོད་ཅུས་ཏེ་སྤྱེ་འཛིན་མེད་
པ་དྲངས་མའི་ལུས་སུ་གྱུར་པ་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ཏེ་མཐོང་ལམ་
ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་། སྐྱོམ་ལམ་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཅན་ལྷག་
ཆེན་རིག་འཛིན། སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
མ་རག་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་ལྷུན་གྲུབ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་ལྷུན་
གྲུབ་རིག་འཛིན་དུ་བཞེད་དོ།

ངེས་ཆེ་ག་ནི་བེད་རྩ་རེ་སྐྱུ་ལས་རྩངས་ནས།⁽¹⁾ བེད་ནི་རིག་
པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སྟེགས་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་

(1) བེད་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༡༧༧-༡། ༡༤༥མ་ཟ།

དོ། །རྣམ་ཅི་འཆང་བ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་འཆང་ཞིང་
ལྡན་པའོ། །དེས་ན་རིག་འཛིན་བཞི་འདི་ས་མཚམས་གང་ལྟར་
སྤྱར་གྲང་འགལ་བ་མེད་དེ་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །སྒྲགས་གྲུབ་པ་ལའང་དེའི་སྐྱེ་འཇུག་སྟེ་འདོད་གཟུགས་
ཀྱི་རིག་འཛིན་དང་རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སར་རྒྱུད་པ། ས་ལ་གནས་པ། སར་སླེན་
པའི་རིག་འཛིན་གསུམ་དང་། སྐྱོམ་ལམ་ཁོ་ན་ལའང་། རོ་རྩེ་འཁོར་
ལོ་རིན་ཆེན་བརྒྱ་རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་ལྟར་སྤྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་
མ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གང་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ནི།

⁽¹⁾ དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་པའོ། །

དངོས་གྲུབ་མཚོག་གི་སྤྱིང་པོ་ནི།

ཟད་པའི་དུས་མེད་ཡིད་བཞིན་མཛོད། །

(1) བོ། རྒྱུད་ལ། ཞེན་པ། ༡༡༩༡-༩།

འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། །ཞེས་དང།

⁽¹⁾གཅིག་དང་དུ་མར་བལ་བ་ཡི།།

མཐའ་དང་དབྱུས་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད།།

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མི་གཟིགས་ཏེ།།

རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གནས་མེད་སྣང་། །ཞེས་དང།

⁽²⁾ཚོས་སྐྱེད་པག་མེད་བརྗོད་དུ་མེད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་

པ་ལྟར་ལམ་བསྐོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་སློབ་བའི་བྱི་མ་བག་

ཆགས་དང་བཅས་པ་ཅད་ནས་སྤངས་པ་ན། གཞི་དག་མཉམ་དབྱེར་

མེད་ཆེན་སོ་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་

དུ་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་པར་མངོན་པར་

རྗོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉག་གཅིག་གི་ངོ་

སོར་གྱུར་བ་དོན་རྟོག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ། བདེ་བ་ཆེན་སོ་རྟག་ཁྱབ་གྱི་རང་བཞིན།

(1) བོ་རྒྱུད་ཟཱ་ལེའུ་ལ། ༡༡༥འ-མ།

(2) བོ་རྒྱུད་ཟཱ་ལེའུ་ལ། ༡༡༥འ-ག།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་འཆར་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
བའི་མངའ་བདག་འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་བྱང་པར་མདོར་བསྡུས་ན་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
ཡོན་ཏན་སྲིན་ལས་ལྷ་ལྷ་སྟེ་འབྲས་ཚོས་ཉེར་ལཱའི་རང་བཞིན་དང་།
དེ་ཡང་བསྡུས་ན་ཉེན་སྐྱུ་བཞེན་པ་ཡི་ཤེས། མཛད་པ་སྲིན་ལས་ཏེ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་འདུ་ལ། རྒྱས་པར་སྤེལ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཀུན་
ནས་འགོངས་པའི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་
ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཚད་དབག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོན་སྲིན་མཐའ་ཡས་
པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བདེའི་མཛད་པ་རྣམ་མཁའ་ཇི་
སྲིད་དུ་ཉུག་བྲལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ།

ཅི་སྲིད་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ཅེས་བྲལ། དོན་དུ་གཉེར་བྲ་སྐྱ་ན་མེད་
པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་སམ། དེ་ཡང་སྤང་ཚུལ་ལ་སྟོན་བྱུང་བའི་
མ་ལམ་གྱིས་གསལ་སྟོབས་གྱིས་མདོན་དུ་གྱུར་པས་ན་འབྲས་བུ་
ཞེས་བྲ་ཞིང་། རྣམ་ཡང་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ན་རྒྱུད་ཅེས་བྲའོ།

གཉིས་པ་ལམ་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བསྐྱེའི་རིམ་པ་
 ལྷ་ཚོགས་གསུང་ཚུལ་དང་། ལྷ་བས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
 དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཀྱི་ཚུལ་འདི་དག་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་
 ཚེན་པོ་རྣམས་ལས་དབྱེ་བསྐྱེའི་ཚུལ་ལྷ་ཚོགས་སུ་གསུངས་ཏེ།
 གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་
 གཅིག་སྤྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡང་བསྐྱེད་རྗེ་གས་གཉིས་
 སམ་ཐབས་གོལ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་དང་། ཡང་སྐྱུ་
 གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གསུམ་མཇུག་ ལྷ་སྐོམ་སྐྱོད་པ་གསུམ་
 དང་། བསྟེན་སྐྱབ་ལས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཚོན་ཀྱི་རྣམ་
 པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དོ་རྗེ་བཞི་ཡི་ཡེ་ཤེས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་
 འབྱོར་ཀྱི་རིམ་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་སྤྲུགས་མཛད་
 པ་དང་བཅས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བྲག་ཚེན་དང་། ཚོས་
 དང་། དམ་ཚིག་དང་། ལས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚིངས་ཀྱིས་
 བཅིངས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་དབང་དང་། དམ་ཚིག་དང་། ལྷ་བ་

དང་། སྐྱབ་པ་དང་། སྤོན་ལས་ཉེ་ཆུང་པ་ལྟའི་ཁོངས་སུ་ལམ་ཀུན་
 བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་དང་། ཡང་གསང་སྤྱི་གས་ཅི་བསྐྱབ་ལྟོད་ལྟོད། མཚན།
 པའི་མཐའ་དུག་ཏུ་འཆད་དེ། གཞི་དམ་ཚིག་གིས་བཟུང་། ཐག་ལྟ་
 བས་བཅད། ལ་སྤྱོད་པས་དོད། རིམ་པ་དབང་གིས་བསྐྱོད། ཉམས་
 སུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གྲང་། དོན་མན་དག་གིས་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས། ཡང་སྣ་བ། སྤྱོད་པ། ཉིང་དེ་འཛིན། དབང་། དམ་
 ཚིག་ སྤོན་ལས། སྐྱབ་པ་བདུན་གྱི་སྤོན་ལས་འཆད་པ་དང་། ཡང་
 བདུན་པོ་དེའི་སྤོང་དུ་དགྱེལ་འཁོར་བསྐྱེད་ཉེ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 ཡང་དགྱེལ་འཁོར་མཚན། འཁོར་དམ་ཚིག་སྐྱབ་པ་དབང་དང་སྤོན་ལས་
 ཉེ་གཞི་ཆུང་པ་ལྟ། སྤྱི་གས་དང་སྤྱི་གས་སྤྱོད་ཉིང་འཛིན་མཚོད་པ་སྟེ་
 ཡན་ལག་བཞི་དང་དགུར་འཆད་དེ་སྤྱོད་ཅི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་
 བྱེད་དུ་འགྲོ་བས་ལོགས་སུ་མ་སྤོས་པའོ།།

ཡང་སྣ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། དགྱེལ་འཁོར་དང་། དབང་
 དང་། དམ་ཚིག་དང་། མཚོད་པ་དང་། སྤྱི་གས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་

དང་། མིན་ལས་དང་། སྐྱབ་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྩའི་ཁོངས་
སྲུ་ལམ་ཀྱུན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་ཅིང་སྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཞི་ཚེན་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བར་མཛད་དོ།

དེ་ལྟར་དབྱེ་བསྐྱུ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་གྲང་རང་རང་གི་སྐྱབས་
ཀྱི་བཤའ་བྱ་གཙོ་པོར་བཟུང་ནས་གཞན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱབ་
པའི་སློན་སྣ་ཚུལ་བཞིན་བཤའ་ན་གང་ལྟར་གྲང་གསང་སྲུགས་ཀྱི་
ལམ་ཀྱུན་ལ་ཁྱབ་པར་འཆད་རུས་པས་ན་ཁྱད་མེད་དོ།

གཉིས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་རང་ལྷགས་སྲུ་ནི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་སློ་
ལྟར་འཆད་ན་བདེ་བས། རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྩ་གཅིག་གམ་བསྐྱབ་
པའི་མཐའ་བརྩ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་འཆད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ། མི་
གཡོ་བ་ཉིང་འཛིན། ལ་དོར་བ་སྦྱོད་པ་གསུམ་དང་། བཞོད་པ་དགྱིལ་
འཁོར། དེམ་པ་བཞོད་པ་དབང་། མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་གསུམ་དང་།
དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱབ་པ། གནས་སྲུ་སྟོབ་པ་མཚོད་པ། རོལ་པ་མིན་
ལས་ཏེ་གསུམ་དང་། འཚིང་བ་ཕྱག་རྒྱ་དང་། རྒྱུས་པ་སྲུགས་ཏེ་ས་

བརྟུ་གཅིག་གི་གྲངས་དང་མཚུངས་པར་བཞག་གོ། །དེ་དག་སོ་སོར་
འཚད་པའི། དང་པོ་ལྟ་བུ་ནི།

⁽¹⁾ ལྷ་གཅིག་པ་དང་ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ།།

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དང་མངོན་སུམ་པར།།

རབ་ཏུ་ཉོགས་པ་རྣམ་བཞི་ཡིས།།

ཐམས་ཅད་མངོན་རྫོགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར། དག་མཉམ་ཆེན་སའི་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་
ཐམས་ཅད་གྱི་སྡོན་དུ་འགོ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་གཞན་ཀུན་དེའི་རྗེས་
སྤུ་འབྲང་དགོས་པས།

ལྟ་བུ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བས་ན་དེ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་ཚུལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དགོས་པ་
དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་
བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

དྲིལ་འཛིན་སྤྲུ་ལས་བྲངས་ན་ལྟ་བུ་ཞེས་བྲལ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་ཡུལ་

(1) བོ། ལྷ་དམ་ལེའུ་ཉ་ཉ། ༡༡༧༧-༥།

གང་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
བར་འཛིན་པའི་སྐྱོའོ། །དེ་ལ་འང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་ཡུལ་
ཇི་བཞིན་པར་གཏམ་ལ་ཐེབ་མ་ཐེབ་ཀྱི་ཚུལ་ལས་འཇིག་རྟེན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བའི་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་གནས་ཏེ།

རྒྱད་འདི་ལས།⁽¹⁾

མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས།།

སྤོགས་རྟོགས་ཡང་དག་ཉིད་མ་རྟོགས།།

འདུལ་བ་དགོངས་པ་གསང་བ་དང་།།

རང་བཞིན་གསང་བའི་དོན་རྣམས་ནི།།

ཡི་གེ་སྐྱ་བཏགས་མིང་ཚོགས་ལ།།

བརྟེན་པའི་ཚོག་གིས་རབ་མཚོན་ཏེ།།

ཁོང་ནས་གབ་སྐྱས་དོན་འབྱིན་པ།།

སྟོན་པ་དོ་རྗེ་བྱུགས་ལ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱང་

(1) བོ། རྒྱད་ལ། ལེབ་ཉམ། ༡༣༡༧-༡།

ཚུལ་འདི་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདག་དང་ཚོས་སྲུ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་
པ་ཅམ་ལས་གྲུབ་མཐའི་དབྱེད་པ་གཞན་མ་ཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་
པལ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྤང་སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་
གཞི་ཡི་དགྱེལ་འཁོར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་པབ་པ་དཔལ་
ལྡན་གསང་བའི་སྤྱོད་པོའི་གྲུབ་པའི་མཐའི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྩོན་ལྷོ་བླ་མ་ལྟུང་པ་ནི།

ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེ། གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེལ་སོ་བྲེག་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་འདི་པའི་
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། སྤང་སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་
ངེས་པའི་སློ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་དེ་ངེས་བརྩུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་ཞེག་ལ་འཛིག་པས་གཙོ་བོར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ལ་
བཞག་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་རབ་

དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཞེས་ཆེར་མ་བརྗོད་
 གྲང་། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་ལྷ་བའི་མིང་བཏགས་
 གྲང་འགལ་བ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་
 སྐབས་ན་ཆོས་དབྱེངས་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ནི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
 པར་བྱ་བ་ལས་སྐྱོད་གི་ཡུལ་ལས་འདས་གྲང་། མཉམ་བཞག་ཏུ་
 གསལ་སྤང་ཐོབ་ཚུལ་ལས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲེན་
 ཚུལ། **ཀུན་ཏུ་འགོ་དོན་མཚོག་གི་དོན།** །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་
 ལྟར། རྗེས་ཀྱི་ངེས་པ་ལས་སའི་བྱུང་པར་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བཞག་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ནི་དབང་དུས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་འཕོ་བ་དང་ལམ་བྱུང་པར་བ་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་འཇུག་
 སྒྲོས་བྲལ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་ངེས་པ་འདི་སྤྲུགས་
 ཀྱི་ལྷ་བ་ཐུན་མེན་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་བྱུང་
 པར་ཅན་དུ་གྲུང་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱ་འགྲུང་གི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་ཡོངས་
སྤྱ་གཤམ་པ་ལྟར། ཚོས་ཅན་ལྟ་བའི་ལྟ་བ། ཚོས་ཉིད་ལྟ་བའི་ལྟ་བ།
རང་རིག་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ།

དེ་གསུམ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་བཟང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་
གྲང་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྦྱད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། རོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་།
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བོ།

འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དེ་གསུམ་ནི་སྤྱུ་མོང་མིན་པའི་ཚུལ་
དུ་གནས་ཏེ། དེ་ལ་ཚོས་ཅན་ལྟ་བ་ནི་སྣོད་བཅུད་རྟེན་བརྟེན་པའི་
སྤྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དག་པ་ཆེན་པོར་ལྟ་བ་ཡིན་ལ།
ཚོས་ཉིད་ལྟ་བ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་ལྟ་
བ་དང་། ལྷག་པའི་བདེན་པ་དག་མཉམ་གཉིས་པོ་དབྱེར་མེད་པ་
ཚོས་སྤྱ་ཆེན་པོར་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་རང་རིག་
ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལོ།

གསུམ་པ་དེའི་ཚུལ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ། མདོ་ལས་སྐྱགས་
ཀྱི་ལྟ་བུ་འཕགས་ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་། བྱང་པར་འཕགས་པ་སྐྱགས་
ཀྱི་ལྟ་བུ་ཟབ་མོ་ཉིད་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ།

མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། གཞལ་
བྱ་ཚོས་དབྱིངས་སློམ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཙམ་ལ་བྱང་
མེད་ཀྱང་། ཚོས་དབྱིངས་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱང་ཡོད་ལ།
ལྟ་བུ་ཞི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་འདོགས་པས་ན་བྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །དེ་
ལ་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་ཡུལ་ཚོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་
གཅིག་མིན་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བར་
ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མདོ་ཡི་མཐོང་ལམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་
མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། མཐའ་བཞིའི་སློམ་པ་ལས་ལྷག་པའི་སློམ་
པ་གཅོད་རྒྱ་རིགས་པས་བྱུབ་དགོས་པས་ན། མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་ལ་གནད་གཅིག་པར་མཁས་
བྱུབ་ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་མཐུན་ལོ། །འོ་ན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གཅིག་པས་

ན་ལྟ་བུ་འཕགས་པར་མི་གྲུབ་སྐྱེས་ན་འོན་ཏེ་ཡང་གྲུབ་སྟེ།

དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཚོངས་དང་།།

ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་།།

དབང་པོ་རྣམས་པོའི་དབང་བྱས་པས།།

སྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བྱུང་བར་འཕགས།།⁽¹⁾ཞེས་པ་བཞིན་དུ་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཚོངས་པའི་བྱུང་བར་དང་། གནས་ལུགས་ལྷུང་

དུ་མཐོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་མང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་ལ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཤེས་ལྷུང་བས་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་།

ཉེན་གྱི་གང་ཟག་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཁོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལས་དབང་

པོ་རྣམས་པོར་གྱུར་པ་དག་གི་སྡོད་ལུལ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འཕགས་

པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་རིང་པོའི་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་གསལ་བ་

དང་མི་གསལ་བས་བལྟས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་བཟང་རན་གྱི་བྱུང་

ཡོད་པའི་སྲིད་ཉེ། རི་ལྟར་ན་མདོ་ལས་སྲུགས་ནི་མཉམ་བཞག་

(1) རྩལ་གཞུང་གྱི་སྐོར་ལ། རྩོད་ཤོ་བཞུན་འཇུག་ཀྱང་། ཨ། ༡༥༧-༩། རྩལ་གསུང་གི་བཞུན་བཞེས་བྱུང་བར་འཕགས།།

ཏུ་གསལ་སྣང་ཐོབ་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་
གྱིས་འབགས་སོ།།

དང་པོ་མདོ་ལམ་དུ་ཚོས་དབྱིངས་དེ་རྗེས་དབག་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་བསྐྱེམས་ཤིང་། ཚོགས་རྒྱ་ཚེན་པོ་བསགས་པ་དང་
བཅས་པས་གདོད་ཤིང་མོ་ཞིག་ན་མདོན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ།
འདིར་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྣང་དུ་ཡིད་དཔྱོད་དང་བྲལ་བར་ཐང་
ཀར་ལྗོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཀུས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་གིས་སྒྲིན་
པར་བྱས་པ་དང་། མན་ངག་གི་གནད་ལྟར་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
སྟོབས་གྱིས་གནས་ལུགས་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པ་ནི། མིག་སྒྲན་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱོར་བས་རྒྱང་ཤིང་པོའི་གཟུགས་གསལ་བ་མཐོང་
བའམ། འབྲུལ་འཁོར་བཅད་པའི་གནད་ལ་མཁས་པས་གསང་
ཐག་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ཡང་མདོ་ཡི་ལམ་གྱིས་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་སྐྱེམ་པའི་གནད་ཀྱང་
མཐར་གཏུགས་ན་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ལ་འབབ་ཀྱང་། ལས་

དང་པོ་བས་བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲུག་རོ་མཉམ་དུ་ངེས་པ་དང་སྤང་
བར་དཀའ་བས། མཐའ་ཚམས་སོ་སོ་ནས་བཀག་པའི་སྤྱོད་པར་ཞེན་
པ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། སྤྲུགས་སུ་ཟུང་འབྲུག་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རང་
སར་སྟོན་བ་སྟེ། **དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས།**

དོན་སྣ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་རྩལ་དང་ཤེས་པ་
སྤང་བ་ཀྱི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་འདིར་ནི་གཟུང་འཇོན་མེད་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་
ལ། དེ་ཡང་དབྱུད་ན་རྩལ་སྤོང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་
གྲུང་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཚོས་གང་དུའང་
གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
ཚིག་ནི་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་གང་གིས། འགྱུར་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
སྤྱོད་པ་ཉིད་དེ་ཅམ་ཡིད་ལ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་པར་སྟོང་བར་བྱེད་ཅིང་
དམིགས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་མི་བུས་པ། དེས་ན་གཙོ་བོས་ཏེ་དུས་ཀྱི་

འཁོར་ལོས་གང་ཞིག་འཕོ་བའི་འགྲུར་བ་མེད་པ་སྟུན་སྦྲེས་ལུས་ཀྱི་
བདེ་བ་ལུས་གནས་ལུས་ལས་མ་སྦྲེས་པ་དག་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བདེ་སྟོང་ངམ་
དབྱིངས་རིག་ཟུང་འཇུག་གི་དོན་རྗེས་པར་སྟོང་བ་ནི་མཉམ་བཞག་
ཏུ་གསལ་སྤྲོད་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུར་བདེ་སྟོང་ངམ་དབྱིངས་རིག་ཟུང་འཇུག་
ཏུ་སྟོང་བ་ན། ཚོས་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་
ནམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་དེ་ནི་རིག་པའི་ཆ་ལ་སྦྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་
ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་སྟུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་
ལུགས་སྤྲོད་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་སྤྲོད་པ་ཡང་མ་དག་པ་
གནས་ཚུལ་ལ་མེད་པས་ན། གནས་ལུགས་འོད་གསལ་བའི་ངང་ན་
སྦྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱུ་རང་སྤྲོད་ཞིང་། དེའི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་གང་གྲུའི་
སྤྲོད་གི་རུལ་གྱི་གངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ནམས་
དང་སྟུན་པ་སྟེ། སྤྲུགས་སྦྱུ་མ་ཟད་སྟུན་མོང་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་

ཡང་འདོད་དེ། ལྷུ་སྒྲ་མ་ལས།

གཞལ་མེད་གང་གྲུའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ།།

བསམ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏེན་རྣམས་དང་ལྷན།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེ་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི།།

བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་ཡོངས་

སྲུ་དག་པ་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རང་བཞིན་དུ་གནས་

པའི་རིགས་ལ་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་འགྱུར་བ་དང་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་

པར་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཚོས་

ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པའི་མཐུ་ལས་འདི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚོས་

ཐམས་ཅད་ཚོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་ལས་མི་འདའ་

ཞིང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་སྤང་བ་མ་ལུས་པ་ཡེ་

ནས་དག་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་མཚོག་ཏུ་སྦྱེས་པ་ནི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་

བྱུང་པར་ཅན་ཏེ་གསང་སྲགས་ཀྱི་ལྷ་བའོ།།

དེ་ལྟར་འོད་གསལ་བའི་དབྱིངས་དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་

བ་མདོ་ཡི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བས་ནི། མཉམ་བཞག་ཏུ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྩེ་གྱིས་ཚོས་དབྱིངས་མཉམ་བ་
ཆེན་པོའི་དོན་གཟིགས་བ་ན། དེའི་ངོར་དག་མ་དག་དང་ཡོད་མེད་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོས་བ་མི་མངའ་ཡང་། ཚོས་དབྱིངས་མཛོན་དུ་མཐོང་
བའི་སྒྲོབས་གྱིས། རྗེས་ཐོབ་གྱི་ངེས་ངོར་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དོན་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བ་ཡིན་ཏེ། **རྒྱད་ལྔ་མ་ལས་ཀྱང་།**

སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་བོ་མེད་གཟིགས་བས།།
གང་དག་འགྲོ་ཀུན་བདག་མེད་མཐའ་ཞི་ཡང་དག་རྟོགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ།།
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་ཞུགས་གཟིགས་བ་སྐྱིབ་བ་མེད་པའི་རྫོ་མངའ་བ།།
སེམས་ཅན་རྣམ་དག་མཐའ་ཡས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་མངའ་དེ་ལ་འདུད།།

ཅེས་གསུངས་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་དབྱེར་མེད་
སྒྲགས་གྱི་ལམ་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དོན་འདི་ལྟ་སུ་མ་རྟོགས་བར་
འཚང་རྒྱ་བ་པར་ཞོག། ཚོས་ཉིད་གྱི་བདེན་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
མཐོང་མི་རུས་སོ།།

རོ་ན་མདོ་ལམ་ན་སྣང་སྲིད་ཀྱན་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་
 བཞིན་དག་པ་ཆེན་པོར་མ་བསྟན་པས་མདོ་ལམ་ཁོ་ནས་བདེན་པ་
 མཐོང་བ་མི་སྲིད་སྟམ་ན། མདོ་ལམ་ན་ཆོས་ཀྱན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
 བསྟན་པའི་དོན་དེ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཅིག་གི་ཚོགས་བསགས་
 དང་ལྡན་པར་གོམས་པས་རང་ལམ་ན་སྣང་དོན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་
 སྣང་སྲིད་དག་པ་ཆེན་པོ་ལའང་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ན་ངེས་པ་རང་
 །འུགས་ཀྱིས་འདྲེན་སྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་དག་ས་གསུམ་ན་སྣོད་བཅུད་
 དག་པར་མཐོང་བ་དང་། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་
 བཞིན་ནོ། །དག་ས་པའི་ཉམས་ལེན་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དང་ཞིང་དག་
 སྣོར་གཉིས་པོ་འདི་ནི་སྣགས་ནས་བཤད་པའི་དག་མཉམ་མདོན་དུ་
 གྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེས་ཐབས་མཁས་སྣོར་བས་སྣོར་དུ་འཚང་བྱ་བ་
 སྣགས་ཀྱི་ཐབས་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །དེར་མ་ཟད་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་འདོད་ན་ཞག་བདུན་
 ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱས་པར་མདོ་ལམ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་སྤྲུག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུང་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་དང་།
 སྤྲུག་ས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཉོག་ས་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་
 གནས་ཀྱི། དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་གནད་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །སྐབས་འདིར་བརྗོད་དགོས་པ་མང་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་
 པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚོན་དེས་ན་དོན་དམ་པར་ཚོས་ཀུན་མཉམ་པ་ཚེན་
 བོར་གནས་ཀྱང་ཀུན་རྗོད་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སྤང་སྤང་ཐ་དད་དུ་བྱེད་
 གྱི་འཁོར་བ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འདོད་པ་དེས་ན་རྒྱ་མཚོན་ཉིད་
 གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་བདེན་དོན་མངོན་སུམ་མ་
 མཐོང་བར་དུ་ཚོས་ཀུན་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་རྗོངས་པའི་ཆ་ཡོད་
 ལ། སྤྲུག་ས་ལམ་དུ་དང་བོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སློབ་འདོགས་བཅད་
 པའི་དུས་ནས་ཀྱང་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དག་པ་ཚེན་བོར་ལྟ་
 བས་ན་ལྟ་བུ་མ་རྗོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་སྤྱིར་ཀུན་འབྲུང་ལམ་བདེན་དང་སྤྲུག་བསྟན་པའི་འགོག་བདེན་
 གྱི་ངོ་བོར་ཤར་བས་ཉོན་མོངས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྲུག་བསྟན་པ་བདེ་བ་

ཆེན་པོར་གྲོལ་བས་ན་རྒྱ་འབྲས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོབས་འབྲས་བུའི་
ཐེག་པ་དང་། རྗེ་རྗེའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ཕྱང་ཁམས་
སྐྱེ་མཆེད་ལའང་རྗེ་རྗེའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ། མོ་མོར་བསྐྱབ་པ་
དང་། ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དག་པར་བསྐྱབ་པ།
མཉམ་པར་བསྐྱབ་པ། དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དག་
པའི་ཚུལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
སྤང་བ་སྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། དུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དོན་
དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ།

འདི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་དག་སྤང་ཚུལ་ལྟར་བྱི་དོན་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་འོར་སྤང་བ་སྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་རིགས་པའི་སྐོ་མང་དུ་
མཆིས་ཀྱང་སྐྱོད་པོའི་གནད་ཅུ་བསྟན་ན། འདིར་ཚུ་གཅིག་ལའང་
ཡི་དྲུག་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་གྱི་མིས་ཆུ། ཞིང་དག་པ་ན་གནས་པས་

བདུད་ཅིའི་རྒྱན། གཟིགས་པ་དག་པའི་འཕགས་པ་རིག་པ་འཛིན་
པ་རྣམས་ལ་ལྷ་མ་གྱིའི་སྐྱར་སྐྱར་སྟེ། དེ་ལ་རིག་པས་བརྒྱན་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། རོལ་པའི་བདེ་བ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིད་
འཛིན་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བག་ལ་ཉལ་ཡོངས་སུ་བད་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བའི་གཟིགས་དོར་སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་ཉེ་སྤོས་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བ་དང་། ཇི་སྟེད་པའི་གཟིགས་
དོར་ཤིན་ཏུ་དག་པ་རང་སྐྱར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཚད་མེད་པར་
སྐྱར་བའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གཟིགས་སོ།།

དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་ཚད་མ་དང་། ལུལ་གང་
ཞིག་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དུ་གྲུབ་སྐྱམ་ན་ལུལ་ཅན་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དག་
པ་དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་། དེས་མཐོང་བ་གནས་ཚུལ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ།
དུང་སེར་འཛིན་དང་དཀར་འཛིན་ཀྱི་སྤོ་དང་ལུལ་བཞིན་ལོ།།

དེའི་སྤྱིར། འདི་ལྟར་སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། གནས་
ཚུལ་ལ་སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྲུབ་སྟེ། ལྱིན་ཅི་ལོག་

གི་བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པར་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མིག་སྐྱོན་མེད་པས་དུང་དཀར་པོར་མཐོང་
བ་བཞིན་ལོ། །ཉགས་ནི་ལུང་དང་རིགས་པས་བྱུབ་སྟེ། དང་པོ་
ནི་གནས་གྱུར་པའི་ཡི་ཤེས་ཐོབ་པས་དག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་
སོགས་ལ་ཞིང་སོགས་དག་པར་སྤང་བ་ལུང་སྐྱི་ལས་བྲགས་པ་
བཞིན་ལོ། །འཕགས་པས་མཐོང་བ་རང་སྤང་ཡིན་ལ་ཐ་མལ་པའི་
མཐོང་བའི་ཡུལ་འདི་རྣམས་དག་པར་མཐོང་བ་མིན་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་
ན་རྒྱུད་དག་པ་དང་མ་དག་པས་བཟླ་བྱ་བྱུན་མོང་བ་གཅིག་མེད་
པར་ཐལ་ནའང་།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷ་རིའི་བྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་མ་དག་
པར་མཐོང་ཞིང་། ཚངས་པ་རལ་བ་ཅན་གྱིས་དག་པར་མཐོང་ནས་
བརྩེད་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞིང་དག་པར་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་
བར་མཇེད་ནས་ངའི་ཞིང་ནི་ཉག་ཏུ་འདི་ལྟར་དག་ཡུང་བྱིད་རྣམས་
གྱིས་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཤམ་

ཉེ་ཡུལ་གཅིག་ལ་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བར་མི་བྱེད་ན། རང་རང་
གི་གང་མཐོང་བ་ཅམ་ཚད་མར་གྲུབ་པས་དུང་སེར་སྣང་དང་དཀར་
སྣང་ལ་བདེན་རྒྱུ་གི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་མི་བྱུས་པས། དེ་ལྟར་སྐྱ་
བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ལུས་པ་བྱུབ་
པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་སྣང་དག་པ་དེ་ཉིད་ལས་དོན་མ་དག་པ་
ལོགས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ཉེ། **སྤྱད་པ་ལས།**

གཟུགས་གྱི་དག་པ་འབྲས་བུ་དག་པར་རིག་པར་བྱ།
འབྲས་བུ་གཟུགས་དག་ཐམས་ཅད་མཐོན་ཉིད་དག་པར་འགྱུར།
ཐམས་ཅད་མཐོན་ཉིད་འབྲས་བུ་དག་དང་གཟུགས་དག་པ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཉེ་དབྱེར་མེད་གཅད་དུ་

མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་གྱི་མས་དག་པ་ན་ཡུལ་
དག་པར་མཐོང་བ་དེ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
ཡིན་ཉེ་དུང་སེར་འཛིན་ལོག་པའི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉེས་པ་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་གཅིག་
ལ་སྣང་བ་མི་འདྲ་བར་མཐོང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མའོན་སུམ་གྱིས་
གྲགས་ཤིང་གྲུབ་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་
དབྱིངས་དང་གཉེས་སུ་མེད་པར་གོམས་པ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་གྲུས་པའི་སྣང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་
ལ་གསལ་སྣང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་བར་རྗེས་དཔག་གིས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བོ།

ཅེ་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་བྱུབ་པ་ཡོད་དེ་དག་པས་མཐོང་བ་ནི་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་མཐོང་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་
པས་བྱུབ་པོ། །གལ་ཏེ་མ་བྱུབ་ན་དག་པས་མཐོང་བ་རྒྱན་ལ་མ་དག་
པས་མཐོང་བ་བདེན་དགོས་པས་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ལོག་ཤེས་
ཅན་དང་པལ་པ་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་
དགོས་ན་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་གྲུས་པ་དང་རིགས་པ་ཤེས་པ་
སུ་ཞིག་གིས་སྤྲོ་བར་བྱས། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གོང་མས་ལོག་མ་སུན་

འབྲིན་རུས་ལ། འོག་མས་གོང་མ་ལ་གཞོན་མི་རུས་ཏེ།

འབྲུག་པ་ལས།

མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས།།

རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གཞོན་མིན་ངེ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ངེ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་སློབ།།

ངེ་མེད་སློབ་གཞོན་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེ་མ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངེ་སྟེན་པའི་
གཟིགས་འོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཐོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་གྲུབ་
པོ། །ཚུལ་དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ངེ་སྟེན་པའི་ཚོས་འདི་དག་ལ། འཇུག་
འོར་སྤང་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པར་ཤེས་པ་ཅི་ནས་གལ་ཆེ་སྟེ། ཐ་སྟོན་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་ཐ་
མལ་པའི་ཚུར་མཐོང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། དེས་མཐོང་བ་ཅོམ་ཐ་སྟོན་

གྱི་གནས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་བསམ་ན་ནི་སློབ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུ་
 བ། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དུང་དཀར་འཛིན་དང་སེར་འཛིན་ལ་
 ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་ཚུལ་ཡང་མ་སྲིད་པ་ཅམ་
 དུ་སློབ་ཅིང་བར་བད་དེ། ཐ་མལ་པ་རང་ལ་རི་རྟུར་སྒྲུང་བ་འདི་ལས་
 དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཞན་མེད་ན། སེར་འཛིན་ཅན་ལ་དུང་སེར་
 པོར་སྒྲུང་བའང་དུང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་བདེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
 འབྲུལ་རྒྱུས་བསྐྱད་པའི་མཐོང་བ་ཡིན་པས་གནས་ཚུལ་མཐོང་བ་
 མིན་སྟམ་ན། བག་ཆགས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱད་པའི་མ་དག་པའི་
 རྒྱང་བ་འདི་རྣམས། ཐ་མལ་པ་ལ་སྒྲུང་ཡང་རུང་འདིའི་གནས་ཚུལ་
 བེ་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་དག་པ་རྣམས་ལ་
 རྒྱང་བ་རྟུར་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེང་བ་ལས་འོས་མེད་དོ།།

དེའི་སྤྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་གནད་ཅུང་ཟད་བརྟན་ན། ཀུན་ཏུ་ཐ་
 རྟུང་པའི་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཀུན་ཏུ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མ་དང་། དག་པའི་གཞིགས་པ་ལ་བརྟེན་

བ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། ལྷ་དང་ངོ་བོ་བྱེད་ལས་
འབྲས་བུའི་བྱུང་བར་བཞི་ལས། དང་པོའི་རྒྱ་ནི་རང་ཡུལ་ཚོས་ཅན་
ཉི་ཚེ་བ་ལ་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའོ། འོ་བོ་
རང་ཡུལ་ཅམ་ལ་གནས་སྐབས་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་
ཚུར་མཐོང་གི་ཡུལ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བའོ། །འབྲས་བུ་སྐབས་
དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པའོ། །སྤྱི་མའི་རྒྱ་ཚོས་ཉིང་རི་ལྟ་
བ་ཚུལ་བཞིན་དམིགས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའོ། འོ་བོ་རི་སྟེང་པའི་
ཡུལ་ཅན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །བྱེད་ལས་ཐ་མལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཚུར་མཐོང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སྟོན་ཡུལ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་
སེལ་བའོ། །འབྲས་བུ་རི་སྟེང་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའོ། །འདི་
གཉིས་ཀྱི་དཔེ་ནི་མི་དང་སྣའི་མིག་ལྟ་བུ་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་ཡུལ་སྤྱི་
མས་ཤེས་ཀྱང་། སྤྱི་མའི་ཡུལ་ཚུར་མཐོང་གིས་མི་ཤེས་པའོ། །

དེས་ན་སྤྱི་མ་འདིའི་རང་ཡུལ་སྐབས་མིན་ནི། རུལ་གཅིག་གི་ཁྱོན་

ལ་རྩལ་སྐྱོད་གྱི་ཞིང་སྤང་བ། རུས་སྐྱོད་ཅིག་ལ་བསྐྱལ་བ་མང་པོའི་
མཛད་པ་སྟོན་པ། ཚོས་དབྱིངས་འགྲུང་མེད་ལས་མ་གཡོས་
བཞིན་རུ་སྐྱལ་བའི་རོལ་བ་སྟོན་པ། རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་སྤྱགས་
གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རུས་གཅིག་རུ་མཐུན་པ་སོགས། བསམ་
གྱིས་མི་བྲལ་བའི་སྐྱོད་ཡུལ་གང་ཞིག་ཐ་མལ་བའི་ཚུར་མཐོང་གི་
ཡུལ་རུ་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་སྟེ་བསྐྱལ་བར་མི་རུས་པ་རྣམས་ཚད་
མ་འདིས་ཤིན་རུ་འཐད་པར་བསྐྱལ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་
གི་ཚད་མ་འདི་ནི་ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་རིགས་པའི་
སྟོབས་ལས་བྱུང་བས་ན། ཤིན་རུ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་ནམ་རུ་ཡང་
མི་བསྐྱལ་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དག་པ་དང་། ལྷ་ན་མེད་
པ་དང་། མཉམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ལོ།

དེས་ན་སྤྱན་མོང་རུ་སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཚུར་མཐོང་གི་ལམ་ནས་ཀྱང་བསྐྱལ་བར་རུས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱེལ་ས་
བསྐྱལ་ལ། སྤྱན་མིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་བསམ་གྱིས་

མི་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་སོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་
མས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཟབ་མོ་རྣམས་ཚུར་མཐོང་ཁོ་ནས་
བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་མེད་པའང་མ་
ཡིན་པར་གནད་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་
ནས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོའི་ཁྲོན་ཅམ་ལ་སྤྱོད་ལ་པའི་ཆགས་བྲལ་དང་
འཕགས་པ་བཞིས་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་བྱུང་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ལ།
ལོག་པའི་ཤེས་པ་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ལས་གཞིགས་པ་རྗེ་བཟང་དུ་
སོང་བའི་བྱུང་བསྐྱབ་མི་རུས་ལ། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཐར་པའི་ས་བོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞིགས། དག་བཅོམ་པས་མ་
གཞིགས་པ་ལྟ་བུ་ལོག་མས་མི་ཤེས་ལ་བོད་མས་ཤེས་པ་དག་ལའང་
བཟང་ངན་མི་འབྱེད་པ་དང་། **མདོ་ལས།**

སྐྱ་ཡི་རྩེ་མོ་གཅིག་ལ་ཡང་།།

ཞིང་རྣམས་བྱེ་བ་བསམ་མི་བྱུང་།།

སྣ་ཚོགས་དབྱིབས་ཀྱང་ཐ་དད་དེ།

དེ་དག་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་མེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་
བསྟན་པ་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མདོ་
སྐྱབས་གང་ལའང་གནད་འདི་གལ་ཆེའོ།

གཉིས་པ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་ཆོད་མའི་སྟོབས་ལས་དག་པར་
བསྐྱབ་པ་ནི།

འདི་ལྟར་མ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་
གིས་བསྐྱས་པའི་སྣང་བ་འདི་ལས་གཞན་དུ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ།
བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དབྱིངས་དང་བྱུང་དུ་ཞུགས་པའི་སྣང་
བ་རྣམས་ནི། བདག་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་དང་
དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་
ཀྱི་ངོ་བོར་གཏན་ནས་མ་གྲུབ་པས་ན། སྐྱབ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
མ་དག་པ་མིང་ཅོམ་ཡང་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་གནས་
ཤིང་། སྟོང་ཉིད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་

འགའ་ཡང་མེད་པའི་སྲིད་སྣང་སྲིད་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་དག་པ་ཆེན་
པོར་གྱུ་བ་ལོ། །འདིའི་དག་ཚུལ་དེ་ཚོས་རྣམས་མ་གྱུ་བ་པའི་སྣོད་ཆ་
ནས་དག་པར་བརྗོད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་སྣོད་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
སྲིད་རི་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡེ་ནས་དག་པ་ཀུན་བཟང་བདེ་བ་ཆེན་
པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི།

བལྟ་བུ་སྲུང་མོང་བའི་སྲི་དོན་མི་འདོད་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་
སེམས་གྱི་རང་སྣང་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་གྱུ་བ་མཐའ་སྐྱ་བའི་དོར་
དག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་སེམས་ལ་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་གོམས་པའི་བག་
ཆགས་མཐུ་བརྟམ་པ་ལས་རིགས་དུག་གི་སྣང་བ་སྣ་ཚོ་གསུམ་སུ་སྣང་
བ་མ་དག་པའི་སྐྱབས་དང་། སྲིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐྱབས་ན་དག་པའི་སྣང་བ་དང་། སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པ་
འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ན་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་པར་ཤར་

བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་གྱི་རང་སྣང་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་མེད་
 ། གྲང་། དེ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་བདག་གཉིས་གྱིས་སྣོད་
 ཞིང་འོད་གསལ་བ་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་མ་འགགས་པར་འཆར་བ་ཅམ་
 དུ་གནས་ལ། སེམས་དེའི་འཛིན་པ་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་
 བྱུགས་པར་བདག་དང་གཟུང་འཛིན་དུ་བཟུང་བས་ཉོན་མོངས་དང་།
 དེ་ལས་ལས་དང་དེ་དག་གིས་སྤྱད་བསྐྱུལ་བདེན་པས་བསྐྱུས་པའི་
 སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་མི་ལམ་ལྟར་ཤར་བ་ནི་འཁྲུལ་སྣང་སྟེ། དོན་ལ་མི་
 གནས་ཤིང་མི་བརྟན་ལ་བསྐྱུ་བའོ། །སེམས་རང་གི་གནས་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ལམ་སྤྱངས་པས་རང་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་རྣམས་རིམ་
 བཞིན་ལོག་བ་ན། དག་པའི་སྣང་བ་སྐྱོན་མེད་པར་ཤར་བ་ནི་སྤྱར་མི་
 ལྡོག་ཅིང་མི་བསྐྱུལ་འོན་དང་མཐུན་པའི་སྤྱིར། ཐ་སྣང་ཅམ་གྱི་རང་
 སྣང་སྐྱོན་མེད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་འོ། །དེས་ན་འཁྲུལ་སྣང་མི་བདེན་ལ།
 དག་སྣང་ནི་བསྐྱུད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་བདེན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་
 གྱི་ཁམས་ས་དང་སྤྱད་པས་བྱུང་བ་དང་། འཇམ་བུའི་ཚུ་གསེར་

སོགས་དང་། རྗེ་སོལ་དང་། རྩ་དང་། སྐྱེན་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་
 དདུལ་ཚུའི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་འདྲེས་པ་ན་མར་གསར་གྱི་གོང་བུ་ལྟ་
 བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་དེར། མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་ནི་ཁམས་
 སྣ་ཚོགས་མི་སྣང་ཡང་ཡིད་གྱི་སྲོད་ཡུལ་དུ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་
 བར་ཡང་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལ་འཇུག་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མར་
 དང་ཞག་ལ་སོགས་པའི་གོང་བུར་འཛིན་ཞིང་། ཁ་ཅིག་གིས་མེ་དང་
 འཕྲད་ན་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ཅམ་མཐོང་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་
 བར་འཛིན་ཏོ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན།
 རྩེན་སྣ་ཚོགས་གང་དང་འཕྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་འབྲ་བར་
 སྣང་བུས་པར་འཛིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་གོང་བུ་དེ་གང་བའི་རྩེན་དང་ལྡན་
 བ་དུས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་འདུག་ཀྱང་མར་གསར་གྱི་གོང་བུ་ལྟར་
 འདུག་གོ། མེས་རེག་པས་རྩུང་ཟད་གདུང་བར་གྱུར་ན་ནི་བངས་དང་
 འཁར་བ་དང་ར་གན་གྱི་མདོག་ཏུ་གནས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མེས་ཆེར་གདུང་བ་ན་གསེར་ཐ་མལ་བའི་རང་

བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཤིན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇམ་བུ་ཚུ་བོའི་གསེར་
གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་པན་ཚད་ཚད་གང་གི་རྒྱུན་གང་དང་ཕྱད་
ཀྱང་རུང་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ནི་ས་ཤོན་ཐམས་
ཅད་པ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ལ། བོད་བྱ་དེ་ཉིད་དབང་
བོའི་སྲོད་ཡུལ་དུ་རྒྱུན་ལས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་རི་ལྟ་བུ། དག་པ་
དང་མ་དག་པ་དང་ཤིན་དུ་དག་པའི་གནས་ལུས་སྲོད་ཡུལ་རྣམས་
སུ་གནས་སྐབས་སོ་སོར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །

བོད་བྱ་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་
གཞི་ལས་དངོས་སུ་སྣང་བ་དང་། དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་སྲོགས་
དུས་གྱི་སྣང་བ་སྲུ་མེད་པར་སྣང་བའི་ས་ཤོན་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པར་
ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་སོ། །བོད་བྱ་ལ་མར་གྱི་བོད་བྱར་འབྲུལ་
པ་ལྟར་ཀུན་གཞི་ཐམས་ཅད་པའི་སྣང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་དང་
ཚོས་སུ་འཛིན། བོད་བྱ་ལ་དདུལ་ཚུར་འཛིན་པ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གི་

བྱུང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་བདག་ཉིད་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 གྱི་ཚོས་སྤྱུ་འཛིན། བོང་བྱ་ལ་གསེར་གྱི་རྒྱུར་འཛིན་པ་ལྟར་ཁ་ཅིག་
 གིས་བྱུང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཞིང་དག་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་གྱི་ལྷས་
 དང་སྲོད་ལྷལ་ཡོངས་སྤྱུ་དག་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན། མཁས་
 པ་རྣམས་གྱིས་བོང་བྱ་དེ་གསེར་ཉིད་དུ་མི་སྤྱང་ཡང་གསེར་གྱི་རང་
 བཞིན་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན། དདུལ་རྒྱ་ཉིད་དུ་སྤྱང་ཡང་གསེར་དདུལ་
 རྒྱུར་གནས་རྒྱུར་པའང་མ་ཡིན། དདུལ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་མེད་པའང་
 མ་ཡིན་མོད་གྱི། དདུལ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་མི་བརྟན་པ་སྤྱ་ཚོགས་སྤྱུ་
 འགྱུར་བར་སྤྱ་བ་ཟད་པར་འགྱུར་བར་སྤྱའོ།།

གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་བས་ཆེས་བརྟན་པས་འགྱུར་དགའ་བ་
 སྤྱར་ངན་པར་མི་འགྱུར་བ་མི་དབྱུང་བྲག་པོ་འབར་བས་ཀྱང་ཟད་
 པར་དགའ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་མ་དག་པ་
 རྣམས་ནི་མི་བརྟན་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན། སྤྱེ་བ་སྤྱེ་བྱིའི་སྤྱང་
 པ་འགྱུར་སྤྱ་བ་ལམ་བསྐྱོམས་པས་ཟད་པའོ། །སྤྱང་བ་དག་པ་རྣམས་

ཅི་དེ་ལས་སྡོག་སྡེ་ལུས་དང་སྡོད་ལུལ་དག་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་
པན་ཚོད། སྐར་མ་དག་པ་ལ་སྡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་ཕྱིར་ཞིང་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་མཚོག་
སྡོད་པས་ན་བཏུན་ཞིང་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱི་གོང་བུ་དེ་ཡང་པན་ཚུན་
སྣོས་ན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཀུན་གཞི་ཁམས་དང་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་དེ་ཡང་སྣང་བ་དག་
པའི་སྡོད་ལུལ་ལྟར་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །སྡོད་ལུལ་པའི་བག་
ཆགས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྣང་བའང་མི་མངའ་
མོད། གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་གྱི་རང་མདངས་མ་འགགས་པའི་སྣང་
བ་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ནམ་ཡང་སྡོག་པར་མི་སྲིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་རང་སྣང་དག་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་གྲུའོ།།

དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་ཡི་ངོ་བོར་

བསྐྱབས་ན། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། ཚོས་
 ཉིད་དོན་གྱི་ལྷ་ནི་སྣང་སྣང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། འཕོ་བའི་
 སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་རྗེས་སྐྱེ། ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྐྱིབ་པའི་
 བག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་ཡང་བད་དེ་རོ་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ། གཅིག་
 དང་དུ་མའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ། མཚན་
 མའི་སྲོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་གྱང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་འཆར་བའི་བདག་ཉིད། དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 སྐྱེ་ལྟེ། འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་པའོ།
 དེ་ནི་རིགས་ཀུན་གྱི་བྱུང་བདག་དོན་གྱི་ལྷ་ལོ། །ཚོས་ཅན་ཉུགས་
 གྱི་ལྷ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་མཚན་མའི་སྲོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་
 རྣམ་པ་ཉུགས་གྱི་བྱུང་བྱུང་ཤར་བ། ཞལ་བྱུག་མཚན་མའི་རྣམ་
 པར་སྣང་བའི་ཞི་བ་དང་ཁྲོ་བོ། གཙོ་བོ་དང་འཁོར། ཉེན་དང་བཉེན་
 པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་སྟེ་རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོ་ན་བསྟན་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་

བ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་སྟོང་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཚུལ་གཅིག་
 པས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཅན་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་ངོ་བོར་
 དག་ལ། ཡང་ན་སྐོ་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 པས་རིགས་གསུམ་དང་། ལུང་ལྗ་རིགས་ལྗར་དག་པ་སོགས་
 རིགས་ལྗ་དང་རིགས་བརྒྱལ་སོགས་པ་བསམ་ཡས་སྐྱུ་འབྲུལ་
 ལྷ་བའི་རིགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དབྱེ་རུང་སྟེ། མ་དག་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་
 རི་སྟེན་པ་དང་མཚུངས་པར་དག་པའི་དབྱེ་བ་རུང་བ་དང་། ཚོས་
 གཅིག་ལའང་དེའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་
 རང་ཚུལ་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཉིད་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ཅི་ཡང་འཆར་དུ་རུང་བའི་གནད་ཀྱིས་རང་སྒྲུང་རིས་མེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
 ལྷ་མེད་པ་སྐྱུ་འབྲུལ་ལྷ་བའི་རོལ་བ་ཡིན་པས་ན།

སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པའི་ཞིང་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་ཡིན་ཡང་། དབྱེ་བ་སྐྱུའི་ཁྱད་པར་རི་ལྗར་སྐྱུར་ཀྱང་མི་འགལ་
 ཉེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་བའི་ཚོས་ཉིད་དག་

མཉམ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་མ་འདས་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་རང་རང་གི་ལྷ་གངས་
དང་སྦྱར་ཉེ་དག་པ་སྦྱོར་ཚུལ་སྣ་ཚོ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་
ལོ། །དག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་རྒྱུད་འདི་ལས།⁽¹⁾

སྣོད་བཅུད་རྒྱུད་རྣམས་དག་རྟོགས་ཤིང་། །ཞེས་དང་།

⁽²⁾གསང་བའི་ཐིག་ལེ་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱིངས།།

འབྱུང་བ་ཤེས་རབ་རིགས་ཀྱི་ཡུམ།།

ཆེན་པོ་རིགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་དོ་རྗེའི་ཚོགས།།

དབང་པོ་ཡུལ་དུས་རིག་པ་རྣམས།།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷག་པ་ཡི།།

(1) བོ། རྒྱུད་ཟ། ལེབ་ཉ། ༡༡༠༧-༩།

(2) བོ། རྒྱུད་ཟ། ལེབ་ཉ། ༡༡༡༨-༣།

ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་ལྟ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
 བསྟན་ལ། རྒྱུད་གཞན་དུ་ཡང་། ཀྱི་དོ་རྗེ་ལས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀི་སངས་རྒྱས་ཉིད།།
 འོན་ཀྱང་སློབ་བྱུང་བེ་མས་བསྐྱབས། །ཞེས་དང་།
 དུས་འཁོར་ལས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་
 གཞན་འདིར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་དང་།
 རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉུང་ལ་ལས།
 འབྲོ་བ་འདི་ཀྱན་སངས་རྒྱས་ལྷའི་བདག་ཉིད།།
 གར་མཁན་དག་དང་རི་མོ་བཟང་ལྟར་སྦྱང་།།
 གང་དུ་བདེ་ཆེན་ཞེས་བྲ་གཅིག་སུ་ཉིད།།
 གཅིག་སུའི་ཉམས་ཀྱིས་དུ་མའི་གར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་།
 ཉེ་རུ་ཀའི་གསོལས།
 མཚན་ཉིད་རྒྱ་ཡི་ཐེག་པ་ཡིས།།

སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་བུ་ཤེས།།

འབྲས་བུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིས།།

སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤུན་མོང་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
ཡང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། དང་པོ།

སློབ་མཁན་པ་དག་ན་དེ། སློབ་བཅུད་འདི་དག་ལམ་བསྐྱོམས་ན་
དག་པར་སྤང་དུ་བྱང་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤང་
བའི་སྤྱིར་ཞེན། རང་རེ་མ་དག་པའི་སློབ་མིག་ཅན་རྣམས་ལ་སྤང་ཚུལ་
མ་དག་པར་སྤང་བར་བདག་ཅག་གྱང་འདོད་དེ། མཐུན་པར་ཀུན་
ལ་དག་པར་སྤང་ན་ཚོད་པའི་གཞི་ཡང་ཅི་ཞེས་ཡོད། སྤང་ཚུལ་ལ་
དེ་ལྟར་སྤང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་

གྲིས་དག་པར་གནས་ཞེས་འདོད་ན། གནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲང་མི་
དགོས་ཏེ་འཁྲལ་པས་བསྐྱད་པའི་སློང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲང་བའི་
ཕྱིར། གངས་རི་སློན་པོར་སྒྲང་བའི་མིག་ཤེས་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་དབྱ་མ་ལས།

སློང་པ་ཉིད་གྲིས་བཅད་བྱས་ཆོ།།

གང་གིས་ལན་འདེབས་སྐྱ་བྱེད་པ།།

དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན།།

བསྐྱབ་པར་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོས་ཀུན་སློང་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཆེ་མི་སློང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་།
འཁོར་བ་དང་། ལྷུང་འདས་ཀྱི་ཚོས་གང་བཀོད་ཀྱང་། སྐྱབ་བྱེད་དེ་
ཉིད་སྐྱ་མ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ་ཁོ་རང་ཡང་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་
པར་སྐྱབ་ཅུས་པས་ན། ཅི་ཅམ་མི་སློང་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱད་ཤིང་མེ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལྟར་སློང་ཉིད་

སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་སུན་འབྲིན་
པའི་རིགས་པ་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་མི་རྟེན་པ་བཞིན་དུ།

འདྲིར་ཡང་ཚོས་རྣམས་དག་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གང་དང་
ངེ་བཀོད་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་དེ་ཉིད་ཁོ་རང་དག་པར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་
ན་ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་ཚོས་ཀུན་གནས་ཚུལ་ལ་དག་པར་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་ལ་སུན་འབྲིན་ལུས་པའི་གཏུན་ཚིགས་མི་རྟེན་དེ།

དག་པ་ཆེན་པོས་བཅད་བྱས་ཚོ།

གང་གིས་ལན་འདེབས་སྐྱ་བྱེད་པ།

དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན།

བསྐྱབ་པར་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱའོ། །སེམས་
ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཆོ་
སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱང་མི་འགྱུར་
སྟེ། དཔྱལ་བར་སྐྱབ་བསྐྱལ་བ་ནི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་འབྲུལ་
པ་ཅན་གྱི་དོར་སྣང་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྣང་ཚུལ་དེའི་དོར་སངས་རྒྱས་

མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དེ་མེད་ལ། གནས་ཚུལ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་སོགས་
མེད་དེ། **སྤྱ་འབྲུལ་རྒྱས་པ་ལས།**

ཡང་དག་ཤེས་པའི་རང་རིག་སློབ་མེད་ན།།

བདེ་གཤེགས་ཞིང་ཡང་ངན་སོང་གནས་སུ་མཐོང་།།

ཐེག་མཚོག་མཉམ་པའི་དོན་ཉིད་རྟོགས་པ་ན།།

ངན་སོང་གནས་ཉིད་འོག་མིན་དགའ་ལྡན་གནས། །ཞེས་

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཚོས་ཀྱང་ཡི་ནས་སངས་རྒྱས་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཀྱང་ལ་སྤྱང་བར་ཐལ་བ་དང་། ལམ་བསྐྱོམ་
མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་པ་ནི་སློབ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བ་
སྡིང་ཇི་ལྟར་གནས་ཏེ། དུང་དཀར་སོ་ཡིན་ན་མིག་སྐྱོན་ཅན་ལའང་དེ་
ལྟར་སྤྱང་བར་ཐལ་བ་དང་། མིག་སྐྱོན་དག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་
མི་དགོས་པར་ཐལ་ཞེས་སྤྱ་བ་དང་ཀྱང་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་གནས་ཚུལ་ལྟར་མི་སྤྱང་བ་ནི་འབྲུལ་པས་བསྐྱེད་པ་
ལས་བྱུང་བས་ན་འབྲུལ་བ་སེལ་བྱིར་ལམ་གོམས་དགོས་ཏེ་ཚོས་

ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་སྲིང་
ལམ་ལ་གོམས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་དག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སུན་འབྲིན་པའི་རིམ་བ་ཇི་སྟེད་བ་
རྣམས་ལ། སྟོང་བ་ཉིད་སུན་འབྲིན་པ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
རིམ་བ་དང་མཚུངས་པར་སུན་འབྲིན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དག་
མཉམ་གཉིས་པོ་ནི་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གྱུར་ཅིང་
རིགས་པའི་འཇུག་པ་གནད་གཅིག་ལ། དེ་གཉིས་དངོས་པོའི་ཚོས་
ཉིད་ཡིན་པས་ན། དག་པ་ཆེན་པོར་སྐྱབ་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་
ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་སུས་
ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ མི་འབྲན་པའི་སྐྱང་བའི་བྱི་བྲག་ཏུ་བཞད་པ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་དག་པར་གྲུབ་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་བདག་ཉིད་འབའའཛིག་
ཏུ་གཟིགས་ན། འགྲོ་བ་འཕྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་སྤང་བའི་ཡུལ་

དང་ཡུལ་ཅན་འདི་དག་གཟིགས་སམ་མི་གཟིགས། མི་གཟིགས་ན་
རྣམ་མཁུན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཟིགས་ན་མ་དག་པའི་ཚོས་
ཀྱང་གཟིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་དག་པ་སྟར་སྟར་བ་རྣམས་
ཀྱང་རི་སྟར་སྟར་བ་སྟར་མཁུན་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིབ་རོ།

དེ་སྟེ་ནའང་དེའི་སྟར་བ་མ་དག་པ་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
འདི་སྟར་བདེན་ཞེན་ཅན་གྱི་ངོར་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་སྟེ་སྟར་སྟར་བ་
དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་འཛིན་འདི་རི་སྟར་བ་བཞིན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གཟིགས་ཀྱང་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་
གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ཙམ་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་མི་སྲིབ་པའི་སྲིབ་རོ། །དེ་སྟེ་ན་
ཤེས་བྱའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་རང་སྟར་གི་གཟིགས་པས་
རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཏུ་གཟིགས་པར་གྲུབ་རོ།

གཉིས་པ་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་ལ། གཏན་ཆེགས་གང་གིས་
བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ།

འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པ་
དབྱེ་མའི་གཏན་ཆེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་པས། མ་
དག་འཁོར་བའི་ཆོས་དང་། དག་པ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཅམ་
ཡང་མེད་པར་ངེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ།

དབང་ཚེན་ཁ་ཅིག་སེམས་ལ་བྱུང་གནས་འགྲོ་གསུམ་ཅམ་
དབྱེད་པས་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་ཐར་
སྟོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྟོང་བའི་སྟོབས་ཅམ་ལས་སྣང་སྟོང་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཅར་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་བའང་ཡོད་མོད།
མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་ན། ལས་དང་
པོ་བས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་

རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ཚོ། ལུམ་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་
 དོན་ལ་བསམ་ནས། མ་དབྱེད་པའི་ངོར་ཡོད་ཀྱང་དབྱེད་ན་མི་ཉེད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་སོ་སྣམ་པས་སྤང་སྤོང་
 རེས་འཛོག་གི་ཚུལ་དུ་སྤོང་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འཆར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་
 དེའི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའམ།
 དེ་ནས་སྤོང་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་པས་ཚུ་
 ཟླ་སྤང་སྤང་བཞིན་སྤོང་ལ་སྤོང་བཞིན་སྤང་བའི་རེས་པ་བྱུང་པར་
 ཅན་སྐྱེ་སྐྱེ། དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་འགལ་མེད་
 དུ་ཤར་བའམ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གོ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དུས་རང་བཞིན་
 མེད་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དེ་གཉིས་ཚིག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་
 ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་མེད་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་
 ལ་རེས་ཤེས་བསྐྱེད་པས། དགག་གཞི་སྤང་བ་དང་དགག་བྱ་བཅད་
 པ་སྤུང་ནས་འཛོལ་པའི་རྣམ་རྟོག་རང་སར་ཞིག་སྐྱེ། དགག་སྤུབ་
 བསལ་བཞག་མེད་པར་སོར་བཞག་ཏུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྤོས་བྲལ་

གྱི་རྣམ་པར་འཆར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྐྱོས་བྲལ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
གོམས་པས། ཚོས་ཅན་རེ་རེ་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཚོས་ཉིད་སོ་སོ་ལྟ་
བུའི་སྐྱོ་རིས་ཆད་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་གཉིས་ཚོས་གྱི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དག་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་
ལ་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བས་མཐར་ཕྱིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་སྟོང་བ་དང་། ཟུང་འཇུག་དང་། སྐྱོས་བྲལ་དང་། མཉམ་
པ་ཉིད་དེ་དེ་བཞི་སོ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་
ཚུལ་ལ་འཇུག་གི་སྡེ་མ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་བར་དུ་སྤྱི་མ་གཏན་
ལ་ཐེབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་
མེད་རྒྱུང་བ་ཅམ་ལ་གནས་ལུགས་སོ་སྣམ་དུ་སྐྱོ་ཅེ་གཏད་པས་
ནི་སྐབས་འདིའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོགས་ཅམ་དུ་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ།
བདེན་གྲུབ་བཅད་ཅམ་གྱི་སྟོག་པ་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་སོགས་ཀྱི་
སྟོང་ན་སོ་སོར་ཡོད་པར་གོ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས། ཚོས་ཐམས་ཅད་
ལ་སྐྱང་དོར་དང་མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་གཞིག་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་

བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། དམངས་གྲིས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་
བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོས་བྲལ་མཐར་ཕྱིན་པས་
ཚོས་ཀུན་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ནི་སྐབས་འདིའི་མཉམ་བ་ཚེན་
པོ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

གང་གིས་དམིགས་མེད་མི་ཤེས་པས།།

དེ་ཡིས་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་མི་ཤེས།།

དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་མེད་བ།།

འཇིག་པས་དམིགས་མེད་ཤེས་པར་གྱིས།།

ཞེས་སོགས་དང་།

⁽²⁾མཉམ་བ་གཉིས་ལྷག་པའི་མཉམ་བ་གཉིས་གྱིས།།

དགྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཞིང་། །ཞེས་བ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན་ཏོ། །དེར་མ་ཟད་སྐབས་མོང་གི་ཐེག་པར་ཡང་། **ཟེའོད་**

(1) བོ། རྒྱད་ལ། རེབ་ལ། ༡༡༣༧-༣།

(2) བོ། རྒྱད་ལ། རེབ་ལ། ༡༡༠༧-༤།

སྲུངས་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།⁽¹⁾

འོད་སྲུངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་སྲུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་ཡིན་གྱི་གཉིས་དང་གསུམ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུལ་འདིའི་སློན་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
དུ་ཡང་བསྟན་པར་མཛད་དོ།།

བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།

འཇམ་དཔལ་སྲུས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་མཉམ་པ་མེད་ལ་
གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་། གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟུན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་སྒྲུང་ངོས་ནས་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། སྟོང་ངོས་ནས་
མཉམ་པར་གྲུབ་པ་དེ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེར་མེད་རོ་
གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ནི་སྲ་མ་གཉིས་པོའི་འབྲུགས་ལས་

(1) བཅད་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༤༧༧-༧༧༩ ཉིང་ལོག་དེབ་གཞུགས། ༡༩༡-༡༩༡༩ །དམ་ཚོས་བརྒྱ་དཀར་ལོ་ལས།།

གྲུབ་སྟེ། གང་དག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་མཐའ་ཀུན་གྱིས་སྟོང་ལ། གང་སྟོང་
པ་མཐའ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་བ་ཉིད་དེ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་སྐྱུ་
འཕྲུལ་བྱ་བའི་སྒྲུང་བ་སྣ་ཚོ་གསལ་སྤྱོད་འཆར་བས་ན། དེ་གཉིས་དབྱེར་
མེད་པ་ཚོས་སྐྱུ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་ཏུ་རྒྱུམ་པ་ནི། དམ་པ་རྣམས་
གྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ་བྱུང་འཇུག་རྫོགས་པ་ཚེན་
པོའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲུང་རྒྱུད་ལས།⁽¹⁾

གསང་བའི་ཐིག་ལེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས།
དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དངོས།
ཕྱོགས་བཅུ་དུས་བཞིར་མངོན་རྫོགས་པར།
སྐྱུ་གསུང་ཕོན་ཏན་ཐིན་ལས་ཐུགས།
མ་ལུས་བདག་ཉིད་ཞལ་མཐོང་བ།
དབང་བསྐྱུར་མཚོག་ཉིད་དམ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།

(1) བོ། རྒྱུད་ལ། ལེབ་ཉམ། ༡༣༡འ-༤།

⁽¹⁾རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གནས་མེད་སྣང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བསྟན་ལ། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱང་།

⁽²⁾སྣོད་ཉིད་བདག་མེད་ཡེ་མཁུན་རང་རིག་ཐུགས་།།
དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་མེད་པར་བྲན་དབང་བསྐྱུར།།
ངོ་མཚར་སྐྱབས་ལུང་ཡོན་ཏན་ཞིང་ཁམས་ལས།།
གཞན་ན་མེད་དེ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །གཞན་ཡང་།

ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས།
བདེན་གཉིས་ཐ་དད་གྱུར་པ་ན།།
ཡེ་ཤེས་ལམ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར།།
གསལ་སྣོད་གཉིས་ནི་ཐ་དད་ན།།
རྟག་ཆད་མཐར་ནི་སྣང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

(1) བོ། རྒྱུད་ཟ། རེབ་ཀྱི། ༡༡༧འ-༧།
(2) བོ། རྒྱུད་ཟ། རེབ་ཀྱི། ༡༡༧འ-༦།

ཚོས་ཀུན་སྣང་པོ་ལམ་ལས་འདས་པས་ན།།

མཐར་ཕྱིན་གྱུར་པས་འབད་ཚོལ་ལས་ལས་གྲོལ།།

སྣན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་པ།།

བྱང་འདུག་པར་ཏུ་མི་གནས་གྱུར་པའོ། །ཞེས་དང།

གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལས།།

ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དབྱེར་མེད་པས།།

སྣང་སྣོང་ཐ་དད་མེད་པར་འདྲེས།།

སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་དེ་ལ་གསུངས།།

བྱང་ཆུབ་ཆུལ་འདི་བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང།

དོ་རྗེ་སྤང་བའི་རྒྱད་ལས།།

ཀུན་རྗོབ་དང་ནི་དོན་དམ་དག།

རྟོག་པ་གཉིས་དང་རྣམ་པར་བྲལ།།

གང་དུ་ཡང་དག་འདྲེས་གྱུར་པ།།

དེ་ནི་བྱང་དུ་འདུག་པར་བཤམ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་

བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱུ་མོང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ། སྐལ་བ་ཅན་ལ་སྐབས་དོན་
ཐད་ཀར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་དེའི་ཚུལ་བརྒྱད་ནས་བསྐྱབ་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལྟར་དག་མཉམ་དབྱེར་མེད་སློབ་འདས་ཀྱི་དོན་དེ་ནི་འདི་ལྟར་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་དབྱེད་ས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྒྱ་གཅིག་བཤམ་
ཚུལ་གཅིག་བར་བསྐྱབ་ལ། དེའི་སྣང་ཆ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡིག་
འབྲུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་སྟེ་ཡི་གེ་ཨ་ཡིག་གདངས་གཅིག་གནས་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ཡི་གེ་སྣ་ཚོ་གས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་
གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འདུ་
འབྲལ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དག་མཉམ་དབྱེར་མེད་ཚོས་སྐྱུ་ཚེན་
པོའི་དོན་དེའང་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་ལས་འདས་
པར་སློང་བ་དང་བཞིས་གཏུན་ལ་པབ་པ་ནི་རིམ་གྱིས་པའི་བཤད་
ཚུལ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཚོས་

ཀུན་རོ་གཅིག་པ་རྒྱ་གཅིག་པ། དེའི་དཔེ་ནི་ཡིག་འབྲུ་མོ་སྟེ་ཨ་ལྷ་མ་
གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དཔེ་དོན་གྱི་གཏུན་
ཚིགས་གཉིས་པོ་དེའི་མཐུའམ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ནི་ཚོས་ཀུན་ཡེ་ནས་
སངས་རྒྱས་པ་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་གཏུན་ལ་འབེབས་པའོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་དོན་དེ་ལུང་དང་མན་དག་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ཀྱང་ལུང་དང་
མན་དག་གི་ཚིག་ཅུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་རང་སྐྱོའི་
གཏིང་དུ་མངོན་སུམ་ཡིད་ཆེས་པ་བཞིས་སྟུགས་གྱི་ལྟ་བ་གཏུན་ལ་
ཕབ་པ་ནི། དང་པོ་ནས་བྱུང་འབྲུག་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཅར་
བའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་གཅིག་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་པོ་ནི་སྟུགས་གྱི་ལྟ་བ་ཟབ་མོ་ལ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བསྟུ་
བ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཏུན་ཚིགས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མེ་ཚོམ་ཅན་ལ་དེའི་ཚུལ་བརྒྱུད་ནས་བསྟུ་བ་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་ཚོས་ཀུན་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་འདི་ལྟ་བུ་སྐོར་

རྒྱུད་པར་དཀའ་བས་མི་འཐད་པར་སེམས་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱུབ་
ཚུལ་མདོ་ཅོམ་བཤད་ན། དང་པོ་ཕྱི་རོལ་བས་སངས་རྒྱས་ཚད་མའི་
སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ།

ཁོ་རང་གི་འདོད་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ལས།

ལྷ་དུམ་ལ་རའི་མེ་ཉོག་བཞིན་དུ་བརྒྱལ་ལམ་ན་སྟོན་པ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་འཛིག་ཉེན་དུ་རྒྱལ་རིགས་དང་བུམ་ཟེའི་རིགས་ལས་
འགྲུང་བ་ན། ལྷ་མས་སུ་འདུག་ཆེ་སྤང་པོའི་རྣམ་པས་ལྷགས་པ་
ཡུམ་གྱིས་མིས་པ་དང་། བལྷ་མས་ནས་མཚན་དཔེ་དང་ལྡན་ཞིང་
དེ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་འཁོར་སྐྱུར་དང་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུང་
ཞེས་པའི་ལུང་གིས་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། རིགས་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སོགས་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་གྲུབ་
པས་ན། སངས་རྒྱས་ནི་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཚད་མ་དང་
དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་སྟེ་ཚད་མ་གྲུབ་པ་སོགས་

ལས་བསྟན་བ་ལྟར་བསྟུབ་ཅིང་། ཡང་སངས་རྒྱལ་ཁས་ལེན་གྲང་
ཐེག་ཆེན་ནས་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་པ་དག་
ལ། ལུང་ནི་ཐེག་དམན་རང་གི་མདོ་ལས།⁽¹⁾

གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་རྣམས་ལ་འབྲ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་། དེགས་པ་ཡང་ལུང་པོ་ལྟ་དུ་མ་དང་སྐད་ཅིག་གི་ཚུལ་དུ་མི་
བདེན་པར་མ་མཐོང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྲང་མི་གྲུབ་པས།
སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟུབ་པ་དང་། ཡང་མདོ་ལམ་པ་གང་དག་
གསང་སྟགས་ཀྱི་ལྟ་སྟོན་ཟབ་མོ་ཁས་མི་ལེན་པ་དག་ལ། ལུང་ནི་
མདོ་སྡེ་གདམས་དག་འབོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལས་སྟགས་རྗེས་སུ་
འཇུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་དང་། **སྟོང་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས།**

གང་ཞེག་བདག་དང་སངས་རྒྱལ་ནམས།།
རང་བཞིན་མཉམ་པར་རབ་གནས་ཤིང་།།

(1) འཇུང་བཀའ་འཇུག་མདོ་སྡེ། །༡ ། འཇུག་དཔལ་ལྷན་པར་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་མདོ། །

མི་གནས་ལེན་པ་མེད་པ་སྟེ།།

དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར།།

གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་།།

རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་པ་དག །

གངས་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས།།

དེ་དག་སྐབ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར།། ཞེས་སྤང་ལྔ་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་དང་།

རྗེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས།

ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་ངོ་ཞེས་དང་།

ཆགས་སོགས་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་ནི་ང་རྒྱལ་

ཅན་ལ་བསྟན་ཏེ་བདག་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རང་

བཞིན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཡང་འཇམ་དབལ་རྣམ་

པར་རོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས།

ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་རྣོ་རྗེའི་གཞི་ལགས་

སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་
དང་། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་འབྱུང་པ་སོགས་ལས།

འཁོར་བ་བསལ་ནས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་གྱི། འཁོར་བར་དམིགས་པ་ཉིད་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་
པའོ། །ཞེས་འཁོར་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་།

ཡང་པལ་པོ་ཆེ་ལས།

འཇིག་རྟེན་ཁམས་མང་ལ་ལ་དག །
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཆོག་གྱུར་གྱང་།།
ནམ་མཁའ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བ།།

རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་བྱུང་གི་
ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་པོ་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཤུ་
ཐུབ་པའི་ཞིང་འདི་རྟག་ཏུ་དག་གྱང་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཚད་མེད་ཅིང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་གྱིས་སངས་རྒྱལ་མཉེས་

བར་བྱ་བ་ཡང་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་མཉེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་གིས་ལུས་
བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སུ་མངོན་པ་སྐྱེལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མདུན་དུ་ཉག་ཏུ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།

ཚོས་ལ་གཞོད་པ་སོགས་སྣང་རྗེས་ཚར་གཙོད་པའི་ཚུལ་མང་
དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། རིགས་པ་ནི་རི་ལྟར་དགོས་
པ་ལ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱི་དགའ་བ་དང་། ཚོས་
ཀུན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་བཟང་ངན་སྤང་དོར་དུ་མ་
བྱུང་བའི་ཚུལ་གོང་དུ་རི་སྐད་བསྟན་པ་ལྟ་བུས་གསང་སྟགས་ཉིད་
ཐེག་པའི་མཚོག་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ལྟོང་ཉིད་ཁས་སྤངས་པན་ཚོད་དག་
པའང་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་ངེས་པའོ། །

ཡང་སྟགས་པལ་མོ་ཆེན་བཤད་པ་ཙམ་ལ་སློལ་བྱུགས་ནས་བྱང་
མེད་རྫོགས་ཆེན་གྱི་དོན་ལ་མི་འབྲང་བར་སེམས་པ་དག་ལ། སྟགས་
སྤང་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ན་སེམས་ཙན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྟན་

འགྲུར་བའི་སྲིར་ཤིན་ཏུ་ཡང་གསང་བར་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་
ཡི་མཉམ་པ་ཚེན་པོའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་དག་ལ་སྲགས་སྒྲ་མེད་
ཀྱི་ལྷ་དགོངས་ཟབ་མོ་བསྟན་ན་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྲུར་ཏེ། དེས་ན་
ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཀུན་ལ་མཁས་པས་མཐར་སྲིན་དོ་རྗེ་ཅེ་མོའི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་སྐྱབ་ཅུས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་རིགས་
པའི་སྐོ་ཅམ་སྟེ་ཞིབ་པར་སྲེ་ན་ཚད་མེད་དོ།།

བཞི་པ་དགོས་པ་ལ་སྲི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ།

ལམ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ལྷ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པར་འཇུག་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས། དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྐོ་མ་པ་ལ་
སོགས་པ་ཀུན་གྱང་དག་མཉམ་ཉོགས་པ་འདིའི་ཚུ་ལ་དང་མཐུན་
པར་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། མིག་དང་འབྲ་བའི་ལྷ་བ་
འདི་མེད་ན་རིག་པ་དང་རྐང་བར་ལྡན་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར་ལམ་
བསྐོ་མས་པ་སོགས་གཞུགས་བརྟན་ཅམ་དུ་འགྲུར་ལ། ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་འདི་ལྷ་བུས་ཟེན་པའི་སྐོ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོ་རྗེ་ཐེག་

བའི་ལམ་མཚན་ཉིད་བར་གྱུར་བས་ལམ་གྱུན་གྱི་གནད་འདི་ཁོ་ནར་
ཐུག་བའི་ཕྱིར་ལོན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའོ།།

གཉིས་པོས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

སྐྱོམ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་འགྱུར་བ། སྐྱོད་བ་དོན་ཡོད་བ།
དགྱིལ་འཁོར་དོན་དང་མཐུན་བ། དབང་བསྐྱུར་བས་ཐོབ་བ། དམ་
ཚིག་འདུལ་བར་དགའ་བ། སྐྱབ་བ་ཚུད་མི་བྱ་བ། མཚོད་བ་རྣམ་པར་
དག་བ། ཕྱིན་ལས་ལ་དབང་འབྱོར་བ། སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལུལ་ཏུ་
བྱུང་བ་རྣམས་འདིའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཚོས་
ཐམས་ཅད་དག་མཉམ་ཏུ་གནས་བ་མིན་ན་སྐྱོད་བཅུད་ཉེན་བཉེན་
བའི་ལྟར་བསྐྱོམས་བ་མིན་བ་ལ་ཡིན་བར་བསྐྱོམ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོམ་
བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བར་འགྱུར་ན་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་བར་ཡིན་བ་ལ་ཡིན་
བར་བསྐྱོམས་བས་སྐྱོམ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་འགྱུར་བ་དང་།

སྐྱོད་བ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་ཅི་བདེར་རོལ་བ་དང་སྐྱུང་དོར་མེད་
བ་དང་སྐྱོར་སྐྱོལ་སོགས་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྐྱོད་བ་དང་ཏུ་ལེན་བ་

ཆམས། དག་མཉམ་ཡིན་ན་ལྟ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་
ལྟར་འཐད་གྱི། མིན་ན་ཐུན་མོང་ཐེག་པར་དེ་དག་སྤང་བྱར་བའདད་པ་
ལྟར་དོན་ལ་གནས་པས་ན་འདི་དག་ཐོ་ཅིའི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ནའང་།
དག་མཉམ་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་སྤྲུགས་གྱི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་གྱང་
དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།

དགྱིལ་འཁོར་ཡང་། རང་བཞིན་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་གཟུགས་བརྟན་དང་ལམ་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ཡིན་ལ། ལམ་ལས་འབྲས་དགྱིལ་མངོན་དུ་འབྱུང་
བ་ཡང་། གཞི་དེ་ལྟར་མིན་ན་ལམ་ཡང་ཡང་དག་མིན་ལ་དེ་ལས་
འབྲས་བུ་དག་པ་འབྱུང་མི་ཤེས་ནའང་། གཞི་རི་བཞིན་པར་གཏོན་
ལ་བབ་པ་ཡིན་པས་དགྱིལ་འཁོར་དོན་དང་མཐུན་པ་དང་། དབང་
ཡང་རང་གི་སྣོ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དང་བཅས་པ་དོ་རྗེ་བཞིར་ཡེ་ནས་
གནས་པ་ཉིད། དབང་གི་སྣོ་བས་ལས་མང་མེས་བུམ་པའམ་མཚུབ་
མོས་ལྷ་བ་ལྟར་གོ་རྒྱུང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་དེ་ལྟ་

བྱ་མིན་པའི་དོན་དབང་གིས་ངོ་སྤྲོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐྱར་
བས་ཐོབ་པ་ཡང་དེ་ལ་རག་ལས་པ་དང་།

སྲགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་ཚོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟར་དག་
པ་བཤད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། མིང་སོགས་བྲལ་བའི་མཉམ་པ་
ལ་མཚན་མའི་འདུཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་འདི་
དག་གྱང་། དག་པ་དང་མཉམ་པ་མིན་ན་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་སློ་
དོན་མཐུན་ཞིག་གིས་སྲགས་ཀྱི་ཅ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་ཤིང་།
ཡང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་
པ། སྤང་བོ་གདུང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཡོན་དང་དམ་རྗེས་བྱུག་
ཏུ་དང་དུ་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱོད་པའི་དམ་ཚིག་འདི་དག་གྱང་། དག་
མཉམ་གྱི་དོན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐེག་པ་འོག་མ་
ནས་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་ཡིན་པ་ཞིག་
སྤངས་པས་ཅ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་པས་སྲགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་
རྣམས་འདའ་བར་མི་རུང་བ་མིན་ན་ཡང་། དག་མཉམ་ཡིན་པའི་

གནད་གྲིས་ལྟ་བུ་དེ་དང་དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྲོད་པ་རྣམས་
 ལ་རྒྱབ་གྲིས་སྲོགས་པའི་ཚུལ་གྲིས་འདའ་མི་རུང་བར་ངེས་པས་
 བ་དམ་ཚིག་འདའ་བར་དགའ་བ་དང་། སྐྱབ་པའང་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
 མཚེད་ལྟ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གནས་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལམ་སྐྱབ་པས་ངེ་བཞིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཐད་
 ། ། མ་ཡིན་ན་སོལ་བ་བུམ་ཀྱང་མི་དགར་བའམ། སེམས་བེམ་
 སོ་ཡིན་པར་ངེ་ལྟར་གོམས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ།
 ལྟ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་སྐྱབ་པ་ཚུད་ཟ་བར་
 གྱུར་ན་ཡང་། དག་མཉམ་ཡིན་པའི་གནད་གྲི་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཚུད་མི་
 ཟ་བ་དང་། མཚོད་པའང་སྲགས་ན་ཤ་ལྟ་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་སོགས་
 འདིག་ཉེན་ན་དམེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་མཚོད་པའི་གཙོ་བོར་སྲོད་
 ལ། དེ་མ་དག་པ་ཡིན་ན་ལྟ་ལ་ཕྱལ་མི་རུང་ཞིང་། སྲགས་དང་ཕྱག་
 རྒྱས་བརྒྱབས་པས་དག་པར་འགྱུར་སྟམ་ནའང་། དག་པའི་དངོས་
 སོ་རྣམས་སྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་བརྒྱབས་ནས་འབྱུལ་བར་རིགས་

ཀྱི་མ་དག་པ་སྤུལ་བ་ལ་དོན་ལྷན་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་བྱ་རྒྱུ་ད་
བཞིན་དུ་གཙང་བར་སྐྱར་ལོས་ན་ཡང་། འདིར་གཙང་དམེ་སྦྱང་དོར་
གཞིག་པའི་སྤྱིར་བཏུན་ཅི་ལྟ་སོགས་དང་དུ་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་མཉམ་པའི་གནད་གྱིས་འབྱུང་བས་ན་
མཚོན་པ་རྣམ་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་།

སྤོང་ལས་ཀྱང་སྤྲུགས་ནང་པའི་སྐབས་སུ་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་དང་ཡེ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པར་
གསལ་བའི་སྐོ་ནས་སྤོང་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་པ་དང་ཚུལ་མཐུན་པར་སྤོང་ལས་མཚོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཡེ་ནས་སྤོང་དོ་མོར་གྱུར་པ་
མིན་ན་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་བྱུང་བར་འཕགས་པ་
ཉིད་དུ་མི་གྲུབ་ཀྱང་། དག་མཉམ་ཚེན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དོན་
ལ་བདག་དང་ལྟ་ཐ་དང་དུ་མེད་པས་ན། སྤྲུགས་ནང་པ་འདིའི་རྣམ་
འཁྲོལ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུ་དེ་ལྟོས་སོགས་ལས་འཕགས་པའི་སྤྱིར་སྤོང་

ལས་ལ་དབང་འཕྲོར་བར་འགྱུར་བ་དང་།

སྐྱེས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་སྐྱེས་ཀྱི་པའི་ཚུལ་དུ་འཆིང་བ་དང་
སྐྱོས་པ་ལས་སྟོབས་ཆེ་བར་གྱུར་བ་ནི། ལྷ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་
ཉོགས་པོམས་ཀྱི་རྣལ་འཕྲོར་ལ་གནས་པའི་མཐུས་ཡིན་ལ། དེ་དག་
གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པ་མིན་ན་རང་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གཟུངས་བརྒྱས་པ་སོགས་ལས། སྐྱེས་ནང་པའི་ཚུལ་དུ་
སྐྱེས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱོས་ཤིང་འཆང་བ་ཆེས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་པར་
མི་གྲུབ་ནའང་། སྐྱེས་སྐྱོབ་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
སྐྱེས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས་པའི་སྟོབས་ཕུལ་དུ་གྱུར་
བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འཇུག་བྱས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་བས་གཏན་
ལ་སབ་པའི་ཡུལ་དག་མཉམ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
གནད་ཀྱིས། སྐྱེས་ཀྱི་སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཀུན་བྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་ཞིང་ལྷུང་བའི་ལམ་དུ་གྲུབ་ལ། དག་མཉམ་

ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ལས་སྲགས་ཀྱི་ལམ་ཀུན་ལ་ངེས་
པ་མཚོག་ཏུ་རྟེན་ནས་གདེང་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟ་བུ་ངེས་
ཟེན་པའི་ལམ་ཀུན་སྲགས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་
གིས་གསང་སྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་མཐའ་དང་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་སྲིན་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་ཅུང་ཟད་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སྐྱབ་ཚུལ། དགོས་
པ་བཞི། དང་པོ།

①གང་གིས་སྤང་ཆེན་སྤོས་འདྲའི་སེམས། །

མཉམ་པར་བཞག་པས་བརྟལ་ནས་སྟ། །

སྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་རབ་བརྟེན་ན། །

དངོས་སྐྱབ་ཡ་མཚན་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། ས་མ་རྒྱའི་སྐྱ་ལས་མཉམ་པའི་སློ་སྟེ་སེམས་ལས་སྟུ་རུང་
བའི་སློ་ནས་གང་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཅེ་གཅིག་པར་གནས་

(1) བོ། རྒྱུད་ཟ། རེབ་ཡ། ༡༡༩༧-༩།

བའམ། ཡང་ན་ཡུལ་དང་མཐུན་བའམ་མཚུངས་བར་གནས་བ་
ཉེ་བྱིང་ཚོད་སོགས་ཀྱིས་མི་མཉམ་བ་མེད་པའོ།

གཉིས་བ་ལྟེན་ལ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། དུས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། བསྐྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། རྫོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་བ་ལའང་།

སྐྱེ་གནས་བཞིའི་བག་ཆགས་སྐྱོང་བྱེད་བདག་སྲས་གཞན་
སྲས་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་དོ་རྗེའི་ཚོ་ག་བཞི་བསྐྱེད་སོགས་རྒྱས་
བ་དང་། འབྲིང་པོ་ཚོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་དང་། བསྐྱེད་པ་ཨ་ཏུ་ལྟར་
སྒྲགས་ཅམ་ལས་བསྐྱེད་བ་དང་། ལྷན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཨ་ཏུ་ལྟར་སྐྱོད་
ཅིག་བྱུང་རྫོགས་སུ་བསྒྲོམ་བ་བཞི་འམ། ཡང་ན་མངལ་སྐྱེས་དང་
བརྟུས་སྐྱེས་གཉིས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་རིམ་ཀྱིས་བ་དང་གཅིག་ཅར་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་སུ་ཡང་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ནི་སྐྱོང་བ་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་བ་རྣམ་འབྱོར་ལྔའི་རིམ་བས་བྱེ་བ་ལྔ་ཡོད་ལ།
གཞན་ཡང་སྐྱེ་གསུང་སྐྱེགས་མཛད་པར་བཅས་པའི་སྐྱབ་རྒྱ་

བཞིའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་སོགས་དབྱེ་སྒོ་ཤིན་ཏུ་མང་
ཡང་། དོན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
དེའི་ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་ལ།

ཐབས་ལམ་སྟངས་འོག་གི་སྒོ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་དང་། གྲོལ་ལམ་
ཟུང་འཇུག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རིམ་གཅིག་ཅེས་གྲིས་
བསྟུས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་དུས་ལྗིད་ལྟེ་ནི།

བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར། རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་སྟེ། དབྱིངས་དང་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་དོན་གྱི་ལྟ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤང་བ་
གཟུགས་སྐྱེ་ཉགས་གྱི་ལྟ་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་ལ་དམིགས་པ་ན། བདག་
གི་དེ་ཁོ་ཅིང་ལ་སྣང་དེ་ཁོ་ཅིང་གྲིས་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་ཤིང་
བསྐྱོམས་ན་ལྷུགས་ལ་གསེར་འགྲུང་གྱི་ཚི་བཏང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་

ནས་མོས་པས་བསྐྱོམ་བ་དང་པོ་དང་། གསེར་སོགས་བཞུས་པ་
ལས་སྐྱ་གཟུགས་བྱེད་པ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དག་པ་ལས་
གཟུགས་སྐྱ་སྐྱེད་པར་ཤེས་ནས་ལས་སྐྱ་བྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱོམ་བ་གཉིས་པ་དང་། ཚུ་བྱངས་བར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་
ཚོལ་བ་མེད་པ་བཞིན་རང་བཞིན་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐད་ཅིག་མས་རྫོགས་པ་གསུམ་པ་སྟེ། འདི་
གསུམ་གྱི་སྐྱགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཤིང་དེར་མ་བཟང་མཚན་ཉིད་
ཐེག་པ་ཉན་ཐོས་སེམས་ཅམ་དབྱེ་མ་ཡང་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སྐྱང་སྐྱ་བྱ་
ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི།

སྐྱགས་ཀྱི་ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་གནས་རྣམས་
ནི་དོན་ཆེ་ཞིང་འབྲུབ་སྐྱ་བ་མ་གཏོགས་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་མདོ་དང་ཐུན་
མོང་ཡིན་ཏེ། གང་ལྟར་བྱང་སེམས་ལས་སྐྱ་བྱང་བའི་བརྟན་པ་ཐོབ་
དགོས་ལ་དེ་རིམ་བཞིན་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ཡང་ཉེས་པ་

ལྷ་སྐྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཞེན་པའི་སྐོ་ནས། སྐོ་བས་ལྷག་གིས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སེམས་གནས་པའི་
ཐབས་དགུ་རིམ་བཞིན་གོམས་པ་ན། རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏུན་གྱི་
ཉམས་ལྷ་སྐྱེས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཞི་གནས་འགྲུབ་
པོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏུན་མི་འགྲུབ་པའི་ཉེས་པ་ལྷ་ལྟེ། ལེ་ལོ་དང་།
གདམས་འག་བརྗེད་པ་དང་། འྱིང་ཚོད་དང་། གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་
པ་དང་། འྱིང་ཚོད་ཞི་ན་ཡང་ཉ་ཅང་འདུ་བྱེད་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་འཛིན་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་
གོགས་བྱེད། གསུམ་པས་དངོས་གཞི་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་
འཛིན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲུང་བ་ལ་གོགས་བྱས་པས་དེ་དག་སྐྱོར་བའི་
གཉེན་པོ་བརྒྱད་ལྟེ། དད་པ། འདུན་པ། ཚོལ་པ། ཤིན་སྦྱངས། རྩན་པ།
ཤེས་བཞིན། སེམས་པ། བཏང་སྦྱོམས་ཏེ། དང་པོ་བཞིས་ལེ་ལོ་སྐྱོར་
སྐྱེ་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པ་ལ་དད་པས་འདུན་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་ནས་ཚོལ་
བ་བསྐྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་སྟེ་ལེ་ལོ་སྐྱོར་ངོ་།།

གདམས་ངག་མི་བཟེད་པའི་བྲན་པ་དང་། གྱིང་ཚོད་བྱུང་བ་ལ་
ཉོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བྱུང་ན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པ་
སེམས་པ་དང་། གྱིང་ཚོད་ཞི་ཆེ་རྣམ་ཉོག་འདུ་མི་བྱེད་པར་བཏང་
སྟོབས་སུ་གནས་པ་རྣམས་ནི་གདམས་ངག་བཟེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ལོ།

ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ཉིང་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབས་བྱུག་དང་ལྡན་
དགོས་ལ་དེ་ནི། རོས་པ། བསམ་པ། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན། བཙུན་
འགྲུས། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
བཞིའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་རིམ་
བཞིན་བསྐྱབ་དགོས་པས་ཡིད་བྱེད་བཞི་ནི། བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་
ཡིད་བྱེད། ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་
པའི་ཡིད་བྱེད། ཚུལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞི་ལོ།

སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ནི། འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་འཛོག་
པ་དང་། རྒྱན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པ། དུལ་བ། ཞི་བ། ཉེ་

བར་ཞི་བ། འདུ་བྱེད་བཅས་པ། མཉམ་པར་བཞག་པའོ།

འདི་དག་ལ་མདོ་ལས། འཛོག་པར་བྱེད། ཡང་དག་པར་འཛོག་
པར་བྱེད། བསྐྱུ་ཉེ་འཛོག་པར་བྱེད། ཉེ་བར་འཛོག་པར་བྱེད།
དུལ་བར་བྱེད། ཞི་བར་བྱེད། ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
བྱེད། ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པས་
འཛོག་བསམ་པས་རྒྱན་འཛོག་དབྱེད་པས་རྒྱན་འཛོག་དང་ཉེར་འཛོག་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་དུལ་བ་ཞི་བ། བཙོན་འགྲུས་གྱིས་རྣམ་ཞི་ཅེ་གཅིག་
ཡོངས་སུ་འབྲིས་པས་མཉམ་བཞག་གྲུབ་ལ། དེ་ལ་སེམས་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་བདུན་པའི་བར་
དུ་གཉིས་པ། བརྒྱད་པ་ལ་གསུམ་པ། དགུ་པར་ཡིད་བྱེད་བཞི་བ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

གནས་སྐབས་དགུ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གཡོ་བ་རི་གཟར་གྱི་འབབ་
ཚུ་ལྟ་བུ། ཐོབ་པ་རོང་ཁུང་དོག་པོའི་ཚུ་ལྟ་བུ། གོམས་པ་ཚུ་གྲུང་ལྟ་
བུ། བརྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱབས་བྲལ། མཐར་ཕྱིན་རི་བོ་ལྟ་བུའི་ཉམས་

ཉེ་ཉམས་ལྡེའི་ཚུལ་གྱིས་བཟོད་བ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་ཚུལ་དེ་དག་གནད་མཐུན་པར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་མན་
ངག་ཏུ་བསྟན་ན། ཉིང་འཛིན་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་དང་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་སེམས་བཞག་ཐབས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
དད་འདུན་བསྐྱེད་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེམ་པའི་རྩོལ་བས་ལེ་ལོ་སོགས་
སྤངས་ནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་གང་དང་ཅི་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་
ཀྱི་དོན་ལ་བཞག་པར་བྱས་པ་ནི་ཐབས་དང་པོ་ལོ། །དེའི་ཆེ་ན་སྐྱད་
ཅིག་ཀྱང་མི་སྟོད་པར་གློག་བཞིན་གཡོས་ན་ཡང་སྐྱོས་རྩོལ་བསྐྱེད་
དེ་ཡང་ཡང་སྐྱད་བར་བྱ་ཞིང་། ཉིང་འཛིན་གྱི་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་
དོན་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དམིགས་པ་སྲུ་མ་ལ་གནས་པའི་
རྒྱན་མཐུན་ཅི་རུས་སྲུ་བྱ་བ་གཉིས་པའོ། །ཐབས་དང་པོ་འདི་གཉིས་
ཀྱི་དུས་ན་རྒྱན་ལ་གནས་པར་དཀའ་ཡང་བསྐྱེམ་ཞིང་བསྐྱེམ་པའི་
ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱན་དེ་ལ་བཞག་པར་བྱའོ། །སེམས་སྐར་མདའ་
བཞིན་དུ་གཡོ་བ་དེ་དམིགས་པ་སྲུ་མའི་རྒྱན་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་

ཚོ། ལྷ་བླ་པོ་ལམ་སྐོལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་བླ་པ་སྐོལ་སྐོལ་ཡང་རང་
ལུལ་དུ་སྐོལ་ཏེ་བཞག་པ་ནི་གསུམ་པོ།

བཞག་ཐབས་དང་པོ་འདི་གསུམ་གྱི་དུས་ན་ལོག་སྐྱེ་རྒྱུ་གིས་
ཁྱེད་བའམ་དེ་གཟར་གྱི་ལྷ་བཞིན་དུ་གཡོ་བའི་ཉམས་གྱི་སྐབས་
ཡིན་པས། རྣམ་ཉོག་ལུགས་བླ་པའི་གནས་པའི་གོ་སྐབས་རྣམས་དཀའ་
བས་དཔེར་ན་ལྷ་བླ་པོ་ལ་ལྷ་ལོན་བཅེགས་པ་ལྟར་མ་ལུམ་པར་
རབ་ཏུ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ལིན་ཏུ་གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་གྱི་
ཉ་ཚོད་པོ་དེ་ཉིད། དེ་པའི་ཐག་པས་དམ་དུ་བཅེང་ཞིང་སྟོད་པའི་
བཏང་སྟོམས་གྱི་ར་བར་བཅུག་ལ། ཚོལ་བའི་སྐབས་གྱིས་ཁ་ལོ་བྱང་
བར་གཅེས་སོ། །སྐྱེ་མ་ལས་བླ་བ་ཅུང་ཟད་སྟོབས་སུ་གྱུར་བའི་
ཚོ་ན་དམིགས་ལུལ་དེ་ཉིད་སྟོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་
དུ་གནས་ཅོམ་གྱི་སེམས་ཅུང་བཏུན་པར་ཚོམ་པ་ན། ཚེ་གཅིག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་འཇོག་
པ་ནི་བཞི་པོ།

འདི་ཡི་དུས་གཟེན་ལ་འདབ་ཆགས་འཁོར་ནས་མཁའ་ལ་སྡིང་
བ་ན་གཟེན་དེ་བཞག་ནས་གཞན་དུ་ཡང་མི་འགོ་ལ། གཟེན་དེ་ཡི་
སྐྱོད་དུ་བབས་ནས་གནས་ཀྱང་མ་རྒྱས་པར་པན་ཚུན་འཕྱར་བཞིན་
གཟེན་ལ་འཁོར་བ་ལྟར་སློང་མིགས་པ་ལ་ཅུང་འཁོར་བ་ཡིན་པས་
དབ་པའི་རྒྱན་བརྟན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གལ་ཆེའོ།

དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་ངང་གིས་སློབ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ནས་
བྱང་བ་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་མི་སྡོད་པར་སྦྱར་དུ་གཡོ་བཞིན་
པར་ཅི་བཅུད་འཕྱང་བ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མོས་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན།
སྣ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཉོག་གི་གཡོ་བ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་དུལ་
བ་ཐོབ་པ་ནི་ལྟ་པའོ།

ཉིང་འཛོག་དང་དུལ་བ་འདི་གཉིས་པོ་གནས་སྐབས་དང་པོ་
རྣམས་ལས་ཅུང་ཟད་བཞག་བདེ་བ་ཡིན་པས། ཐོབ་པའི་ཉམས་ཞེས་
བྱ་སྟེ་ཉིང་འཛིན་སྐྱེ་བའི་མགོ་དང་པོར་རྩོམ་པའམ་དོད་ཅུང་ཟད་ཐོབ་
པ་ཡིན་ནའང་། དཔེ་རིང་ཁྱང་གི་རྒྱ་ལྟར་རྣམ་ཉོག་སྤྲོ་བ་མང་པོ་བྲིལ་

བཞིན་འཇུག་པའི་རྒྱན་འབྲིགས་པ་ཡོད་དོ།

དེ་ལྟར་ན་འདུག་པའི་གཟུང་གི་ཚུ་ལས་རོང་ཁུང་གི་ཚུ་ཅུང་ཟད་དལ་
བ་ལ་དཔེར་བྱས་སོ། །དུལ་བ་འདི་ཡི་སྐབས་ན་ཞི་བུམ་པར་བཅུད་
པའི་བྱང་བ་མ་བཏང་བར་དུ་གཞན་དུ་འགྲོ་དབང་མེད་ཀྱང་བུམ་པའི་
ནང་ནས་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏང་
པའི་ཚེ། དམིགས་པ་ཡིད་ཡུལ་ནས་མི་འབོར་ཀྱང་རྟོག་པ་གཡོ་བ་
རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དུས་སུ་དམིགས་པ་དེའི་ངང་དུ་མི་
བསྐྱལ་བར་ཤེས་བཞིན་གནས་པ་གཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་བཞིན་
དུ་དེར་གནས་ཆེ་བྱིང་གོད་བྱང་ན་དེ་བསལ་བྱིང་སེམས་པས། སོ་
སོའི་གཉེན་པོ་ཚུ་ལ་བཞིན་འདུ་བྱེད་པའི་སློབ་ནས་གོགས་སུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་འདུ་བ་དེ་ཞི་བར་བྱས་པ་ནི་དུག་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞི་བར་གྱུར་ན་བྱིང་གོད་ཀྱི་སློབ་མེད་པའི་ཚུ་རྟོགས་
པ་དུངས་པ་ལྟ་བུ་དེ་མི་བསྐྱལ་བར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ངལ་
གསོ་བ་ལྟར་བཏང་སློམས་ཀྱི་ངང་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་

བྱའོ། །རྣམ་ཉོག་ཅུང་ཟད་ཞི་བའི་ཚུལ་དེ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་པ་
ལས། རྣམ་ཉོག་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཚུ་རྣོགས་རིམ་གྱིས་དྲངས་པ་བཞིན་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཡེང་བ་སློང་བ་ནི་བདུན་པའོ།།

གཡེངས་པའི་སློན་རྣམས་ཐག་བསྐང་བར་གྱུར་པ་ཞི་བ་དང་
ཉེར་ཞི་གཉིས་པོ་འདྲིའི་ཚེ་ན་གོམས་པའི་ཉམས་ཚུ་གྲུང་ལྟ་བུ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཚུ་གྲུང་དལ་འབབ་ལ་རྒྱང་ནས་བལྟས་ན་གཡོ་བ་མེད་པར་
འབྲ་ཡང་། རྒྱང་ནས་བལྟས་ན་བར་མ་ཆད་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་
སེམས་གནས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་ཞིབ་དུ་བལྟས་ན་གཡོ་བ་སྤོ་མོ་མང་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་དུས་ན་བཙོན་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེལ་བར་བྱ་
བ་གནད་དོ། །སློན་འཛོག་ནས་བཙམས་ཉེ་འདྲིའི་བར་དུ་བྱིང་གོད་
གྱི་བར་བཅད་ནས་སྐར་ཡང་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་
གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་ཤེས་བཞིན་སེམས་པ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
གྱིས་ཅི་རིགས་པར་འདུལ་བ་གནད་ཆེདོ།།

བཙུན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲ་མ་ལས་འཕགས་ཏེ་རྩོམ་
 བ་མ་བཏང་ན་རྟོག་པས་བར་བཅད་མི་རུས་པར་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་
 གཅིག་གནས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པའམ་རྩེ་གཅིག་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །འདི་ལ་བརྟན་པའི་ཉམས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱབས་དང་
 བལ་བ་ལྟ་བུ་ཟེར་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་རྩོམ་པ་དང་བཅས་
 བ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ལ་
 འདི་དུས་དམིགས་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་གལ་ཆེའོ། །འདུ་
 བྱེད་དང་བཅས་པའི་སྐབས་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་རྩོམ་
 མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འཇུག་པའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཐོབ་པ་ནི་
 སེམས་གནས་པ་དགའི་ཐ་མ་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་
 ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། སྲ་མ་རྣམས་གོམས་ཞིང་ཡོངས་སུ་འབྲིས་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་འོ།།

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉམས་ཅི་བོ་ལྟ་བུ་གཡོ་འགུལ་མེད་པ་ནི་འདི་
 བས་མགོ་བརྩམ་སྟེ་འབྲུང་བའོ། །དེ་འབྲུའི་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་

དེ་གྲུབ་ན་སེམས་གཏད་པའི་དམིགས་པ་ལ་རྩོམ་བ་མེད་པར་འདྲེ་
 ཞིང་། ཟློན་ལམ་⁽¹⁾ ཀུན་ཏུ་ངང་གིས་གནས་པ་དང་། རང་གར་ཅི་
 ཡང་མི་བསམ་པར་བཞག་ན་སྤང་བ་འགག་ཅིང་སེམས་ནམ་མཁའ་
 དང་འདྲེས་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་ལ། དེ་ལས་ལང་ཆེ་ལུས་སློ་
 བུར་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་ཀྱི་ཆེ་འང་ཆགས་སྤང་སོགས་འབྲུགས་
 ཞན་ཅིང་རྒྱན་མི་མཐུད་ལ། གསལ་ཉམས་ཆེ་དུས་ཀ་བ་སོགས་ཀྱི་
 རུལ་སྤ་མོ་རྣམས་ཀྱང་བགང་བུབ་སྣམ་བྱེད་པ་སོགས་བདེ་གསལ་
 མི་རྟོག་ཅི་རིགས་སྐྱེ་ཞིང་། གཉིད་ཀྱང་ཉིང་འཛིན་དང་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་
 དང་མི་ལམ་པལ་ཆེར་དག་པ་འབྱུང་ཡང་། འདི་འདྲའི་ཉིང་འཛིན་དེ་
 ཡང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རམ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཕྱི་ནང་ཐུན་
 མོང་གི་ལམ་གྱི་གཞིར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི། ད་རུང་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་མ་
 ཟེན་ན་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པའང་མིན་ན་ལྷག་མཐོང་ག་ལ་ཡིན།
 དེས་ན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཉམ་བཞག་གི་

(1) བཅད་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༥༧༡-༡། རྩོད་པས། །

སྐྱོམ་གྱི་ཉམས་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། སེམས་གནས་པའི་
ཉམས་ཐན་སྐྱེ་ལ་ལམ་མཐོན་པོར་སྐྱོམ་པ་མི་བྱ་བར་ལམ་གྱི་གནད་
ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་འདྲའི་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་ཡི་ངང་དུ་གོམས་པར་
བྱས་པས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་གྱུར་པ་ནི་ཤིན་སྐྱེས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་དེ་ཉ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་
བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རི་འདོད་བཀོལ་དུ་བརྟུབ་ཅིང་།
སེམས་འཆེར་བག་སོགས་མི་བདེ་བ་ལྟ་བུའི་གནས་ངན་ལེན་དང་
ཡོངས་སུ་བྲལ་ཉེ་བདེ་བ་དང་། དེའི་སྟོབས་གྱིས་ལས་སུ་རུང་
བའི་རྒྱང་ལུས་ལ་རྒྱ་བས་ལུས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀོལ་དུ་མི་བརྟུབ་
པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ཉེ། སྐལ་ཆེགས་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་
བཅེགས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལུས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟར་ཡང་བ་འོ་
མའི་ཚུ་རྒྱུན་དོན་མོས་ལུས་ལ་གཅིག་ཅར་ལྲབ་པ་ལྟར་བདེ་བའི་
རྣམ་པས། དགེ་བ་ལ་འདོད་དགུར་བཀོལ་དུ་བརྟུབ་པ་ལུས་ཤིང་

སྐྱེས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་དང་པོ་རགས་པ་དང་།

དེ་ནས་སྐྱེས་པ་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་ལ། རགས་པ་འང་དང་པོ་སྐྱེ་མོ་
ནས་བརྒྱུ་མས་མཐར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་པོར་འགྲུང་ཞིང་།
རགས་པ་དེས་སེམས་གཡོ་བས་ན་རིམ་བཞིན་དེའི་ཤུགས་ཟད་
ནས། གྲིབ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་སྐྱེ་མོ་མི་གཡོ་བ་ཉིང་འེ་
འཛིན་དང་མཐུན་པ་འགྲུང་རོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཞེས་བྲལ་སྟེ། ལྷོ་སྐྱེས་
དེས་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཚད་དང་ལྡན་པར་འགྲུང་
རོ། །ལྷོ་སྐྱེས་དེ་དག་ནི་ཉིང་འཛིན་སྐྱེས་ལྷོ་སྐྱེས་ལྷོ་སྐྱེས་པར་བསྐྱེད་པ་སྟེ།
བསྐྱེད་ཉིང་འཛིན་ལ་སྐྱོ་བས་དམིགས་པ་ལ་བཞག་དེའི་རྩོལ་བ་སྐྱེན་
མ་ཚད་པར་བསྐྱེད། དེ་ནས་བསྐྱེད་ཆགས་སུ་བཟུང་། ཤེས་བཞིན་
གྲིས་གྲིང་ཚོད་སྐྱེས། སྐྱོན་མེད་པ་ན་བཏང་སྐྱོམས་སུ་འདུག་པ་སྟེ་
སྐྱོ་རྩོལ་དེ་དང་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྐྱོམས་ལྷོ་སྐྱེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
བསྐྱེད་པས་པས། ངང་གིས་གཡེང་བ་དང་བྲལ་ཏེ་ལེགས་པར་གཡོ་
མེད་དུ་གནས་པ་ན་སྐྱེས་པའོ། །ཡང་ན་སྐྱོ་བས་བཞག་ལ་རྩོལ་བ་

སྐྱེད་ཅིང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བཏང་སྟོབས་སུ་གནས་པ་
སྟེ་བཞིའི་སྐོ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་སྐོ་བ་བསྐྱེད་ནས་དམིགས་
པ་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་སྟེ་གཉིས་སམ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་ནས་དམིགས་
པ་ལ་རི་གནས་སུ་འཛོག་པ་གཅིག་ལྟ་སྟེ་གདམས་ངག་གི་རིམ་པ་
སྣ་ཚོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ལོ།

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

སྟེ་བ་དག་མཉམ་ཆེན་པོས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་དེ་ཚུམ་བཞིན་
རང་རྒྱུད་ལ་འབྱོར་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཅལ་རྫོགས་པ་
ལ་རག་ལས་བས་ན། འིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ་ལས་དང་དངོས་གྲུབ་སྐྱེ་བ་
པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རིག་པ་དང་རྐང་པར་སྐྱེ་བར་བྱ་
དགོས་ཀྱི། ཁ་ཉྟ་སྟོང་སྐྱེད་གྱིས་འབགས་ལམ་ཐོབ་པར་རྫོམ་པ་མང་
ཡང་། འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཅོམ་ཡང་གྲུབ་པར་དགོན་པ་དེང་
སང་གི་དུས་ན། སྐྱགས་ཀྱི་ལས་སྤོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཚུམ་བཞིན་གྲུབ་པ་
ཉུང་བ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་པ་ལས་གྱུར་བས་ན། ལས་དང་དངོས་

གྲུབ་འདོད་པ་རྣམས་གྲིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འཇག་ཉན་དུ་བྱུང་།།

མདོར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་འདིས་ལྷ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེའི་
སྲོད་ཚད་ལས་སྲོད་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་དང་།
ཉིང་འཛིན་དེ་ཉིད་དགྲིས་འཁོར་དུ་ཡང་སྤང་ལ། དེ་དང་ལྡན་པའི་སློ་
ནས་དབང་དང་སྐྱབ་པ་སྲིན་ལས་མཚོད་པ་རྣམས་བྱ་ཞིང་། དེས་
སྐྱགས་དང་སྤྲུག་རྒྱ་ཡང་བྲིན་གྲིས་བརྒྱབས་པས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་
ཁྱབ་པར་འགྲོ་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དག་མཉམ་ཚེན་པོའི་
དོན་ལ་གདེང་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་ན་བསྐྱོམ་པ་དང་མི་བསྐྱོམ་པའི་
མཐའ་ལས་འདས་ཉེ་ཚོལ་མེད་ལྷན་གྲིས་གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
རྫོགས་པ་ཚེན་པོར་མཐར་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

རྒྱུད་འདི་ལས།⁽¹⁾

རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ཚུལ།།

ཉིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཉིད་སྲོད་ཕྱིར།།

(1) བོ། རྒྱུད་མ། ལེབ་༡། ༡༡༡༧-༡༡

བདག་དང་གཞན་དང་ཉོག་པའི་རྒྱུ།།

རྣམ་དག་སྤྲོ་མེད་ཐེག་པའི་མཚོག། །ཅེས་དང།

གསང་འདུས་ལས།

དངོས་པོ་མེད་ལ་བསྐྱོམ་པ་མེད།།

བསྐྱོམ་པ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ཉིད།།

དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དེ།།

བསྐྱོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ལོ། །དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་

གྱི་སྐབས་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་སྦྱོད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ། དགོས་

པ་བཞི་ལས། དང་པོ།

⁽¹⁾རྣམ་འགྱུར་སྤྲུགས་འཆང་དངོས་གྲུབ་ནི།།

མཉམ་རྗེ་གསུམ་སྤྲུག་གྲུབ་ངང་གནས་ཤིང་།།

(1) བོ། རྒྱུད་མ། ལེབ་༡༡ ༡༢༠༧-༡

སྲོད་པས་ཅི་ལའང་ཐོགས་མེད་པས།།

ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་དབྱེར་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཅ་ཅའི་སྐྱེ་ལས་སྲོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་
ཐེན་པའི་སྐོ་ནས་སྲུང་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཚུམ་བཞིན་སྲོད་པའི་
སྐྱགས་པའི་སྐོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་དོ།།

གཉིས་པ་^{དཔྱེབ་ལ།}

རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་སྲོད་པ་གསུམ་དང་།
ངོ་བོས་དབྱེ་ན་ཐབས་ལམ་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྲོད་པ་དང་། རྒྱལ་ལམ་
བག་ཡོད་གྱི་སྲོད་པ་གཉིས། དང་བོ་ལ་སྐྱུ་མོང་སྲི་ཡི་སྲོད་པ་དང་།
བྱུང་པར་ཅན་སྲོད་སྐྱོལ་གྱི་སྲོད་པ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་གྲོལ་ལམ་ལ་དད་བཙུན་གྱིས་སྲོད་པ་སོགས་བདུན་
ཉི་ལྔ་གྱིས་པའི་སྲོད་པ་དང་། རྒྱང་དོར་མེད་པར་སྲོད་པ་གཅིག་
ཅར་བའི་སྲོད་པ་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་ཡང་བཤད་དོ། །གཞན་
ཡང་སྲོད་པ་ལ་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཉིང་འཛིན་བསྐྱེལ་པ་དང་། རྗེས་

མོ་བ་ཏུ་གང་སྐྱད་སྐྱུ་མ་ལྟར་བསྟ་བས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་བདེར་
 སྐྱོད་པ་སོགས་དབྱེ་སྒོ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། སྐྱོད་པ་པལ་ཆེ་བ་
 རེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཞག་ལ། དེ་ཡང་ནང་གི་དོད་ཐོབ་ཚུལ་
 དང་ཉམས་ལེན་ལ་སོགས་ཐོན་ཚུལ་ལས་སྐྱོད་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ།
 སྐྱོས་བཅས་དང་སྐྱོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྐྱོས་མེད་ཅེས་པ་དང་། ལས་
 དང་པོ་བ་དགོ་སྐྱོད་གཞོན་ལུ་སྐྱོད་པ། རྒྱུ་ཐུབ་ནས་སྐྱོན་པ་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ། བརྒྱན་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་པོ་ས་འཛིན་ཀྱི་
 སྐྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་འདར་དང་ཀུན་
 བཟང་སྤྱོད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་ཚུལ་
 ལྷ་ཚོགས་དང་དབྱེ་བ་དུ་མར་འགྱུར་རོ།།

དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་འཇུག་པའི་སྐྱོད་པ་དང་། བར་དུ་
 དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྐྱོད་པ་དང་། མཐར་གྲུབ་པའི་སྐྱོད་པ་ལོ། །དེ་ལ་
 དང་པོ་སྐྱོབ་དཔོན་བཀུར་ཞིང་དབང་ལོད་ནས་དམ་ཚིག་སྐྱུང་བ་དང་
 རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མན་ངག་ཞུས་ལ་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་

བའོ། །གཉིས་པ་བསྟེན་སྐྱབ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གཏོགས་པ་རྣམས་
སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་བའི་སྐྱོད་པ་ནི་དངོས་བྱུང་བྱུང་ནས་ལས་
ལ་སྐྱོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་ནི་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེའི་རྒྱ་རྒྱུག་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པར་འདོད་ཡོན་རྣམས་ལམ་གྱི་གོགས་སུ་
བསྟེན་པ་ལ་འདིར་དང་དུ་ལྷང་བར་བྱ་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཚོས་ཐམས་
ཅད་དག་མཉམ་བཤེ་བ་ཆེན་པོར་གནས་པའི་སྤྱིར་ལྷང་དོར་མ་
དམིགས་ལ། རང་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཅི་བདེ་
བར་གནས་པའི་ལམ་གྱིས་བདེ་ཞིང་སྐྱུར་བར་མིག་འཕྲུལ་བཞིན་དུ་
གྲོལ་བ་སྟེར་གྱི། དཀའ་བྱུང་ལ་སོགས་པས་གདུང་བས་ནི་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ཏེ་གོགས་བྱས་པས་ན་སྤྲུགས་པས་རང་གི་སྤྱང་པོ་བརྣམས་པ་
དང་གདུང་བར་བྱེད་ན་རྩ་བའི་སྤྱང་བར་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་འདོད་ཡོན་ལ་ཅི་བདེར་རོལ་བ་ཡང་ཐབས་གྱིས་དབང་

བསྐྱུང་བ་དང་ཤེས་རབ་གྲིས་མ་རྫོངས་པའི་གནད་གྲིས་སྐྱེ་མོང་གི་
ཐེག་པ་ལས་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་སྐྱུང་ཡང་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས།

དཀའ་སྐྱབ་སྣོམ་པ་མི་བཟད་པས།

ལུས་ནི་བསྐྱམས་ཤིང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགྱུར།

སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྲིས་ནི་སེམས་གཡེངས་ན།

གཡེངས་པས་དངོས་སྐྱབ་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

རྣམ་འགྲོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོད་ལས།

གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སེམས་སྣོན་པས།

མི་བྱ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད།

མི་རྟོག་བདག་ཉིད་སེམས་གྲིས་ནི།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་རྣམས་སྐྱུང། །ཅེས་དང་།

སྐྱུང་སྐྱེལ་ཐལ་བ་ལས།

གང་གིས་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་པར།

དགའ་བྱུང་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱུང་བ་ཡིས།།

འབྲས་བུ་གཉིས་མེད་མི་ཐོབ་བ།།

དགའ་བདེས་ཆེ་འདྲིར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །དེར་མ་ཟད་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རི་ལྷོང་གོང་ཁྲེར་སྐྱེ་བའི་མི་གཙང་ལུད།།

བྱ་རམ་ཤིང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ལ་པན།།

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་ལུད།།

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚོས་འགྲུབ་པ་ལ་པན།།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མེད་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོལ་
བའི་ཚུལ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་སོ།

སྐྱུག་ལ་ཞུགས་ཀྱང་སྐྱུག་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མེད་དུ་བྱུང་བ་ལ་མི་
མོས་པ་དག་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་བྱུང་སྟེ་ལྷན་
སྦྱོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཅོན་ཐབས་སུ་འཆར་བའི་རྒྱུར་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་

དང་རྟེན་ཀྱང་ལྷ་བྱའི་བྱང་སེམས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་དེ་སྲང་
བ་ནི་སྣགས་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་དུ་གསུངས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲོད་པ་མད་
དུ་བྱང་བ་ནི་སྲོད་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་ཀྱི་མཐར་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལུགས་
ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན། རང་ལ་ཡེ་ནས་གནས་པ་ཉིད་ཐབས་འདི་
ལས་སྤྲོ་མའི་མན་ངག་གི་གནད་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་
མདོན་དུ་མཐོང་ནས་གཉིས་ཚོས་ཀྱི་འཇོན་པ་མ་ལུས་པ་དབྱིངས་ཡེ་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངང་དུ་སྡོམ་པར་བྱེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པར་
སྲོད་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་**བདེ་མཚོག་སངས་རྒྱས་མཉམ་**

སྲོད་ལས། ལྷ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས།།

བྱང་མེད་སྐྱུ་མ་བྱུང་པར་ཆེ། །ཞེས་དང།

སྐྱུ་འ་ལས།

དེ་བྱིར་དེ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་གྲ།།

མདོར་བསྐྱས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད།།

བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གངས་མེད་བས།།

རི་ལྷར་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་བ།།

གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད།།

སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་ཐོབ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང། གཏུམ་པོ་དཔའ་

པོ་གཅིག་པའི་རྒྱུད་ལས།

ཆགས་བྲལ་ལས་ནི་སྤྲིག་གཞན་མེད།།

བདེ་ལས་བསོད་ནམས་གཞན་པ་མེད།།

དེ་སྤྱིར་སེམས་ནི་མཉམ་བཞག་ནས།།

འདོད་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་དང།

ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས།

རི་ལྷར་འོ་མ་དང་ཉིལ་དག་ལ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མེད་

པར་མར་དང་ཉིལ་མར་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྲགས་དང་ཕྱག་

རྒྱ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་

མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་མཚོན་པར་མི་རུས་སོ། །གང་

གིས་རྟ་ག་དང་ལི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བར་མི་རུས་པ་དེས་ནི་

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་རྙེད་དོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་ལྷག་པར་མོས་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་ལས་དང་པོ་
བའི་ས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷིང་མི་སྣོག་བ་ལ་ཡང་སློབ་པར་
འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐབས་ཀྱིས་སློབ་བའི་ཚུལ་བསྟུན་བཞི

ཐབས་མཚོག་སློབ་བའི་ཚུལ་ལའང་མི་དད་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སློབ་པས་ཞིང་ལས་ངན་
མཐར་ཐུག་པ་བསགས་པའི་འགྲོ་བ་གང་ཞིག གཉེན་པོ་གཞན་
གྱིས་སྤངས་པས་སྐྱབས་མེད་པར་ངན་སོང་དུ་བརྒྱུད་མར་འགྲོ་
བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤིང་རྗེའི་རྒྱལ་ས། སྤགས་གྱི་
ཐབས་ཐབ་མོས་ལས་ངན་གྱི་སློབ་རྒྱུན་བཅད་ནས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་གདེང་དུ་གྱུར་ཅིང་
རིམ་གཉིས་གྱི་སློབ་པ་ཅམ་རྗོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། བསྐྱེད་
བྱའི་སློབ་འགྲོག་ཅིང་འབྲས་བུ་འཚོང་བ་གསུམ་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་
སློབ་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་ནི་སྤགས་གྱི་སློབ་པ་

གཞན་ལས་ངོ་མཚར་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོལ་བ་དེ་
དུས་སུ་བབས་ཀྱང་དང་དུ་མི་ལེན་བ་ཅ་བའི་ལྷུང་བར་གསུངས་ལ་
ཚུལ་བཞིན་ཤེས་ནས་མོས་བ་ཅམ་ལའང་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་
དོ། །དེང་སང་ནི་ཟན་ལིང་ལ་ལྷུང་བ་རམ་རམས་སུ་གདེངས་བ་
མང་སྟེ། རྒྱ་ལས་ཉོན་ཆབས་ཆེ་བ་དང་འབྲས་བུ་དན་སོང་གསུམ་
གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེན་དེ་ལ་བཀུག་ནས། སྤྲུགས་གྱི་བསྐྱེལ་
བའི་ཚོ་གས་གནས་སྤར་བའི་ཚུལ་ལ་འདུན་བ་གཏོད་བ་ནི་ཉུང་བར་
འདུག་མ་གཏོགས་བསྐྱེལ་བའི་ཚོ་ག་ལ་རྗེས་མཐུན་ཅམ་དུ་ཞུགས་
བ་ལའང་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་དེ། བསམ་བ་སྟོང་རྗེ་མཚུངས་བ་མེད་
བ་དང་། སྐྱོར་བ་སྤྲུགས་གྱི་ཐབས་མཁས་ལ་བཞེན་བའི་ཕྱིར་སྐྱོ་སྐྱོང་
པལ་དང་བསྐོམ་སྐྱབ་པལ་གྱིས་མཚོན་དུ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་གསང་བ་འདུས་བ་ལས།

རྡོ་རྗེ་སྐོབ་དཔོན་སྐོད་བ་གཞན། །ཐེག་བ་ཆེ་མཚོག་སྐོད་བ་
དག། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསད་བར་བྱ། །ཡང་ན་གནས་ནས་སྐོ་བར་

བྱ། །འདི་ཡིས་བྱང་ཚུབ་མཚོག་གི་ནི། །སྲགས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང།

གཤེན་རྗེ་གཤེན་དམར་པོའི་རྒྱད་ལས།

ཀྱི་མ་གསལ་བྱ་ལེགས་པར་བྱས། །གསལ་པར་བྱ་བ་མ་
བསད་དེ། །རི་སྤྱིད་སྤྱིག་རྣམས་ཐོལ་བར་བྱེད། །ཤི་བ་དེ་ཡང་མ་
ཤི་སྟེ། །སྤྱིག་བ་སྟོང་ཕྱག་བྱས་བ་ཡིས། །མནར་མེད་ལ་སོགས་མི་
སྤྱིའོ། །ཨེ་མ་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་སྟེ། །བསད་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་
ཚུབ་ཐོབ། །སྤྱིར་ཡང་བཅེ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གསལ་པར་
བྱ་བས་གསལ་པར་བྱ། །ཨེ་མ་སྤྱིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉ། །སྤྱིང་རྗེ་
དམན་པས་འགྱུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང།

ལུང་པོའི་རྒྱད་ཅུ་བའི་དུམ་བུ་ལས།

སྤྱིང་རྗེས་བསྐྱལ་བའི་དམ་ཚོག་ནི།

བསད་ཅིང་མནན་བ་མ་ཡིན་ཉ།

ལུང་པོ་དོ་རྗེས་གཏམས་བྱས་ཉ།

ནམ་པར་ཤེས་པ་རྗེ་རྗེར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
སྐགས་ཀྱི་སྲོད་པ་ཟབ་མྱེད་པོ་⁽¹⁾ ནམས་ལ་མི་གུས་པ་སྤངས་ཏེ་གནད་
ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་སྒོས་མཚོག་ཏུ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་དགོས་པ་ལེ།

སྲིད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དངོས་ལྷན་བསྐྱབ་
པ་དང་། བྱུང་པར་དུས་ཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེ་རྒྱུའི་སྲོད་པ་ཟབ་
མོ་ནམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཚོག་ཏུ་བོགས་དབྱུང་
ནས་སྐྱུར་དུ་འཚང་བྱ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་ན་ལྟ་སྐོམ་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་མཐུན་པར་རྗེས་སོབ་ཀྱི་སྲོད་པ་ཅི་རིགས་
པར་སྐྱེད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་ཟབ་མོར་འཇུག་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་དང་།
གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་བ་དང་། དབང་ལོད་པའམ་
བསྐྱར་བ་དང་། དམ་ཚིག་ལ་གནས་པ་དང་། བསྐྱེད་སྐྱབ་བྱེད་པ་
དང་། ལྷ་མཉེས་པའི་དོན་དུ་མཚོད་པ་བྱེད་པ་དང་། མིན་ལས་སྐྱབ་

(1) བཅུད་འཛོམས་དཔེ་ཅིང་། ༤༧༧-༧། ། འབྲེད་ལོ།

བ་དང་། སྒྲགས་བརྒྱབ་བ་དང་། སྤྱུག་རྒྱ་འཆང་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་
པའི་སྤྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འཇུག་ཅིང་།

མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་གང་སྐྱར་ཅི་སྤྱོད་པའི་སྐྱར་སྤྱོད་ཐམས་
ཅད་ཚོས་ཉིད་དག་མཉམ་བཤེན་བ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོམ་བ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་གནས་བ་བཞིན་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་པའི་དུས་ན་སྤྱོད་བ་དང་མི་
སྤྱོད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ་རང་ཤར་རང་གྲོལ་གཉེན་མེད་མའི་སྤྱོད་
བ་ཤུགས་འབྱུང་དུ་སྤྱོད་བ་ནི། རྫོགས་བ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་བ་
རྣམས་ཀྱི་མཇེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། དེར་ནི་སྤྱོད་བ་རྣམས་མཐར་ཐིམ་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

ཡི་ནས་སྤྱེ་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད།།

སྐྱུ་མར་སྐྱར་བ་མིག་ཡོར་ཚུལ།།

སྤྱོད་སྤྱོལ་བྱ་བ་ཀུན་བྱས་ཀྱང་།།

རུལ་ཆ་ཅམ་ཡང་བྱས་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་

(1) བ། རྒྱད་ལ། རེབ་ཉ། ༡༣༠༧-༩།

གིས་སྐྱུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་པར་བཟོད་པ་
དང་། རྣང་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་པར་སྐྱུད་དུ་བཟོད་པས་
ན་བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པ་སྐྱོད་པའི་སྐབས་བསྟན་ཏོ།།

བཞི་པ་དགྱིལ་འཁོར་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་རྩལ་ལ་
འཇུག་པ། དགོས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

①ཐ་དད་མིན་ལས་ཐ་དད་པའི།།

ནང་དང་ནང་གི་སྤྱི་རོལ་གྱི།།

དགྱིལ་འཁོར་བསམ་ཡས་ཡེ་ཤེས་རོལ།།

འཛིགས་མེད་ཀུན་བཟང་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོག། །ཅེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ཡང་མཚུལ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ལས་དྲངས་ན། མཚུ་ནི་སྣོང་སོའམ་
བཅུད་དང་། ལ་ནི་ལེན་ཅིང་འཛིན་པ་སྟེ་སྣོང་སོའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་
པའི་གཞིར་གྱུར་པའམ། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་སྐྱུ་འབྲེལ་མར་ཐད་ཀར་
བསྐྱུར་ན་ཀུན་ནས་རྒྱལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་དོན་དུ་འཇུག་

(1) བེ་རྒྱུད་ཟ། ལེབ་ལ། ༡༡༡༧-༡།

བས་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གཞོ་བོ་ལ་འཁོར་གྱིས་
བསྐྱོར་བའམ། ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་པོ་བྱང་
དང་བཅས་པ་ལ་འདུག་པས་ན་སྐབས་འདིར་ཡོན་ཏན་མཚོག་གི་
གཞི་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པའོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་
སྟེ། དང་པོ་གཞི་རང་བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི།

སྣོད་བཅུད་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་སྣར་ཡེ་ནས་
གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རིགས་གཅིག་ནས་བསམ་ཡས་
སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བའི་བར་དུ་དབྱེ་བར་བྱང་ཞིང་། རོ་བོ་དག་མཉམ་
བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཉིད་རྣམ་པ་མ་འགགས་པར་གང་འདུལ་
གྱི་བཀོད་པར་འཆར་བ་ཡིན་ལོ།།

གཉིས་པ་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ།

མཚོན་བྱེད་དཔེ་གསུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། མཚོན་

བྱ་དོན་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩལ་
ཚོན། རས་གྲིས། ཐིག་དང་ཚོམ་བྱ་བཞི་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་སྐྱེ་
དགྱིལ་ལྷས་ལྟར་གསལ་བ་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་ནས་དཔའ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་སུ་གསལ་བ་དང་། གསུང་དགྱིལ་
ལྟ་གཙོ་འཁོར་གྱི་སྐྱབས་གསལ་ཞིང་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ། ཐུགས་
དགྱིལ་དུག་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྟར་ལམ་དུ་བྱས་པས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་
གནས་སུ་དག་པའོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི།

ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
ནས་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་སྐྱེ་གསུམ་དང་
ཡེ་ཤེས་ལྟའི་དགྱིལ་འཁོར། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཐིག་ལས་
ལྟའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱང་པོ། །གཞན་དགྱིལ་
འཁོར་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དགྱིལ་
འཁོར་འདྲིའི་མ་འདུས་པ་མེད་དོ།

ཡང་དབྱེ་སྒོ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དགྲིལ་འཁོར་
 བེ་སྟེ་བ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་བཀོད་བས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་དལ་ཉེ་
 གནས་སུན་སུམ་ཚོགས་བའོ། །བརྟེན་བ་ལྷ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་ཅི་
 གཙོ་པོ་ལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྟེ་སྟོན་འཁོར་སུན་
 སུམ་ཚོགས་བའོ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཚེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་
 བེ། རང་རླུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱུང་རིག་གི་ཤེས་བས་བསྐྱོར་བ་སྟེ།
 དེ་ཡང་གཡོ་བྱེད་གཟུང་འཛིན་སྟོས་བྲལ་ནང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ། དེའི་ངང་ལས་འསྐྱོས་བའི་དུག་ལྷ་སོགས་
 ཉོག་ཚོགས་ཅི་ཅལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལྷ་སོགས་
 སངས་རྒྱས་བཞི་བཅུ་ཙུ་གཉིས་སུ་བསྟན་བ་རྣམས་ཡིན་ཉེ། རིག་བ་
 གནས་བ་དང་འཕྲོ་བ་ཉིད་ཡེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བསྟན་བའོ། །

དེ་ནི་ཚོས་དང་དུས་སུན་སུམ་ཚོགས་བའོ། །གཞན་ཡང་། རང་
 བཞིན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གཟུགས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
 གསུམ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་

ལ་སོགས་པའི་རིམ་བས་དབྱེ་བསྟུ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ལ།

རྒྱད་འདི་ཉིད་གི་སྲི་མ་ལས།

འདིས་ནི་རང་བཞིན་དགྱིལ་འཁོར་དང་།།

གཟུགས་བརྟན་ལྷག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གསུམ།།

ཉིང་འཛིན་ལྷག་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་།།

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དང་ཚོགས་མཚོག་བསྟན། །ཞེས་དགྱིལ་

འཁོར་བདུན་དུ་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་

རྣམ་པར་དག་པ་གནས་ལུགས་གཞི་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། མྱོ་བྱར་

གི་རྩི་མ་བྲལ་ནས་གཞི་རི་བཞིན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་སྲིན་

འབྲས་བུའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ཡང་། རོན་

ལ་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་མ་

བྱས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་མ་དག་འཁོར་བའི་ཚོས་སུ་སྣང་བ་རྣམས་ལ་གཟུགས་

བརྟན་གི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་རྣམས་དང་

རྣམ་པ་ཚེ་འདྲ་ལ་ངོ་བོ་ཡོ་ནས་དག་པར་གནས་པའི་སྤྱིར་རྟོ།

གསུམ་པ་དག་པའི་རྟོན་བརྟོན་པ་མཚོན་པའི་སྤྱིར་རྟུལ་ཚོན་ལ་སོགས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱི་གཟུགས་དང་གསུང་རབ་མཚོན་རྟོན་ལ་སོགས་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོན་མར་གྲུང་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་དག་འཁོར་བའི་མཚོན་མ་རྣམས་ལས་ཐ་སྙད་དུ་ལྷག་པའི་སྤྱིར་ལྷག་པ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་དང་སྤྱི་བ་མཚོན་མིན་ལས་གྱི་དོན་དུ་ལྷག་པ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་བ་ལ་སྡོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གནས་ས་བར་སྤྱང་གི་དབྱུང་ཤེས་པའི་སློ་ནས་ས་བརྟག་པ་དང་། རུང་བར་མཐོང་ན་སྤྱང་བ་དང་མི་སྤྱང་བའི་བདག་པོ་ལས་ས་བསྤྱང་བ་དང་། སྤྱིར་བྱ་བརྟན་གྱི་ལ་ཡར་བསྐྱེད་པ་གདབ་སྟེ་ས་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། རྟོ་འབྲེ་བརྟག་པ་དང་། གཉོར་སྤྱི་བ་དང་། བསྟོམས་ལ་སྤྱང་བུལ་བྱ་བའི་ལས་དང་། སྤྱིན་སྟེག་དང་། སྤྱིགས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྷས་ས་ཡོངས་སུ་སྤྱིར་བ་

དང་། མཚོན་ཆ་ལྡན་མཚམས་བཅད་དེ་ས་གཞི་བསྐྱེད་བ་དང་། ལྷ་
ཡབ་ཡུམ་རོལ་བའི་འོད་ས་ལ་བསྐྱེམས་བས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་བསམས་བས་ས་བབྱུང་བ་སྟེ་ལས་རིམ་དུག་གི་སློན་ས་
ས་གཞི་དགྲིལ་འཁོར་འབྲི་བའི་གཞིར་རུང་བར་བྱའོ།

དངོས་གཞི་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བའི་ཕུར་བུ་དང་སྲད་བུ་ཚོན་
སྟེ་འདུས་བྱས་ལ། མཚོན་ཉིད་དང་ལྡན་བའི་སྟོགས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་
བསྐྱོར་སྟོགས་ལ་སོགས་བའི་ལས་གྱི་རིམ་བ་མ་ནོར་བའི་སློན་ས་
དགྲིལ་འཁོར་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་དང་འཚམས་བའི་ཐིག་གདབ་བ་དང་།
ཚོན་དགྲེ་བ་དང་། མཚོན་མ་འགོད་བ་དང་། རབ་ཏུ་གནས་བར་བྱ་
བ་དང་། དེར་མཚོད་བ་སྣ་ཚོགས་སྦྱིན་སྟེག་གི་མཐར་ཐུག་བར་བྱ་
བ་དང་ལྡན་དངོས་བྱུབ་གྱི་གཞིར་རུང་བར་བྱ་བའོ།

གསུམ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བདག་ཉིད་འདུག་ཅིང་སློབ་
མ་ལ་དབང་བསྐྱེད་བ་ལ་སོགས་ལས་གྱི་རིམ་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་བའོ།
བཞི་བ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་བ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་

བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་བསྐོམ་པ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱའོ།།

ལྷ་པ་གཞི་དེ་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཞི་བ་དང་བདུད་འདུལ་ཁོ་
པོའི་དགྱིལ་འཁོར་གང་ཡང་རུང་བའི་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་རྣམ་པ་མ་
འདེས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསལ་སྤྲང་ཐོབ་པའི་སྐོ་ནས་སྡོན་
འགོ་དངོས་གཞི་རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྐྱབ་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་
བསྐོམ་པ་ནི་ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱའོ།།

དུག་པ་ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལེ་ལས་དུ་བྱེད་པ་ལ་བཉེན་ནས་རང་གནས་
ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་ཤར་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དམ་པའོ།།

བདུན་པ་སྟེ་རྣམ་འགྲུལ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོ་པོ་མོ་རྣམས་སྐྱབ་
པ་ཐབ་མའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ནི་ཚོམ་བྱ་ཚོགས་ཀྱི་དགྱིལ་
འཁོར་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེད་གཞི་ལྷིང་ལྷིང་ལྷིང་ལོ།

འདི་ལྟར་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞི་ལམ་
 འབྲས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པས་ན། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བའང་ཡིན་ཏེ་གཞི་རང་བཞིན་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ལམ་བསྐྱོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
 ཉམས་སུ་གྲངས་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 རོ་བོ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རོ་བོ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རོ་བོ་འང་
 ཡིན་ཏེ། ལྡང་སྲིད་གྱི་ཚོས་མ་ལུས་པ་ཤེས་བྱ་གཞི་རྒྱད་བདེན་པ་
 དབྱེར་མེད་གྱི་དོན་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དེའི་རོ་བོ་དང་། ལམ་ཉམས་
 ལུ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་རོ་བོ་འཕྲ།
 དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་པས་ན་གཞི་དང་ལམ་
 གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་རོ་
 བོར་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པའང་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཤེས་པར་བྱུང་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱུང་མེད་པ་དང་།

ཐོབ་པར་བྱར་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། གཞི་དག་མཉམ་བཤེན་པ་དབྱེར་
མེད་གྱི་གནས་ལུགས་ནི་སྐྱ་བསམ་བཤེན་པ་ཀུན་དང་བུལ་བས་ན་
སྐྱོ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཤེས་
པར་བྱར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ནས་གནས་པའི་སྤྱིར་དུ་ལམ་གྱིས་
བསྐྱབ་མི་དགོས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱང་བརྟགས་ན་དབེན་
པའི་སྤྱིར་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ནས་སྐྱབ་གྱིས་བྱུབ་པས་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་ལ་དོན་དམ་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་མི་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཐོབ་པ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྟེན་སྤང་ཚུལ་ཐ་སྤྱད་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་གནས་ཚུལ་དོན་དམ་
ལ་བསྐྱབ་པ་མེད་པར་གནས་པའི་བཤེན་གཉིས་ཟབ་མའི་དོན་མཐོང་
བའི་སྐོས། **སྐྱབ་མེད་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་**
པ་བཞིན་དུ་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་བསྐྱབ་པ་
ལ་རྒྱ་ཡི་གཙོ་བོ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་བརྟེན་

ནས་སྲགས་ཀྱི་ལམ་ཀུན་འབྱུང་ཞིང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐམས་
ཅད་འདིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་བས་ན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའོ། །མདོར་
ན་དགྱིལ་འཁོར་འདི་ནི། ལྷ་བས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམས་
བས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུ་བ་ལ། སྲོད་བའང་འདི་
དང་མ་བུལ་བར་འཇུག་དགོས་པ་དང་། དབང་འབྱུང་བའི་གནས་
དང་། བསྐྱབས་བས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། མཚོན་པ་སྟོབ་
པའི་ཡུལ་དང་། མིན་ལས་དང་སྲགས་སྲག་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་གཞིར་
གྱུར་ལ། དེ་ལས་མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་ཡིན་པའི་སྲིད་བསྐྱབ་པའི་
གནས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་འགྲོ་ཞིང་། རང་བཞིན་སྐྱུན་གྱིས་གྱུ་བའི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ངང་དུ་བྱ་རྩོལ་མེད་པར་རྫོགས་པ་ན་མཐར་ཕྱིན་པ་

སྟེ། **གྱུད་ལས།⁽¹⁾**

ཡེ་ཤེས་སྲོགས་བཞི་དབྱུང་བརྟགས་ཏེ།

དགྱིལ་འཁོར་བསམ་ཡས་སྐྱུན་གྱུ་བ་ནི།

(1) བོ། རྒྱུད་ལ། ལེབ་༦། ༡༡༩༧-༡༡

རྫོགས་ཆེན་རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས།།

ཀུན་འབྱུང་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་སྦྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་
པར་ཤར་བ་བསྟན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་སྐབས་བཤད་པའོ།།

ལྷ་པ་དབང་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། དེ་དབང་དུ་གྲུབ་ཚུལ། དགོས་
པ་བཞི་ལས། དང་པོ།

①དད་བཙོན་བརྟུལ་ཞུགས་རབ་རྫོགས་ན།།

ཕན་པའི་དབང་སྦྱིན་ལུས་པའི་དབང་།།

རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ།།

སྐྱོད་རྗེས་ཚུད་མ་ཐོས་པར་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཨ་རྟེ་
ཉི་ལྗེ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལས་བྱངས་ན་ཨ་རྟེ་མངོན་པ་ཉི་ལྗེ་གཏོར་བའམ་
སྐྱེགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྐྱེགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཚོ་ག་

(1) བོ། རྒྱུད་ཟ། ལེབ་ལ། ༡༡༧༡-༧།

ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་བུའི་སློ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དང་བཅས་
པའི་དེ་མ་འབྲུད་པའམ་གཏོར་བར་བྱེད་ཅིང། དོན་ཅི་བཞིན་སློབ་པའི་
ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་རྣམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཇོག་པའམ་
སྐྱབས་པར་བྱེད་པའོ།།

གཉེས་པ་རྩེན།

གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་ཡི་དེ་མ་སེལ་ཞིང། ལམ་བཞི་
བསྐོས་པ་དང། འབྲས་དུས་སྐྱབས་བཞི་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་དབང་རྣམ་པ་
བཞི་སྟེ། ལུས་དང་ཅ་སྦྱུལ་སྦྱར་དག་པར་བྱེད་པ་བུམ་པའི་དབང།
དག་དང་རྒྱུད་ལོངས་སྦྱར་དག་པར་བྱེད་པ་གསང་བའི་དབང། ཡིད་
དང་ཐེག་ལེ་ཚོས་སྦྱར་དག་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང།
སློ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱར་དག་པར་བྱེད་པ་ཚིག་གི་
དབང་སྟེ་བཞིར་ཡོད་ལ། འདི་ཡི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས།

སློབ་དཔོན་གསང་བ་ཤེས་རབ་དང།།

དེ་མ་ཐག་པ་བཞི་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེའོ། །ཡང་

དབང་བཞི་པོ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་སྐྱུའི་རིམ་པ་དང་སོ་སོའི་ཚོ་གའི་བྱེ་བྲག་
 མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཞི་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་བསྟན་ཏེ། རྒྱུད་འདིར་ཡང་
 བན་རྒྱས་ཟབ་མོའི་དབང་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཟབ་དབང་
 ཡང་རྒྱས་དབང་གི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ན་གཉིས་ཡིན་ལ། ཟབ་དབང་
 ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན་དབང་ལྔ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དང་སོས་ས་སོན་
 འཛོག་གཉིས་པས་རྒྱས་པ་སྟོན། གསུམ་པས་ཉམས་སྲོང་བསྐྱེད།
 བཞི་པས་དེ་བརྟན་པར་བྱེད། ལྔ་པས་བརྟན་པ་མཐར་སྐྱིན་ནས་
 མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་སུམ་དབང་
 ལ་བན་རྒྱས་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ། ཞི་བའི་བན་དབང་ལ་སྟོང་སོ་ལྔ་དང་
 དབྱེ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དང་། ཁྲི་བའི་བན་དབང་ལ་གདན་
 དང་ལྔ་དབང་ཕྱག་མཚན་ལ་སོགས་པ་ནང་གསེས་ཉེར་བརྒྱུད་དུ་
 གྲགས་པ་རྣམས་ཞི་བན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་ནས་སྔགས་
 འཚད་ཉན་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྒྱས་པར་དབང་བསྐྱར་བ་
 མིན་པས་ན་བན་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་ལ། གསང་བ་ཉན་པའི་དབང་

དང་། དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་དབང་གཉིས་གཙོ་ཆེར་བདག་དོན་རྒྱས་
པའི་ཆེད་དུ་དང་། གསང་བ་འཆད་པའི་དབང་དང་། མིན་ལས་
སྤོད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ནི་གཙོ་བོར་གཞན་དོན་རྒྱས་པའི་
ཆེད་དུ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བཀའ་
རབ་འབྲམས་ཀྱི་དབང་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྷ་ནི་རྒྱས་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
དག་པོ་པའི་ཡིན་མོད་གཙོ་བོར་ལས་དེ་དག་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཟབ་དབང་གསུམ་ནི། འཇུ་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་སོགས་ལ་གཙང་
དམེ་མེད་པར་རོལ་བ་ལ་སོགས་སྤོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་ལ་
གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རིག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་ལ་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ཚོས་ཀྱུན་མཉམ་པའི་
བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་ལ་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་བ་ནི་ཟབ་མེའི་དབང་
གསུམ་དང་དབང་གོང་མ་གསུམ་ཞེས་བྱང་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེད་པ་རྒྱལ་མཚན་ལོ།

དབང་འདི་ནི་སྤྲུགས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་སོག་མའི་འདུག་སྐོ་
མེད་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ། དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་ལོན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་
དག་མཉམ་བའེན་པ་དབྱེར་མེད་གཞི་ཡི་དགྱེལ་འཁོར་ཡེ་ནས་རང་
ལ་གནས་པ་ཉིད། དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོག་ཟབ་མོས་བཅོན་ཐབས་
སྲུ་འཆར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རོ་རྗེ་བཞི་ཡི་ཡེ་ལེས་སློན་པ་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །རི་ལྟར་སློན་པར་བྱེད་ཅེན་
རྒྱུ་གཉིས་དང་རྒྱུན་བཞི་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ལས་ཟབ་མོ་སྤྲུགས་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སྲུ་
སྐྱེ་བའམ། སྐྱེ་རུང་གི་རུས་པ་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་སྐོབ་མའི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སེམས་
དང་བཅས་པ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་ཁྱབ་པའི་ཚོས་ཉིད་དག་མཉམ་
བའེ་བ་ཚེན་སོའོ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་བྱམ་པ་སོགས་དབང་
དང་སོའི་རྗེས་དང་། ལྷ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱུང་སེམས་གཉིས་པའི་

རྣམ་དང་། ཤེས་རབ་མ་གསུམ་པའི་རྣམ་དང་། བརྟེན་དང་ཚིག་
 གི་བརྟེན་པ་བཞི་པའི་དབང་རྣམ་ཉེ། དེ་ནམས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་
 དཔོན་ས་ཁྲུང་པར་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཟེན་པར་
 བྱས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའོ། །རྒྱེན་བཞི་འི་དབང་
 བསྐྱར་ཏུ་རུང་བའི་སྣོད་ལྡན་གྱི་སྣོབ་མ་དང་བ་དང་ཤེས་རབ་
 ཅན་འི་རྒྱུའི་རྒྱུ། སྤྲུགས་ལམ་གྱི་ལུས་པ་རྙེད་པས་སྣོབ་མའི་རྒྱུ་
 བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་ས་པའི་དབང་བསྐྱར་ལུས་པའི་སྣོབ་དཔོན་མཚན་
 ཉིད་དང་ལྡན་པ་བདག་པོའི་རྒྱུ། ལུས་པའི་ཁྲུང་པར་དང་ལྡན་པའི་
 རྣམ་དང་སྤྲུགས་དང་ཉིད་འཛིན་འི་དམིགས་པའི་རྒྱུ། དབང་དང་
 ཚིག་སྤྲུལ་མ་སྤྲུལ་མས་གོ་བྱེ་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་བས་ན་སྤྲུལ་སྤྲུ་
 མ་འི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉེ།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱེན་བཞི་སྟེ་དྲུག་ཚིགས་པའི་མཐུ་ལས།
 རབ་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་ཏུ་འཆར་བ་འོ། ཚོས་ཉིད་བདེ་བ་ཚེན་
 པོ་དང་ཚོས་ཅན་རྙེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོབ་ས་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གསང་སྡིང་གསུང་
ཀྱི་སྡོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྡིང་དང་ཕྱག་རྒྱའི་རུས་པ་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་ན། འོར་བུ་དང་སྐྱོན་གྱི་རུས་པ་
བཞིན་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། **ཡུར་པའི་རྒྱུད་ལས།**

ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པའོ། །གསང་སྡིང་གསུང་གི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་བཞི་ཡི་དོན་ལ་གོ་སྟོང་
ཉོགས་པ་ཅི་རིགས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ལམ་
ལ་ཚུལ་བཞིན་འབད་ན་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་སྲུང་གཅིག་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་
གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་རུས་ལ། ཚེ་འདྲིར་ལམ་ལ་ཆེད་དུ་མ་འབད་
ཀྱང་དམ་ཚིག་མ་ཉམས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འཆང་རྒྱ་རུས་
པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་བདེ་ཞིང་སྤྱད་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ནི་དབང་གིས་སློན་པར་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་
གི་གཞན་དུ་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཡི་ལམ་ན་བསྐྱལ་བ་གངས་
མེད་པར་ཚོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པའི་རང་འབྲས་སུ་
གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལས་དང་བོ་བའི་ས་ནས་ཀྱང་
བཅོན་ཐབས་སུ་འཇུག་ཀུས་པ་ནི། དབང་གི་མཐུ་ལས་ཡིན་ཏེ།

གཞན་གྱིས་བརྗོད་མིན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས།།

གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟེན་དེ།།

རྒྱ་མའི་དུས་ཐབས་བསྟན་པ་དང་།།

བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དབང་མ་ཐོབ་ན་གསང་རྒྱུད་ཟབ་མོ་ནམས་ཀྱི་སྤྲུགས་བམ་
བལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ཅམ་ཡང་མི་རུང་ན་སྐྱབ་པ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས་

ཉེ་རྒྱུད་ལས།⁽¹⁾

སློབ་དཔོན་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཤིང་།།

དབང་རྣམས་ཐོབ་པར་མ་བྱས་པར།།

ཉན་པ་ལ་སོགས་ཚུལ་པ་རྣམས།།

འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་བརྒྱུ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

ཕྱག་ཚེན་ཐིག་ལེ་ལས།

དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད།།

བྱེ་མ་བཅོམ་ལས་མར་མེད་ལྟར།།

གང་ཞིག་རྒྱུད་ལུང་ང་རྒྱལ་གྱིས།།

དབང་བསྐྱར་མེད་ལ་གསལ་བྱེད་པ།།

སློབ་དཔོན་སློབ་མ་ཤི་མ་ཐག །

དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །དབང་ཐོབ་ན་དེ་ལས་སློབ་སྟེ་བཀའ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་གསང་

(1) བེ་རྒྱུད་ཟེ། ལེབ་༡༠། ༡༡༧༧-༧།

སྲགས་ཀྱི་ལམ་དང་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚུལ་བཞིན་འཇུག་
པར་འགྱུར་བས་ན། རིམ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་ལྡན་པའི་སླ་མ་
ལས་སྲགས་ཀྱི་དབང་ཚད་དང་ལྡན་པ་འོད་པར་བྱ་བ་ནི་མེད་དུ་མི་
རུང་ལ། དེ་ལས་པན་ཡོན་ཚད་མེད་པའང་འཕྱོལ་སྟེ།

རྒྱུད་ལས།⁽¹⁾

དུས་འདི་བྱིན་ཚད་རྒྱལ་བའི་སྲས།།

ངན་སོང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་།།

ཆེ་རིང་བདེ་བ་སྤུན་སྲུང་ཚོགས།།

མཐོ་རིམ་ཐར་པའི་བདག་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

གཞན་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ཅམ་ལའང་པན་ཡོན་ཚད་མེད་
ཡོད་པ་རྒྱུད་རྣམས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

མདོར་ན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཀྱི་ཐོག་མའི་འཇུག་སྒོ་གཅིག་སུར་
གྱུར་པ་དབང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལམ་བསྐྱོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་

(1) བོ། རྒྱུད་ལ། ལེབ་༡༠༡ ༡༡༧༧-༧༩

ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་ན། འདི་
ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲགས་གྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་དོན་བཞིན་
བསྐོམ་བ་དང་། སྐྱོད་པ་ལ་བྱས་པ་ཐོབ་བ་དང་། སྐྱབ་བ་དང་མཚོད་
པ་མིན་ལས་སྒྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་དོན་ཡོད་པ་དང་དམ་ཚིག་
ཐོབ་པར་བྱས་པས་ན་དབང་ནི་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུ་དང་། གོ་
འཕང་གི་རིམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་
ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་ཅིང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་བསྐྱུར་
ཐོབ་མེད་པར་ཡེ་ནས་ཚོས་སྐྱེ་ཆེན་པོར་རྫོགས་པའི་དོན་མཐོང་ན་
རང་རིག་པ་ཅུལ་གྱི་དབང་ཐོབ་པ་སྟེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཉིད་
དུ་ནི་དབང་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་ལས།⁽¹⁾

གཉིས་མེད་གྱུར་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པ་ལ་སྟོབས་མཚོག་དང་

(1) བོ་རྒྱུད་ཟཱ་ ལེབ་༡༡། ༡༡༠ཡ-༡

ལྷན་པ་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དབང་གི་སྐབས་བསྟན་ཏོ།།

རྒྱལ་པ་དམ་ཚིག་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་གནད་ཀྱི་ཚུལ།
དགོས་པའོ། །དང་པོ།

⁽¹⁾ ལྷ་མེད་མཚོག་གི་དམ་ཚིག་ཏུ།།

འདུལ་བའི་དབང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།།

རི་སྟེང་སྟོམ་པ་བསམ་ཡས་པ།།

མ་ལུས་ཀུན་འདུས་རྣམ་པར་དག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ས་
མ་ཡ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་དམ་ཚིག་སྟེ་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བཅད་
པ་གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་དབང་སྤྲུག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་གྱུར་
པའི་གནས་དེ་ལས་མི་འདའ་བར་འདུག་སྟོག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པའོ།།

གཉིས་པ་^{དབྱེ་བལ།} སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ།

སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་མདོར་བསྟུན། སྤྱི་དང་བྱེད་པར་སྤྲུག་པའི་
དམ་ཚིག་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། སྤྱི་ཡི་དམ་ཚིག་ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ།

(1) བཤམ་མཁའ་ལེགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་པ་།

བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། སྤྲུགས་སྤྱི་པའི་དམ་ཚིག་ཏུ་གསུངས་
པ་རྣམས་ཀྱང་དགོས་མེད་ཏུ་འདེབ་བྱ་མིན་པས་སྤྲུགས་སྤྱི་མེད་ཀྱི་
དམ་ཚིག་གི་གཞིའམ་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པས་སྤྲུག་མོང་སྤྱི་ཡི་དམ་
ཚིག་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ།

ཁྱད་པར་གྱི་དམ་ཚིག་ནི་སྤྲུགས་སྤྱི་མེད་རང་ལ་བྲགས་པའི་ཅ་
བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཏུ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་སྤྱི་ནི་
སོ་བྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་སྤྱི་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པས་སྤྱི་དང་། རྣམ་འགྲུར་པ་སྤྱོད་ཅེས་འཕང་མཐོ་དམན་སོ་སོའི་
གནས་སྐབས་ན་ལྟ་སྤྱོད་མིན་ལས་སོགས་རང་རང་གི་ཉམས་དང་
སྤྱར་ཉེ་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤྲུག་མིན་གང་ཟག་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་
ཁྱད་པར་གྱི་དམ་ཚིག་ཅེས་བཤད་པའང་ཡོད་དོ།

སྤྲུག་པའི་དམ་ཚིག་ནི་སྤྱུབ་པ་ཆེན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་སྤྲུག་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལས་སྤྲུག་པར་དམིགས་བསལ་ཉེ་གསུངས་པ། མེད་གའི་
ཁོག་པ་མི་བཞིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཕྱི་ཐག་ཏུ་དབྱེས་ལཱ།

རྒྱུད་གཞན་ལས་ནི་ཅ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་སྟོམ་པོའི་
རྒྱུད་བ་བརྒྱད་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་གི་རིམ་པ་
དབྱེ་བ་སྤྱོད་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཅ་བ་ལྷ།
ཡན་ལག་བཅུ་སྟེ་བཙོ་ལྡར་གསུངས་སོ། །ཚུལ་འདི་གསང་སྟགས་
ནང་པའི་དམ་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་འགག་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་
བས། འདིའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་མ་འདས་ན་དམ་ཚིག་མ་
ཉམས་པ་ཡིན་བས་འདིའི་གནད་ཤེས་ཤིང་བསྐྱེད་བ་གལ་ཆེའོ།

དེ་ལ་ཅ་བའི་དམ་ཚིག་ལྷ་ནི། ལྷ་མེད་མི་སྤང་བ་དང་། ལྷ་
མ་བཀུར་བ་དང་། ལྷ་གས་དང་སྤྱུག་རྒྱ་རྒྱུན་མི་གཅད་པ་དང་།
ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་། གསང་བའི་
དོན་སྣོད་མིན་ལ་མི་བཤད་པ་སྟེ་ལྷ་འོ། །ཡན་ལག་བཅུ་ནི།
དུག་ལྷ་མི་སྤང་བ་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ལྷ་མེད་མི་སྤང་བ་ནི།

ལྷ་མེད་ཅེས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྤྱུགས་མཐར་ཐུག་

བ་དག་མཉམ་བཤེན་བ་དབྱེར་མེད་ཚོས་སྐྱུ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་ཐོབ་པ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་
ལམ་དང་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རྟོ། །དེས་ན་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཤིང་མི་སྐྱོད་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་མ་སྐྱངས་ན་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་གུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་སྐྱོད་བར་འབྱུར་
ཏེ། ཚོས་ཉིད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཛོན་དུ་གྱུར་
བ་སངས་རྒྱས་དང་། ཅི་རིགས་པ་རྟོགས་པ་དག་འདུན་ཡིན་ལ།
སྐྱེ་མེད་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་མ་སྐྱངས་ན་དེ་མཐོང་བའི་འཕགས་
བ་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་དག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
མངའ་བའི་ཚོས་ཀྱང་སྐྱོད་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། དེས་ཚོས་ཉིད་གྱི་ཚུལ་
དུའང་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་བསྐྱུས་
ཏེ། གཞི་དུས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་
གནས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་ཚོས་ཀྱང་ཉི་མ་དང་ཟེར་བཞིན་

ཡོད་ལ་ངག་ཡི་གཤེ་འཁོར་ལོར་གནས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་དེ་ལྟ་
 བྱ་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་སེམས་ཅན་རྣམས་བསོད་ནམས་བསྐྱབ་
 པའི་ཞིང་དུ་གྱུར་པས་དགོ་འདུན་ཏེ་དགོན་མཚོག་གསུམ་དུ་གྱུབ་
 ལ། ཡང་ལམ་པའི་སྐོ་གསུམ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡི་ནས་
 སངས་རྒྱས་པ་དང་། ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀི་ཚོས་དང་དེ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པ་དགོ་འདུན་ཏེ་ལམ་དུས་ཀྱི་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་།
 ཡང་ལམ་མཐར་སྲིན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་བརྟན་པ་ཚོས་
 དང་། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དགོ་འདུན་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
 དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ན་ཐུབ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་
 ཅན་དང་སྐོབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྲིར་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་
 ཉེ། དེ་ལྟར་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་དགོན་མཚོག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་ལས་ཐ་
 དད་མེད་པར་གྱུར་པ་གནས་ལུགས་དོན་ཀྱི་དགོན་མཚོག་སྟེ་དེར་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་རྫོགས་པས་ན། ལྷ་མེད་ཉིད་བཟུང་བས་དེ་

ཀུན་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། འཛིན་ཚུལ་གྱང་ངེས་པ་མ་རྟེན་ནའང་ལུང་
ལས་བྱུང་བ་ལྟར་མོས་པས་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་བའི་དོན་ལ་ཡིད་
ཆེས་རྟེན་ནས་དེ་ལྟར་ཡེ་ནས་ཡིན་པའི་སྲིར་དེ་སྤང་དུ་མེད་པར་
ཤེས་པ་ན་ངེས་པས་འཛིན་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། སྲི་མ་ལ་ནི་
སྲིར་སྟོབ་པ་མེད་དེ་ལམ་དམན་པར་འཇུག་པ་སོགས་གྱང་ངེས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

དའི་སྲིར་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ལ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་ལ་བཟུང་ནས་སྲིད་ཞེས་
རྒྱུད་པ་ཀུན་གྱི་སྤྲུགས་འཛོམས་པའི་བྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་དོ།།

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱང་མི་སྟོང་སྟེ་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་
པ་གནས་ལུགས་དག་མཉམ་བཤེན་པ་དབྱེར་མེད་བཟུང་བའི་སྲིར་
དོ། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱང་མི་སྟོང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་རྒྱུད་པ་ལས་སྟོབ་པའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱབ་
པའི་བསམ་སྟོང་མི་གཏོང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ལ།

འདིར་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་རྟག་བྱུང་ཏུ་མཇོང་བའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྲུབ་ངེས་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་སློབ་ཕྱིར་
སྟོབས་པ་དང་སེམས་ཞུམ་པ་དང་འཁོར་བར་སྐྱོབ་ལ་སོགས་པ་
དམན་ལམ་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཤི་མ་ཀུན་གཏན་ནས་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱད་ལས།

བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་རྣམས།།

ཡིན་ས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ།།

ཡིན་པར་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་བུ།།

བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་སངས་
རྒྱས་གདོད་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱང་། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་འཁོར་བར་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་སློབ་
དང་སེམས་ཞུམ་པའི་སློབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདོད་བའང་སྲིད་དེ་
འདི་ལྟར་རྒྱ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྲིད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཚང་ན་ས་བོན་

ཚིག་པའི་སྤྱི་གྲུ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་མི་གྲུབ་པས་བདག་གི་སྤྱི་བས་
ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ལ། བདག་གི་ཡིད་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་ཁ་ན་
ལས་པའི་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོར་བྱ་བ་ཅེས་
ལས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་གཏོང་བའི་གདེང་སོ་སོའི་སྤྱི་བོས་མི་ཐོབ་
ཀྱང་། འདིར་ཞི་གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་དབྱེར་མེད་པར་
བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་མ་ཚོངས་པའི་སྤྱི་ནས་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་
གཏོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་དུ་ཆེས་བརྟན་པའི་གདེང་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་
ས་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤྲུགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་བའང་སྤྱིར་མི་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་མེད་པ་སྤྲུགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་
ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྟགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་ཤར་བའི་ལྷ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འདིའི་སྤྱི་ནས་མི་སྤོང་བར་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་དམ་ཚིག་
དང་སྤོང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤོང་ལྷ་བ་འདིས་བཟུང་ནས་ཡོངས་སུ་

མི་ཉམས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་སྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་
གདེང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་རྩ་བ་གནད་ནས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་
གྱུར། མོས་པས་སྲགས་ལ་ལྷགས་པ་དག་གིས་སྐྱོན་མེད་སྐྱོང་
པའི་ཚུལ་ནི། ལྟ་བུ་ཟབ་མོ་དག་མཉམ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྲགས་ཀྱི་སྲོད་པ་བརྒྱུད་པོ་རྣམས་ལ་མི་
དད་ཅིང་རྒྱབ་ཀྱིས་སྲོགས་ན་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་ལྷུང་བཅུ་
བཞིར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ཡང་སྐྱོད་བཅུད་ལྟར་དག་པའི་དོན་ལ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་བ་ཀྱི་
པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དག་པ་མིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་
སོམ་ཉི་ཟ་བ་དང་། མཉམ་པའི་དོན་ལ་དམིགས་གཏད་ཀྱི་མཚན་
མ་ཅན་དུ་བརྒྱང་ནས་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་འཇིན་པའི་རྩ་
ལྷུང་གཉིས་ནི་སྲགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྲོགས་པས་ན། སྲགས་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཤིན་དུ་ཡང་འགལ་པའི་

ཕྱིར་ཅ་སྐྱུང་ཡིན་ལ། སྤང་པོར་གདུང་བ་བསྐྱེད་བ་དང་། དམ་ཇམས་
 དང་དུ་མི་ལེན་བ་དང་། སྤང་སེམས་ཀྱུན་ཉྩ་བུ་སྤང་བ་དང་། སྤང་
 མེད་ལ་སྐྱོད་བ་དང་། བསྐྱེད་བུ་མི་སྐྱོད་ལ་བ་རྣམས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱོད་
 པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དང་འགལ་བས་ན། དང་དུ་སྤང་བུ་འདི་དག་ལ་
 གཏན་དུ་ཡིད་ལོག་པའི་རྣམ་པས་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྲུགས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་
 སྐྱོད་པ་ཟབ་མོ་དེ་དག་རང་གིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་སྐྱེད་པ་འཆད་
 པས་ན་ཅ་སྐྱུང་ཡིན་ལ། ཅ་སྐྱུང་སྤྲུགས་མ་རྣམས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་
 ཟབ་མོ་རང་ལ་དངོས་སྲུ་སྐྱོན་པ་སྐྱོབ་དཔོན་དང་། སྤྲུགས་དོན་
 འཛིན་པ་མཆེད་དང་། སྤྲུགས་ཀྱིས་གདུལ་བར་བུ་བ་སེམས་ཅན་
 དང་། སྤྲུགས་རྒྱུད་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་གསང་བ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་
 དོན་དེ་ཉིད་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱོན་པ་རྒྱུལ་བའི་བཀའ་དང་།
 སྐྱོབ་དཔོན་ཀྱི་གསུང་རྣམས་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་མཐའ་སྐྱ་ཚོགས་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བའི་དོན་དུ་བུ་བ་པའི་མཐའ་སྐྱ་ཚོགས་སྲུ་སྤང་བ་རྣམས་
 ལ་བརྟེན་ཏེ་ཅ་སྐྱུང་བཞག་པ་ནི། ལྷ་སྐྱོད་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྤྲུགས་

ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ལུལ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་གཉན་པར་གྲུབ་
པས་དེ་རྣམས་ལ་གཅེས་སྐྱེས་སུ་མ་བྱས་ན། སྲགས་རྒྱུད་འཛེལ་
བའི་སྲིད་ཅེས་ལྟར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལོ།།

དེས་ན་སློབ་དཔོན་བཀའ་བ་དང་། སྲགས་གསང་བར་གདམས་
པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྩོམ་བཞིན་མ་བསྐྱེད་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་
བས་སྲགས་རྒྱུད་རྣམས་ན་བཀས་བཅད་དེ་གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་
དང་འགལ་ན་སྲགས་དང་མི་མཐུན་པས་ན་འདི་རྣམས་ཀྱང་སྲགས་
ཀྱི་སྲོད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྲགས་ཀྱི་ལྟ་སྲོད་དང་
ཆེས་འགལ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་འདི་ཅུ་ཅེས་ལྟར་དུ་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་སྲགས་ཀྱི་ལྟ་སྲོད་ཟབ་མོ་རྣམས་རང་གི་ཉམས་འོག་ཏུ་
མ་རྒྱུད་ཀྱང་། སློད་པར་མི་བྱ་སྟེ་ཆོས་སློང་བའི་ཉེས་པ་འིན་ཏུ་མི་
ཟད་པས་རེག་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཅེས་ལྟར་དུ་འགྱུར་
བའི་སྲིད་པོ། །དེ་བས་ན་དབང་ཐོབ་པ་མེད་སྲགས་ཀྱི་སྲོད་པ་ཟབ་
མོ་རྣམས་ད་ལྟ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་མ་རུས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་

ཀྱང་། རམ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་དང་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་སྐྱམ་དུ་མོས་བར་བྱ་
དགོས་ཀྱི་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་བར་མི་བྱ་ལ། ལྟ་བ་ཟབ་མོ་དག་ལའང་
ཡིད་ཆེས་མ་ཐོབ་ཀྱང་འདི་ནི་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། འདི་ལྟ་བུ་ཅིས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱད་ལ་སྦྱི་བར་
ཤོག་སྐྱམ་དུ་མོས་བས་བཟུང་དགོས་ཀྱི། འདི་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་
བར་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བདེ་མཚོག་ཉུང་དུ་འདི་རྒྱད་ལས།

ཟབ་མོའི་ཚོས་ནི་སྟོན་བ་ལ།།

གལ་ཉེ་མོས་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་།།

སྟོད་བ་དག་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ།།

ཚོས་ཉིད་བསམ་མི་བྱུང་བར་བྱ།།

གང་གིས་འདི་བདག་ཡུལ་མིན་པ།།

གང་གིས་ཚོས་ཉིད་མི་ཤེས་ཡིན།།

རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་སྲས་ནི།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་བསམ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྐྱ་མ་བཀུར་བ་ནི།

སྦྱིར་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
སངས་རྒྱས་དང་འབྲ་བར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། བྱུང་བར་
གསང་སྟགས་གྱི་ལམ་ནི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་མན་ངག་
ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་
སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་མཉམ་ལ། བཀའ་བློན་གྱི་ངོས་ནས་ལྷག་
པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དུས་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཚོན་པ་བས་སྐྱ་
མའི་བ་སྦྱུའི་ཁུང་བུ་གཅིག་མཚོན་པ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་པས་ན། དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་དང་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་
སྐྱ་མ་ཡིད་གྱིས་སྤང་ཞིང་ལུས་ངག་གི་སྟོན་ནས་ཐུགས་དང་འགལ་
བར་བྱེད་པ་ནི་ཅ་བའི་ལྷུང་བ་དང་པོ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱི་བ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ལ་སྐྱ་མ་ལ་སྦྱིར་དབྱེ་བ། འདྲེན་པའི་སྐྱ་མ་ནི་ཚོས་སྟོར་འདྲེན་

བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཁའ་པོ་ལྟ་བུ། ཤེས་རྒྱུད་གྲོལ་བའི་སྐྱ་མ་
ཚོས་འཆད་པ། མན་ངག་གི་ལུང་འབོག་པའི་སྐྱ་མ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ། ཉམས་ཆག་སྐོང་བའི་སྐོབ་དཔོན་སྡིག་པ་
བཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། དམ་ཚིག་དབང་གི་སྐྱ་མ་ནི་དབང་
བསྐྱུར་བར་བྱེད་པ། དེ་སྐྱ་པོ་མིན་ཀྱང་བཀའ་འདྲིན་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཞན་ནི་སྤྱིའི་སྐྱ་མ་སྟེ་དུག་པོ་དེ་ལ་ཐུན་
མོང་གི་སྐྱ་མ་ནམས་ལ་ནད་པས་སྐྱོན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར་བཀུར་ཞིང་།
ཐུན་མིན་སྐྱགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པའི་སྐྱ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ལྟ་
བས་བཀུར་སྟེ་བྱུང་།

ཡང་ན་སྤྱིའི་སྐྱ་མ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་དང་།
འདྲོན་པའི་སྐྱ་མ་ནི་རང་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚོས་སྐྱུང་བར་བྱེད་པ།
གཞན་བཞི་ནི་སྐྱགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་པ། རྒྱུད་འཆད་པ། ཉམས་
ཆག་སྐོང་པ། མན་ངག་སྟོན་པ་སྟེ་དེ་དག་བཀུར་ཚུལ་གྱང་རིམ་པ་
ལྟར། རྒྱལ་པོ་དང་སྐྱ་པོ་དང་པ་དང་མ་དང་མིག་དང་སྡིང་ལས་སྐྱག་

པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀྱར་བར་གསུངས་ལ། དབང་སྐྱུར་རྒྱུད་བཤུང་
མན་ངག་སྟོན་པ་གསུམ་ཆར་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ནི་བཀའ་བློན་
གསུམ་ལྡན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཡང་བཀྱར་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་སྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱན་མི་བཅད་པ་ནི།

གསུང་དང་སྐྱའི་མཚན་མར་གྱུར་པའི་སྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ།
དེ་ལ་བདག་དང་ལྟ་དང་གསང་སྲགས་དང་བརྒྱས་བརྗོད་དང་འཕྲོ་
འདྲའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་དེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སྲགས་རྒྱན་མི་གཅོད་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཡི་སྐྱུར་གསལ་
བ་དང་། བསམ་བ་ཚོས་རྒྱ། བརྗོད་བ་དམ་རྒྱ། བསྐྱུར་བ་ལས་རྒྱ་
སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རྒྱན་མི་གཅོད་པའོ། །ཅི་ལྟར་རྒྱན་མི་གཅོད་ན་
རབ་གྱིས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལའང་དུས་བཞི་དང་གསུམ་སོགས་སྐྱ་
སྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་བྱ་བ་རྒྱན་མི་གཅོད་པ་དང་། ཉིན་ཞག་སྐྱག་རེ་
ལ་སྐྱན་རེ་ཅམ་རྒྱན་མི་གཅོད་པ་དང་། འབྲིང་གིས་རྒྱ་བ་རེ་འེ་ནང་གི་
དུས་བཞིའམ་དུས་བྱུག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ཐ་མས་ཀྱང་རྒྱ་བ་རེ་འེ་ནང་

དུ་ལན་རེ་འཇམ། ར་བ་རེ་ལ་ལན་རེ་མ་ཆག་བ་བྱ་སྟེ་མཚོན་བ་ཡང་ཅི་
འགྱོར་དུ་བྱ་དགོས་ཀྱི། མཚོན་བ་ལོ་ལྷན་འདས་བར་མི་བྱའོ། །ལྟ་
སྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲགས་དང་བྲུག་རྒྱའི་བཙོན་བ་འདོར་བའི་སློ་
སྐྱེས་ན་ཅ་བའི་དམ་ཚིག་ཉམས་བར་འགྱུར་ངོ།།

བཞི་བ་ཡང་དག་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱམས་བ་མཚོན་གྱི་
དམ་ཚིག་ནི།

སྦྱིར་ཐེག་བ་ཚེན་པོ་དང། བྱད་བར་སྒྲགས་དང། དེ་ལས་ཀྱང་
བྱད་བར་དུ་སློབ་དཔོན་གཅིག་དང་དགྱིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་བརྟེན་
ཏེ་དབང་དང་མན་ངག་ལྟན་དུ་ལོན་བ་རྗེ་རྗེའི་སྦྱན་རྣམས་ལ་བྱང་
ཚུབ་བར་དུ་འགོགས་པའི་བཙེ་གདུང་རྒྱན་བཅད་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱིང་
ནས་འདོར་བ་སོགས་ཅ་ལྟར་ངོ། །སྦྱིར་མཚོན་ལ་བཞིར་བཤའ་དེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བཤེགས་སྦྱིང་པོ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་
པས་སྦྱི་ཡི་མཚོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤེགས་ལ་ཞུགས་པ་ཐམས་
ཅད་རིང་བའི་མཚོན། ལྟ་སྦྱོང་མཐུན་བཤེགས་པའི་མཚོན། དབང་ལྟན་

ཅིག་ཞུས་པ་ནང་འདྲེས་པའི་མཆེད་དོ། །ཡང་བཞི་པོ་དེ་སྟེང་། ལྷ་མ་
གཅིག་པ་མངོས་པའི་མཆེད། ཚོས་སྣུན་ཅིག་ཉན་པ་ཉེ་བའི་མཆེད་
གཉིས་བསྐྱབ་ཉེ་དྲུག་རྒྱ་ཡང་བཤད་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བྱམས་
པའི་སེམས་བཏང་བར་མི་བྱའོ།

སྣ་ལ། ⁽¹⁾གསང་བའི་དོན་སྤྱིར་སྣ་མི་བྱ། །ཞེས་གསང་བ་མི་སྣ་བ་ཞི།

གང་ཞེག་སྣ་བའི་སྣོད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་གྱུར་པ་གཞན་ལ་སྣ་གས་
ཀྱི་ལྟ་སྣོད་ཟབ་མོ་དང་སྣ་གས་འདྲིན་པ་ལྷ་མ་མཆེད་སྣུམ་ཀྱི་སྣོན་
སོགས་བཤད་བར་མི་འོས་པ་ཤེས་བཞིན་སྣ་བའོ། །དེ་ལ་ཡང་
སྤྱིར་གསང་བཞི་ནི། སྣ་གས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཟབ་མོ། སྣོད་པ་བརྒྱུང་བོ་
དང་། ལྟ་ཡི་མིང་གཟུགས་དང་། གྲུབ་ཉགས་ནམས་དུས་རྒྱུན་དུ་
ཡང་དོན་མེད་པར་མི་བཤད་པ་དང་། བར་གསང་བཞི་ནི་སྣ་བ་པའི་
གནས་དུས་གོགས་རྣམས་བཞི་སྣ་བ་མ་ཚང་བར་དུ་གསང་དགོས་
པ་དང་། གསང་བར་འོས་པ་ནི་གཞན་མ་དད་པ་སྣེ་བའམ་དངོས་

(1) བོ། རྒྱུད་མ། ལེབ་ཤེ། ༡༣༧༧-༡།

གྲུབ་ལ་གཞོན་པའི་སྲིར་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་རྒྱས་ཡོད་བྱུང་རྣམས་སྐྱས་
ཉེ་སྦྱང་པ་དང་། གསང་བར་གཉེར་གཏད་པ་སྐྱ་མ་དང་མཆེད་སྦྱུ་
གྱིས་གསང་བར་གྱིས་ཞེས་སྐྱས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་སྦྱ་
ལ་གསང་ན་དམ་ཉམས་དང་དབང་མ་སྐོབ་པ་དང་མ་དད་པ་རྣམས་
ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་ཅི་རིགས་པར་གསང་ངོ། །དེ་
ལྟར་ཡིད་སྐྱ་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་གནས་པ་དང་། ངག་སྒྲགས་བསྐྱ་བ་
དང་། ལུས་སྒྲག་རྒྱ་དང་སྤྲོ་བར་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་
སྦྱབ་པའི་དམ་ཚིག་སྟེ། འདི་གསུམ་སོའང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ་སྒྲགས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་དོན་གྱིས་འདུའོ། །

གཞན་གསུམ་ནི་སྐྱ་མ་དེའི་གྲོགས་སྦྱ་གྱུར་པ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་བསྐྱང་བའི་དམ་ཚིག་སྟེ་སྐོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲགས་དང་འགལ་བ་ལ་
སོགས་སྐྱང་བའམ་སྐྱང་བ་ཡིན་འོ། །ཡང་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་
འབྱུང་གནས་སྐྱ་མ་བཀུར་བའང་སྐྱབ་པའི་དམ་ཚིག་ཏུ་བསྐྱ་སྟེ། དེ་
མཉེས་པར་སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཞིར་གནས་སོ། །འདི་

ལྷ་ནི་ལྷོན་ཤིང་གི་ཅ་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ་སྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞི་འཛིན་པའོ། །དེ་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སློབ་ས་
འདུག་པས་ན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་ཆ་ཡོད་ལ་སྲུང་བ་
དང་སྐྱབ་པའི་ཆ་ཡང་དབྱེ་བྱང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ ཡན་ལག་བཅུ་གཉི འུག་ལྷ་མི་སྲང་བ་དང། འདུད་ཅི་ལྷ་དང་བུ་ལེན་པའོ། །དང་པོ།

༡) གཉི་སྲུག་ཆགས་དང་ཞེ་སྲང་དང་།།

ང་རྒྱལ་ཐུག་དོག་མི་སྲོང་ངོ་།།

དཀར་ཅི་དམར་ཅི་བྱི་ལ་ཆེན།།

དག་པའི་སྲོད་རྩ་མི་འདོར་ངོ། །ཞེས་པ་ལྷ་ར་དུག་ལྷ་པོ་འདི་

དག་ཉན་ཐོས་པས་སྲང་བྱར་འཛིན། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་སྲུང་

བྱར་འཛིན། སྲགས་ཀྱིས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཀྱིས་གོང་ནས་

གོང་དུ་མ་ཚོངས་པ་དང་ཐབས་ཀྱིས་འཕགས་སོ།།

དེ་ལ་དུག་ལྷ་པོ་ཅིའི་བྱིར་མི་སྲང་ན། དོན་དམ་པར་སྲང་བྱའི་

(1) བོ། རྒྱུད་ཟ། ཞེ་བྱ་ཤ། ༡༣༡༧-༩།

རྗེས་མ་གྲུབ་སྟེ་སྒྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་ལ་ཚུ་རགས་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་ན་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་
 ཏེ་དུག་བདུད་ཅིང་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་ཡེ་
 བས་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་སྲིང་དག་ཏུ་འཁྱུལ་པའི་
 གཉེན་ངོ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་སྲ་སྲི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཟེན་
 ལ། ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་ན་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ། སར་སྲིན་
 ཐེག་པ་ལྟར་ན་ཡང་། ཉོན་མོངས་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཚོགས་རྫོགས་
 པ་ནི་ཡོ་བྱད་བྱིན་པ་ལས་ལྷས་བྱིན་པ་སོལ་ཡོན་ཆེ་བ་དེ་དག་ལྷས་
 ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 ནོ། །དགོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དབང་
 མ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
 ཆེད་དུ་མི་སྲོང་བར་འདོད་པར་སྐྱེས་ནས་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་དགོ་བར་གྱུར་པའང་ཡོད་དེ་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པས། སྤྱིང་རྗེའི་
 དབང་གིས་འདོད་པས་གདུང་བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་རེ་བ་རྫོགས་པའི་
 ཕྱིར་ཆགས་པ་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་ནས། ཆགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་དགའ་
 བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤོང་བས་ཚིམ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་
 ཆགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིང་རྗེའི་ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་ཡིན་
 ལོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་གཞན་ལའང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་དུ་ཡོད་ལ།
 སྐྱབས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ལྟ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 རིགས་ཡིན་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ལམ་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་
 འཆར་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཉོགས་པས་ཟེན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་
 དང་གསུམ་ཀྱིས་མི་སྤོང་བར་གྲུབ་ལོ། །

དང་ལོ། འདོད་ཆགས་ནི་སེམས་ལུལ་ལ་འདུན་ཅིང་དང་དུ་ཡིན་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་དབང་
 གིས་ལམ་དུས་སུ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཚོས་ལ་མཚོག་ཏུ་འདུན་
 ཞིང་། འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཚོས་ཀུན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་མ་སྤོགས་པར་

དང་དུ་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཞིགས་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སུ་འགྲུབ་བའོ།།

ཞེ་སྒྲང་འི་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་འདོར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་སེམས་ལ་ཡོད་པས། ལམ་དུས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་
སྤྱོད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་མི་གནས་པར་བྱེད་ལ། འབྲས་དུས་རྗེ་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྗེ་མ་བསལ་བ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཅན། བདུད་དང་བར་དུ་གཙོད་པ་ཀུན་འཛོམས་པ་རྩོད་རྗེ་མི་
བསྐྱོད་པར་འགྲུབ་བོ།།

གཏི་སྲུག་འི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
པས་ཡུལ་དེ་ལ་མི་རྟོག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པའི་རང་ཚུལ་
ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་སེམས་ལ་ཡོད་པས་ལམ་དུས་ན་
མཚན་མར་མི་འཛིན་པ་དང་། འབྲས་དུས་ན་སྟོས་པའི་སྟོད་ཡུལ་
ཀུན་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དུ་འགྲུབ་བོ།།

ང་རྒྱལ་ནི་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
བུའི་རྩལ་སེམས་ལ་ཡོད་པས། ལམ་དུས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་ཞུམ་པར་འཇུག་པ་དང་སྲུགས་ལམ་དེ་ལས་མཚོག་གཞན་
མེད་པར་འཇིག་ཞིང་། འབྲས་དུས་སུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འགྲོར་པས་དབྱལ་བའམ་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་མེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་དུ་
མི་མཉམ་པའི་བྱུག་རྩུ་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིན་ཚེན་
འབྱུང་ལྡན་དུ་འགྱུར་གོ།

སྲུག་དོག་ནི་བདག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་མི་མཉམ་པར་
འཇུག་ཅིང་མི་བཟོད་པའི་སྣོ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་སེམས་ལ་ཡོད་
པའི་དབང་གིས། ལམ་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་ལ་
འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཅིང་། འབྲས་དུས་སུ་གདུལ་བྱ་ལ་པན་པ་སྐྱབ་པ་
དང་གཞོད་པ་སྣོང་བའི་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་
ཡོད་གྲུབ་པ་འགྱུར་གོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་ཀྱི་རུས་པ་དང་ལོར་བུའི་འོད་
བཞིན་དུ་སེམས་ལ་རང་རྩལ་ལྟ་བོ་འདི་ཡེ་ནས་ཡོད་པས་ན། མ་

རྟོགས་པའི་དུས་ན་འཁོར་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་འདི་ལྗས་བྱེད་ཀྱང་།
རྟོགས་པའི་དུས་ན་དག་པ་སྤང་འདས་གྱི་བྱ་བ་ཀྱན་བྱེད་པ་ཡིན་
གྱི། ཚལ་ལྷགས་དེ་ལྟ་དང་བལ་ན་མདའ་འཕང་བ་ལྷགས་ཟད་བའམ།
འཇུལ་འཁོར་གྱི་འཕུལ་བྱེད་ལོག་པ་བཞིན་དུ་དོན་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པར་བསྐྱབ་མི་བྱས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་སེམས་གྱི་རང་ཚལ་གཏན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཞིགས་པ་
མི་སྲིད་ལ། བཀག་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ་འཇུལ་བས་མ་བསྐྱད་ན་ཡེ་
ཤེས་ལྗང་འཆར་བའི་ཕྱིར་དོ།།

ཚུལ་འདི་ཇི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

བརྒྱ་ལོ་སྐམ་ས་དང་རྟོག་དུང་⁽¹⁾ལས་མི་སྐྱེ་ཡི་ཚུ་དང་འདམ་
ལས་སྐྱེདོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
བྱང་ཚུབ་ནི། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་འདུས་མ་བྱས་
མཐོང་བ་རྣམས་ལ་མི་སྐྱེ་ཡི་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་རབ་ལྟ་བུ་

(1) རྗེ་ཡིག་དེབ་གཞུགས། ༡༢༥-༡༥། །དོན་དུས། །

བསྐྱེད་ན། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།
གཉིས་པ་ནི། **རི་སྐད་བུ།**

འདིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་པས་འདུལ།།

ཕྱག་རྒྱ་གྲུབ་པ་ཆགས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
འདིག་རྟེན་ན་ཆགས་པ་སྐྱོན་དུ་ཆེ་བས་ཆགས་པ་མེད་པས་འདུལ་
བར་བསྟན་པའང་ཡོད་མོད་གྱི། ཆགས་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལྷགས་སྤྱི་པ་ལྟར་ན་དམ་ཚིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་
བརྟགས་པའི་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆགས་པར་
མ་གྱུར་ན་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། ལྷགས་ནང་པ་ལྟར་
ན་གསུངས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པར་མ་གྱུར་ན། ཡེ་
ཤེས་དང་དངོས་གྲུབ་མི་འཐོབ་པས་དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་
དེ་དག་ནི་ཆགས་པ་མེད་ན་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ།

འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ལས་སུ་
རུང་བ་སོགས་ཆགས་པ་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་བདེ་བ་འཕེལ་ལ།
ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བདེ་བ་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་
བ་རྒྱལ་ས་ཆེ་བ་བྱུང་ཤིང་གིས་མེའམ་དུག་གིས་སྦྲུའི་མདངས་
འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་གཞན་དག་ཀྱང་ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པ་དང་
མ་ཟེན་པ་ལས། ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་ལས་
རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
འདོད་པ་ཆགས་པ་དང་། རྣམ་བུ་གི་ཚོས་ལ་འདུན་པ་ཆགས་པ་
མིན་པར་བསྟན་ཀྱང་། ཡུལ་དང་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་དེ་
དག་གི་བྱེད་ལས་སོ་སོར་གྱུར་བ་ཅམ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཡུལ་
ལ་གཡོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
ཏེ། **སྣོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁུས་པ་ལས།**

དི་ལྟ་དི་ལྟར་མེས་ནི་ཅ་རྟེན་པ།།

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་སྟོབས་སྲིར་ཞིང་འཕེལ།།

རི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་སྲིད།།

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་མེ་རབ་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ། འདི་ལྟར་སྣང་བ་ཀུན་ལ་ཐ་མལ་དུ་ཞེན་བ་དང་། དེ་
ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་ཚོས་སུ་བདེན་བར་འདྲིན་པའི་དོར་
སེམས་ཀྱི་རྩལ་དེ་དུག་ལྲུང་སྐྱེ་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་དག་བ་དང་དེ་
ལ་འང་བདག་དང་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་མཚན་
མའི་དམིགས་གཏད་ཀུན་དང་བྲལ་བར་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་
དུས་ན། རིག་པའི་རྩལ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་ཡིད་འོང་མཐོང་བ་ན་ཐ་མལ་བ་རྣམས་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་དུ་ཞེན་བས་ཆགས། དཀའ་ཐུབ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྦྱག་
བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆགས་པའི་སྒོ་དེ་སྒོ་ག་བར་བྱས་ཀྱང་། འདིར་
གང་ཤར་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་མ་བཀག་བར་སྐྱེ་བཅུག་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྒྱུ་བ་པའི་སྒོས་ཟེན་བར་བྱས་དུས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྣང་བ་དང་

བདེ་བའི་སྐྱོད་བ་མ་འགགས་ལ། གཏང་ཞེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་
ཡང་མེད་པར་ཟང་ཟལ་དུ་སྐྱོད་བ་ནི་འདོད་ཆགས་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
སྲུབ་པ་བ་སྟེ། དུལ་མ་འགགས་མ་འདྲེས་པར་གསལ་ཤིང་བདེ་
བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་འང་འགྲེ་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སྲུགས་ན་ལམ་སྲིར་གྱི་མན་ངག་བསྟན་པ་མ་
གཏོགས་རང་བཞིན་ཡིན་ཚུལ་ཅམ་ནི་མདོ་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
དད་པའི་སྟོབས་སྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས།

ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལས་ཡེ་ཤེས་གཞན་མེད་པར་ཉོན་
མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་མི་འདོར་བ་ལྟ་ནི་བདུད་རྩི་ལྟ་མི་འདོར་བ་སྟེ།

དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་དོས་ནས་གཙང་དམེ་གཉིས་སུ་མེད་པས་
དོར་བྱ་མིན་པ་དང་། དག་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་དང་དུ་སྦྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པ་དང་། གཙང་དམེ་མེད་པར་སྦྱོད་པ་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་ཉམས་སུ་
སྐྱོད་ཞིང་མཚན་མའི་རྟོག་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། བརྟལ་ཞུགས་

གྱི་སྤྱོད་པས་དངོས་གྲུབ་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཐབས་གྱིས་ཟིན་པའི་
དངོས་པོ་དེ་དག་འཛིག་ཉེན་གྱི་བདུད་ཅིར་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་
གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་གནས་པས་ན་དང་དུ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།

དངོས་གྲུབ་ནི་བཀའ་བཞིན་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བས་དུས་དུས་
སུ་བདུད་ཅིའི་མཚོན་པ་མི་བཅག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་
དག་གྱང་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པར་འཚོལ་ཉོག་ཏུ་སྤྱད་ན་
ཐོ་ཚའི་སྤྱོད་པས་རང་རྐྱུད་ཚུད་ཟ་ལ། རྟོགས་པ་སྐོང་དུ་གྱུར་ནས་ནི་
ཚེད་དུ་སྤྱད་གྱང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྟོགས་པའི་ཉམས་དང་
སྐྱུར་ནས་དེའི་གོ་གསུ་སུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་
པར་བྱ་སྟེ། རལ་གྱིའི་གར་ཐབས་སློབ་པས་ཤིང་དང་ཞ་ཉེ་དང་རལ་
གྱི་དངོས་ལ་རིམ་བཞིན་སློབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་
དམ་ཚིག་འདི་བཅུ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལམ་དུ་སྐྱིར་བ་སོགས་བདེ་
སྐྱུར་གྱི་ལམ་སྟེན་པར་བ་དང་དུ་ལེན་པ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་དང་
དུ་སྦྱངས་པས་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་ཤར་ན་ཀུན་འབྱུང་ལམ་

བདེན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ཡང་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ཕུང་པོ་ཉིད་དག་པའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་ཤར་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱུང་ཆུབ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའང་
ཡིན་པས་ན། ལམ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་གི་
དམ་ཚིག་འདི་དག་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་གི་སྟོན་པ་ཟབ་
མོ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ངང་གིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ལ་རྒྱས་པར་སྤྲེ་
ན་སུམ་བརྒྱ་བྱུག་ཅུར་འགྱུར་ཉེ་གཞུང་གཞན་ན་གསལ་བ་ལྟར་
རོ། །མདོར་ན་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དོན་ལས་མི་འདའ་བ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཉིད་དངོས་སུ་འགྲུབ་པའི་དམ་ཚིག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་
ལ། དེར་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་པན་པའི་དམ་ཚིག་གི་རིམ་བུ་རྒྱས་
པར་སྤྲེ་ན་ཆོད་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཏོག་དང་འཆོམས་པར་
དེ་འདུལ་བའི་དམ་ཚིག་གི་རིམ་བུ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་གནད་གྱི་ཚུལ་ནི།

ཐབས་ཆེན་སྤྲུག་གི་ཐེག་པའི་དམ་ཚིག་འདིར་སོ་བྱང་གི་ཚུལ་

ཁྲིམས་དང་སྡོམ་པ་མ་ལུས་པ་ཀུན་འདུས་ཤིང་། འོག་མའི་སྡོད་པ་
ལས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐྱབ་མོང་དུ་མ་སྐྱབ་པའི་སྡོད་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་
འོག་མ་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྐྱང་བའི་སྡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགལ་
བར་མ་ཟད་ཆེས་འཕགས་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྐབས་ན་ཡུལ་བསམ་སྡོད་
བ་མཐར་སྐབས་ཚང་བའི་སློན་ལྟ་ཅི་བའི་པམ་པར་གྱུར་པའི་དངོས་སོ་
གཞིར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལའང་། སོ་ཐར་ནི་གཞན་གཞོན་སྡོད་པ་
ཅམ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ནི་དེའི་སྡོད་ཏུ་གཞན་པར་ལ་ལྷགས་པ་
ཡིན་པས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཇི་མ་མེད་
པར་སྡོད་རྗེའི་བསམ་པས་མི་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྡོད་
ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་དོན་
ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བདག་བསྡོད་གཞན་སྡོད་
དང་སེར་སྐྱས་ཚོས་ཞོར་མི་སྡོད་པ་སོགས་པམ་པར་གསུངས་སོ།།

སྐགས་གྱི་ཐེག་པར་ནི་མཉམ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་གདེང་དུ་གྱུར་པས་

དུལ་དང་དུལ་ཅན་མ་དམིགས་བས་ན་སྟར་སྟར་སྟོག་གཅོད་བ་
 སོགས་ལ་ཐ་མལ་བའི་དུལ་བསམ་སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་ཅུང་ཟད་
 མེད་ལ། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་བས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
 དུ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་བྱད་བར་ཅན་ཡིན་བས་ན། ཉེས་བས་
 མ་གོས་བའི་ཆ་ནས་སོ་ཐར་དང་། གཞན་པན་ལ་ཞུགས་བའི་ཆ་
 ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་བའང་འདི་ལ་ཚང་ཞིང་འདུས་ཏེ། ལྷགས་
 དདུལ་དང་གསེར་དུ་རིམ་བཞིན་གྱུར་བ་ནི་སྤྲ་མའི་རིན་ཐང་སྤེལ་ལ་
 ཚང་བ་བཞིན་དང་། ཡང་ཟངས་ཀྱི་སྒྲོད་གཅིག་ཚོལ་ཟངས་སུ་བྱས་
 ནས་བཅོལ་བར་གྱུར་བ་ལ། གཞོང་བར་བྱས་ཆེ་གཅོང་ཞིང་། ལྷ་
 མཚོད་བའི་ཡོ་བྱད་བྱས་ཆེ་ཤིན་ཏུ་གཅོང་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་བྱས་ན་མཚོད་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ལྟར། མོ་
 གསུམ་གྱི་ལས་རྣམས་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་བས་སྟོད་
 ན་འཁོར་བར་འཚིང་བ་དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོགས་གཅིག་
 ཤིས་བཟུང་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་བ་ལས་བཞློག་སྟེ་སྤྱད་ན་བདེ་འགོ་

དང་ཐར་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། ཐབས་ཤེས་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་སྤྱད་
ན་སྤྱོད་མེད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། ཐབས་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཡང་
ཆེན་པོས་ཟིན་པར་སྤྱད་ན་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་རྩོལ་མེད་སྤྱོད་ཀྱིས་
འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འོག་མ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ཡང་མདོར་ན་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཐ་མལ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་པོ་མོ་འཕྲད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྤོང་གིས།
དངོས་གཞི་ཁམས་དབྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་། མཐར་ཆགས་
པའི་ས་བོན་སེམས་ལ་བཞག་སྟེ་འཆིང་བར་བྱེད་དོ།།

རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་འབྱུང་
པའི་⁽¹⁾འདུ་ཤེས་སོགས་ཀུན་སྤོང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་རྒྱ་སྤོན་དུ་
བཏང་ནས་དངོས་གཞི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པའི་མཐུ་དང་། རྒྱང་སེམས་དབྱུང་མར་འཆིང་བའི་མན་ངག་གི་ཐབས་ཀྱི་

(1) རྗིང་ཡིག་དེབ་གཞུགས། ༡༥༠-༥། ༡ འདུག་པའི། ཇེ

སྟོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པས་
ཐ་མལ་པའི་འདོད་བདེ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་དང་། མཐར་ཐ་མལ་པའི་
སེམས་བག་ཆགས་ཀུན་སྤྱད་པའི་ཚང་ཚིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྟ་
བྱས་སྲིག་པར་བྱས་པས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མཚོག་ཏུ་འཕགས་པར་
གྲུབ་སྟེ་གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ།།

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་
གྲུབ་ལ། ཡེ་ཤེས་ནི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བྱུང་བའམ་ངོ་བོ་
ཡིན་པས་དམ་ཚིག་གི་སྲོག་ནི་ལྟ་བས་བརྩུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་

བྱ་སྟེ། རམ་སྲོག་ལས།

དེ་བས་དམ་ཚིག་ཅེས་བྱ་བ།།

རང་གི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལོན་ཏན་
བདུན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་སོ།

དམ་ཚིག་འདི་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་དགོས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་འབྲུང་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་དབང་ལོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སློབ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་འདི་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་སྣོད་
ཆག་པ་ན་བརྟུང་གནས་པའི་ཐབས་མེད་པ་ལྟར་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
ཀུན་ཚུད་ཟ་བས་ན། དམ་ཚིག་ནི་ས་གཞི་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་
དག་གི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད། བདག་ཉིད་ཆེན་ལོ་རྣམས་ཀྱི་
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གཞིར་
གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་^{ཐེགས་ཏུ་བཤད་པ།}

སྐྱབས་ཀྱི་དམ་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན་མཚོག་དུ་འཕགས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཆོད་མེད་པ་ཐོབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐེག་པ་སྤྱིའི་ཚུལ་ལས་
ལྟ་སྟོན་གྲོགས་གསུམ་ཞེས་ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྲིད་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱི་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལས་
གོང་མ་འཕགས་ཉེ་ལོ་ཐར་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱུང་སྟོན་འཕགས་
ཚུལ་ཆོད་མེད་ཀྱང་མདོར་བསྐྱུ་ན། ཐེག་ཆེན་ནི་དམིགས་པ་ཆེན་

པོ་སོགས་བདུན་གྱིས་འཕགས་བ་ལྟར་དེའི་གྲོགས་སྡོམ་བ་ཡང་དེ་
ལྟར་འཕགས་ཏེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དོན་གཉིས་སྐྱབ་བ་དང་།
བདག་མེད་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་གཏིང་
དཔག་དཀའ་བ་ཡོན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་བ་ལས་སྐྱགས་ཀྱི་
དམ་ཚིག་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཕགས་ཚུལ་ཚད་
མེད་ཀྱང་། དེ་ཞིག་བསྐྱུ་བ་རྒྱུད་འདི་ལས།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་མཚོག་ཀྱན་བཟང་གི། ཞེས་བ་ལ་སོགས་
བས་བསྐྱབ་བ་ལྟར་བདུན་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་
པོའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་བས་ཡོན་ཏན་བཅའ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་གྱིས་
བྱབ་བ་ནི། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
ལས་སྐྱེས་བ་ཅམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མ་ཡོན་བས་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་མ་བཏབ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་
བཏབ་བ་ཅམ་མོ།

བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་

སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱལ་བཏབ་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་སངས་
རྒྱལ་གདོད་འགྲུབ་པར་འདོད་པས་ན་ལྷོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱལ་
མ་བཏབ་ལ། སྐྱགས་སྒྲ་མེད་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་དུ་སངས་མ་རྒྱལ་བ་མེད་པའི་ངང་ཚུམ་ལ་གནས་
པའི་སྲིད། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཕྱག་རྒྱལ་བཏབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་
ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཚོལ་བ་མེད་པར་ལྷོན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་གཙོ་བོ་དང་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་
བཀུར་གནས་དམ་པར་མཐོང་བས་མཐུ་བྱིན་བྱུང་བར་འཕགས་
པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཚངས་དབང་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་གྱིས་
བཀུར་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ལྟར་མི་བཀུར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱང་
སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུར་མི་བཀུར་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཆེས་བཀུར་བ་
ལྟར། དེ་དག་གི་སྲོད་ཡུལ་ལ་ཞུགས་པའི་སྲོམ་པ་ཅན་དག་ལའང་
གོང་གི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་བཀུར་བའི་སྲིད། སངས་རྒྱལ་གྱི་

སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཅན་རྣམས་ལ་འཇིག་
ཉེན་པའི་ལྷ་ཚེན་པོ་འཁོར་མ་མོ་མཁའ་འགོ་དང་བཅས་པ་སོགས་
ཚོས་སྤྱོད་བའི་སྤྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས། སངས་རྒྱུས་བཞིན་དུ་བཀའ་
ཉན་ཞིང་གཙུག་གི་འོར་བུར་བཀུར་བས་དེ་དག་གི་སྤོང་གོགས་ཀྱི་
མཐུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིས་སྤྲུག་དང་སྤྱན་དུ་དགོངས་པས་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱུང་དུ་འབྱུང་བ་
ལ། འཁོར་སྤྱུང་གི་སྤྲུག་མཚན་དང་ལྡན་པ་རྒྱལ་སར་འབྱུང་ངེས་པ་
བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་སྤྱོད་དང་མཐུན་པའི་རིག་པ་
འཇིན་པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་འཇིན་པའི་ཞེས་ཉེ་བར་
དགོངས་ཤིང་། ཚུ་དྲངས་བར་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་ལྷུང་ལྷ་
སྐོམ་དག་པས་གོགས་དམ་ཚིག་རྣམས་ལྡན་དུ་བྲས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
དག་གི་བྱིན་རྒྱལ་གྱང་སྤྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའོ།།

བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་སྤྱོད་ཡུལ་མཐུན་པས་ན་

སྤྱོད་ཡུལ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། གསང་སྤྱོད་པ་གདོད་ནས་
དག་མཉམ་སྤང་དོར་མེད་པའི་དོན་ལ་གནས་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པ་རྒྱན་མི་གཙོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་
མཐུན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། སྤོམ་པ་གཞན་གཉིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ཉེ་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
སྤྱོད་པའི་ཆོག་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །

ལྷ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཞིང་དུ་སྤྱོད་བས་
འདྲིགས་པ་དང་བག་ཆོབ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤང་
དོར་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཞིང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
ཉོགས་པའི་སློབ་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་ཆོ་
བ་དང་། ལམ་ལས་ཉམས་པར་དོགས་པའི་འདྲིགས་པ་ཐམས་ཅད་
མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ལ་གནས་པ་སྟེ། མི་ལམ་དུ་ཆུས་བྱིར་བ་མིས་པ་

ན་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པ་དག་མི་སྐྱབ་ཅིང་། གཉིད་སང་ན་སྤང་བ་དེ་
དག་གྱང་སྡོག་པར་ཤེས་ནས་གཉིད་སང་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་
ལྟར། འཁོར་འདས་སྤང་གཉིན་དུ་ལྟ་བ་དང་བུལ་བས་ཉོན་མོངས་
སྤོང་བའི་ལམ་ལ་རྩོལ་བ་མི་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོག་གིས་ཟེན་པའི་ཤེས་བཞིན་ཆེན་
པོ་ལས་མི་ཉམས་པ་ཅིམ་དུ་གནས་སོ།།

དུག་པ་བགྱི་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་སྡོམ་པ་
རི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱང་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་
འདུས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཅི་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།།

བདུན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་གྱང་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སོར་ཚུད་
པར་འགྱུར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཚོས་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་
དབང་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་བརྒྱང་བས།
ཉམས་ན་རྗེས་སུ་ཆག་པ་ལྟར་སྤྱར་གསོ་ཐབས་མེད་ལ། བྱང་
སེམས་ཚོས་ཀུན་དངོས་པོར་མ་ཞེན་པའི་དབང་དང་། སེམས་གཙོ་

མོར་བཏོན་པའི་དབང་གིས་ཉམས་པ་རྣམས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལ་བསྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་བྱར་བྱང་སྟེ། གསེར་བུམ་གྱི་སྣོད་
ཆག་རལ་དུ་བྱུར་བ་མགར་བ་མཁས་པས་སྲར་བས་ལྷག་པར་བྱར་
བུབ་པ་བཞིན་ལོ།

སྐྱགས་ན་ཞེ་དག་མཉམ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་དབང་དང་སྐྱུ་མའི་
རོལ་པ་ལ་རིག་པ་དབང་བསྐྱར་བ་གཙོ་བོར་འདོད་པས་ཉམས་
པ་རྣམས་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་ཡུང་རང་སྟོབས་གྱིས་གསོ་བུས་ཏེ།
གསེར་དབུལ་གྱི་སྣོད་ཞོམ་པ་མགར་བ་མེད་ཡུང་རང་གི་རྩོལ་བས་
བཙོས་བུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྷན་ལ་རྒྱས་
པར་བྱེན་ཆད་མེད་དོ། །ཡང་ན་ཡོན་ཏན་དང་པོ་ཆོས་ཉིད་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པའི་དམ་ཆེག་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡིན་ལ།

བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གྱི་ཚུལ་དུ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱོམས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ལྔར་བྱས་ནའང་བྱང་དོ། །མདོར་ན་དམ་ཆེག་
ཞེ་མི་འདའ་བ་སྟེ། ལྟ་བའི་དོན་ལས་མི་གཡོ་བ་དང་། དགྱིལ་འཁོར་

ལ་གནས་པ་དང་། དབང་གི་དོན་རྒྱད་ལ་འཛིན་པ་དང་། སློམ་པ་
དང་། སྲོད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། མཚོད་པ་དང་། ཐུན་ལས་དང་།
སྐྱུགས་དང་། བྱུག་རྒྱ་རྣམས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི་དམ་ཚིག་ཡིན་
ལ། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྲོགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནི་
དགག་པའམ་སྤང་བའི་དམ་ཚིག་སྟེ། ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་
སྐྱུགས་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་འདའ་བར་གནས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ལྟ་
ཡི་བདག་ཉིད་དང་དོན་རྗེ་སྐྱུགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་གནས་པའི་སྤྱིར་
དགག་སྐྱབ་སྤང་དོར་དང་བྱལ་བར་མེད་པ་བྱུང་བ་ལྟུན་གྱུབ་གཅིག་
བུའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་རྗོགས་པ་ཆེན་པོར་མཐར་ཐུན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

མཉམ་ལ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ཡི།
མཉམ་པའི་དམ་ཚིག་ལ་གནས་ན།

(1) བོ། རྒྱད་ལ། ལེབ་ཤེ། ༡༣༧༧-༥།

མཉམ་རྗེ་གསུམ་ཆེན་པོར་ཐོབ་འགྲུང་བས།།

འདས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་དག་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དམ་ཆོག་གི་
སྐབས་བསྟན་ཏོ།།

བདུན་པ་སྐབས་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སྐབས་ཚུལ། དགོས་པ་བཞི་
ལས། དང་པོ།

⁽¹⁾ལེ་ལོ་སྤྱིད་སྟོམས་མེད་པ་ཡིས།།

ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྐབས་བྱེད་ན།།

དགྱེལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྲུང།།

རྫོ་རྗེ་གསང་མཆོག་དམ་པ་འཕྲོབ། །ཅེས་དང་།

⁽²⁾བསྟན་པ་དང་ནི་ཉེ་བསྟན་དང་།།

སྐབས་པ་དང་ནི་སྐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་

(1) བོ། རྒྱུད་ཟུ། ལེབ་ཉ། ༡༡༠༧-༧།

(2) བོ། རྒྱུད་ཟུ། ལེབ་ཉ། ༡༡༧༧-༧།

ས་རྒྱ་ནའི་སྐྱ་ལས་ཀྱུ་ཏུ་ལེན་པ་སྟེ་འདོད་པའི་དོན་ལེན་ཅིང་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའམ་སྐྱ་བ་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཡང་སྐྱིད་འུ་ལས་དངོས་བྱུ་སྟེ་བསྐྱ་བ་པར་བྱ་བའི་དངོས་བྱུ་གི་
རིམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དེ་དང་དེ་སྐྱ་བ་པ་ལ་དངོས་བྱུ་གི་མིང་
གིས་བརྗོད་ལ་དོ་བོ་ནི་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
སྐོ་ནས། དོན་དུ་གཉེས་བྱ་མཚོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུ་གང་
འདོད་པ་སྐྱ་བ་པར་བྱེད་པ་བསྟེན་སྐྱ་བ་གིས་བསྐྱས་པའོ།

གཉིས་པ་མེ་ལ། སྐྱིད་བསྟན་པ་དང་། བྱུང་པར་ཅན་ཚོགས་
སྐྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བསྐྱ་བ་
བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།

ཐུན་མོང་དང་མཚོག་གི་དངོས་བྱུ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཐུན་མོང་
ལའང་ལས་སྐྱ་མོ་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་། མཚོག་ལའང་གནས་
སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་རོ་
ལངས་ཚེ་དང་སྐྱ་སྐྱ་བ་སོགས་གསུངས་པ་ཐུན་མོང་དང་། རོ་རྗེ་

སེམས་དབའ་དང་ཚོགས་སྐྱབ་དང་སྐྱབ་སྐྱབ་སོགས་མཚོག་གི་
དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་བ།

སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡོ་བྱད་སྐྱ་ཚོགས་པའི་རྗེས་དང་། བང་དག་གིས་
སྐྱགས་བཟླས་པ་དང་། ཡིད་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷ་
སྒྲུངས་སོགས་ལུས་གྱི་ཚོལ་བ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་དངོས་
བྱུང་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་དག་གཉིས་ལྡན་སྐྱམ་ལྡན་བཞི་ལྡན་དང་སོ་
སོའི་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྗེས་ཚམས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལས་སྐྱ་མོ་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབ་པའི་མིང་འཇུག་
ཀྱང་། སྐྱབ་པ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐྱབ་
པ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྦྱར་དུ་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནའང་། ལས་སྐྱ་མོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱིང་རྗེ་
ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་ན་ཡང་དག་པའི་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐྱབས་གྱི་དགོས་པའི་

དབང་གིས་དེ་དག་སྐྱབ་མི་རུང་བའང་མ་ཡིན་ནོ།།

མིན་ལས་དང་སྐྱབ་པ་ལ་བྱང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མིན་
ལས་ཀྱང་སྐྱབ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མོད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཐབས་དང་
མིན་ལས་ཐབས་རྒྱང་གི་ཚོལ་བ་ནས་མི་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་
གཉིས་ཀའང་སྤྱིར་སྤྱོད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མོད་ཀྱང་སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་གི་བྱང་ཡོད་པ་སོགས་སོ་སོའི་འདུ་ཚུལ་དང་དབྱེ་ཚུལ་
ཤེས་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ངོ་བོས་དབྱེ་ན།

བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱབ་པ་དང་། ཚོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱབ་པ་གཉིས་སོ།།

བཞི་པ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན།

བསྐྱེན་པ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་སམ། དེ་དེ་དེ་ལའང་རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བསྐྱེན་པ་དང་ཉེ་བར་བསྐྱེན་པ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་
ཚེན་སོ་སྟེ་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

ཚོགས་སྐྱབ་བསྟན་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱབ་པ་བྱང་པར་
ཅན་གྱི་སྟེང་ན། ལྷ་དང་རོ་ལོ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱིས་བྱང་པར་
འཕགས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་ཚང་བ་དང་ནང་ལུས་པ་ཐོབ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་སོ་སོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་མཐུས་དངོས་གྲུབ་
སྐྱབ་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་སྟེང་གསུང་གྲུང་བའོ།།

གཉིས་པ་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་རྒྱན་ཆགས་སུ་བཅོམ་
བས་འབྲས་བུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཐོབ་ལུས་པའོ། །གསུམ་པ་བྲག་
པ་མེད་པ་རིག་འཛིན་གྱི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོམ་
བྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྲས་སྐྱབ་པའི་གཞི་
བཟུང་། བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་གཞུང་བསྐྱངས་པས། འབྲས་
བུ་རིག་འཛིན་རྣམ་བཞིའི་གོ་འཕང་འགག་སོ་བྲག་སོགས་དུས་རྒྱུར་
བར་འགྲུབ་པ་ཡིན་འོ།།

དེ་ལ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྲ་ནི། གནས་དུས་སྟོན་འཁོར་རྗེས་

དང་ལྷ་ལས་དང་པོ། དབྱུང་ལེགས་ཤིང་བར་ཚད་མེད་ལ་བཟུ་གིས་
པའི་གནས་གང་ཡིན་པའོ།།

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་དུས་སུ་བབས་པ་ན། རོག་མར་ཚེས་གངས་དང་གཟའ་
སྐར་དུས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཟུ་གིས་པ་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་
དངོས་གྲུབ་ཚེན་པོའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་བར་ཀྱི་གནས་
སྐབས་གང་ཡིན་པའོ།།

གསུམ་པ་གསང་སྐྱགས་ཟབ་མོའི་གཞུང་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་ལ་
ལུས་པ་རྙེད་པའི་སློབ་དཔོན་དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོར་འོས་པ་གང་ཡིན་པའོ།།

བཞི་པ་རྒྱལ་ཐེབས་དང་གཟུངས་མ་གཤིང་དང་ཀམ་དང་སྐྱེན་
པ་དང་ཕྱག་ཚང་བ་སོགས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་ཟབ་མོ་དེར་འདུ་བར་འོས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པོ་མོ་ཚོམ་བུ་དུ་
བསྐྱབས་པའི་སྣ་ཡི་གངས་དང་མཉམ་པའོ།།

ལྷ་པ་འཚོ་བ་ཟས་ནད་རྫོགས་སྐྱེན་དགོས་པ་ཡོ་བྱད་སྐྱབ་པ་རྗེས་

དང་བཞི་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འདུ་བྱ་བའོ།།

དེ་ལྟར་བྱུང་བུམ་སྐྱེ་ཚོགས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་སྐོར་ས་སྐྱབ་པ་
ཟབ་མོ་ལ་བསྐྱེན་སྐྱབ་བཞིའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ནི། རོག་མར་སྟ་
མཉེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེན་པ་དང་། དེ་ལས་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་
ལ་མངོན་དུ་སྐྱོགས་པར་གྱུར་པ་ཉེ་བསྐྱེན་དང་། དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་
སྐྱབ་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་སྐྱངས་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ཚེན་
པོ་དང་བཞི་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་འགལ་རྒྱུན་བསལ་བའི་སྦྲད་དུ་སྤྱི་མཚམས་བཅད་པ་
དང་། དམ་སྤི་མནན་པ་དང་། རང་གི་མཚམས་བཅད་པ་བྱས་ལ་
དགྱིལ་འཁོར་བཞེངས་པར་བྱའོ། །དེ་ལའང་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་དང་
སློབ་དཔོན་རྣམས་སློབ་མ་ལྟ་སྟ་གོན་དུ་བྱ་བ་སློབ་འགོ་དང་། མ་ཉི་
བསྐྱལ་བའི་ཁོག་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་སུ་གཟུགས་
བརྟན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཤིང་དེར་སྐྱབ་རྣམས་བཞོད་ལ་དེ་དང་
གཞན་ཡང་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཚུལ་བཞིན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་

བྱ་བ་དངོས་གཞི་དང་། དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལ་བསྐྱེད་ཤིང་མཚོན་པ་
སྣ་ཚོགས་བྱ་བ་དང་། དེར་འཇུག་ཅིང་དབང་ལོན་པ་རྗེས་ཉེ་དེ་ཡན་
ཚད་ནི་བསྟེན་པ་ལོ།།

དེ་ནས་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་ནས་བསྐྱེད་སྒོམ་
ལ་འབད་པས་དངོས་བྱུང་ཉེ་བའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་ནི་ལྟ་ཉེ་བར་
བསྟེན་པ་ལོ། །དེ་ནས་ཞི་བ་ཡིན་ན་ཁོ་བོར་གནས་བསྐྱེད་བའམ་སྐྱ་
མ་བསྐྱབ་པའི་ཞི་ཁོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་འཕྲོ་འདྲའི་དམིགས་པ་དང་།
བསྐྱེད་བརྗོད་ལ་འབད་ཅིང་བཟའ་བཏུང་རྒྱན་གོས་སོགས་འདོད་
ཡོན་བདེ་སྟོང་དུ་རོལ་པ་དང་། རྩོ་གང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་
ནས་ལྟ་མཉེས་པར་བྱས་ཉེ་བསྐྱབ་པས་དངོས་བྱུང་གི་མཚན་མ་
བཏུན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ལོ།།

དེ་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་ཚེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཉེ་མ་རྒྱབ་ནས་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བའི་བར་གྱི་མཚན་གཅིག་ལ་སྟོན་
ལ་འཕྲོ་འདྲའམ་དུ་བྱས་ཉེ་ལྟ་ལས་དངོས་བྱུང་ལེན་པ་དང་། ལམ་

གྲུང་སྒྲོལ་བ་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ་དག་ལས་དངོས་གྲུབ་ལེན་པ་དང་། མོ་
རེངས་སྒྲོལ་བ་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ་ཡུམ་ལས་དངོས་གྲུབ་ལེན་པ་དང་།
གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་དགྱིལ་འཁོར་བའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དངོས་
གྲུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་སྐྱབ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རིམ་
བཞིན་བྲངས་ནས་འབགས་པའི་ས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
ཉོགས་པ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ཐོབ་ཟེན་པ་ཡིན་ན་སྤི་མ་སྤི་མ་མི་སྒྲོབ་པའི་
ཟུང་འཇུག་གི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱས་པས་ན་རིག་
འཛིན་ནམ་པ་བཞིར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ། རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་
བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས། དང་པོ་ལའང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་
རིམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི།

མདུན་དུ་བཞག་པའི་ལྷ་སྐྱུ་སོགས་དམིགས་པའི་རྟེན་ལ་སྒོ་
བཞག་ཅིང་གོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་སྐྱ་མཐར་སྤིན་པར་བྱས་པས་

བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་དང་། གཞན་ལུས་ལའང་གདམས་ངག་ཤེས་ཤིང་
རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་སོགས་བསྟེན་པ། འུམ་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དོ་རྗེ་
དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྐྱོད་བཏེ་བསྟེན། དགའ་བ་སྣ་མ་གསུམ་སྐྱེས་
བ་སྐྱབ་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཉམས་སུ་སྐྱོད་བ་སྐྱབ་ཆེན་ལོ། །དེར་མ་ཟད་
དགའ་བ་བཞི་ཡང་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་གནས་ཏེ། སྣ་མ་སྣ་
མ་རྒྱ་དང་གྱི་མ་གྱི་མ་འབྲས་བུར་བྱུར་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའོ།།

མདོར་ན་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་འདི་དངོས་བྱུང་གང་
བསྐྱབས་ཀྱང་དེ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ལམ་དང་། དེའི་རྒྱ་སྣ་མ་སྟེ་
གཉིས་སུ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འང་
བྱར་བུང་བས་ན་ལམ་སྣ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ཉམས་
ལེན་སུན་གཅིག་ལ་སྐྱར་བའི་བར་གྱི་སྐྱོར་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ ཐབས་བྱུང་མཚན་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ **ནི།**

མཚན་མེད་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་མཚན་བཅས་ཀྱི་
ལམ་མཐའ་དག་ཀྱང་འདི་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཅམ་དུ་བྱེད་ལ། རིམ་

གྲིས་པས་ལམ་དེ་དག་གི་ཐབས་གོམས་པ་ལས་གདོད་འདི་ལ་
འཇུག་ཀུས་ཤིང་། གཅིག་ཆར་བའམ་རྫོགས་ཆེན་གྲིས་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་ནི་ཐབས་བཞུ་བདེ་སོགས་ལ་མི་
སྟོས་པར། ལྷ་མའི་མན་ངག་དང་བྱིན་རྒྱལ་འཕོ་བ་ཁོ་ནའི་སྟོབས་
ལས་ཚུལ་འདི་ལ་འཇུག་ཀུས་སོ།།

གང་སྟར་ཡུང་འདི་ནི་རྫོགས་རིམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་དམ་པའོ། །དེ་ཡང་ལྷ་མའི་མན་ངག་གིས་རང་གི་སེམས་ཉིད་
རིག་སྟོང་གཉུག་མ་སྟོས་བྲལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐད་ཀར་
རྫོང་བར་འོ་སྤྲད་པ་སྟར་དགག་སྐྱབ་བཅོས་བསྐྱད་མེད་པར་འཇོག་
པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་འོ་སྟོང་གི་མན་ངག་ཐོས་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
ཉེ། རང་བཞིན་སྐྱེན་བྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་མིག་སྤེལ་བ་སྟེ། །དེའི་དོན་རང་གིས་གོ་བ་ནི་ཉེར་བསྐྱེད་
ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་སྟེ། །གོ་བ་བཞིན་དུ་གོམས་པར་
བྲས་པས་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤོང་བ་ཐོན་པ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ།
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། །གོམས་པ་བརྟན་ནས་ལམ་

གྱི་བྱ་ཚོལ་དང་ཐེག་བརྒྱན་གྱི་མཐའི་ཞེ་འདོད་གྱི་འཛིན་པ་ཞིག་
སྟེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་གདེང་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་
དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར་འཇུག་པ་
ནི་མཚན་མ་རྣམས་སོགས་གྱི་སློལ་ལྟེ་འཇུག་མི་རུས་ཏེ་རང་རིག་
པ་རྩལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་བཙུགས་པར་འཇོག་པ་
ནི་བཞག་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་རང་བཞིན་མ་བཙུགས་པའི་དོན་
མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རང་གསལ་དུ་འཕྱེད་བ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟེ་
བཞག་ཐབས་གྱི་འབྲས་བུའོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ལམ་བསྐྱབས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་འཆར་རྒྱུ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ལྷན་བའི་ཡེ་ཤེས། ལྷན་བའི་ཡེ་ཤེས། ལྷན་འཇུག་གི་ཡེ་
ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལྷན་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི།

བསྐྱེད་རིམ་བའི་དོར་བཙུགས་མའི་ལྟ་སྐྱེད་འཕྱེད་པ་དང་། རྫོགས་
རིམ་བས་འོད་གསལ་གྱི་རང་ལས་སྐྱེ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་གྱིས་
མཚོན་པ། ལྷན་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་བའི་ལྟ་སྐྱེ་སོགས་སྐྱེད་བ་

སྤྱི་མེད་པ་རང་སྤྱང་ཅམ་དུ་ཤར་བའོ།།

གཉིས་པ་^{སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་ཀྱི}

བསྐྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་བརྟན་བས་ལྟར་སྤྱང་བསྐྱེས་ཉེ་མི་
དམིགས་པར་བསམ་པ་དང་། རྫོགས་ཤིང་བས་མཚན་བཅས་
ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་བ་བཞི་ཉམས་སྤྱི་ལྱོད་བ་
སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བ་ཐ་མའི་དུས་སྤྱི་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་འོད་གསལ་
མཐོང་བའོ།།

གསུམ་པ་^{རྒྱང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི}

ཚོས་ཀྱུན་གྱི་གནས་ལུགས་དབྱིངས་རིག་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དེ་
རང་གི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་རང་གསལ་མ་བཅོས་སྤྱི་བར་སྤྱོད་
བས། བཅོས་མས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐབས་ཀྱི་འབད་ཚུལ་དང་བྲལ་བར་
གནས་པ་རྫོགས་པ་ཚེན་པོ་ཉེ་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་གྱང་དག་པ་
དང་མཉམ་པ་དབྱིར་མེད་པའི་གནས་ལུགས་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆ་ནས་བཞག་གྱང་། རོ་བོ་ལ་སྤྱི་ལུས་གྱང་སྤྱིར་བར་སྤྱང་། འོད་

གསལ་གྱང་རང་སྣང་མ་འགགས་པ་ཡིན་པས་བྱང་འཇུག་ཡིན་
 མོད། གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དང་མཚུངས་པར་
 དག་མཉམ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་དག་གྱང་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་འདོམས་
 བ་སོ་སོའི་སློབ་ཆ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གང་རུང་རེས་གྱང་
 གཉིས་ཀ་སྟོན་ཏེ། དག་པ་ཞེས་སློབ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལྟར་དག་
 པ་དང་། དོན་དམ་སློབ་པའི་མཚན་མས་དག་པར་སྟོན་ལ། མཉམ་
 པས་གྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་དབྱེར་མེད་པར་
 མཉམ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སློབ་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་
 པར་སྟོན་པས་ན། ཚིག་དེ་གཉིས་གང་བརྗོད་གྱང་ཡེ་ནས་སངས་
 རྒྱས་པའི་དོན་མཚོན་པར་བྱས་པས་ན་རྒྱད་ཀྱིས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་
 ལྷ་ཚོགས་སུ་གསུངས་པ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་
 སོགས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སོ་འདི་ལ་ཉམས་དང་རྟོགས་པའི་བྱུང་
 པར་དང་། ཉམས་ལའང་བརྟན་མི་བརྟན་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་
 ལ། དབྱེ་སྐོ་གཞན་ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་དོན།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་དོན། མཚན་བཅས་རྫོགས་
 རིམ་དང་མཐུན་པའི་སྤྲས་དོན། མཚན་མེད་རྫོགས་ཆེན་ནམ་
 འབྲས་བུ་དང་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཏེ་ཚུལ་བཞི་པོ་འང་རེ་
 རེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་དུ་ཡོད་ལ། ཚུལ་བཞི་པོ་སྲ་མ་སྲ་མའི་དོན་ལས་
 སྤྱི་མ་འཕགས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་གཞོམ་
 བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལམ་སྲ་ཐིག་སོགས་གོམས་པའི་
 ཉིང་འཛིན་ཁོ་ནས་སྣོང་བཞིའི་ཉམས་སྣོང་བྲངས་པ་དང་། སྣོམས་
 འཇུག་དང་གཉིད་འཇུག་དང་འཆི་བའི་སྐྱབས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཟེན་
 ཚུལ་ནམས་སྤྱི་ཅམ་དུ་འབྲ་ཡང་། རྐྱང་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་སྲ་མོ་
 འགོག་ཚུལ་ལ་བྲུད་ཆེ་ལ། གང་དུ་རྐྱང་སེམས་སྲ་མོ་མ་ཐིམ་པ་དེ་
 སྤིང་དུ་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་མིན་ཞིང་། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་
 ཀུན་ཉོག་བཞོན་པ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ཐིམ་པའི་འོད་གསལ་
 བའི་དབྱིངས་རིག་གདངས་མ་འགག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི།

སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་སྤེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་

སེམས་མ་ཡིན་ལ། ཚོས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཚོས་ཅན་མིན་ཏེ། དེམ་
 བ་ལྟར་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་བ་གཟུང་འཇིན་མེད་པའི་དིག་
 གདངས་ཡིན་པའི་སྲིང་དང་། སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་སྣང་སྣང་
 ཟུང་འཇུག་བརྗོད་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །སྐབས་
 འདིར་བརྗོད་དགོས་པ་མང་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཚུམ་
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་པར་སྲིན་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ན་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པར་
 ལྟ་ཅི་སྣོས་ཏེ། **སྣོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།**

ཅི་སྟེ་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་བྱ་བར་བུས།
 དེ་ལ་རྗེས་ཀྱང་བསྟན་པར་བུས་སྲིད་གྱི།
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྗོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས།
 དེ་ནི་ནམ་ཡང་ཉོན་མོངས་བྱར་མི་བུས། །ཞེས་དང་།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 སེམས་ཉིད་ཉུག་ཏུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད།
 དེ་ནི་སྣོ་བྱར་ཉེས་པས་མ་རུངས་བུས།

ཚོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གཞན་ནི།

འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང།

རྒྱད་སྟོན་མ་ལས།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ།།

དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ།།

ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལས་བྱུང་འདོད་ཆགས་སོགས།།

སྟོན་བྱུང་བའི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་

བཞིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་གཞི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་བྱུང་འཇུག་གི་

དོན་ལ་གོ་བ་རྣལ་མ་མ་ཆགས་ན་གཞི་འོད་གསལ་གཏན་ལ་དབབ་

མི་བྱས་ཏེ། འོད་གསལ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་མེད་རྒྱང་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་

བབྱུང་ན་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཆེ་ན་སེམས་

གཏན་མེད་ལ། སེམས་མེད་ན་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་

དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་སྲུ་ཞིག་གིས་ངོས་ཟེན་པར་བྱ། གལ་ཏེ་ཐ་མལ་པའི་

སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་བབྱུང་ཞིང་དེ་ལ་གབྱུང་འཛིན་གྱི་

རྟོག་དཔྱོད་ཀྱང་གནས་རྟེན་པར་སྒྲུབ། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་
རྟོག་གཞན་ཡང་དེ་ལ་གནས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟེན་དེ་ཚུལ་མཚུངས་སོ།།

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡེ་ནས་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་
མེད་པ་ནི་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཡེ་
ནས་ནམ་མཁའ་ལྟར་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བར་གནས་པ་ལ། རྫོ་
བུར་གཞུང་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྟོག་སྤྱིན་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་བའི་སྐབས་
ན། ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་རང་གི་རྩལ་ལས་ཤར་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མེད་པར་རང་གསལ་དུ་སྤྱོད་བ་ལ་
འོད་གསལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །རང་རྩལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མ་གཡོས་
ན་ནི་འཇུག་བའང་མིན་ལ་གྲོལ་བའང་མིན་ཏེ་གཞི་ཅམ་དུ་གནས་
སོ། །རང་རྩལ་ལས་གཡོས་པ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་ལས་གོལ་ཏེ་གཞི་དང་
མི་མཐུན་པར་གཞུང་འཛིན་ཅན་དུ་སོང་ན་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཇུག་
པ་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་འཛིན་པ་རྩ་
སོག་གི་གཟེབ་ལྟ་བུའོ།།

སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤར་ན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ན་མེ་
དང་འབྲ་བར་གཟུང་འཛིན་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཚང་ཚིང་ལྟ་བུ་
རྣམས་སྲེག་པར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱས་པས་ན་འདི་
གཉིས་གནད་མ་ལོག་པ་གལ་ཆེའོ། །རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་
ལ། **ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་།**

སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཅི་ལས་རྣམས་སོག་།

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད། །ཅེས་དང་།

ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་ནི།།

སྤྱིར་ཡང་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འདི་གཉིས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཅུ་མ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། ཡུལ་ཇི་བཞིན་མ་རིག་པར་
སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཇི་བཞིན་རིག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་

ཡོད་ལ། གཟུང་འཇིག་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལོག་གྲང་འདི་མི་ལྡོག་
བར་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། གཞི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས་ནའང་ཆབ་
རོམ་དང་ཚུ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་འབྲུལ་གྲང་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་འབྲུལ། སྐར་གྲོལ་
གྲང་འོད་གསལ་གྱི་ངང་དུ་གྲོལ་ཚུལ་ཤེས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ།

དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལས།

ལྷི་རོམ་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་མིན་
ལ་རིག་པ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན་ནང་རིག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགྲུར་
མེད་གྱི་བདེ་བ་དག་གྲང་སྟེ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཐུབ་པ་
རྣམས་གྱིས་རབ་གསུངས་ཉིད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན་གང་དུ་འཇིག་
རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ཏུ་སྒྲང་བར་འགྲུར་ཞིང་གྱེ་མི་ཡི་བདག་
པོ་སྐར་ཡང་གང་དུ་ཐེམ་པ་འོད་གསལ་མི་འགྲུར་བ་དེའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་གཞི་འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་པ་ཡང་། ཚོས་དབྱིངས་
སྒྲང་སྟོང་བྱང་འཇུག་ཡིན་པས་ན་སྟོང་རྒྱང་ཅམ་མིན་བར་རིག་

གདངས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་འཁྲུལ་གྲོལ་ལས་འདས་
 པ་དེ་ལས་མ་གཡོས་པས་ན་མ་འཁྲུལ་པ་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་
 གི། །གཞི་ལས་རྩལ་ཤར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེ་བཞིན་པར་རྟོགས་
 བས་གྲོལ་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལོང་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གལ་
 ཚེསོ། །གཞི་ལས་གཞི་སྤང་འཆར་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་འཁྲུལ་གྲོལ་
 འབྱུང་ཚུལ། འཁྲུལ་པ་གཞི་ལ་ལྡོག་ནས་སྤང་འཁྲུལ་མི་སྲིད་པའི་
 ཚུལ་རྣམས་རྫོགས་ཚེན་གྱི་གཞུང་ཁོ་ན་ནས་གསལ་བར་བཤད་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤྱི་ཅམ་ནི་གཞིའི་སྐབས་སུའང་སྐབས་ཟེན་
 ཏོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རྫོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐབས་དང་ཕྱག་རྒྱ་
 ལ་སོགས་པ་གསང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དབྱུང་
 བསྐྱེལ་ཏེ། གང་ལ་གང་དགོས་པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཚང་བའི་སྐོ་
 བས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཕྱག་གི་དོན་བདེ་ཞིང་སྤུར་བ་མིག་
 འཕྲུལ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་གསང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་བ་དགོས་པ་ནི།

གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཕྱག་གི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་

ལྷ་ཐོབ་པ་འདི་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཡང་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་
 དོ། །མདོར་ན་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལྷ་བས་གཏན་ལ་དབབ་
 པའི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་མཐར་ཐུག་གི་གཏན་སྲིད་ཟེན་པར་བྱེད་
 ལ། དེ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དམ་ཚིག་དང་།
 དབང་དང་། མཚོན་པ་དང་། ལྷགས་དང་། ལྷག་ཀྱང་ཆམས་དང་ལྷན་
 པར་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་སྲོད་པས་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པར་བྱས་ནས།
 གཞན་དོན་དུ་སྲིབ་ལས་སྣ་ཚོགས་ཅི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་པས་
 བ་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འཇུག་ཅིང་།
 མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་སྐྱབ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་ཅམ་
 ཡིན་ལ་རང་སེམས་ཡི་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་སྐྱབ་ཏུ་མེད་
 པར་ཤེས་ནས་མཉམ་རྗེས་སྐྱབ་གྲུབ་ཀྱི་ངང་དུ་གཞན་པ་བསྐྱབ་པ་
 མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ། **རྒྱད་ལས།**⁽¹⁾

སྲོགས་བཅུ་དུས་བཞི་གང་ནས་ཀྱང་།།

(1) བོ། རྒྱད་ལ། ལེའུ་ཉ་༡༧ ༡༣༡༧-༤།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྲུང།།

སེམས་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ།།

སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་མ་འཚོལ་ཅིག ། ཅེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། ། དེ་དག་གིས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྐྱབ་པའི་
སྐབས་བསྟན་ཏོ།།

བརྒྱད་པ་མཚོན་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། མཚོན་པའི་ཚུལ། དགོས་
པ་བཞི་ལས། དང་པོ།

⁽¹⁾སྐལ་ལྷན་གསལ་བའི་བྱད་པར་གྱིས།།

རིམ་གྱིས་ཡང་ན་གཅིག་ཅར་དུ།།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་སྦྲེང་ཞིང་།།

མཚོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོར་བསྐྱོམ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་སྤུ་ཇའི་སྐྱེལ་ས་སྡོན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ཡང་དགྱེས་པ་
བསྐྱེད་པའམ། བཀྱར་བའི་དོན་ཅན་ཏེ། དགོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་

(1) བོ། རྒྱད་ཟ། ཞེན་ལ། ༡༡༣༧-༥།

ཀྱི་སློན་དུ་འགོ་བའམ་ལྷ་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་ལས་སྐྱབ་པ་ཀུན་
ཀྱི་སློན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སམ། བཀུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
དགེས་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཚོན་པའི་
ཡུལ་རྣམས་ལ་སློ་གསུམ་གྱིས་བཀུར་ཞིང་མཚོན་པའི་བསམ་པས་
ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སྟོབ་པའི་སློ་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་
པའི་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ།

གཉེས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐུན་མིན་སོ་སོའི་དབྱེ་བ། ཐུན་མོང་ཚོགས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཤའ་བ་གཉེས་ལས་དང་པོ་ནི།

སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཚོན་པ་དང་།
ལྷ་ན་ཡོད་པ་དང་ལྷ་ན་མེད་པ་དང་། དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་ཡིད་
ལས་བྱུང་བ་གཉེས་དང་། ཞིང་དང་བསམ་པ་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་
ལས་ཐུན་མོང་དང་བྱུང་པར་གྱི་མཚོན་པ་དང་། རྟེན་གྱི་སློ་ནས་ནང་
སློ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་རྗེས་དང་ཡོ་བྱེད་
གྱིས་བསྐྱས་པ་གཉེས་དང་། རྣམ་པའི་ཆ་ནས་བཀུར་སྟེ་དང་ཟང་

ཟེང་དང་སྐྱབ་པའི་མཚོད་པ་གསུམ་དང་། ཕྱི་ཕུན་མོང་གི་མཚོད་པ་
 འཛིག་ཉེན་ན་ཉེར་སྐྱུད་དུ་འོས་པའི་རིགས་སྲགས་ཕྱི་སྐྱུད་སོགས་
 སྐྱུང་མཚོད་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་། བང་ཐུན་མིན་བྱུང་པར་
 གྱི་མཚོད་པ་སྲགས་ནང་པ་རང་གི་མཚོད་ཇི་ཉེན་ཇི་སྐྱོང་ཇི་སྲགས་
 སྐྱབ་ཇི་སྲུ་གཉོགས་པ་རྣམས་སོ། །གསང་བ་མཛད་བྱུང་གི་མཚོད་
 པ་དུག་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷར་མཚོད་པ། ལྷང་སྲིད་བདེ་བ་ཆེན་པོར་མཚོད་
 པ་སྟེ། ལྷ་བ་དག་མཉམ་ཆེན་པོ། སྐྱོམ་པ་སྐྱང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས།
 སྐྱོད་པ་གང་ཤར་རང་གྲོལ་གྱི་སྐྱོན་སྐྱོར་སྐྱོར་སྐྱོལ་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་
 ལེན་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངོ་བོའི་རིགས་བསྐྱུས་ན། ཕྱི་ཉེར་སྐྱོད་
 གྱི་མཚོད་པ། བང་དམ་ཇི་སྐྱོད་པ། གསང་བ་སྐྱོར་སྐྱོལ་གྱི་
 མཚོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉེད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་མཚོད་པའོ། །

དང་པོ་ཕྱི་མཚོད་ལའང་། ཕྱག་བྱ་གར། བསྐྱོད་པ་སྐྱུ། ཉིང་འཛིན་
 ཡིད། ལྷ་ཚོགས་འདོད་ཡོན། མཛད་བྱུང་མཐུན་ཇི་སྐྱུད་འཕགས་
 ཐབས། ལྷང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་གྱི་མཚོད་པ་དང་བདུན་ལོ། །དེ་

ལས་དང་པོ་ལའང་རྐང་པའི་གྲོ། ལག་པའི་གར། མིག་གི་ལྟ་སྟངས།
ལུས་ཀྱི་འདུག་ཚུགས། གར་གྱི་ཉམས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་
རྣམ་པ་མང་དུ་འགྱུར་ལ།

གཉེས་པ་ལའང་དབྱངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཤུ་ཉ་པ་ལ་སོགས་པ་སྣ་
ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང། ཚིག་གི་ཆ་ནས་སྤྲུགས་དམ་བསྐྱེལ་བ་དང་།
བསྟོད་པ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། དགེས་པ་བསྐྱེད་པ།
མཚོད་པའི་སྤྲུགས་ཚིག་སོགས་དུ་མང་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་དང་གུས་ཀྱིས་གཞི་བབྱང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་
མཚོད་པའི་སྤྲིན་རབ་འབྱུངས་སུ་སྐྱེལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་བཞིན་
མེད་པར་ཤེས་པའོ།།

བཞི་པ་ལ་ཉེར་སྦྱོང་བདུན་དང་། འདོད་ཡོན་ལྷན་དང་། རྩེ་བྲག་
ཏུ་གོས་རྒྱན། བཟའ་བཏུང་། ཡོ་བྱད། གནས་ཁང་། དུལ་སྤོགས།
འགྲོལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ།།

ལྔ་པ་ནི་ལྟ་དང་སྤྱང་མ་རྣམས་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་

མཚོད་རྗེས་དང་རྟེན་རྗེས་གཞུང་ལས་གྲགས་པ་རྣམས་སོ།།

དུག་པ་ནི་སྤྱོད་སྲེག་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཇི་སྟངས་ན་མེ་ལ་བརྟེན་པའི་
མཚོད་པ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་ཚིམས་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་
མཚོད་པ་གཞན་ལས་འཕགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚོད་སྟོང་གི་
མདོས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་ཆེགས་ཚུང་ལ་དོན་ཆེ་བ་ཇི་
སྟེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ནི་སྣང་ཞིང་སྲིད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་སྒྲངས་ཏེ་མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱན་མོང་གི་
ཐེག་པར་ཞིང་ཁམས་འབྲུལ་བ་དང་ཚུལ་འབྲེལ་ཡང་། འདིར་ནི་སྟོད་
བརྩུང་དག་པ་དང་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་དག་མཉམ་བདེ་བ་
ཆེན་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྣང་སྲིད་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་མཚོད་པའི་
ཕྱག་རྒྱར་འབྲུལ་བ་སྟེ། འདི་ལ་སྣང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་མཚོད་
པའམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་མཚོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནང་མཚོད་ལ། དམ་རྗེས་བདུད་ཅི། དམར་ཆེན་རྟ།

བ་ལིང་གཏོར་མ་གསུམ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། གཞན་ཡང་རྗོ་རྗོ་
ལུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚོན་པ་སྣ་
ཚོགས་སུ་ཤར་བ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གསང་མཚོན་སྐྱོར་སྐྱོལ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ་
གཞན་ཡང་དུག་ལྡེ་ཡེ་ཤེས་ལ། དུག་གསུམ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་སུ་
མཚོན་པ་སོགས་སོ།།

བཞི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་པ་ནི་སྣང་སྲིད་དག་མཉམ་བཤེ་
བ་ཚེན་པོ་ཚོས་སྐྱུ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་ལ་མཚོན་པ་དང་མཚོན་
ལུས་མཚོན་བྱེད་མ་དམིགས་པར་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་
པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པ་མཚོན་
པའི་རྒྱལ་པོའོ།།

དེ་ལྟར་ཕྱི་མཚོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི། དབང་བཞི་དང་
རྗོ་སུ་འབྲེལ་པའི་སྣ་སྐོམ་དམ་ཚིག་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་མཚོན་པ་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཚོན་མེད་པས་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོ་

ན་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་འདིར་དངོས་སུ་རྣམས་
དང་། སྤྱོད་སྤྲེལ་ ཉིང་འཛིན། སྦྱོར་སྦྱོལ། བདུད་ཅི། བསྟོད་བ་སྤྱི་ཡི་
མཚོད་བ་ཅམ་གསུངས་ལ། ལྷ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་ཞི་
ཁྲིའི་མཚོད་བ་བཅུ་བཞི་གསུངས་ཏེ།

གུས་པའི་ཕྱག་དང་ཕྱག་རྒྱ་གསུ།

ཀུན་བཟང་ཞབས་བསིལ་བཞི་བསྐྱོལ་ཏེ།

བདུད་ཅི་གཏོར་མ་གསང་ནན་དང་།

སྣག་པར་ཉིང་འཛིན་སྦྱོར་དང་སྦྱོལ།

འདོད་ཡོན་རོལ་མོ་སྤྱི་ཡི་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །དེ་
ཡང་ཁྲོ་བོ་ལ་སྣག་ཉིང་གི་ཚབ་ཏུ་རྟུ་ཚར་གསུམ་སྤྱར་བའི་མཚོད་
བ་སྤྱར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་འབྲེལ།

གཉིས་པ་སྤུན་མོང་ཚོགས་མཚོད་བཤའ་བ་ལ། སྤུན་མོང་ཡིན་
ཚུལ། དེ་ཡི་དགོས་པ། རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ།

འདི་ལ་སྤུན་མོང་ཞེས་བ་ཅི་ཡིན་ན་གོང་དུ་མཚོད་པའི་དབྱེ་བ་བྱེ་

ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འདྲིར་ཚང་བས་
ན་ཐུན་མོང་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་^{དེ་ཡི་དགོས་པ།}

མཚོད་པ་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་
མཚོད་པ་ཀུན་ལས་འབགས་པ་སྟེ། བསོད་ནམས་ནང་ནས་ཚོགས་
འཁོར་མཚོག། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་^{རི་རྒྱར་བྱུང་བ་ལ།} མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤམ་གཉིས། དང་པོ།

སྐལ་ལྷན་འདུས་པའི་ཚོགས་གྱིས། འབྲོར་ལྷན་ཡོ་བྱུང་གི་
ཚོགས་འདུ་བྱས་ལ། དངོས་གྲུབ་ལྷའི་ཚོགས་ལ་ལུལ་བས། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གི་ཚོགས་རྫོགས་པའོ།།

གཉིས་པ་^{རྒྱས་པར་བཤམ་ལ།} མྱོན་འགྲོ། དངོས་གཞི། རྗེས་གྱི་བྱ་བ་
གསུམ་ལས་དང་པོ།

སྐགས་གྱི་ཀུན་སྡོད་ཟབ་མོ་ལ་འདུ་བར་འོས་པའི་གནས་
སུ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱས་པའམ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན་བཞོན་

བའམ། མེ་ཉོག་གི་ཚོམ་བྱ་ལྟ་གངས་དང་མཉམ་པ་བཞོད་ལ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཚོགས་གི་ཡོ་བྱད་བྱི་ནང་གསང་བའི་
མཚོད་རྗེས་སུ་འོས་པ་ཅི་འགྱུར་བར་བསགས་ཤིང་། ཐ་ནའང་ཤ་
ཚང་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་ངོ་།།

དེ་ནས་དམ་ཚིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འགྱུར་མོ་མོ་ཐབས་ཤེས་
རྒྱུ་དུ་ཚོགས་པ་སྟེ། གཉིས་ནས་རབ་དུ་མང་བོའི་བར་ཅི་ཙམ་
ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུ་དུ་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་དུ་བྱའོ།།

གལ་ཉེ་རྒྱུ་དུ་མ་ལྡན་བར་དབའ་བོ་མང་ན་ནི་དབའ་བོའི་དགའ་
སྟོན་དང་། དབའ་མོ་མང་ན་ནི་དབའ་མོའི་སྟོན་མོ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་
ཚོགས་མཚོད་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་རྣམ་འགྱུར་པ་འདུ་
བར་འོས་པ་དེ་དག་ཞི་ཁྱོ་གང་བྱེད་པའི་རང་གི་མེ་ཉོག་ཕོག་པའི་
ལྟའི་ཆས་སུ་བྱས་ཉེ་ཚོགས་ཁང་དུ་ཞུགས་པ་ན། སློ་བཞིའི་ཁྱོ་བོའི་
ཚུལ་དུ་སློ་ཁང་ན་སྟོད་པས་ལེགས་པར་འོངས་སམ་ཞེས་ཅི་བའི་
བདར་མཚུབ་མོ་གཅིག་བསྐྱེདས་པའི་ལན་དུ་འོངས་སོ་ཞེས་མཚུབ་

མོ་གཉིས་བསྐྱེད་ས་ཏེ་བསྟན་ལ་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ན། ལས་ཀྱི་རྩོད་
རྗེས་རིགས་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་བཅར་རྩི་རྩི་ཅེ་གསུམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
གདེངས་པའི་ལན་དུ། རིགས་གང་ལ་མེ་ཏོག་སོག་པའི་གཙོ་བོ་
དེའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པར་བྱའོ།།

དེ་ནས་རྩོད་རྗེས་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་འཇམ་ཏེ། དབང་ཐོབ་སྲ་
ཕྱི་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་སོགས་ཀྱི་གྲུ་ལ་རིམ་བཞིན་དུ། གཙོ་
བོའི་གཡས་གཡོན་དང་གྲུང་གྲུལ་ལ་རིགས་སྒྲིའི་གྲུལ་མཚོན་
པའི་ཕྱག་མཚན་སོགས་བཞག་བ་དེར་རང་གི་རིགས་གང་ཡིན་
པའི་གྲུལ་ལ་འཁོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རྩོད་རྗེས་ཕྱག་
འཇམ་ལ་ཏིང་འཛིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པར་གསོལ་བ་
གདབ་བ་རྣམས་ནི་སྟོན་འགྲོའོ།།

གཉིས་པ་ དོན་གཞི་

བགེགས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ཅིང་མཚམས་བཅད་བ་ནས་
བརྩམས་ཏེ་ལས་གཞུང་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་ས་ལ། ཚོགས་མཚོད་

ཀླུ་མ་ལ་བསང་སྐྱེད་སྒྲུབ་བསྐྱེད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་བདག་དང་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྷ་ཀླུ་མ་ལ་མཚོན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལས་རྗེས་
གྲིས་བྲག་འཚོལ་ཞིང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་བསྐྱེད་བྲག་རྒྱས་གྲིམས་
ལ། བད་དང་བད་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་རོལ་བས་སྐྱེད་ཁམས་སྐྱེ་མཚེད་
གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་བདེ་བ་ཚེན་སོས་ཚེམ་བར་བྱའོ། །

ཚོགས་ཀྱི་བྲལ་དུ་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེད་ཞེན་སྐྱེད་ཏེ་ལྷ་སྐྱགས་
ཉིང་འཛིན་གྱི་རོལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་གནས་བ་ལས། ཐ་མལ་
གྱི་ཅེད་མོ་ཅ་ཅོ་འབྲུ་སེམས་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ་གཙང་
དམེ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཚོགས་རྗེས་ཀླུ་མ་ལ་མཉམ་པར་རོལ་བར་
བྱའོ། །དེ་ནས་རྗེ་རྗེས་སྐྱེད་གར་དང་བདེ་སྟོང་སྟོང་བའི་མཚོན་པ་
ལ་སོགས་བ་ཉམས་དང་སྐྱེད་ལ་ཅི་རིགས་བར་བྲ་སྟེ་མདོར་བ་བྱི་
བར་གསང་བ་དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་པ་ཀླུ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་རྗེས་བར་
བྲ་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བའི།

མཇུག་ཚོགས་ཀྱི་ལྷག་མ་བསོགས་འཛོག་མེད་བར་བསྐྱུས་
ལ་གཏོར་མ་བཏང་། རྗེ་རྗེ་སྐུ་བོ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་
ནམས་ཚང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་མཚོན་པའི་ལྷན།

གསང་སྐབས་སྐྱ་མེད་ཀྱི་མཚོན་པ་ནམས་ནི་འོག་མའི་མཚོན་
སྤྱོད་ལས་བྱུང་བར་འབགས་ཏེ། དུལ་དང་བསམ་པ་དང་དངོས་སོ་
མཚོག་ཏུ་གྱུར་བས་སོ། །དུལ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་གི་མཐར་
ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤང་སྤིང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་དག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་ལྷན་གྱིས་
གྱུབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ལྷ་གཅིག་མཚོན་གྲང་སྤིང་ཞི་ཐམས་ཅད་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཚིམས་པ་དང་། ལྷོ་གསུམ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ནམ་
བས་ཡུལ་ལ་རོལ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དངོས་སུ་མཚོན་པ་དང་
བྱུང་མེད་པས་འབགས་སོ། །དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་
སངས་རྒྱས་ནམས་ལ་མཉེས་མི་མཉེས་ཀྱི་ཉོག་པ་མེད་གྲང་། ཡི་

ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སློང་དང་མོས་པ་
དང་འཚམས་པར་འཇུག་པས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་མཉེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ལྷན་པ་གཉིས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཐོབ་པའོ།།

གཉིས་པ་བསམ་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་
འཛིན་ཞེན་མེད་པར་རོལ་པས་སྤྱིན་སོགས་པར་སྤྱིན་དང་དད་དང་
སྤྱིང་རྗེ་སོགས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡི་ཚོས་ལྷན་པས་མ་ལུས་པ་
མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ལྷན་ཀུན་མཆོག་ལྷན་ཀྱི་སློང་ཉིད་དང་བདེ་བ་
ཆེན་པོ་རོ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཀུན་ལ་ཡོངས་
སྤུ་འཛིན་པ་དང་བཀག་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པས་སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཚོས་བ་མེད་པར་སྤྱོད་ཀྱིས་རྫོགས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྤྱིན་གང་གིས་ཀྱང་གོས་པ་
མེད་པ་དང་སྐྱེ་ན་མེད་པ་ཚུལ་གྲིམས་སོ། །འབྲུགས་པ་མེད་པ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཡོངས་སྤུ་རྫོགས་པས་བཟོད་བ། ཉམས་པ་མེད་
པ་དང་བྱེད་སྤྱོད་ཆོགས་སྤུ་འགྱུར་བ་བཙོན་འགྲུས་སོ།།

དབང་པོ་ཀུན་ལུལ་ལ་འཇུག་ཀྱང་མཉམ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་

ཚོས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་གནས་པ་བསམ་གཏན། རང་
 བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པས་ཚོས་ཀུན་མ་བཀག་པར་
 གསལ་ཞིང་དངོས་པོའི་མཚན་མ་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཤེས་
 རབ། བདག་གཞན་གྱི་དོན་རྩོལ་བ་མེད་པར་བྱས་པས་ཐབས། ཞིང་
 དང་སྲོད་ལུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སློབ་ལམ། མི་མཐུན་པའི་སྲོགས་
 གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་བརྗེ་བ་སྟོབས། དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པས་
 གཉིས་ཚོས་གྱི་འཛིན་པ་ཀུན་དང་བྲལ་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་ཡེ་
 ཤེས་སོ། །གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་
 བན་བདེ་ལྷན་གྱུ་ཏུ་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 ལྷུང་གྱིས་བབྱང་བས་དད་པ་དང་སྣང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ལམ་གྱི་ཚོས་
 ཀུན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པས་འབགས་པའོ། །

གསུམ་པ་དངོས་པོ་ནི་མཚོན་པའི་རྗེས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 བདུད་ཅིར་བསྐྱར་བས་ཐ་མལ་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་ཅིང་མཉམ་པས་ན་ཚོས་ཉིད་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཅིར་
 ཡང་འཆར་དུ་རུང་བའི་སྤྱིར་དམིགས་པ་དང་སྲོགས་དང་བྱུག་རྒྱས་

ཅི་ལྟར་བསྐྱུར་བ་བཞིན་དུ་རྩལ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལའང་མཁའ་ཁྲབ་གི་
ཞིང་གི་བཀོད་པའི་འགྲོར་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱུན་དུ་བཟང་པོའི་སྒྲིན་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཇད་པ་མེད་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པའོ།།

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

གསང་སྒྲགས་གི་ལྷ་ཉེ་བར་མཉེས་པའི་ཐབས་ཁྲད་པར་
ཅན་འདིའི་སློ་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གི་
ཚོགས་གཉེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སློ་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་གལ་
ཆེའོ། །མདོར་ན་མཚོན་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་གི་ལྷ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སྒྲགས་གི་དོན་ལ་
ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། **མདོ་དགོངས་པ་འདུས་པ་ལས།**

ཐེག་ཆེན་གསང་བའི་ཚོག་གཅིག་ཅམ།།

ཁོང་དུ་ཚུད་པར་གྱུར་པ་ནི།།

སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་བསམ་ཡས་དང་།།

རྒྱལ་བ་མཐའ་ཡས་སྐྱས་བཅས་ལ།།

མཚོད་ཡོན་ཚོགས་ཚེན་སྤེལ་བས་ནི།།

འབྲུམ་གྱི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ།།

ཅི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་འདི་ཤེས་བས།།

རྒྱལ་བ་མཉེས་པའི་མཚོག་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་

བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱབ་པ་དང་ཟང་ཟིང་དང་བཀུར་སྟེའི་མཚོད་པ་
གང་རུང་དུ་མ་སྐྱར་པའི་སྤྲུགས་གྱི་ལམ་གཞན་མེད་དེ། འདི་ལྟར་
ལམ་ལྟ་སྟོམ་སྟོད་པ་གསུམ་དང་། གཞི་འཛིན་པ་དགྱིལ་འཁོར་
དབང་དང་དམ་ཚིག་གསུམ་དང་། ཉམས་ལེན་སྐྱབ་མཚོད་མིན་ལས་
གསུམ་དང་། ཐབས་སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་བསྐྱབ་པའི་མཐའ་བཅུ་
གཅིག་ཏུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚོན་སྐབས་འདིར་བཤད་བྱ་མཚོད་པ་
ཉིད་གྱི་ཁོངས་སུ་དོན་གྱིས་གཞན་བཅུ་ཡང་བསྐྱར་རུང་བས་ན་ཀུན་
ལ་ཁྲབ་ཅིང་སྐབས་གྱི་རང་གི་ངོ་ཤེའི་སྟོག་ཆ་ནས་བསྐྱབ་མཐའ་
གཞན་དང་ཡང་མ་འདྲེས་པར་འཆད་རུས་པ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཚོས་
ཉིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཚོད་བྱ་དང་མཚོད་བྱེད་མཚོད་པ་
མ་དམིགས་པར་རང་བཞིན་སྐྱབ་བྱུང་ཆེན་པོར་རང་སྣང་གི་བཞོད་

བ་རང་ཤར་དུ་བརྟམ་བའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཚོན་པ་
ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

སྐྱུ་འབྲུལ་དུ་བ་བརྟན་པ་ཡིས།།

ཕྱོགས་བརྩུར་དུས་བཞིར་གཤེགས་པ་ཡི།།

སངས་རྒྱས་དགྲིལ་འཁོར་མ་ལུས་མཉེས།།

ཁམས་གསུམ་འགོ་རྣམས་མངོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་མཚོན་པའི་
སྐབས་བསྟན་ཏོ།།

དགུ་བ་སྤོན་ལས་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། དེ་སྐབས་ཚུལ། དགོས་པ་
བཞི་ལས། དང་པོ།

རྒྱད་ལས།

⁽²⁾ཤེས་རབ་དབྱིངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད།།

(1) བོ། རྒྱད་ལ། རེབ་ལ། ༡༡༥༧-༥།

(2) བོ། རྒྱད་ལ། རེབ་ལ། ༡༡༥༧-༩།

ཐབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།།

ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་རོལ།།

ཡེ་ཤེས་རོལ་པ་ཉིད་ཀྱང་གསོག།

རྒྱལ་བ་མངོན་བྱུང་སྐྱོབ་པ་དང་།།

བྱིན་རྒྱལ་སྟོན་པའང་དེ་བཞིན་ཉེ།།

བྱ་བྱེད་རུས་པའི་གཟི་བྱིན་གྱིས།།

སྐྱུ་མ་རྩོལ་བཅན་པོའི་མཚོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀམ་
ཞེས་པའི་སྐྱུ་ལས་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་ལས་ཉེ། དེ་ཡང་ཚད་མེད་པ་
བཞིའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་བྱུང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། ཤེས་
རབ་ཚེན་པོས་ཟིན་པའི་སྐྱོ་ནས་གཙོ་བོར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཇུག་སྒྲིབ་ཀྱང་པར་ཅན་ལོ།།

གཉིས་པ་བཅེས་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱོ་ནས་མཚོག་གུན་གྱིས་ལས་
གཉིས་ཉེ། དང་པོ་ནི།

དཀྱིལ་ལའོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་སྒྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་

ཀྱི་སྐོ་ནས་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱུན་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་ **ཐུན་མོང་པའི།**

གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་འབྲས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
དོ། །རྟེན་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེན་སྤྱི་ལོལ་གྱི་རྗེས་དང་ནང་གི་ལུས་དག་
ཡིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིའི་རྗེས་བྲིས་པའི་འཇུག་
འཁོར་དང་། སྤྱིན་སྲེག་དང་། མཚོད་རྟེན་དང་། རྒྱ་དང་། ལྷག་
མཚན་དང་། བམ་ཚེན་དང་། ཤ་ལྷ་སོགས་རྗེས་སྐྱོའོགས་ལ་
བརྟེན་པ་ཚད་མེད་པའོ། །ལུས་ཀྱི་ཉི་ལྷག་རྒྱ་དང་། རྒྱོད་དང་། གར་
དང་། རྟ་རྟངས་དང་། འདུག་རྒྱུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། དག་གིས་
སྐྱགས་དང་། ལྷ་དང་། བདེན་ཚིག་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡིད་
ཀྱི་ཉི་འདུན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ལས་བསྐྱུབ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་
རེ་རེ་བ་དང་ཕན་རྒྱུན་ཚོགས་པའི་རྒྱུལ་གྱིས་བསྐྱུབ་པ་དང་། བར་
གི་དབྱེ་བ་དང་བསྐྱུབ་བྱའི་སྐོ་ནས་ནི་ཚད་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བསྐྱུབ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་

བ་དང་མཐུན་པར་སྒྲགས་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ།

ངོ་བོའི་ཆ་ནས་པན་འདོགས་པ་དང་ཚར་གཙོད་པའི་བྱེ་བྲག་
ལས། ཞི་བ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། དབང་དང་། དྲག་པོ་བཞིའོ། །ཞི་
བ་ལའང་ནད་གདོན་སྤིག་སྤིབ་དབྱ་འཛིགས་པ་བར་ཆད་བྱད་སྤར་
ཞི་བ་སོགས་དང་། རྒྱས་པ་ལ་ཆེ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་བཟླ་ག་
མདངས་འཁོར་ལོར་སྟོབས་དཔལ་བདེ་བ་ཚོས་སོགས་རྒྱས་པར་
བྱེད་པ་དང་། དབང་ལའང་རྒྱལ་སློན་བཅུན་མོ་བརྗེ་ཉ་སོགས་མི་
དང་། ལྷ་སྐྱ་གཞོན་སྤྱོད་སོགས་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉམས་ཉོགས་
ཡོན་ཏན་སོགས་དཔལ་དང་། བཟའ་བཏུང་གོས་རྒྱན་སོགས་འབྱོར་
བ་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། དྲག་པོ་ལའང་དགུག་པ་དབྱེ་བ་བཅིངས་པ་
མནན་པ་བརྗོད་པ་བསཏེན་པ་བསྐྱད་པ་རྣམས་དང་། བྱས་པ་བཞིག་
པ། སྤྱི་རུ་གཞུག་པ་སོགས་གཟིར་བ། ལྷས་ངན་ཐོག་སེར་སོགས་
དབབ་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ།།

ཡོན་ཏན་གྱིས་དབྱེ་ན་ལས་གང་ཡིན་ཀྱང་པལ་བ་དང་མཚོག་

གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །རང་དོན་ལ་ཆགས་པ་སོགས་དུག་གསུམ་གྱི་
ཀུན་སྐྱོད་དང་ལྡན་ལ། རོ་བོ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགོངས་སྐྱོད་
ཀྱིས་མ་ཟེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ཆེན་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་ཉམས་སྦྱང་སྒྲགས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཀྱང་དོན་
ལ་སལ་པའི་ལས་ཏེ་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །མཚོག་
ནི་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་སྤྱིར་ཟེ་ཆེན་པོའི་ཀུན་སྐྱོད་གི་རྒྱ་བྱས་
ནས། རོ་བོ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་
དགོངས་སྐྱོད་དང་ལྡན་ལ། འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་དོན་ཆེན་པོ་བདེ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱབ་པའོ། །

དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐྱུར་
དུ་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལམ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པའི་དགྲ་བགེགས་བསྐྱལ་བ་དང་། རང་གི་ནད་སོགས་ཞི་
བའི་ལས་སྐྱབ་པའང་དངོས་སུ་རང་དོན་དང་བརྒྱུད་ནས་གཞན་དོན་
ཡིན་པ་དང་། དགོངས་སྐྱོད་ཟབ་མོས་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་དང་རོ་བོ་

འབྲས་བུ་གསུམ་དམན་པ་མ་ཡིན་ལ། དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་
དབྱེ་སྲགས་བརྗོག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་གཞན་ཉི་ཚེ་བའི་དོན་
ལྟར་སྤང་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་ཀ་པལ་བའི་ལས་དང་མཐུན་
པ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ།།

དེས་ན་ལམ་དང་མི་འགལ་བར་ལས་རྩོམ་བའི་དུས་ཤེས་པ་
དང་། ལས་སྐྱབ་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། ལས་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་
ཚུབ་གྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ།
སྲགས་དང་བྱུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོབས་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་སྲགས་གྱི་དགོངས་སྟོན་ཟབ་མོས་ཟིན་པ་ནི་
ཐབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུར་ཐབས་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ལས་གང་ཡིན་
པ་དེ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་
ལས་རིམ་གྱིས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འགྱུར་བ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་གྱི་མཛེད་པའང་སེམས་ཅན་ལ་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་བདེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱི་མའི་རེ་

སློན་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་སྲགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལ་བརྟེན་ནས་
ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་ལས་ངན་བྲག་པོ་བསགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་།
ལོག་པར་སྤྱང་བ་ཤིན་ཏུ་ཡ་ང་བ་དག་ལ། དངོས་སུ་སྐྱ་སྐྱ་གདགས་
མ་རྒྱས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་པལ་གྱིས་མ་འོངས་པ་ན་
སྐྱ་འདོགས་པའི་སློན་པ་ཅམ་ལས་མི་རྒྱས་ཀྱང་། འདིར་ཐབས་
མཁས་སློལ་བ་བྲག་པོས་དངོས་སུ་ལས་ངན་གྱི་རྒྱུ་གཙོད་པ་
དང་། དེ་བཞིན་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འདུན་ཞིང་སློན་པ་
ལྟར་སྲགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་དུ་བྱ་རྒྱས་པ་ནི་གསང་
སྲགས་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཏེ། **རྒྱད་ལས།**⁽¹⁾

- དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རང་སྤྱང་བའི།།
- མིང་ཚིག་གཞུགས་སོགས་ཡིད་བཞིན་གྱིས།།
- སྐྱ་ལ་སྤྱང་བྱང་ཇི་བཞིན་དུ།།

(1) བཤམ་རྒྱད་ལ། ལེབ་པ། ༡༡༩༧-༢།

འགྲུང་བ་གསེར་འགྲུང་སྒྲོན་གྱི་ཚུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་ལམ་ནི་ཚད་མེད་
 དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་དང་མཐུན་
 པར་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཚད་མེད་ལ།
 སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་གྱང་སྔགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་
 བུ་མངོན་དུ་འབྱིན་ལུས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའང་
 དེ་ཉེ། **མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།**

བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི།།
 སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་།
 སེམས་ལས་མོད་ལ་འབྲས་བུ་ཅན།།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ།།

གསུམ་པ་སྤྲུགས་གྱི་ལས་དེ་དག་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ།
མཚོག་འབྲིང་པལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་ཡང་
རབ་ཤེས་རབ་ཅན་མཚན་མེད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་
ལུས་པའི་སྐྱལ་ལམ་པས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཉིད་
གཉུག་མའི་སློང་དུ་ཐག་ཚད་པའི་རང་རིག་པ་རྩལ་གྱི་དབང་ཐོབ་ན་
འཁོར་འདས་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དབང་བསྐྱར་ལུས་པ་ཡིན་
པས་གང་བཞེད་པའི་དོན་ཆེད་དུ་རྩོལ་བ་མེད་པར་བཞེད་པ་ཅམ་
གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུར་སློང་དུ་མ་གྱུར་ནའང་ལས་ཐམས་ཅད་
ལ་ལྟ་བུ་དེས་ཐེན་པར་སྐྱད་ན་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཅན་མཚན་བཅས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་
གོམས་པས་སློག་ཅེས་པ་རྒྱང་དང་གཟུགས་སྟོང་གཟུགས་ཉེ་དེ་ལྟ་
བུའི་སློག་གཟུགས་འདྲེས་ནས་རྒྱང་སེམས་གྱི་སྐྱབ་ལུས་པ་ན། ལས་
གང་གི་དོན་དུ་གཉེན་པོའི་ལྟ་སོགས་གང་ལ་དམིགས་པ་གཏང་

བ་ཅེས་གྲིས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སློབ་ཀྱིས་ལས་བདེ་སླག་ཏུ་
འགྲུབ་ཅུས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྷན་པོ།

བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་
རྒྱུད་པ་རགས་པ་དང་སྤྱི་བའི་གསལ་སྒྲུབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེ་ན་
སྒྲགས་དང་སྤྱད་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་སུ་ལྡན་པའི་སློབ་ཀྱིས་འོག་
མིན་གྱི་བར་གྱི་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་མཐའ་དག་འགྲུབ་ཅུས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་གྲུབ་ན་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་ཀྱང་ལས་ཅི་
རིགས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ལྷན་པོ།

སྒྲགས་བརྒྱས་པས་ལས་སྐྱུབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་ཐོབ་ཅིང་
དམ་ཆེ་ག་མ་ཉམས་པས་ཆོ་ག་དང་ལྡན་པར་དད་པའི་སློབ་ཀྱིས་
གསང་སྒྲགས་བརྒྱས་ན་སྒྲགས་གྱི་མཐུས་ལས་སྣ་ཆོགས་བསམ་
པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ཅུས་ཤིང་། དེ་ལ་ཆོ་ག་ཅི་ཅད་སོགས་ཞི་བ་ལྟ་བུ་

ལ་མཚོན་ན། རྣམ་དང་དམིགས་པ་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་
པའི་སློན་ས་སྤྱགས་བརྒྱ་ཞེས་རྒྱུད་སོ་སོ་ན་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ།
ཚོ་ག་དེ་ལྟ་བུ་དང་བལ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ལས་མི་འགྲུབ་
པའམ། འགྲུབ་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་འགྲང་བར་འགྲུར་ཏེ།

འདྲམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས།

གང་ཡང་སྣ་ཡི་བླ་མ་དང་།།

གང་ཡང་ཉག་ཏུ་སྣ་མིན་བླ།།

སྤྱགས་རྣམས་དེ་དག་གིས་བསྐྱབས་ཀྱང་།།

ཚོ་ག་སྤངས་ན་རྣམས་མེད་ཡིན། །ཞེས་དང།

ཚོ་ག་ལྡན་པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་ནི།།

སྤྱར་དུ་གྲུབ་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ། །ཅེས་དང།

སྤྱགས་ནི་ཚོ་ག་མེད་པར་སྤོད།།

ཡུན་རིང་དུས་སུ་འཁོར་བ་ན།།

ནམ་ཞིག་ཅིག་ན་འགྲུབ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་

མོ། །དེར་ཡང་དམིགས་པ་གསལ་ན་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་ཅི་
སྒོས་ཀྱང་། དམིགས་པ་མོས་སྒོམ་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་དད་པ་ཡོད་
ན་སྐགས་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ་མེད་ན་འགྱུར་པའི་ཐབས་མེད་དེ།

སྐྱེ་མ་ལས།

སྐགས་ལ་དད་པ་མེད་པས་ནི།།

འབད་བ་དུ་མ་བྱས་གྱུར་ཀྱང་།།

སྐགས་ནམས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས།།

མ་རུངས་དམ་ཚིག་མི་བསྟན་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དད་
པ་དེ་ཡང་ལྟ་སྐགས་དབྱེར་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཡིད་ཆེས་སོགས་ཟབ་
མོའི་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་དད་པ་ཡོད་ན་ལྟ་ཅི་སྒོས་ཉེ།

གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལས།

ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི།།

དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཡི།།

མཁས་པ་ལ་ནི་དངོས་བྱུང་ཉེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་

མ་ཤེས་ཀྱང་ལུང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྣམ་དུ་སོམ་ཉི་མེད་བར་
དད་པས་ཅི་གཅིག་ཏུ་བརྟམས་ན་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། **སྣ་མ་ལས།**

ཡང་ན་རྒྱན་སོ་དད་པ་བརྟམ།།

དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་དངོས་གྲུབ་ཉེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྣགས་
དོན་ཟབ་མོ་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ནི་མེད་ལ། དངོས་གྲུབ་
ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་མགོ་མཐེགས་ལངས་པས་སྣགས་
དང་སྣགས་ཀྱི་ཚོ་ག་སོགས་ལ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་སྣ་ཚོ་གས་སུ་
དབྱུང་ནས་དད་པ་བརྟམ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་གྲུབ་མི་འགྱུར་སྟེ།

སྣ་མ་ལས།

རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་རྟོག་གོ་བ།།

དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་དངོས་གྲུབ་རིང་།།

ལྷ་མས་མན་ངག་བསྟན་བྱས་ཀྱང་།།

སྦོབ་མ་ཡིད་གཉིས་ཡོད་པ་ན།།

དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་རིང་བར་བཤམ།།

ལྷ་མས་མན་ངག་སྤྲུལ་བྱས་ཀྱང་།།

སྤོབ་མ་ཡིད་གཉིས་མི་ཟ་ཞིང་།།

ལྷ་མའི་མན་ངག་དམ་པ་ཞེས།།

གཅེས་སྤྲུལ་བྱས་ན་འགྲུབ་པར་ངེས། །ཞེས་དང་།

སྤྲུགས་དང་རྣམ་གྱི་སྤྱོད་བ་ལ།།

དབྱེད་ན་དངོས་གྲུབ་མི་འགྱུར་སྟེ།།

གལ་ཏེ་ཡིད་གཉིས་ཟ་གྱུར་རམ།།

བསམ་པ་འགྱུར་རམ་དད་པ་ཉམས།།

དེ་ཆེ་དངོས་གྲུབ་ཉེ་བ་ཡང་།།

སྤྱིར་སྤོག་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ། །དེས་ན་སྤྲུགས་བརྒྱུ་བ་ལ་དད་པ་འིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དད་

པས་བརྒྱུས་ན་སྤྲུགས་གྲུབ་པ་ཡོད་ལ་སྤྲུགས་གྲུབ་ན། ལུས་འདོད་

གཟུགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་གྲུབ་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པ་དང་། ངག་བདེན་

ཆོག་གྲུབ་པ་དང་སེམས་ལ་རྟོགས་པ་ཤར་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྲུག་པའི་

སྣ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་བར་འགྱུར་བས་དད་བས་སྒྲགས་བཟུང་བ་
ལ་འབད་དགོས་ཏེ། ལུང་སྒྲ་མ་ལས།

དད་བ་བརྟན་པོས་བསྐྱབས་བ་ན།
ནམ་མཁའ་མེད་བར་གྱུར་ན་ཡང་།
སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་མེད་མི་སྲིད།
སྣ་དང་བྲང་སྲོང་གིས་བཤའ་བའི།
རིག་སྒྲགས་བསྐྱབ་བ་མི་སྲིད་ན།
འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་བཤའ་བ་ཡི།
གསང་སྒྲགས་སྲོང་བས་བསྐྱབ་ནི།
མ་བྱུང་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་པོ། །ཞེས་དང་།
དད་བ་སངས་རྒྱས་དད་བ་ཚོས།
དད་བ་དགེ་འདུན་དད་བ་མ།
དད་བ་ཟླ་མ་དད་བ་མ།
དད་བ་ལམ་ཆེན་དད་བ་གྲུ།

དད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སྟེ།།

དད་པ་གསང་སྤྲུགས་དངོས་གྲུབ་ཉིད།།

དད་པ་བསོད་ནམས་ནོར་ཉིད་དེ།།

དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་སྤྲུགས་པ་ཡིས།།

རང་སེམས་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར།།

གཞན་ལ་གྲུས་པས་མཚོག་ཏུ་བཀྱར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་བརྟན་པོ་སོགས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོ་གའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་ཙམ་བཟང་བ་དེ་ཙམ་སྤྲུགས་སྦྱར་དུ་འགྲུབ་པ་དང་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན་ནའང་། མ་མཐའ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་སྣ་ཚོ་གས་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྗེས་ཙམ་གྱི་སློབས་དབང་དུ་བྱ་བ་སོགས་ལས་སྣ་ཚོ་གས་སྦྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དགོངས་སྟོན་ཟབ་མོས་ཟིན་ན་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་འགྱུར་ནའང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གསོ་རིག་ནས་བཤད་པའི་སྤྲུག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

རི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྲུགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡིད་བཞིན་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་སློབ་ནས་ལམ་བདེ་སྤྱར་དུ་
རྫོགས་པར་བྱས་པས་ན། ཐིན་ལས་འདི་ནི་སྲུགས་ལམ་གྱི་མཐུ་
དང་ངོ་མཚར་དང་དགོས་པ་མེད་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།

འཇམ་དཔལ་དཔའ་ལོ་གཅིག་གྲུབ་ལས།

སྲུགས་པས་ཡིད་བཞིན་འོད་བྱ་ལྟར།།

འབད་དེ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །མདོར་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ཐིན་ལས་མེད་དུ་བྱུང་བའི་གཞི་ནི་དགྱིལ་
འཁོར་དུ་དབང་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རི་
ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལྟ་སློབ་སློད་པས་ཐིན་ཞིང་སྐྱབ་པ་དང་མཚོན་
པ་སྲུགས་དང་བྱུག་རྒྱ་རྣམས་དང་མ་བྲལ་བའི་སློབ་ནས་བསྐྱབ་དགོས་
པས་ན། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐིན་ལས་ཀྱི་གཞི་དང་ཐབས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བསྐྱས་པས་ན་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པར་ལྡན་ལ། མཐར་ཐུག་
བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་རྩོལ་བ་མེད་པར་རང་བཞིན་

མཉམ་རྫོགས་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་གནས་པ་ན། ཚེས་བ་མེད་པའི་
ཐིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

ལོག་པར་རྟོག་བཏགས་རྣམ་དག་ཅིང་།།

ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ལས་མི་གཞན་ཕྱིར།།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འབྲེལ་བས་ན།།

འགྲོ་བུ་གུས་གནས་མ་ལུས་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ། །སློན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐིན་ལས་གྱི་སྐབས་བརྟན་པའོ།།

བརྩ་བ་ཐུག་རྒྱུ་ལ། རོ་བོ། དབྲེ་བ། དེ་དག་གི་ཚུལ། དགོས་པ་

བཞི་ལས། དང་པོ།

⁽²⁾སྐྱུ་འཕྱུལ་བྱ་བས་མངོན་རྫོགས་པ།།

ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་གི་རྒྱ།།

གསང་བ་དེ་ཉིད་ངེས་པ་ཡི།།

(1) བོ། རྒྱད་ལས་ ལེབ་ཀྱི། ༡༡༧-༧

(2) བོ། རྒྱད་ལས་ ལེབ་ཀྱི། ༡༡༧-༧

སྡིང་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་འདུལ་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་
བྲ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལས་འདེབས་ཤིང་མཚོན་པར་བྱེད་པའམ། རྒྱས་
བཏུབ་པ་ལས་འདུལ་བར་དཀའ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་
བྱེད་པ། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
མཛད་པ་དང་བཅས་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྐོ་བྱེད་པར་ཅན་
གང་གིས་གང་ལ་བཏུབ་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འདུལ་བར་དཀའ་བའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དེ་ལ། སྡིང་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས།

དང་པོ་རང་བཞིན་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སེམས་ཉིད་གདོད་
ནས་དག་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རང་ལས་སྣང་གྲགས་རིག་གསུམ་ལྟ་
སྐྱབས་ཚོས་སྐྱའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ།།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ལམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་
ཅུལ་སྐྱེད་སྐྱེད་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེའི་ངང་ནས་སློབ་གསུམ་གསང་བ་གསུམ་
ཀྱི་རོལ་བར་སྐྱབ་བའོ།།

གསུམ་བ་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟེ། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་བ་བརྟེས་བ་ན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་མཛད་བ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་བས་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་མཐའ་
ཡས་བའི་དོན་མཛད་བའོ།།

གཉིས་བ་ལམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་བ་ལ།

བསྐྱེད་རིམ་དང་སྐྱར་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་དང་སྐྱར་བ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ། སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། གསུང་ཚོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཐུགས་དམ་
ཚོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ཐིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ།།

གཉིས་བ་རྫོགས་རིམ་དང་སྐྱར་བ་ལའང་། རྟེན་གཟུངས་མ་
དང་། ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལ་སྐྱར་ཚུལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ། ཚོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལི་ཚོས་ཀྱི་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་
སྣོང་བ་ཉིད་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐིན་མ་སྟེ་དོན་གྱི་གཟུངས་

མའོ། །ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ་སྐྱོད་དང་རུ་མར་ལྡན་པ་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་
སྲུང་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་
རྒྱ་སྟེ་རང་གི་ཡིད་ལས་སྐྱུལ་བའི་སྣ་མོ་འོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱུད་
སེམས་སྟོང་གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་ལྷ་མོར་ཤར་བ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་དེ་
དག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འགྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱབ་པའི་ཉེན་དུ་གྱུར་པ་གཟུངས་མ་དང་མཉམ་པར་སྐྱོར་བ་སོགས་
སོ། །ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་དབྱིངས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྗེས་མཐུན་
ཅམ་སྟོང་བ་ནི་ཚོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཀུན་ཉོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
ཉེ་ལྡན་སྐྱེས་དངོས་སུ་སྟོང་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འོ། །དེའི་རང་ལས་
རྗེས་ཐོབ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲུབ་བ་དམ་ཚིག་
གི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དགའ་བ་བཞི་དང་སྐྱར་ན་དགའ་བ། མཚོག་
དགའ། ལྡན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བ། དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བ་བཞིར་
སྐྱོར་ཉེ། རྒྱུད་ལྡན་པ་ན་གོ་རིམ་དུ་དགའ་བྲལ་གསུམ་པར་བསྟན་

ཀྱང་། འདིར་ཆགས་པའི་གདུང་བ་ཟད་ནས་དགའ་བ་དང་བྲལ་བའི་
གནས་སྐབས་ལ་མཛད་དོ།།

ཡང་གཞུང་གཞན་ཀུན་ན་དགའ་བ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་མི་
འགལ་ལམ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཉེ་ལུགས་གཉིས་པོས་ཀྱང་། ལྷན་སྐྱེས་
ལྷོ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྩེ་ལོར་བྱའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་
བབས་པས་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཐའ་དང་། ཆགས་བྲལ་
དང་པོ་ཚོམ་པའི་དབྱས་སུ་ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་བདེ་དང་བདེ་
མིན་གྱི་ཆ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་འདོད་དོ། །དེས་
ན་སྣ་མ་གསུམ་བཞིར་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། བཞི་པོ་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། །སྐྱར་ཚུལ་དེ་དག་ནི་སྐྱ་སྐྱབ་
ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གཏུན་ལ་དབབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ།།

གསུམ་པ་སྣང་སྣང་སྐྱ་ཡི་དོ་རྩེ་ལོ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། གསལ་སྣང་
གསུང་དོ་རྩེ་ཚོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། བདེ་སྣང་ཐུགས་དོ་རྩེ་དམ་ཚིག་གི་
ཕྱག་རྒྱ། དེ་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་རིག་སྣང་ཡེ་

ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་ཕུག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་
དོན་དང་གནས་སྐབས་ལ་སྐྱར་ཚུལ་དུ་མ་དང་། གཞན་ཡང་མཚན་
བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཕུག་རྒྱའི་མིང་གིས་
བརྗོད་པ་ལ་ནི་ཚད་མེད་པ་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཆད་པར་གྱི་དཔེ་བཞི

ཡེ་ཤེས་པའི་སྣའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཅི་
རིགས་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་གྱུར་པ་ལག་པའི་ཕུག་རྒྱ་
བཅའ་བ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། འདི་ཡང་མི་འདམ་བའི་དོན་གྱིས་ན་སྐྱི་སྐྱ་
བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་འང་ནང་གི་དབྱེ་བས་ཕུག་རྒྱ་བཞི་ཚང་སྟེ། བཅའ་བའི་ཕུག་
རྒྱ་རང་གི་ངོ་བོ་དམ་ཚིག་གི་ཕུག་རྒྱ། དེ་བསྐྱར་ཞིང་དགོལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ། ས་བོན་སོགས་གསལ་ཞིང་
ཐུགས་བརྗོད་པ་ཚོས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ། རང་ཉིད་ལྟ་སྐྱར་གནས་པ་ཕུག་
རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་ལག་པ་གཉིས་སྟན་དུ་སྐྱར་ནས་བཅའ་བའི་

ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ནི་ཐལ་མོ་སྤྱར་བའམ། ཐལ་མོ་རྣམས་
ཅེ་བསྐོལ་ཏེ་སྤྱར་བ་དོ་རྗེ་ཐལ་མོ་སྤེ་དེ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལག་གཉིས་
སོ་སོར་ཕྲལ་ཏེ་བཅའ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ནི་མཐེ་མོང་ནང་དུ་
བརྟལ་ནས་སོར་མོ་གཞན་རྣམས་བསྐྱམས་བ་དོ་རྗེ་འི་ཁུ་རྩུར་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལས་འགས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་བ་དང་ཁོ་བོའི་ལྷ་རྣམས་
འང་འང་གི་རྩ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྤྱན་འཕྲེན་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་
བ། མཚོན་བ་འབྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་རིམ་
བ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གྲང་བད་སྐོར་དང་གར་བད་ལ་
སོགས་པའི་རྩལ་དུ་མངོས་པར་བསྐྱར་ཞིང་ཉམས་དང་ལྡན་པར་
བཅས་ལ་མཐར་སེ་གོལ་གྱི་སྤྱོད་དང་བཅས་པས་དགོལ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་བ་དེདག་གི་རྩལ་ལ། ཕྱག་རྒྱའི་རྩལ་འཕེས་བ་དང་། དེས་རྒྱས་
གདབ་རྩལ་འཕེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

གཞུང་དང་གང་ཟག་སོ་སོའི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བརྟལ་བ་
རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ཁ་ཅིག་གིས་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤྲུགས་

འདི་དག་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལུས་དང་རག་གིས་བྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་ཞིག་
སྟེ་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་ཞིག་ལ་བྱུག་རྒྱ་དང་། རག་གི་བརྗོད་པ་ཞིག་
ལ་སྐྱགས་ཞེས་བཏགས་པའོ་སྟུང་དུ་ཐ་མལ་པའི་ལུས་རག་གི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ཅུང་དུ་འདོད་དོ།།

གཉེས་པ་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
མཚན་པའི་བདར་གྱུར་པ་སྟེ་ལག་པའི་བདར་དང་མིང་གིས་དོན་གོ་བ་
བཞིན་ལོ་སྟུང་བ་དང་།

གསུམ་པ་མཚན་མ་འདི་དག་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཅན་ཏེ་ཉེན་འབྱེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅུང་མོ་
སྟུང་དུ་ཉོག་པ་དང་།

བཞི་པ་བྱུག་རྒྱ་དང་སྐྱགས་འདི་དག་རང་གི་ལས་ཀྱི་སྣང་བ་
ལུས་རག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྟེ་བྱུའི་སྣང་བ་དེ་དག་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་འབྲུལ་བའང་ཡིན་
ཏེ་དཔེར་ན་བདུད་རྟེན་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

ནས་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་ཚོས་འཆད་པ་ན་ངག་གི་སྐྱ་དེ་ཁོ་རང་གི་རྒྱད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་འཕགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་འབྲུལ་བའང་ཡིན་
པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་འབྲུལ་བ་དང་།
རང་གི་ལས་སྣང་འདྲེས་ནས་སྣང་བའོ་སྟུང་དུ་ཉོག་པ་དང་།

ལྷ་པ་ལོ་ཚུ་ལོད་དུ་སྐྱ་གཟུགས་འཕོས་པ་ན་གཟུགས་བརྟན་དེ་
ཚུ་ནང་ན་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྐྱ་བའི་རྣམ་འབྲུལ་ལས་མ་འདས་
པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་འབྲུལ་པའི་
སྐྱགས་དང་སྐྱག་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འདི་ལ། དམ་
ཚིག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་ཉིད་དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པར་བྱས་ཏེ་
བསྐྱབས་པས། ཞེན་པས་ལྷགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་དབང་
གིས་མི་བསྐྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དོན་སྐྱི་ལ་ཡུལ་དུ་ཞེན་པས་ལྷགས་པ་ན་
དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་བྱས་པ་ལྟར། མཚན་མ་འདི་དག་ལས་སྣ་
ཉིད་སྐྱབ་པར་འགྲུང་འོ་སྟུང་དུ་ཉོག་པ་དང་།

དུག་པ་ལོ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་མཐར་སྐྱག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱགས་རྗེ་དང་སློབ་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོན་མར་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྣང་བ་
སྟེ། དཔེར་ན་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཉིད་ཡུལ་དང་སྐྱས་
སྐྱང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རོན་ལ་སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་
དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱབ་སྟེས་བའི་ལྟ་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་སྐྱག་རྒྱ་དང་སྐྱགས་ལྟའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པའོ།།

དེ་ལྟར་བྱུག་པོ་དེ་དག་སྣ་མ་ལས་སྤྱི་མ་འབགས་ཤིང་ཐམས་
ཅད་གྱི་མཚོན་ཏུ་གྱུར་བ་བྱུག་པ་འདི་ནི་སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་ཚུལ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་སྐྱགས་
དང་ཕྱག་རྒྱའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དེས་རྒྱས་གདབ་རྒྱུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ། དཔོན་པ་གང་གི་སྤྱིར་འདེབས་
པ་དང་། རི་ལྟར་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ།

སྐྱགས་སྤྱི་བ་ལྟར་ན་འདི་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་ལོ་རྒྱ་ཚོས་དབྱིངས་རྣམ་
དག་དང་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་

དུ་གྲུར་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྐོ་མཐའ་ཡས་པ་
 མཚོན་པའི་གནས་སུ་གྲུར་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལས་དང་དངོས་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་མར་གྲུར་པ་དང་། གང་
 གིས་ཀྱང་འདའ་ཞིང་གཞིག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉག་
 གཅིག་གི་རྒྱ་རྟགས་ཡིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་རུས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱུས་
 བཏབ་ན་རང་རྒྱུད་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། བགོགས་ཚེན་པོ་མི་
 ་ཤེས་པའི་གྲོང་སྲིར་འཛོམས་པ་དང་། ལུས་བརྟན་ཅིང་བགོགས་
 ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པ་
 དང་ལྡན་པ་དང་། ལས་རྣམས་རྩལ་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་དང་། འདིའི་
 དོན་དང་མ་བུལ་ན་དམ་ཚིག་མི་ཉམས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱག་
 རྒྱ་མི་མོའི་རྟགས་དང་ཡང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། ལྷ་མོ་རྣམས་སྤྲས་པའི་
 ལྷ་སྟེ་གང་ཞིག་ལ་འདི་བརྟན་ན་དམ་ཚིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགྲེས་

བ་སྐྱེད་བར་བྱེད་བ་ལ་སོགས་བ་ཡིན་བས་ན་དགོས་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
སྤྱད་དུ་འདེབས་བའོ།།

སྐྱགས་ནང་བ་ལྟར་ན་དགོས་བ་དེ་དག་གི་སྤྱིར་ཡང་ཡིན་མོད་
ཀྱི། གཙོ་བོར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རང་
ནས་ལྷག་པར་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་བ་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྲུང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འགོ་བ་ཀྱུན་གྱི་སྤྱིར་ལ་གནས་བ་སད་པར་
བྱེད་བ་དང་། ལུན་མོང་མིན་པའི་མངའ་དབང་ཆེན་པོ་རྩྭ་ལ་མེད་དུ་
བརྟེན་བར་བྱ་བ་དང་། གཞན་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐོབ་ལས་སྣ་ཚོགས་ཡིད་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་འདེབས་སོ།།

གཉིས་བ་ཇི་ལྟར་འདེབས་པའི་རྩྭ་ལ།

སྐྱགས་སྤྱི་བ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་གཙོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་
བཏབ་ན་དེ་ལས་འདའ་མི་རུས་བ་ལྟར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྷའི་
མཚན་མར་གྱུར་པའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་

མཐུས་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ།།

སྒྲགས་ནང་པ་ལྟར་ན་ལྟའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དེས་
བདག་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ལྟ་ལ་ལྟ་ཐིམ་པ་ཚོས་ཉིད་ལ་ཚོས་
ཉིད་འདྲེས་པ་ཡེ་ལེས་ལ་ཡེ་ལེས་རོལ་པའི་ཚུལ་དུ་རྒྱས་བཏབ་
པས་རང་ཉིད་ལྟ་ལ་ལྟ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་
གནས་བདེ་བ་ཚེན་པོ་ཉིད་ཐབས་དེས་སད་པར་བྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་
འགྱུར་བར་འདོད་དོ།།

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཕྱག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐབས་ཁྱད་
པར་ཅན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་
སྐྱབ་བུས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡོན་ཏན་མཚོག་དང་ལྡན་པའོ།།

མདོར་ན་ཕྱག་རྒྱ་འདིས་མཚོན་དོན་གྱི་སློབ་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་
བུའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཤིང་། སྒྲགས་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་
འདི་ནི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཚོགས་ལ་གནས་

བས་འཆང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ཞིང་། ལྷ་སྐྱོམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱབ་པའི་
གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་ལ། ལྷ་མཉེས་པ་དང་ལས་སྐྱབ་
པ་དང་སྐྱགས་གྱི་སྐྱོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷ་ན་མེད་པའི་ཐབས་གཅིག་ལྟ་
ཡིན་པས་ལམ་ཀུན་དང་འབྲེལ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་བརྒྱུར་
འཆིང་དགོལ་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་སྣོམ་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་སྐོ་
གསུམ་གྱི་གཡོ་བ་མཐའ་དག་ཕྱག་རྒྱའི་རང་བཞིན་དུ་བྱ་ཚེལ་མེད་
པར་རྫོགས་པའི་ངང་དུ་མཐར་ཕྱིན་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་མཆོག་ནི།།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལྡན་འབྱོར་ན།།
མ་བསྐྱོད་མ་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་ཀུན།།
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་གནས། །ཞེས་དང་།

(1) བོ་རྒྱུད་ཟཱ་ ལེབ་པ། ༡༡༥འ-ཨ།

རམ་སྐྱོག་ལས།

ཚོས་ཉིད་མཉམ་པའི་དབང་གནས་ན།

བསྐྱེད་ཞིང་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང།

ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པར་དབང་བོས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་

བཞིན་ནོ། །ཐབས་ཆེན་ཕྱག་རྒྱའི་སྐབས་སོ།

བཅུ་གཅིག་པ་སྟགས་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། དེའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་

པ། དགོས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ།

རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

ཨ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བའི།

ཀ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཅུ་གཉིས།

སྐྱ་ཡི་མིང་གིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད།

མངོན་རྫོགས་རྒྱལ་པོར་དེ་ཉིད་ངེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་

ཡང་མཚུངས་སྐྱ་ལས་ཤེས་སྐྱོབ་དང་ཡིད་སྐྱོབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྟགས་ཞེས་

(1) བོ། རྒྱད་ཟེ། ཞེན་ལ། ༡༡༢༡-༦

བཏགས་ཏེ་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་དང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐབས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བའམ། ཡང་ན་འདིས་ཡིད་ཤེས་བདེ་སྤྱུང་དུ་སྐྱོབ་པ་སྟེ་མདོར་ན་
ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལ་སྤྲུགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐབས་
འདིར་བཤད་བྱ་སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་བོ་མི། རྒྱ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡི་
གོ་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གྱུབ་
པ་བཞི་དང་ལྷན་པས་དངོས་གྱུབ་སྤྱུབ་པ་ལ་རུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་
པར་གྱུར་བའོ།

དོ་བོ་དེ་དག་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་གོ་ །དོ་བོ་
གྱུབ་པ་བཞི་ལྷན། འབྲས་བུ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་བཤད་པ་གསུམ་
མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ།

དོ་བོ་སྐྱེ་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་
ཨ་སོགས་ཤེས་རབ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡི་གོ་བཅུ་དྲུག །ག་སོགས་
གསལ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཡི་གོ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་སྟེ་ལྔ་བཅུ་ནི་ཡི་
གོ་ཐབས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་སྤྱི་མོ་ཡིན་ལ། དེ་འདུས་པ་ཨོ་ལ་

སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡི་གཤི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་
ཡི་གེ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་གནས་ཅ་ཡི་ཡི་གེ་ རོ་བུང་ལྷ་
ཡི་ཡི་གེ་ ཚོ་འབྲུལ་སྐྱུལ་པའི་ཡི་གེ་ མཚོན་བྱེད་སྐྱའི་ཡི་གེ་བཞི་
ཡོད་ལ། དང་པོ།

ལུས་ཀྱི་ཅ་འདབ་ན་ཡི་གེ་གནས་ཚུལ་རྒྱུད་རྣམས་ལས་ཇི་སྐད་
གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྒྱུད་འདིར་གནས་གསུམ་དུ་མོ་ལྷོ་ལྷོ་
གསུམ་གནས་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའོ།

གཉིས་པ་^{རོ་བུང་ལྷ་ཡི་ཡི་གེ་}ནི།

ལྷ་བསྐྱོམ་ཚེ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་རྣམས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་
ས་བོན་ནོ།

གསུམ་པ་^{ཚོ་འབྲུལ་སྐྱུལ་པའི་ཡི་གེ་}ནི།

སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤོད་རྗེ་གསུམ་སྐྱའི་གསང་བ་གསུམ་ལས་ཡི་
གཤི་སྤྱིན་སྤྱོས་ཏེ་སྐྱུལ་པ་དུ་མས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ།

བཞི་པ་ མཚོན་ཕྱེད་རྒྱུ་ཡི་གེ།

སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སོ་སོར་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལོ། །དེ་དག་གྲུང་གཞིར་
གནས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྐྱེ་གདངས་ལས་སྐྱེ་བུ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་མཚོན་
བྱེད་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐོམ་པ་ཡང་འབྱུང་ལ། ཡོངས་སུ་
དག་པ་ན་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་ཡི་གེའི་སྐྱིན་འབྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་དོ་བོ་བའགད་པ་ལ།

སྤྱིར་ཡི་གེ་རྣམས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཏུ་ཀུན་གྲུང་
གིས་བསྐྱེས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བུས་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
མཚན་པ་ཀུན་ཡི་གེས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེབས་
ལ། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡི་གེ་ལས་
མཐུ་དང་དོ་མཚར་ཆེ་བ་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་སྣང་བ་མ་འགགས་བཞིན་
དུ། དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་མེད་པས་དེའི་རྫོད་བྱེད་དུའང་མ་གྲུབ་
ལ། རྫོད་བྱེད་ཉིད་གྲུང་ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་པས་དེས་གང་ཡང་བརྗོད་

བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མཐོང་ནའང་། དེ་ལས་གཟུངས་
སྒོ་བཞི་ཐོབ་པར་འགྲུང་རོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྒྲགས་རྣམས་ནི་
གྲུབ་པ་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། ཚོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡི་གེ་
ཐམས་ཅད་སྟོང་ཆེན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་ཡི་ནས་གྲུབ་
པའོ། །ཚོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་སྲུང་
མོང་མིན་པར་སྒྲུང་བའི་རང་བཞིན་བསྐྱེ་མེད་དུ་གྲུབ་པའོ།།

དེ་གཉིས་སྒྲགས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཚོས་ཀུན་ལ་འང་ཡོད་མོད་
ཀྱི། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་རུང་བ་དང་།
རུས་པ་ཐོགས་མེད་འབྲུང་རུང་སྟེ་ཚོས་ཉིད་ཅི་ཡང་མིན་པ་ལས་
ཅི་ཡང་འཆར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེ་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པས་གྲུབ་པ་ནི་ཚོས་ཀུན་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་གེ་གཅིག་ནས་མང་པོའི་བར་

གྱི་སྒྲགས་ཀླུ་མས་སྲུ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀླུ་བར་འབྲུལ་བར་བསྟན་བས་
ན་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །རྣམ་པ་
མཐུས་གྲུབ་པ་ནི་སྟོན་དང་ལོར་བུའི་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་དེ་
དག་ལ་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་སོགས་པ་མེད་པ་མི་བསྐྱེད་བར་
ཡོད་པའོ། །གཞན་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་དག་མཉམ་དུ་
གནས་པའི་སྲིར་གནས་ཚུལ་ལ་སྐྱར་གྲགས་པ་མཐའ་དག་གསུང་
གི་དགྱིལ་འཁོར་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་
ཡོན་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཀླུ་མས་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་བས་
ཕན་ཡོན་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད། རང་སྣང་ལ་ཐ་མལ་དུ་ཞེན་ནས་
འཆིང་བའི་རྒྱར་ཡང་འབྱུར་ཏེ་ཐག་བར་སྐྱུལ་དུ་བརྩེད་ནས་འཇིགས་
སྐྱུག་སྐྱེ་བ་བཞིན་ལོ། །

ཚུལ་དེ་ནི་འདི་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་བསྐྱུལ་བསྐྱོད་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཟའ་
བརྟུང་ཚོགས་ཡིན་པ་སོགས་ལའང་འདྲའོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་དང་

ཚངས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྤྲུགས་རྣམས་ལུས་པ་མཉམ་པར་
འགྱུར་ཞེས། དེ་ནི་སྣང་ངོས་ནས་མི་འདྲ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱའི་དོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། དེ་ཡིན་པར་ལུང་ཚད་མས་
ངོས་པའི་སྤྲུགས་རྣམས་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲོལ་མཚོན་པའི་སྐོར་མ་གྱུར་པ་མེད་
པས་གདུལ་བྱའི་ངོར་གསུངས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱང་ཚད་མེད་ལ། ཅ་
བའི་ཡི་གེ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་དེ་ལས་སྤྱང་བ་ཀུན་
ཀྱང་སྤྲུགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་པ་རིས་སུ་ཚད་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་གསུང་
དུ་བསྟན་ན། སྤྲུགས་བརྒྱས་པ་དང་ཕལ་པའི་གཏམ་སོགས་འབྲས་
བུ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས། དེ་ནི་སྤྲུགས་ལ་ལྟའི་སྤྲུགས་སུ་དམིགས་
ནས་དད་པས་བརྒྱལ་། གཞན་ལ་དེ་མེད་པས་ཡིན་ནོ།།

སྤྲུགས་ལའང་སྤྲུགས་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ནས་ཕལ་པ་དང་འདྲ་
བར་བཟུང་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ། སྤྲུགས་ནི་རྟོག་མེད་ཡིད་

བཞིན་ནོར་བུའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ནི་ལྷ་གཟུགས་
ཚུལ་འཕྲོས་པ་བཞིན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་དགོས་ན། ཚུ་མེད་པ་
ལྟར་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་དང་སོགས་
མེད་པའི་བྱིར་རོ།

འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་བསམ་མི་བྱུང་པའི་མཐུས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ཅམ་ཡང་དོན་
གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ལས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲགས་བརྒྱས་པ།

དེ་ལྟར་སྒྲགས་རྣམས་དོན་ཡོད་དེ།

སེམས་ཅན་མིག་གཟུར་གྱིས་བརྟུན་པའང་།

རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་སྣང་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བརྟུན་པའི་སྒྲགས་
ཡིན་པ་དང་། རང་གི་མོས་པ་འཇོམས་ན་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཇི་བཞིན་འབྱུང་

སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཚང་བའི་སྲིད་ས་བོན་དང་ས་ཚུ་སོགས་འཛོམས་པས་སྐྱུ་
གུ་སྐྱེ་བའམ། རྒྱུད་དག་པའི་གང་ཟག་དང་དེ་ལ་དམ་པར་སྟ་བའི་སྐྱོབ་
མ་དངོས་སྐྱུ་འཛོམས་ན་གྲིན་རྒྱབས་འབྲུག་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་^{རྒྱས་པ་ཚོགས་མེད་ནི།}

དེ་སྐྱུར་གྲུབ་པའི་སྲུགས་དེས་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་སྲུག་གི་
དོན་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པ་མེད་དེ་སྲུགས་ལྟ་ཡི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ།།

དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་ནའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོབས་
གྲོགས་སྐྱུ་བ་གུག་སྟེ་ལས་སྐྱ་ཚོགས་བྱེད་བ་ནི་སྲུགས་ཡིན་པས།
སྐྱུ་མོང་གི་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ནམས་ལ་སྲུགས་དང་མཚུངས་པའི་
དངོས་གྲུབ་སྐྱེན་པ་གཞན་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་དེ། ཚངས་དབང་དཔག་
བསམ་འོར་བུ་སོགས་ཀྱིས་གྲུང་སྲུགས་ཀྱི་རུས་པ་ལ་ཆ་ཅམ་འབྲུན་
དུ་མེད་དོ། །སྐྱ་སྐྱོམ་ཟབ་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུད་དག་པ་འགའ་ཞིག་གི་
ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཀུན་གྱི་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་ལ། སྲུགས་ནི་སྐྱུ་མོང་དུ་བརྒྱ་
བར་བའུབ་སོ། །དེ་དག་ནི་སྲུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྤྱི། བྱེ་བྲག་བྱང་པར་གསུམ། དང་པོ།

གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་
ནས་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་གནས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སེམས་ཉིད་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་རྫོགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ།
གཞི་ཡི་སྤྲུགས་སོ།།

ལམ་ནི་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་
བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པས་སེམས་བདེ་སྤྱད་དུ་སྦྱོབ་བའི་སྤྲུགས་
ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ།།

འབྲས་བུ་སེམས་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་དུ་
གྱུར་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་དབྱུང་གཉེན་དམ་པར་
གྱུར་པས་འགྲོ་ཀུན་ཕན་བདེ་ལ་འགོད་པའོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་^{མཁའ་བཀའ་}

སྤྲུགས་ཞེས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཡོད་དེ། སྦྱོས་པ་

མེད་པའི་དོན་ལ་ཡང་སྲགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།

རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས།

སྡོམ་པ་མེད་པའི་དོན་གསང་སྲགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་སྲགས་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། **སྲ་མ་ལས།**

གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་ནི། །ཐུབ་པས་སྲགས་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང། དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ཉལ་སུ་གྱུར་པ་ལྟ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ལའང་སྲགས་ཞེས་བཤད་དེ། **དེ་ཉིད་ལས།**

སྲགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ཡང་།།

མད་དུ་བྱུང་བའི་གཏོར་མ་འབུལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་གི་ཚོགས་དང་སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོགས་
པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚོ་ག་རྣམས་ལའང་སྲགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་དོན་
མང་པོ་ལ་སྲགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་བྱུང་བར་ནི།

སྐབས་འདིར་བཤད་བྱ་རྒྱུ་ལ་འདི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་དབྱེ་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱིར་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེས་བཞུང་ལ་འདི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་ལ། སྐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་ཞིང་ལྷུང་བར་སྐྱོབས་ལ་འདི་སྐབས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་སྤྱི་མིང་དེ་རྒྱུ་ལ་འདི་སྐབས་ལ་བྱེད་བྱ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་འདི་ཉིད་ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་དེ་ལ་སྤྱིར་གསང་སྐབས་རིག་སྐབས་གཟུངས་སྐབས་གསུམ་ཏུ་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་མཚོན་བྱ་དོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྡོང་བ་རིག་པ་ཟུང་འཇུག་གསུམ་མམ་ཡང་ན་ལྡོག་སྟེ་སྤྱིར་ནའང་བྱུང་ངོ་། །ཉགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱ་ཡི་དབང་དུ་བྱུང་འཇུག་དང་། ལྟ་ཡབ་དང་། ལྟ་མའི་རྣམ་པའམ། སྐབས་རང་གི་ཉགས་ཀྱི་དབང་དུ་ན། གསང་སྐབས་ནི་ལྟ་མའི་རྣམ་པ་དང་། གཞན་གཉིས་སྟེ་མའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།།

ཡང་སྐབས་སྐྱ་མེད་དང་སྐབས་སྤྱི་བ་དང་མདོ་ནས་གསུངས་

བའི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱགས་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། ཡང་རྒྱུད་དང་
བྱུང་ལས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱགས་སུ་
ཤར་བ་ལོག་ཉོག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་ངོ་ཐོར་
གྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱགས་ཀྱི་རྣམ་
བར་ཤར་བ་མ་ཉོགས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་དང་། དྲན་བ་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་བཟེད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་བཤེས་སུ་
ཤར་བ་དྲན་བ་ཉམས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བའོ།།

སྣ་ཐོ་ཡི་རིག་སྐྱགས་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་བ་དབྱིངས་ཀྱི་སྣ་ཐོ་ལ་
གནས་པའི་སྤྱིར་བཏང་མེད་ཀྱི་ཉུགས་མཐའ་ཅན་དུ་མཛད་བ་སོགས་
དུ་མ་ཡོད་ལ། ཡང་ན་རྒྱ་གཟུངས་ཐོབ་བ་ལས་སྐྱགས་སུ་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྱིར་གཟུངས་སྐྱགས་དང་། ངོ་ཐོ་རིག་བ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་རིག་སྐྱགས་དང་། ཐབས་
གསང་ཞིང་བརྒྱ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསང་སྐྱགས་ཉེ་སྟོག་
པའི་དབྱེ་བ་ཅུ་ལས་ངོ་ཐོ་ལ་བྱུང་མེད་བ་སོགས་སྐྱུར་ཚུལ་སྣ་

ཚོགས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ལ་ལོར་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒྲགས་ལའང་། རྒྱ་
མ་ལོར་བ་ཅ་བའི་སྒྲགས་ས་ལོན་དང་། བསྐྱེད་བ་རྒྱེན་གྱི་སྒྲགས་
ལྷ་བསྐྱེད་བ་དང་དབང་བསྐྱུར་སྐྱེན་འདྲེན་མཚོན་བ་སོགས་གྱི་དུས་
སྐབས་ལྷོད་བ་དང་། ལྷའི་སྐྱེད་པོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་
བསྐྱེད་བ་ལས་གྱི་སྒྲགས་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། རྒྱུ་མ་འདི་ལའང་
གཙོ་བོའི་སྒྲགས་དང་། ལོར་གྱི་སྒྲགས་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་སྒྲགས་
དང་། ལས་གྱི་ཤུམ་བུའི་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་བསྐྱེན་
སྐྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་སྒྲགས་དང་། ཅ་སྒྲགས་དང་སྐྱེད་པོ་ཉི་སྐྱེད་
ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་རྒྱུད་དང་སྐྱེད་པོ་ལས་ལྷན་ལས་ལ་
གསུམ་པ་བཞིན་ལོ།།

གསུམ་པ་སྒྲགས་དེ་ཡི་ཚུ་ལ་ལ་འདྲུག་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཟབ་
མོས་སྒྲགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ། ཉིང་འདྲིན་ཟབ་མོས་སྒྲགས་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་གནས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཟབ་མོས་སྒྲགས་གྱི་སྐྱོད་

བ་མཐར་དབྱེད་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལྷ་སྒྲགས་དབྱེད་མེད་དུ་ལྷ་བ་
དང་། དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྟོག་གསུམ་སྤང་བའོ། །དང་པོ།

བརྟག་བ་རྣམ་བ་དུག་གི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་དགོས་ལ། དེ་
འི་བྱུག་རྒྱ་དང་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་ཟེན་ཅིང་། དེའི་ནང་གི་བརྟག་བ་ཐ་
མ་ལྷར་ལྷ་སྒྲགས་དབྱེད་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དོན་
དམ་བར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དག་མཉམ་ཚོས་སྐྱེ་ཆེན་པོའི་སྐོང་ན་རིས་
སུ་མ་ཚད་པ་དང་། ཀུན་རྗེ་བ་དུ་ལྷའི་སྐྱེ་དངོས་དང་སྒྲགས་གཉིས་ཀ་
གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་བར་འཇུག་པ་ཅམ་ལ་ཁྱད་མེད་
པར་རྟོགས་པས་སྒྲགས་ཉིད་ལྷར་འཇིན་པར་བྱའོ།

གཉིས་བ་དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྟོག་གསུམ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ། ལྷ་
སྒྲགས་ལ་བཟང་ངན་དུ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་བ་
བསལ་བ་ནི།

འདི་ལྷར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་གདུལ་བྱའི་ངོར་རྣམ་བ་
ཐམས་ཅད་པར་འཆར་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

གདུལ་བ་ལ་སངས་རྒྱལ་དངོས་སུ་སྤང་བ་དང་། བལ་བས་འདུལ་
བ་ལ་བལ་བར་སྤང་བ་གཉིས་སངས་རྒྱལ་གཅིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རོལ་བར་བྱད་མེད་བས་དོན་ལ་བཟང་ངན་མེད་བ་སྟུན། འདིར་ཡང་
སངས་རྒྱལ་ཉིད་པལ་བའི་དོར་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་བར་བསྟན་བ་ཡིན་
ལ། སྤྲུགས་བྱུབ་བས་ལྷ་མངོན་སུམ་བྱོན་བ་ཡང་ལྷ་ཉིད་སྤྲུགས་
སུ་འཕྲུལ་བ་བསྐྱབས་བས་སྤྲུགས་ཉིད་ལྟར་འཕྲུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་བྱུབ་སྟོལ་བ་ཅམ་དུ་བྱད་བར་ཤེས་བར་བྱའོ།

གཉིས་བ་རྣམ་བ་ཐ་དད་བས་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་འཇོན་བ་
བསལ་བ་ནི།

སྤྲུགས་ནི་ངག་གིས་བརྗོད་བ་དང་། དེ་ཡི་གེར་གྲིས་བ་ཅམ་སྟེ་
དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་བ་སོགས་རྣམ་བའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་བའི་བྱིར་སྟེ་
དང་ཐ་དད་དུ་ཉོག་ན། སེམས་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོགས་
ན་བག་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་བར་བེམ་བའི་རྣམ་བར་སྤང་བ་
དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་དང་ཞིང་ཁམས་སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྤང་

བ་ཡང་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་ལ། སངས་
རྒྱས་གཅིག་ཉིད་ཞི་བ་དང་ཁྲི་བོ་སོགས་བསམ་ཡས་སྐྱུ་འཕྲུལ་དུ་
བའི་རོལ་པར་འཆར་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་ལྟ་ཡིན་གྱི་གཞན་
ལྟ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པ་
ཐ་དད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོལ་པ་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་དང་གཞན་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་སྣང་
བས་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ་བ་ནི།⁽¹⁾

འདི་ལྟར་སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ཚོས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྟ་ནི་གཞན་ན་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཐ་
དད་དོ་སྣང་ན། ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་ཟུང་འཇུག་
གཞི་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་སློབ་བྱུང་གྱི་ཇི་མ་དང་བལ་བའི་གནས་སྐབས་
གྱི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་དེས་པ་
དོན་གྱི་ལྟ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་འཕྲུལ་དུ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་

(1) དབལ་ཕྱལ་དར་ཐང་དེབ་གཞུགས། ༡༩༡-༡། །རྟོག་པ་ལོ་ནི། །

སྒྲུང་བར་མ་ཤེས་པར། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྣ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོགས་གཤེད་
 བ་གྲུབ་གྲུབ་མོ་སྐོ་གསུམ་ཉི་ཆེ་བ་ཅན་ཡོད་ན། དེ་ཡང་རྒྱལ་དང་
 སྐད་ཅིག་མའི་ཆ་ཅན་ཡིན་པས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཉུང་ཉུང་ཁྲུབ་ཅིང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། གང་ན་ཡོད་
 བཞིན་པའི་སྟོགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མཐོང་བ་ནི་སྣ་དངོས་མིན་
 དགོས་ནའང་། སྟོགས་བཅུའི་འདྲིའི་ཉེན་གྱི་གདུལ་བྱ་སྐྱལ་བ་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གཅིག་ཅང་སྒྲུང་བར་
 མཇེད་པ་ན། དེ་ལས་གཅིག་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་
 མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱབས་མི་བྱས་སོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་
 པ་སྐོ་ཤོས་སྐྱུངས་ཉེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་ཅམ་ནི་མེད་དུ་
 མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་སྐྱུར་སྐྱུར་བསྟན་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པ་སྟོགས་སོགས་རང་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་སྐྱུར་སྐྱུང་ཡང་གནས་ལུགས་ཚོས་ཉིད་མཉམ་
 པའི་དོན་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། སྐྱུང་ཚུལ་སྐྱུར་ན་ཡང་

དོན་ལ་མི་འགལ་ཏེ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་
 མི་ལས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང། ཚོས་ཐ་དད་དུ་མ་ལ་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བརྒྱས་པའི་ཚོས་གཅིག་ཡིན་པར་སྒྲུང་བ་ལུས་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱང་
 ཚུལ་སྣ་ཚོ་གས་པ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ལ། རང་རྒྱུད་
 གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱས་པ་གང་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་བུང་སྟབས་དང་ལྷག་
 རྒྱུར་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱབས་ཤིང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སང་རིམ་ཀྱིས་འཁྲིད་ཀྱིས་པས་ན་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱི། ཐ་མལ་ཀྱི་
 རྫོང་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་གིས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་དབང་
 འབྱོར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིགས་
 པར་མི་རུས་སོ།།

གཞན་ཡང་མི་ལས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དབང་པོའི་མདོན་
 ལུས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྒྲུང་བ་ཡང་དོན་
 ལ་རང་སྒྲུང་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱབ་པར་མི་རུས་ཏེ། རང་དོར་སྒྲུང་

བ་ཡིན་པའི་ཆད་རང་སྣང་ཡིན་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
གྲུབ་ཚུལ་ལུང་ལྟམས་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་
རང་སེམས་ངོ་མ་དག་པའི་རིམ་བཤུ་མཚུངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཚོ་འཕྲུལ་དང་བྱིན་རླབས་རེ་མངོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་
ཡོངས་སུ་དག་ནས་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ན་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ཉིད་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
དེ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་བཞེས་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
རང་ངོར་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱོན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱུང་བར་
ཅན་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྲུགས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཅིས་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཆེནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

འཇམ་དཔལ་དཔལ་ལོ་གཅིག་གྲུབ་ལས།
སྣ་ཉིད་གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་གྱིས་ནི།

དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྣོལ་མཛད་བ།།
སྲགས་པས་དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་ནས་ནི།།
དེ་གྲུབ་ན་ནི་འགྲུབ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང།
དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས།
གང་ཞིག་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་མཁྱེན་པ་ཡིས།།
འགྲོ་བ་ཀུན་དང་ཇི་ལྟར་མཐུན་པ་ཡི།།
གསང་སྲགས་གཞུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་མཛད་བ།།
སྲགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེན་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་དང།
སམ་བུ་ཁ་ལས།
སྲགས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལུས་ཅན་གྱི།
ལས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་བྱེད་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང།
བདེ་མཚོག་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས།
སྲགས་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་གཞུགས།།
རྣལ་འབྱོར་མ་ཉིད་སྲགས་ཀྱི་གཞུགས།།
ཅི་སྟེ་གོ་འཕང་མཚོག་འདོད་ན།།

དེ་གཉིས་དབྱེ་བར་མི་བྱའོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉིང་འཛིན་^{ཟབ་མོས་སྤྲུགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ།} དངོས་གཞི་ཉིང་
འཛིན་གསལ་བ། རྟོགས་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།

སྤྱི་དང་སྤྲུགས་སོག་སྤྲུགས་སྤང་འསོ་འདུའི་ཚུལ་རྣམས་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་། དེ་ཡང་རང་
གི་ཡིད་དོར་ཤར་བ་ཅེས་དུ་མི་རྟོག་པར་སྤྱི་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་
བདག་ཉིད་སྣའི་ང་རྒྱལ་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་མིང་
གཞུགས་མཚན་མའི་རྣམ་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཅན་དུ་མི་བཟུང་བར་སྤངས་
རྟོགས་མཐར་སྤྱིན་པ་མཐར་སྤྲུག་འབྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་སྤྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་དག་པ་བྲན་པ་
དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་^{རྟོགས་ལྟ་བུ་ཞེས་པ།}

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་ནས་དག་མཉམ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་
ཚོས་སྤྱི་ཐེག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་ངང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་

པར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་སྐབས་ན་གསལ་
བརྟན་དག་གསུམ་ཇི་སྟེད་པའི་སྣག་མཐོང་དང་། ལྟ་བས་ཟིན་པ་ཇི་
སྟེད་པའི་སྣག་མཐོང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལོ།།

གསུམ་པ་^{བཙོན་འགྲུམ་ཐབ་མོས་སྒྲགས་གྱི་སྤྱོད་པ་མཐོང་དབྱེད་པ་ལ།} སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་
རྗེས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ།

དབང་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པ་གང་གིས་སྐྱ་མ་མཉེས་
པར་བྱས་ལ་སྒྲགས་བཏུ་སོགས་གྱི་སྟོན་སྒྲགས་དག་པ་དང་བསྐྱ་
ཚུལ་གྱི་མན་ངག་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་^{དངོས་གཞི་ལ།} ཡིད་གྱིས་བསྐྱེས་པ་དང་། ལུབ་བུར་བསྐྱེས་
པ་དང་། དབྱེད་སྐྱ་བསྐྱེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ།

སྒྲིབ་གར་སྒྲགས་སྐྱེད་དང་ས་བོན་དམིགས་ལ་དེར་རང་སྐྱ་
སྐྱོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡིད་གྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱེས་བར་བྱ་བ་
ལས་མཚུ་འགྲུལ་བ་སོགས་གྱི་ཚུལ་བ་མེད་པའོ། །དེ་ལས་ཡིད་

བརྒྱས་ཅམ་དང་། རྒྱང་དང་སྦྱར་ན་འགོག་བརྒྱས་དོར་བརྒྱས་བྱམ་
ཅན་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་སློག་ཚོལ་འགོག་པའམ་བསྐྱམ་པའི་
བརྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློག་ནི་རྒྱང་དང་ཚོལ་བ་འབྲེལ་པའམ་ཡིད་
ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་དང་འབྲེལ་ཚོལ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་
བསྐྱམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱས་པས་ལུས་ངག་གི་ཚོལ་བ་འབྲེལ་གསུམ་གྱིས་
ཞེགས་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷན་པར་ཅན་འགྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་རྒྱང་འབྲུང་འཇུག་གནས་གསུམ་སྒྲགས་དང་སྦྱར་ཏེ་
དམིགས་པ་མ་ཡེངས་པར་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་བཞི་
དང་ལྗན་པའི་བྱམ་ཅན་དང་སྒྲགས་ཏེ་ཡིད་བརྒྱས་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་འབྲུབ་བརྒྱས་ནི།

དབྱངས་མེད་ཀྱང་མཚུ་དང་མགིན་པའི་བྱེད་ཚོལ་ཅུང་ཟད་གཡོ་
པའི་སློན་ས་སྒྲ་འབྲུབ་འབྲུབ་ཏུ་བརྒྱ་བའོ།

གསུམ་པ་དབྱངས་བརྒྱས་ལ།

དུག་སྟེ། དང་པོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྒྲ་སྒྲོགས་པའི་དབྱངས་ནི་སྒྲ་

ཉ་ཅང་མི་ཆེ་མི་ཚུང་ངག་མི་སྐྱུར་མི་དཔ་བ་བཞི་དང་། གཞན་ལ་
སྐྱ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཡེང་བཞིན་བཟླས་པ་མིན་པ་དང་།
སྐྱགས་འབྲུལ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱད་སྐྱོར་
སོགས་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཡང་མ་ཉམས་པས་སྐྱ་དག་པ་དང་། ཡི་གེ་
རང་རང་གི་སྐྱེ་གནས་དང་བྱེད་པ་སོགས་མ་ལོག་པར་བྱུར་བྱིན་པར་
བརྗོད་པ་སྐྱ་གསལ་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྡན་པར་བཟླས་པ་ལོ།

གཉིས་པ་མཁུར་བ་དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱུང་འབྱེན་པའི་དབྱུངས་ནི་སྟེ་
ཡ་རྒྱལ་ལ་གཏད་དབྱུགས་སྐྱ་བྱུག་ཏུ་དབྱུང་སྟེ་བྱུང་བའི་སྐྱད་ལྟར་
ཁོང་དཔ་ཞིང་རྒྱན་རིང་བར་མཁུར་བའི་དབྱུགས་ཀྱི་རང་ལྷགས་
ཅམ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་སྐྱ་སྟོད་པོར་བཟླ་བ་ལོ།

གསུམ་པ་ཚངས་པའི་དབྱུངས་ཀྱི་འབྲེན་ཚུལ་གྱི་དབྱུངས་ནི་
སྐྱད་སྐྱུན་ཞིང་སྤྲ་ལ་དཀྱུས་རིང་བ་འགྱུར་ཁུགས་ཀྱི་དེབ་དང་བཅས་
པར་སོ་བསྐྱམས་ནས་ཚངས་པའི་དབྱུངས་བཞིན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་
ཉམས་དང་ལྡན་པར་བཟླ་བ་ལོ།

བཞི་པ་འཁུག་ཞིང་གཏུང་བའི་སྐྱ་འབྲིན་པའི་དབྱངས་ནི་མཚུ་
བཅུ་མས་ཞིང་སྟེ་ཡ་རྒྱ་ལ་གཏུང་དེ་གཙོ་མ་ཚུང་བའི་གདངས་
ཤིས་རྩ་མོང་གི་བྱ་སྟོང་བ་ལྟར་འཁུག་ཞིང་གཏུང་བའི་ཚུ་ལ་དུ་
བཞེས་པའོ།

སྐྱ་པ་འབྲུག་སྐྱ་ལྟར་ཟབ་ཅིང་སྐྱོགས་པའི་དབྱངས་ནི་འབྲུག་གི་
སྐྱ་ལྟར་གདངས་ཆེ་ཞིང་བྲག་ལ་ཆོག་འབྲུ་ཚུང་ཟད་སྐྱར་བ་ངར་ངར་
པོ་བྲག་ཁ་ནས་ཚུ་བྲག་འབབ་པ་ལྟར་བཞེས་པའོ།

བྲུག་པ་དོ་རྩེ་སྤོན་པོའི་དུང་སྐྱད་ཤི་དབྱངས་ནི་མཚུ་བཅུ་མས་ཏེ་
བྱང་བ་རྩེ་མར་བཅུག་པ་ལྟར་ཆོག་འབྲུ་མི་གསལ་ཞིང་སྐྱད་གདངས་
ཆེ་བ་སྤོན་པོ་ཁོས་པའི་དུང་སྐྱའི་ཚུ་ལ་དུ་བཞེས་པའོ། །དེ་དག་ལ་
དབྱངས་བྲུག་ཏུ་འང་བཟོད་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཅང་ག་དེ་ཉུ་དང་པང་ག་
དེ་ཉུ། བྲེང་དེ་བ་དང་དུང་དེ་བ། །ཤར་ཏ་པ་དང་གར་ཏ་པ་ཞེས་བྲུ་ལ།
དབྱངས་དེ་དག་གནས་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཡང་
སྤོན་པོ་དུང་སྐྱ་ཤར་ཏ་བ། འབྲུག་སྐྱ་གར་ཏ་བ། མཁུར་དབྲུགས་

ཅང་ཀ་དེའུ། འཁུན་གཤུང་པང་ཀ་དེའུ། སྲགས་སྐྱོགས་པ་བྲང་
དེ་བ། ཚངས་དབྱངས་ལ་དུང་དེ་བ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། དབྱངས་
དུག་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱས་པའི་
སྐབས་སུ་དམ་ཤེས་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པས་སྐོ་གསུམ་གྱི་གཡེང་བ་
སྤངས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྒྱ་ཞིང་ལྟ་སྐོམ་དང་མ་བྲལ་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་རྗེས་ཏེ་ཐུན་མཚམས་གྱི་བྱ་བ་ལ།

འགལ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བ་འདོད་ཡོན་གྱི་གཡེང་བ་སོགས་བྱུང་ན་
བར་ཚད་དུ་ཤེས་པས་སྤང་། ཅད་གདོན་རྣམ་ཏྟག་མང་བ་སོགས་
མི་མཐུན་པ་བྱུང་ན་ལས་ངན་འཇོད་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་མི་ཞུས་པར་བྱ།
ཉམས་པ་དང་འགོགས་པ་སོགས་སྲགས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པར་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་དུ་དོར། འ་ཚང་སོགས་སྐབས་གཞན་
དུ་བཀག་པ་རྣམས་གསང་སྲགས་གྱི་སྐབས་སུ་སྲགས་དམིགས་
ཕྱག་རྒྱས་པན་པའི་རྗེས་སུ་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །སྲགས་འགྲུབ་པའི་
མཐུན་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བ་ཚོགས་བསགས་སྐྱིབ་སྤྱང་ཅི་རིགས་བྱ། རང་

རྒྱ་དག་པའི་ཕྱིར་དད་པ་དང་དམ་ཚིག་དམ་བཅའ་རྣམས་བརྟན་
པོར་བརྩུང་། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་བརྒྱ་བ་སོགས་སྡུག་སྡིག་གི་རྣམས་པ་སྦྱིད་
པའི་གདམས་པ་རྣམས་ལ་འབད། ལོས་རྒྱན་བཟའ་བཏུང་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་སྡིག་སྡུག་རྒྱས་ཡེ་ལེས་གི་རོལ་
པར་བརྒྱབ་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་འགལ་རྒྱུན་སྤངས་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ཚོགས་པའི་སློབ་སྡུག་
སྡུག་མ་གྲུབ་གི་བར་དུ་མི་གཏོང་བའི་བཙོན་པས་སྡུག་སྡུག་པའི་
བྱ་བ་མཐར་དབྱུང་བར་བྱའོ།

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི།

དཀྱིལ་འཁོར་གི་ལྷ་རྣམས་སློབ་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གི་བྱ་བ་བྱེད་
ཅིང་སྡིང་པོ་ཡེ་ལེས་གི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཚོས་གི་སྡུག་རྒྱ་གྱུར་
པས་ལྷ་རྣམས་མཚོག་ཏུ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
གི་ཕྱིན་རྒྱལ་པར་དགོས་པ་རྒྱ་དང་ལ་སྡུག་པ་ལ་མེ་བཞིན་དུ་ཞུགས་ནས་
སྦྱིབ་པའི་ཚང་ཚིང་བསྐྱེད་པ་ཉེ་གཟུངས་དང་ཉིང་འཛིན་ཡེ་ལེས་

སོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏྱན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རང་
 གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐུན་མོང་དང་
 མཚོག་གིས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པ་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་པར་
 གུས་པས་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་གུས་ཀྱང་མཚོན་དུ་མི་རུས་ཏེ་
 སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ། སངས་རྒྱས་གྱི་མཛད་པ་སྐྱབས་
 བ། སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་ལས་སྐྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དགོས་པ་སྐྱེན་
 མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ།།

མདོར་ན་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྟ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་
 དང་རོ་བོ་ཡིན་ལ། དབང་སྐྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་དམ་ཚིག་གི་ཁྱད་
 པར་ཀྱང་ཡིན། ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བ་མཚོན་པའི་
 ལྟོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྟ་སྟོམ་ཟབ་མོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་དམ་
 པའང་ཡིན། ལྟོམ་པ་དང་སྐྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་
 ཀྱང་ཡིན། སྐྱབ་མཚོད་སྤོང་ལས་རྣམས་གྱི་ཐབས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་དང་། ཐུག་རྒྱལ་རྒྱས་འདེབས་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པས་བསྐྱབས་

བའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་
ན་སྟོང་པོར་གྱུར་བའི་ཚོས་གཅིག་ལུ་ཡིན་ལ། སྤྲུག་གི་རོ་མོ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་དོན་
ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བའང་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་གི་
དོན་ལ་བརྗོད་པ་དང་རྗོད་བྱེད་བྲལ་བར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིང་ཚོས་
ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ་ཚོས་སྐྱ་ཐེག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་སྒོང་
དུ་རྗོད་པས་པ་ན་སྤྲུག་མཐར་ཐུན་པ་སྟེ། བཟླས་ཚེལ་མེད་པར་
གསུང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྐྱུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱད་ལས།⁽¹⁾

གསུང་གཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་ཡན་ལག་ནི།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་ཀུན་ཏུ་ཁྲབ།

སྐྱ་དང་མིང་ཚིག་སོ་སོར་བྲགས།

ཐམས་ཅད་གསུང་གི་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོག་ ། ཅེས་གསུངས་པ་

(1) བཤེས་རྒྱུ་ལེབ་མ། ༡༡༥༧-༩

བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་མི་གསུང་མཉམ་པར་
བཞག་པ་སྐྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སྐྱགས་སུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ།

ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས།

མཉམ་ཉིད་ངང་ལ་གནས་པ་ཡི། །ཡན་ལག་བསྐྱོད་པ་རི་སྟེང་
དང་། །ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་རི་སྟེང་བ། །དེ་སྟེང་གསང་སྐྱགས་བྱག་
རྒྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐབས་མཚོག་སྐྱགས་ཀྱི་སྐབས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་བྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་བྱག་རྒྱ་དང་སྐྱགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤམ་བེན་ཅོ། །

ད་ནི་བཞི་པ་མཚུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཏང་པ་ལ། ཟབ་
མོའི་རྒྱུད་དོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་གཏང་པ་དང་། གཏང་
པའི་སྣོད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།

རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དོ་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འམ་
དགུས་པ་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་གི་འཁོར་ལ་ཤེ་ཤེ་ཞེས་བོས་

ནས། རྩོགས་བཅུ་དང་དུས་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཀུན་གྱི་རང་
བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ནི། ཡེ་ནས་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་སངས་
རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དོན་དེ་ལ་
གསང་བའི་སྒྲིབ་པོ་དང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
དུ་གྲགས་པའོ།།

དེ་ལྟར་དོན་ལ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་
གཤོས་ཀྱང་དོན་དེ་ཚུལ་བཞིན་མ་རྫོགས་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་
པ་ལ་འཆེལ་བའམ་ཞེན་པ་ཅན་འདི་ཡིས་ནི། རང་གི་རྣམ་རྫོག་གི་
ཞགས་པས་རང་ཉིད་སོ་སོར་བཅིང་བའམ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དུང་
དཀར་པོ་ལ་སེར་པོར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་འབྲུལ་པ་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་སོ་སོའི་སའམ་གནས་
སྐབས་རྣམས་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་བར་བཀོད་པ་
སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཡང་། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསང་བའི་སྒྲིབ་
པོ་འདིར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། ཀུན་གྱི་ཐ་མར་འདི་ལ་

ལྷགས་ནས་སངས་རྒྱས་དགོས་ཤིང་ཐེག་པ་དེ་དག་ནི་འདིར་འཇུག་
 པའི་ལམ་སྟེགས་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་སྤངས་ཉོགས་མཐར་
 ཟུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 རོ་མཚར་རབ་འབྱམས་དང་ལྡན་པ་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 གྱིས་ནི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གསུངས་ཏེ་
 ཐེག་པའི་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་གནས་སྐབས་སུ་
 རང་ལམ་གྱི་སྤང་ཉོགས་བསྐྱེད་ནས་མཐར་ཐུག་འདི་ལ་གཞོལ་བའི་
 ཐབས་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱོགས་དུས་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དམ་པ་ནི་གསང་ཆེན་གསང་བའི་སྣང་པོ་འདི་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལས་འདའ་བ་མེད་པ་དང་སུས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་སྲིད་རྒྱལ་
 པའི་བཀའ་ཉམས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འདི་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་འདི་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 ཉོགས་ནས་གཞན་ལ་མ་ལོར་བར་སྦྱ་བར་གང་གིས་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཡང་རང་
བཞིན་གྱིས་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་གཞུང་འདི་བཟུང་ལ་མི་
བུ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དོན་གྱིས་གདམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཚོས་འཛིན་
པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ་རྫོགས་པའི་ཚོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། ལྷང་
གི་ཚོས་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པས། རྒྱུད་དོན་རྫོགས་ནས་སྐྱེ་བར་
བྱེད་པ་དེས་རྒྱུད་བཟུང་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་དོན་གྱིས་གཏད་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེས་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མའི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ན་རྒྱུད་
སྟོན་པ་པོ་དང་དགོངས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དབང་ཡང་
རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དབང་གི་དོན་ནི་ཟབ་མའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེད་
པ་ཅེས་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་སྐྱེད་སྤྱིད་ཡེ་ལས་སངས་རྒྱས་པ་གསང་བ་སྐྱོད་པའི་དོན་
ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་བཞིན་དུ། དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱུད་འཆད་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱས་ཀྱང་ལྟར་སྐྱེད་གཟུགས་བརྟན་ཅེས་དུ་འགྲུང་གི་
རྒྱུད་བཟུང་བ་ལ་ཡིན་ལ། རྫོགས་ཀྱི་ཅེས་ཞན་པས་རྒྱུད་རྒྱུད་གསོན་

བའང་སྲིད་དེ། བཀ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་རྒྱལ་ལས།

སློབ་དཔོན་ཅེས་ཚུང་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་གང་གིས་མི་ཤེས་པའི་
མི་དེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོག་ཙམ་དུ་ཡང་བྲན་པར་མི་
འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དག་མཉམ་ཆེན་
པོའི་དོན་འཆད་པ་ན་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གི་བཤའ་ཚུལ་
ལས་མ་འདས་པར་སློབ་དགོས་ཀྱི། སྲིས་པ་ཉོག་གོ་སློབ་ཅེས་ཚུང་བ་
ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རང་སློབ་གང་བདེ་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འཛིན་
མཆོམས་བྱས་པའི་བརྗོད་སློབ་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་དོན་
ཟབ་མོ་ལོག་པར་བཤའ་ན་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཀུན་འདུས་རིག་པའི་རྒྱུད་ལས།

ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་མ་ལྡན་ན།།

སུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱིས།།

དོན་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཅི་བརྗོད་ཀྱང་།།

ནོར་མ་ནོར་གྱི་དོན་མི་དཔོགས།།

ཚིག་སྒྲིབ་སྒོ་འབྲངས་དམུ་ཚོད་དེ།

བསྐྱབ་བའི་ས་དང་ལམ་བ་ཡིན།

ཚིག་དོན་འབྲུམ་ཕྲག་ཅི་བཟོད་ཀྱང་།

གཞན་ལ་སྟོན་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

བསྟན་ན་དོ་རྗེའི་བཀའ་རྒྱན་དེ།

དམུ་ལ་བ་དོ་རྗེར་དེ་ལྷུང་འགྱུར།

གང་དག་ཚུ་ལ་འཚོས་མཁན་དག་གིས།

དོན་ལ་སྒོ་ཤེད་མ་སྤེ་བར།

ཚིག་དང་ཡི་གས་ཁྲིད་ནས་ནི།

མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཚོས་བསྟན་ན།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོག་འཕྲོག་པ།

མི་ཤེས་ཚོས་སྟོན་དེ་བས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་གཏད་པ་འདིས་དངོས་སུ་རང་སྣང་གི་འཁོར་

དང་གསང་བའི་བདག་པོ་ལ་གཏད་ཅིང་། དོན་གྲིས་དམ་ཚིག་གི་

བྱ་ར་བ་མ་མོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་དང་མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་
ཚོས་གྱི་མིག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པའི་རྩལ་གྱིས་གཏད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོན་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་འཆད་ཚུལ་གཞན་
ཡང་། གྱེ་གྱེ་ཕྱོགས་བརྩུ་དུས་བཞི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོག་
རྒྱུ་གཉིས་དེ་གཉིས་དེས་དེམ་པ་ལྟར་གཞི་རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་
རྟོགས་བྱར་གདམས་པ། ལོག་རྟོག་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་དག་བྱར་
གདམས་པ། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་སྣང་བ་བཟོད་བྱར་གདམས་པ།
འབྲས་བུ་བདེ་གཤེགས་གྱི་སྣང་བ་ཐོབ་བྱར་གདམས་པ་སྟེ་སྣང་བ་
བཞིར་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་གདམས་ནས་རྒྱུད་དེ་ཉིད་
འཁོར་རྣམས་ལ་གཏད་པར་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་གཏད་པའི་སྣོད་གྱི་ཚེབ་བསྟན་པ་ནི།

ཕྱོགས་དུས་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུ་གསུང་
སྐྱབས་གྱི་གསང་བ་མཐར་སྐྱབས་པ་འདི་ལས་གཞན་མི་མངའ་སྟེ་
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེས་པའི་དོན་

མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རི་བཞིན་པར་
བསྟན་པས་སློབ་འདོགས་དང་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་
ཞིབ་གསལ་བའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་མཚོག་དང་རབ་དང་ལུལ་
དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐུགས་
ངེས་པའི་དབྱིངས་ནས་སྤངས་ཏེ་འཁོར་རྣམས་ལ་བསྟན་པའམ།
ཡང་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བ་ཟབ་མོ་ཡིན་པས་གསལ་བའི་
སྒྲིབ་པོ་དང་། སློབ་སྐྱར་ཞིབ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་སློང་ནས་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱད་དོན་ཉོགས་
པའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྒྱབས་བྱུང་བ་བཞིན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གཞི་དབྱིངས་
ལས་རང་རྩལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་བས་རང་གི་ཚོས་ཉིད་མ་ལོར་བར་
ཉོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་དེའི་ངང་ལས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེ་ནི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་དཔལ་ཀུན་ཏུ་

བཟང་པོས་ངེས་པར་ཉེ་སྲིད་མི་ལྷོག་པར་སྐྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་
ལུང་བསྟན་ཏོ། །འཁོར་སྐྱུར་གྱི་བྱ་བུ་པོ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གྱུར་པ་བཞིན་
དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་ཀྱི་དམ་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་སངས་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་གསལ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བྱ་གསལ་གྱི་
གསང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པོ།

དེས་ན་གཞན་ལ་རྒྱུད་སྟོན་པ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཞིང་། རང་
ཉིད་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་མཚོག་རིག་པ་འཛིན་པའི་ས་ཞེས་ཀྱང་
བྱ། རྗེ་འཛིན་པའི་ས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཚོག་
གི་ས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
སྟེ། མཐར་ཐུག་གི་ས་འདི་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་
པའོ། །ཡང་དཔེར་ན་མི་དབྱེས་པའི་བྱིམ་གྱི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆའི་
གཏེར་ཡོད་པ་འབྱེན་པའི་རྩྭ་བ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་གཏེར་དངོས་སུ་
མིག་ལམ་དུ་མ་གྱུར་པས་དབྱེས་པོར་བརྗོད་ཀྱང་། གཏེར་ཆེན་ལ་
དབང་བར་ཐབས་ཚོད་པས་འགྱུར་པ་ཅན་ཡིན་པའམ། ལྷགས་ཀྱས་

ཟེན་པའི་ཉ་ཚུ་ནང་ན་ཡོད་ཀྱང་སྐྱམ་ལ་གནས་པ་དང་འབྲ་བ་བཞིན་
དུ་མཐར་ཐུག་གི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་པར་ཡང་གསུངས་སོ།།

མདོར་ན་ཐེག་པ་འོག་མའི་གནས་སྐབས་སམ་ས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རབ་དུ་གྱུར་པ་ནི་མཐར་ཐུག་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ས་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རང་
གྱུར་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ཞིང་། རྟོགས་པ་དེ་དག་ལྡན་ན་རིག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་
བྱ། རྟོ་རྟོ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲགས་འཆང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ།
སྟེ། སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་
ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་བྱེད་
དཔའི་དགྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ཅམ་ལའང་བྱིར་མི་ལྡོག་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་ཕན་ཡོན་གསུངས་ན། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དག་མཉམ་དབྱེར་མེད་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ལྷ་ཅི་
སྒྲོས་ཏེ། འདིར་རྟོགས་པ་ཞེས་པའང་ལས་དང་པོ་བསམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་

དབང་པོས་སྐྱོད་འདོགས་ཚོད་ནས་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་ལ་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་སྐྱགས་ཀྱི་ས་ལ་ཚུལ་བཞིན་ལྷགས་པའི་ལས་དང་པོ་
བའང་ཅི་ལྟར་དམན་ཡང་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་འཚང་རྒྱ་
བ་ལ་སྐྱལ་བ་མཉམ་ཞིང་། ལམ་དེ་བས་ཀྱང་སྐྱར་བས་ན་སྲིད་བ་
ཐ་མ་བ་སོགས་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་ལྷགས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན་དབང་ཐོབ་ཅིང་དབང་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྣང་
སྲིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པ་ནས་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་སྐྱགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། **དོ་རྗེ་མེ་ལོང་ལས།**

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་སྟོན་ཕྱིར།།
རང་སྣང་རིག་བས་མངོན་བྱས་པ།།
རིག་འཛིན་མཚོག་ཉེ་ལྷུན་གྲུབ་པའི།།
ཉིང་འཛིན་རུས་པའི་མཐུ་མེད་ཀྱང་།།
ས་སྐྱོང་སེམས་དཔས་བསྐྱོད་དུ་མེད།།

བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་སྤྱོད་ཡུལ་གཅིག །

རིག་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱང་ཚོབ་པའོ། །ཞེས་དང།

མདོ་དགོངས་པ་འདུས་པ་ལས།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསང་བའི་སྤྱུགས།།

ཏོགས་ནས་གང་ལ་གསལ་བྱེད་པ།།

དབང་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་ཏེ།།

སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་དབང་བསྐྱུར། །ཞེས་དང།

སྤྱིང་པོའི་དོན་རིག་སྐྱོད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང།།

བྱིན་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བས་བཤད་མི་རྫོགས།།

དཀར་པོ་མཐར་སྤྱུག་བསོད་ནམས་ཀྱི།།

སེན་མའི་ཚོག་གི་ས་རྒྱལ་འདྲ།།

དོ་རྗེ་སྤྱིང་པོར་གཅིག་བསྐྱེད་པ།།

ས་ཡི་དགྱེལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཅམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་

བུའི་བྱིང་ན་རིག་པ་འཛིན་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་ཏེན་ན་མཚུངས་པ་

མེད་པའི་མཚོད་གནས་ཡིན་ཏེ།

མདོ་དགོངས་པ་འདུས་པ་ལས།

དོན་དང་ལྡན་པའི་དམ་པ་ལ། །དུས་གསུམ་དུས་ནི་ཐམས་
ཅད་དུ། །སློབས་བཅུའི་ཞིང་ན་བཞུགས་པ་ཡི། །བདེ་གཤེགས་
རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཞུས་ཏེ། །སྒྲུགས་དང་འདུན་པས་ཕྱག་མཇུག་དོ།།

ཞེས་དང་།

གང་ཞིག་དེ་རྗེས་སྤོང་པོ་གསང་འཛིན་པ།།

ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་རྩ་ལ་འདུག་སྤྱོད་པ།།

དེ་ཡི་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཞན་མེད་ན།།

དེ་ཡི་རྩ་སྒྲུགས་རྒྱལ་བའི་དབུས་བཀུར་མཇུག། །ཅེས་དང་།

གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས།

གང་གིས་གཙོ་བོ་སྐྱབ་པ་བོ་མཐོང་རིག་པ་དང་།།

ལེགས་པར་བྱུང་དང་མིང་ཅམ་ངེས་པར་ཐོས་པ་དང་།།

དད་པར་བྱེད་ཅིང་སློབས་གཅིག་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པ་དག །

བྱང་ཚུབ་རྩོ་རྩེ་འབྲར་བལྟ་དེ་ལ་རྟག་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གསང་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མོས་
བ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལའང་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་དེ།

དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་ལས།

སྙིང་པོའི་དོན་ལ་རིག་པའི་མཐུ་མེད་ཀྱང་།།

སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་གྱིས་དབྱ་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །ཞེས་དང་།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསང་འདི་ལ།།

གང་དགའ་གང་ཞིག་འདུན་བསྐྱེད་པ།།

གཞན་གྱིས་བར་ཚད་མི་འབྱུང་བར།།

རི་ལྟར་མོས་པ་དེ་སྤྱར་ཐོབ། །ཅེས་སོགས་རྒྱད་རྣམས་སུ་
རྒྱ་ཚེར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཚད་གྱིས་རྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
གནས་རྣམས་རྒྱད་གསུམ་དངོས་པོ་བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་ནི་གསུམ་པ་རྫོང་གྲེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

རོང་རྫོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་ཉོགས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐོས་བསམ་
ཀྱིས་སློབ་དོགས་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་སློབ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་
སྤྱི་དོན་ཀྱི་གནད་ཅུང་ཟད་ཅམ་ནི། རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པ་སྤྱི་དང་།
ཁྱད་པར་ཀུན་མཁུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔལ་རོང་ཐོམ་བརྗེ་ཏེ་
ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་མདོ་ཅམ་བཟུན་པ་
ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེའི་གནད་ཟབ་མོ་རང་རྒྱུད་ལ་རྗེན་པར་སྤོང་བ་ནི།

རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་ལ་སྤོང་བ་དང་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་མཚན་ཉིད་པ་ལས། དབང་གིས་སྒྲིན་
པར་བྱས་ནས་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་གྲེད་
ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཞལ་ལས་མཉམ་པར་བྱ་བ་ལ་རག་ལས་སོ། །དེ་
ལྟར་སྲགས་སྤྱིང་མའི་རྒྱུད་སྤེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སུ་བཟུན་པའི་དོན།
རིག་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པའི་སྲགས་ཀྱི་

གནད་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ཡུགས་གཞན་ན་ཚུལ་བཞིན་སྒྲིབ་
བ་མེད་དེ། རྒྱ་བ་གྲགས་པས།

འདི་ལས་གཞན་ན་ཚོས་འདི་ནི།།

རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།

འདིར་འབྱུང་ཡུགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི།།

མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་

བཞིན་ནོ། །ངེས་ན་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་
སྒྲིབ་སུ་བྱ་ཞིང་འཆང་བར་བྱ་ཡི། དད་མེད་སློ་ཚུང་རྣམས་ལ་གར་
ཐོད་ཐོད་དུ་བསྟན་ན་མི་རུང་སྟེ། དབྱིངས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་སྒྲགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་སྟིང་ཁག་གི་དྲངས་མ་
བཞིན་དུ་མཚོག་ཏུ་སྦྱང་བར་གསུངས་པས་ན་སྟོད་མིན་ལ་གསང་
བར་བྱ་ཞིང་། སློ་ལྡན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་སྒྲགས་ལ་མཚོག་ཏུ་དད་པ་
རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་སློ་ནས་གསང་སྒྲགས་སྟིང་པོའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱའོ།།

འདིར་སྐྱེས་པ།

དུལ་དུས་གང་ཟེག་དམན་ཡང་བདག་ཅག་གི།
 ལྷིང་ལ་དད་པའི་ཚུ་མཚོ་མ་རྣམས་པས།།
 རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེས་སྐྱེས་པ།།
 གཅིག་ཅར་ཡིད་ལ་འཆར་བ་སྐྱེས་དུ་སེམས།།

གདོད་མའི་མགོན་པོ་བྲིན་ཅན་ལྷ་མ་ཡིས།།
 གསུང་གི་གནང་བ་ཡང་ཡང་བྱིན་ནས་སུ།།
 དབྱེས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏང་པའི་མཐུས།།
 འདི་ཚུལ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོབས་པ་རུང་ཟད་ཐོབ།།

ཟབ་གསང་རྗེན་པར་བཟུལ་དང་བདག་སློབ་སྐྱོན།།
 གང་མཚེས་ཅུ་གསུམ་ལྟ་ལ་བཤགས་བཀྱི་ཞིང་།།
 རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་ལུང་དང་ལྷ་མ་ཡི།།
 མན་དག་ལ་བརྟེན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགོས།།

ཚོས་དབྱིངས་དང་མཉམ་དག་པའི་སྣང་བ་ནི།
མཚོག་ཏུ་འོད་གསལ་བདེ་བའི་སྒྲིབ་པོ་ཅན།
འཇམ་པའི་དཔལ་གྱུར་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་གིས།
འགོ་ཀུན་ཡིད་ལ་རབ་དགའ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །

འདིགས་འབྲལ་སྲ་འགྱུར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་ས།
ལུང་རྟོགས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་རྩ་སྤྱོད་ཀུན་བསྐྱབས།
དིགས་ལམ་སེང་གའི་ང་རོས་ས་གསུམ་བྲལ།
མཚུངས་མེད་དགོ་མཚན་སྣང་བ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅས་བའང་རྒྱལ་དབང་མཚོ་འབྲུངས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་
འདིགས་བྲལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚེན་པོ་བརྒྱ་འོད་གསལ་མཛད་སྤྱོད་སྤྱོད་
པས་གསུང་གི་བསྐྱེད་བ་སྲ་སྤྱིར་གནང་བ་དང་། བྱུང་བར་ཀུན་མཁྱེན་
ཚེན་པོའི་དུས་མཚོན་དང་འབྲེལ་བར་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་པའི་དུས་སུ་ཅ

གསུམ་ལྟ་ལ་གནང་བ་ལྷན་ཤིང་། དེ་ཉིན་ནས་བརྩམས་ཏེ་བྲིས་ཤིག་
 ཅེས་གསུང་གི་གནང་བ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་འཇམ་དཔལ་
 དབྱེས་པའི་དོ་རྗེས་ཀྱང་མར་མེ་ཁི་ཕྲག་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོད་པ་
 སོགས་ཕྱུལ་ནས་ཅ་གསུམ་ལྟ་ཡི་ཚོགས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་
 རྟེ། རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་ལུང་དང་། དཔལ་མགོན་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་
 གསུང་གི་སྒྲུང་བ་དང་མ་བུལ་པའི་སློབ་ལོ་ཀྱི་འཇུག་པས། ས་སྦྱོང་གི་
 ལོ་ཉོར་ལྷ་གསུམ་པའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ་
 པ་ཉིད་ཏུ་བབྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་། གསང་སྤྲུགས་སློང་པའི་བསྟན་པ་
 ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་པར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལས་འགོ་ཀྱན་
 བྱང་ཚུབ་མཚོག་གི་གནས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག ། ། ། མཛྲ་ལོ།

མར་བྱང་སློབ་ཚིག་

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་
 དལ་འབབས་སྐྱང། །ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །འི་མ་
 ཡོངས་འཕུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདྲི། །དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་
 སྤང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སློམ་སྤོང་སྤྲུག་བརྒྱ། །གདངས་ཉེ་རྒྱུད་
 ལྷའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །དེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཚོད་ལ་དབང་འཕྱོར་
 འོག། ། ཅེས་པ་འདི་འདྲའི་དེད་དུས་ཡིད་སྣང་གིས་རྒྱུད་བརྒྱས་པའི་སྐྱོམ་སྤྲིག་སྤྱོད་མི་བཟང་པས་གངས་རྒྱུངས་ཚོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་
 བ་མེན་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་སྐྱག་མ་ཅོམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ལྷོགས་དང་ལྷོགས་ནས་རྩལ་རྩལ་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་
 པའི་གནོད་འཚེ་ལྷུའི་སྤྱིང་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སློ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོ་བའི་རྒྱད་ཚོགས་མཚོ་ལྷར་བརྗོད་པ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་།
 ལྱང་སྤོགས་འོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མེ་རློང་ཡང་ལྷར་བཞིན་གསོས་ཉེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྤྱིངས་འདིར་ཡང་བྱུང་བའི་བཞེད་དགོངས་འི་མ་མེད་
 པ་དར་རྒྱས་སུ་འབེལ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློབ། །ནམ་འཕྲེན་ལྷ་ཀྱུ་སྤྲེའི་དེད་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་
 འཕྲལ་ལུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། །ནང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འཕྱར་གང་ལ་འབང་སྤྱང་
 ཚོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སློབ་ཚིག་ཏུ། །ལྷུའི་དགོ་སྤོང་ཚོས་སྤྱི་བདག་དབང་སྤོང་བརྒྱུད་འཕྲེན་འཕྲེན་ལྷུ་ཚོས་སྤྱར་བའོ། །།

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་སློང་ནས། །འགག་མེད་ཐུགས་
 རྗེའི་ཅལ་ལས་སྤྲིང་རྗེའི་སྐྱུར། །གང་འདུལ་གདུལ་བུའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་
 བའི། །སྤོགས་བཅུའི་ཅ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགོངས། །འཕགས་

བོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མངོན། །མི་ཉམས་འབེལ་བྱིར་འཕྲུལ་བར་
 གསར་སྐྱེན་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་བས་སྐྱེལ་བའི་དགོ་བ་འདིས། །རྒྱལ་
 བསྟན་དམ་ཚོས་ཕྱང་ཉོགས་རྒྱས་བ་དང་། །བསྟན་འཛིན་དམ་བ་ཚམས་དང་
 འདུས་བའི་སྤེ། །སྤོམ་གསུམ་འཛིན་བས་ས་ཚེན་ཡོངས་གང་སྤེ། །འབྲུལ་ཉོག་
 ཞགས་བས་བཅེངས་བའི་མཁའ་ཁྲབ་འགོ། །གཉིས་འཛིན་བ་བའི་ཚོགས་
 ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ཕྱགས་མངོན་གྱུར་
 ཉེ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འཕང་མངོན་གྱུར་ཤོག །

བསྐྱེལ་བའི་དོར་ཡད་ལམ་སྤུལ་བའི་ལྷན་ཁྲིམ་སྤོན་ལོ།

རིག་ས་སྤྱོད་རྩི་སྤྱོད་ལས། འཇམ་དཔལ་ཅན་རྒྱུད། ལྷན་ཁྲིམ་བཀའ་འབྲུལ། རྒྱུད་དཔ།